

КОДЕКСИ АНДОЗИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2012, №9, мод. 838; с. 2013, №12, мод. 889, мод. 890; с. 2015, №3, мод. 210, №11, мод. 965, мод. 966; с. 2016, №3, мод. 150, №11, мод. 883; с. 2017, №1-2, мод. 21, №5, қ.1, мод. 280; с. 2018, №2, мод. 66, мод. 67, №7-8, мод. 529; с. 2019, №4-5, мод. 227, №6, мод. 322, №7, мод. 473; с. 2020, №1, мод. 21, мод. 22)

(Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 [№ 1045](#), [№ 1046](#), аз 18.03.2015 [№ 1188](#), аз 23.11.2015 [№ 1244](#), [№ 1245](#), аз 15.03.2016 [№ 1297](#), аз 14.11.2016 [№ 1367](#), аз 24.02.2017 [№ 1398](#), аз 30.05.2017 [№ 1423](#), аз 21.02.2018 [№ 1510](#), [№ 1511](#), аз 3.08.2018 [№ 1546](#), аз 4.04.2019 [№ 1599](#), аз 20.06.2019 [№ 1620](#), аз 19.07.2019 [№ 1644](#), аз 2.01.2020 [№ 1675](#), [№ 1676](#), аз 04.07.2020 [№ 1708](#), аз 17.12.2020 [№ 1744](#), [№ 1745](#))

ҚИСМИ I. ҚИСМИ УМУМӢ

ҶАСЛИ I. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ АСОСӢ

Моддаи 1. Муносибатҳое, ки Кодекси мазкур танзим менамояд

1. Кодекси мазкур муносибатҳои омиронро оид ба муқаррар намудан, тағйир додан, бекор кардан, ҳисоб ва пардохт намудани андозҳо, инчунин муносибатҳои байни давлат ва андозсупорандаро (агенти андозро) вобаста ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз (минбаъд - муносибатҳои андозӣ) танзим менамояд.

2. Муносибатҳои вобаста ба ситонидани боҷҳои гумруки, андозҳо аз молҳо ва воситаҳои нақлиёти тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқолёбанда бо Кодекси мазкур ва қонунгузориҳои гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим дароварда мешаванд.

3. Муносибатҳои вобаста ба ситонидани боҷи давлатӣ ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет бо қонунҳои дахлдор ва Кодекси мазкур ба танзим дароварда мешаванд.

Моддаи 2. Қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва амали он

1. Қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Кодекси мазкур, санадҳои меъёрии ҳуқуқии мутобиқи он қабулшуда ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон, ки муносибатҳои андозиро ба танзим мебароранд, иборат мебошад ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

2. Мафҳумҳо ва истилоҳоти қонунгузориҳои граждани, оилавӣ ва соҳаҳои дигари қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар Кодекси мазкур истифода шудаанд, бо ҳамон маъно татбиқ мегарданд, ки дар ҳамин соҳаҳои қонунгузорӣ истифода мешаванд, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

3. Дар ҳолати муҳолифат байни муқаррароти Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бо мақсадҳои андозбандӣ муқаррароти Кодекси мазкур истифода бурда мешаванд. Санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки масъалаҳои андозбандиро дар бар мегиранд, бояд ба муқаррароти Кодекси мазкур мутобиқат намоянд.

4. Ба қонунгузории ғайриандозӣ ворид намудани муқаррарот оид ба муносибатҳои андозӣ манъ аст, ба истиснои:

- муқаррарот дар бораи ҳуқуқвайронкунии маъмури, ки бо қонунгузори оид ба ҳуқуқвайронкунии маъмури пешбинӣ шудаанд;
- муқаррарот оид ба ҷиноятҳои соҳаи андоз, ки бо қонунгузории ҷинояти пешбинӣ шудаанд;
- муқаррарот оид ба афзалияти ўҳдадориҳои андоз, ки бо қонунгузори оид ба муфлисшавӣ пешбинӣ шудаанд;
- муқаррарот оид ба андоз, ки бо қонунгузории гумрук пешбинӣ шудаанд;
- муқаррароте, ки бо қонунгузори оид ба бочи давлатӣ пешбинӣ шудаанд;
- муқаррароте, ки бо қонунгузори дар бораи буҷети давлатӣ барои соли тақвими дахлдор пешбинӣ шудаанд;
- муқаррароте, ки бо қонунгузори дар бораи дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет пешбинӣ шудаанд;
- муқаррарот оид ба андозҳое, ки бо созишномаҳои сармоягузори, консессионӣ ва қарзӣ (грантӣ), инчунин бо дигар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ пешбинишуда, ки аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудаанд;

5. Барои давлату ҳукуматҳои хориҷӣ, ташкилотҳои байналмилалӣ, намояндагиҳои дипломатӣ консулгарии давлату ҳукуматҳои хориҷӣ ва кормандони дипломатӣ консулии онҳо, инчунин намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ, кормандони онҳо ва аъзои оилаи шахсони дар боло номбаршуда озод намудан аз андозҳо ва истифодаи дигар имтиёзҳои мутобиқи Кодекси мазкур пешниҳодшаванда ё санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон пешбинишуда, тибқи расмиёти муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таъмин карда мешаванд.

6. Имтиёзҳои пешбинишудаи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ дар бораи пешгирии андозбандии дукарата нисбат ба резиденти давлати хориҷӣ татбиқ намегарданд, агар ин резидентро дигар шахсе, ки резиденти ҷунин давлат нест, барои ба даст овардани имтиёзҳо истифода барад.

Моддаи 2(1). Тартиби мавриди амал қарор додани санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи андоз

(Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511)

1. Қонунҳое, ки андози навро муқаррар мекунанд, шароити андозсупорандагонро вазнин менамоянд ва (ё) барои ҳуқуқвайронкунии андоз ҷавобгариро муқаррар мекунанд, ўҳдадориҳои нави андозсупорандагон ва иштирокчиёни дигари муносибатҳоеро, ки қонунгузории андоз танзим менамояд, муайян мекунанд, қувваи бозгашт надоранд.

2. Ба санадҳои қонунгузории андоз, ки ҷавобгарӣ ва (ё) ўҳдадориҳо оид ба вайрон кардани қонунгузории андоз бартараф ё сабуктар мегардонанд ё барои ғимояи ҳуқуқҳои андозсупорандагон, агентони андоз ва намояндагони онҳо кафолати иловагиро пешбинӣ менамоянд, мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мумкин аст қувваи бозгашт дода шавад.

3. Санади меъёрии ҳуқуқие, ки муқаррар ё пурзӯр намудани ҷавобгарии ҳуқуқиро дар соҳаи андоз пешбинӣ менамояд, андозҳои навро муқаррар мекунад ва (ё) шароити андозсупорандагонро вазнин менамояд, баъд аз як моҳи интишори расмӣ мавриди амал қарор мегирад, агар дар санади меъёрии ҳуқуқӣ ҳолати дигар муқаррар нашуда бошад.

4. Дар сурати вуҷуд доштани духӯрагӣ ва (ё) ихтилофот байни муқаррароти Кодекси мазкур ва (ё) мавҷуд набудани муқаррароти зарурӣ

(норасой) ҷиҳати танзими муносибатҳои андозӣ, мақомоти андоз ва (ё) суд ба ғоидаи андозсупоранда қарор қабул менамоянд.

Эзоҳ: Таҳти мафҳуми духӯрагӣ ва (ё) ихтилофот байни муқаррароти Кодекси мазкур гуногунфаҳмии меъёрҳо ва (ё) вуҷуд доштани ду ё якчанд муқаррарот фаҳмида мешавад, ки аз ҷиҳати мазмун ва мундариҷа ба ҳам муҳолиф мебошанд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

Моддаи 3. Тартиби муқаррар намудан, тағйир додан ва бекор кардани андозҳо ва имтиёзҳо

(*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*)

1. Муқаррар намудани андозҳои нав, тағйир додан ва ё бекор кардани андозҳо ва имтиёзҳои муқарраркардашуда танҳо бо роҳи ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мазкур ва (ё) ба қонунгузори дар қисми 4 моддаи 2 Кодекси мазкур муқарраршуда дар асоси ҳуқуқи ташаббуси қонунгузори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

2. Тартиби пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ бо пешниҳоди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти давлатии дахлдори дигар аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

3. Ҳангоми муқаррар намудани андозҳо бояд ҳамаи унсурҳои андозбандӣ муайян карда шаванд.

4. Лоиҳаҳои санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ вобаста ба масъалаҳои андозбандӣ ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ва дигар мақомоти давлатии дахлдор тибқи тартиби муқарраргардида пешниҳод карда мешаванд.

Моддаи 4. Системаи андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Системаи андози Ҷумҳурии Тоҷикистон маҷмӯи муносибатҳои андозии дар Кодекси мазкур пешбинишуда ва андешидани тадбирҳои таъмини пардохти андозҳо, инчунин сохтори ташкилии мақомоти андоз ва шаклҳои ташкилии онҳо, ҳуқуқи ӯҳдадорӣҳои онҳо, шаклу усулҳои назорати андоз ва ҷавобгарӣ барои вайрон кардани қонунгузори андозро дар бар мегирад.

Моддаи 5. Принсипҳои системаи андоз

1. Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ӯҳдадоранд ҳамаи намуди андозҳоро, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст ва мутобиқи Кодекси мазкур нисбат ба онҳо андозсупоранда мебошанд, супоранд.

2. Ба зиммаи шахс гузоштани ӯҳдадорӣ оид ба пардохт намудани андозҳои дар Кодекси мазкур пешбинишуда манъ аст.

3. Андозе, ки мутобиқи Кодекси мазкур ҳисоб карда шудааст, аз ӯҳдадории пулӣ дар назди давлат иборат буда, бояд ба буҷети давлатӣ пардохт карда шавад.

4. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҳуқуқ доранд танҳо андозҳои маҳаллии муқаррарнамудаи Кодекси мазкурро ҷорӣ намоянд.

Моддаи 6. Андозҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андозҳои умумидавлатӣ ва андозҳои маҳаллӣ муқаррар карда мешаванд. Дар ҳолатҳои дахлдор тибқи тартибе, ки Кодекси

мазкур пешбинӣ намудааст, андозсупорандагон низоми андозбандии махсус ё имтиёзнокро истифода мебаранд.

2. Ба андозҳои умумидавлатӣ инҳо дохил мешаванд:

- андоз аз даромад;
- андоз аз ғоида;
- андоз аз арзиши иловашуда;
- аксизҳо;
- андози иҷтимоӣ;
- андозҳо барои захираҳои табиӣ;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андоз аз фурӯши алюминийи аввалия (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

3. Ба андозҳои маҳаллие, ки бо Кодекси мазкур муқаррар шуда, бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар шаҳру ноҳияҳо мавриди амал қарор дода мешаванд, инҳо дохил мешаванд:

- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул.

4. Дар фасли XVI Кодекси мазкур низомҳои махсуси андозбандӣ муқаррар карда шудаанд, ки тибқи онҳо категорияҳои алоҳидаи андозсупорандагон ӯҳдадоранд баъзе андозҳои умумидавлатӣ ва маҳаллии дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда нишондодашударо тибқи тартиби соддакардашуда супоранд.

5. Ба низомҳои махсуси андозбандӣ инҳо дохил мешаванд:

- низоми андозбандии шахсони воқеие, ки фаъолияти соҳибкориро тибқи патент ё шаҳодатнома амалӣ менамоянд;
- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд;
- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои истехсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (андози яғона);
- низоми махсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ.

6. Дар фасли XVII Кодекси мазкур низомҳои имтиёзноки андозбандӣ муқаррар карда шудаанд, ки барои ҷалби сармоя ва дастгирии соҳаҳои афзалиятноки иқтисодиёт додани имтиёзҳои андозии иловагиро пешбинӣ менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

7. Боқи давлатӣ, боқи гумрукӣ ва дигар пардохтҳои гумрукӣ, дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет, ки тибқи қонунгузории дахлдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд, дар ҳаҷм ва бо тартибе пардохт карда мешаванд, ки қонунгузории зикргардида ва Кодекси мазкур муқаррар намудаанд. Расмиёти маъмурӣ оид ба назорати андоз аз ҷониби мақомоти дахлдори ваколатдор ва мақомоти андоз ҷиҳати дуруст ҳисоб ва пардохт намудани онҳо тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории дахлдор амалӣ карда мешавад.

8. Маблағҳо аз андозҳои умумидавлатӣ тибқи қонунгузории буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон байни буҷети ҷумҳуриявӣ ва буҷетҳои маҳаллӣ тақсим карда мешаванд. Пардохтҳо аз рӯи андозҳои маҳаллӣ ба буҷетҳои дахлдори маҳаллӣ ворид мешаванд.

9. Ҷамъовариҳои андозҳои дар қисми махсуси Кодекси мазкур муқарраргардида аз ҷониби мақомоти андоз таъмин карда мешавад, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

БОБИ 2. МАҲҲУМҲОИ АСОСӢ

Моддаи 7. Андоз

1. Андоз пардохти ҳатмии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба буҷет ба ҳисоб рафта, ба андозаи муайян амалӣ гардида, хусусияти ҳатмии бебозгашт ва беподош дорад.

2. Андозҳо бо воҳиди пулӣ ҳисоб карда шуда, бо пули милли пардохт мешаванд, агар Кодекси мазкур тартиби дигарро муқаррар накарда бошад.

Моддаи 8. Фаъолияти соҳибкорӣ ва ғайрисоҳибкорӣ

1. Барои мақсадҳои андозбандӣ ҳамчун фаъолияти соҳибкорӣ фаъолияти мустақиле дониста мешавад, ки таҳти таваккали худӣ шахсоне, ки мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ бояд ба ҳамин сифат ба қайди давлатӣ гирифта шаванд, амалӣ карда мешавад ва барои ба даст овардани фоидаи (даромади, ҷуброни) мунтазам аз истифодаи молу мулк, фурӯши молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасонӣ равона гардидааст.

2. Намудҳои зерини фаъолият ба сифати фаъолияти соҳибкорӣ эътироф карда намешаванд:

- фаъолияти тамоми зинаҳои мақомоти ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ки мустақиман бо амалӣ намудани ваколатҳои ба онҳо воғузоркардашудаи давлатӣ алоқаманд мебошанд;

- фаъолияти эҳсонкорӣ;

- фаъолияти динӣ;

- фаъолияти ташкилотҳои ҷамъиятӣ;

- фаъолияти муассисаҳои, ки аз ҳисоби муассис маблағгузорӣ карда мешаванд;

- аз ҷониби шахсони воқеӣ иҷро гардидани кори кироя.

3. Барои мақсадҳои андозбандӣ амалӣ намудани намудҳои зерини фаъолият аз ҷониби шахси воқеӣ, муассисаи аз ҳисоби муассис маблағгузоришаванда ва (ё) ташкилоти ғайритиҷоратӣ фаъолияти соҳибкорӣ эътироф намешавад, ба шарт ки ин фаъолият барои шахси онро амаликунанда фаъолияти асосӣ набошад:

- ҷойгир намудани маблағҳои пулӣ дар ташкилотҳои қарзӣ;

- ба иҷора додани молу мулки манқул ва (ё) ғайриманқул;

- додани молу мулк ба идоракунии бозътимод;

- харидан (фурӯхтан) ё ба дигар шахс додани ҳисса дар сармояи оинномавии шахси ҳуқуқӣ ё коғазҳои қиматноки он;

- харидан (фурӯхтан) ё ба дигар шахс додани вомбаргҳо ё ҳама гуна векселҳои дигар;

- харидан (фурӯхтан) ё ба дигар шахс додани саҳм дар фонди ҳиссагии сармоягузорӣ ва (ё) ҳуқуқи муаллифӣ ва ҳама гуна ҳуқуқҳои шабеҳи ба фурӯшанда тааллуқдошта;

- кори кирояи дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) хусусияти граждании ҳуқуқидошта ё ин ки бе шартномаҳо (қарордодҳо) амалишаванда.

4. Дар он қисме, ки шахсони анҷомдиҳандаи фаъолияти дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда фаъолияти соҳибкориро амалӣ менамоянд, фаъолияти соҳибкориҳои чунин шахсон бояд андозбандӣ гардад, дороиҳо ва фаъолияти онҳо, ки бевосита ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманданд, бояд дар алоҳидагӣ (ҷудо аз фаъолияти асосӣ) ба ҳисоб гирифта шаванд.

5. Фаъолияти муассисаҳои давлатӣ, ки қисми маблағҳои махсусашон дар ҳаҷм ва бо тартиби муайяннамудаи қонунгузорӣ ба буҷет ситонида мешавад,

фаъолияти соҳибкорӣ эътироф намешавад, агар қонунгузорӣ тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

Моддаи 9. Кори кироя

1. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур мафҳуми "кори кироя" маънои зеринро дорад:

- аз ҷониби шахси воқеӣ иҷро шудани ўҳдадорихо дар доираи муносибатҳои тибқи қонунгузорию граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат ё дар соҳаи хизмати давлатӣ танзимшаванда;

- аз ҷониби шахси воқеӣ иҷро шудани ўҳдадорихое, ки бевосита ба хизмат дар сафи Қувваҳои Мусаллаҳ ё мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва (ё) мақомоти (муассисаҳои) ба онҳо баробаркардашуда алоқаманданд;

- кори шахси воқеӣ дар мансаби роҳбарикунандаи корхона ё ташкилот.

2. Шахси воқеӣ, ки кори кирояро иҷро карда буд, иҷро карда истодааст ё минбаъд иҷро мекунад, дар Кодекси мазкур "корманд" номида мешавад. Шахсе, ки ҳаққи хизматрасонии чунин шахсро мепардозад "корфармо" ва чунин пардохт "музди меҳнат" номида мешавад.

3. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур ҷои кори асосии корманд ҷои коре ҳисобида мешавад, ки тибқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба меҳнат корфармо ўҳдадор аст аз рӯи он дафтарчаи меҳнати кормандро пеш барад.

Моддаи 10. Фаъолияти эҳсонкорӣ

1. Фаъолияти эҳсонкорӣ тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи фаъолияти эҳсонкорӣ" амалӣ карда мешавад.

2. Барои мақсадҳои андозбандӣ расонидани кўмак (дастгирӣ) ба шахсон фаъолияти эҳсонкорӣ ба ҳисоб намеравад, агар яке аз шартҳои зерин ҷой дошта бошад:

- шахси қабулкунандаи чунин кўмак (дастгирӣ) дар назди шахси кўмакрасон ўҳдадории дорои хусусияти молумулкӣ ё ғайримолумулкиро қабул кунад (ба истиснои ўҳдадорихои истифодаи мақсадноки маблағ ё молу мулкҳои гирифташуда);

- шахси кўмактиранда (дастгириёбанда) ва шахси кўмакрасон (дастгирикунанда) шахсони мутақобилан вобаста ҳисобида шаванд;

- агар чунин кўмак (дастгирӣ) ба ҳар шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ барои иштирок дар ҳама гуна маърақаҳои интихоботӣ расонида шавад.

Моддаи 11. Шахсони воқеӣ - резидентҳо ва ғайрирезидентҳо

1. Шахси воқеӣ, ки дар давоми ҳар давраи 12-моҳаи пай дар пай гузаранда, ки дар ҳамин соли тақвимию ҷорӣ ба охир мерасад, дар ҳақиқат дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бештар аз 182 рӯз қарор дошта бошад, аз рӯзи 183-юм барои соли ҷорӣ тақвимию резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - резидент) ба ҳисоб меравад. Агар чунин шахси воқеӣ дар соли гузаштаи тақвимию резидент ба ҳисоб рафта бошад, пас он аз 1 январи соли ҷорӣ низ резидент ба ҳисоб меравад (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

2. Шахси воқеӣ, ки дар давоми ҳамин соли тақвимию ҷорӣ дар хизмати давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад, дар ҳамин соли тақвимию ҷорӣ, новобаста ба давомнокии чунин хизмат, резидент ба ҳисоб меравад.

3. Шахсони воқеӣ, ки шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, шахсони воқеӣ, ки барои қабул шудан ба шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон

ё дар бораи гирифтани иҷозат барои истиқомати доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе қабули шахрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон ариза додаанд, сарфи назар аз мӯҳлати дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон буданашон ва дигар омилҳои муайяннамудаи ҳамин модда, ҳамчун шахсони воқеӣ-резидентон эътироф мешаванд, аз ҷумла:

- аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хориҷа ба сафари хизматӣ фиристодашуда, аз ҷумла кормандони дипломатӣ консулӣ ва намоёндагӣҳои ба онҳо баробаркардашуда, намоёндагӣҳои тижоратии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ташкилотҳои байналмилалӣ ё байнихукуматӣ, инчунин аъзои оилаи шахсони воқеӣи зикргардида;

- аъзои экипажҳои воситаҳои нақлиёти ба шахсони ҳуқуқӣ ё шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқдошта, ки ҳамаи нақли байналмилалиро анҷом медиҳанд;

- хизматчиёни ҳарбӣ ва кормандони ғайринизомии пойгоҳҳои ҳарбӣ, қисмҳои ҳарбӣ, гурӯҳҳо, қисмҳо ва ҷузъу томҳои ҳарбӣ, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир шудаанд;

- шахсоне, ки дар объектҳои воқеӣ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки молияти Ҷумҳурии Тоҷикистон ё резидентҳо ё субъектҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд (аз ҷумла дар асоси шартномаҳои консессионӣ), кор мекунанд;

- хонандагон, донишҷӯён, коромӯзон ва таҷрибаомӯзон, ки бо мақсади таҳсил ва коромӯзӣ дар давоми тамоми мӯҳлати таълим ва коромӯзӣ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд;

- муаллимон ва кормандони илмӣ, ки бо мақсади таълимдиҳӣ, машварат ё иҷрои корҳои илмӣ дар давоми тамоми мӯҳлати таълим ё иҷрои корҳои номбаршуда берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд.

4. Барои мақсадҳои қисми 1 ҳамин модда вақте, ки дар давоми он шахси воқеӣи хориҷӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошт, вақти воқеӣи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доштан ба ҳисоб намеравад, агар чунин шахс:

- ба сифати шахси дорои мақоми дипломатӣ ё консулӣ (ё узви оилаи чунин шахс) қарор дошта бошад;

- ба сифати корманди ташкилоти байналмилалӣ ё ба сифати шахсе, ки дар хизмати давлатии кишвари хориҷӣ кор мекунад (ё аъзои оилаи чунин шахс) қарор дошта бошад;

- танҳо барои гузаштан аз як давлати хориҷӣ ба давлати хориҷии дигар тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошта бошад.

5. Ҳар рӯзе, ки дар давоми он шахси воқеӣ ҳақиқатан дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дошт, сарфи назар аз давомнокии қарор доштани, рӯзи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доштан ҳисобида мешавад.

6. Шахси воқеӣе, ки мутобиқи ҳамин модда резидент намебошад, ғайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад.

7. Шахси воқеӣ дар давраи аз рӯзи охирини ҳамин соли тақвимӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон буданаш то охири ҳамин соли тақвимӣ ғайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд ғайрирезидент) ба ҳисоб меравад, агар чунин шахс бевосита дар соли минбаъдаи тақвимӣ ғайрирезиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад.

8. Мақоми резидент ва ғайрирезидент нисбат ба шахси воқеӣ барои ҳар соли тақвимӣ муайян карда мешавад.

9. Шахси воқеӣе, ки ғайрирезидент эътироф мешавад, ўҳдадор аст, ки ба агенти андоз ё мақомоти андози маҳалли будубош (истиқомат) на дертар аз рӯзи гирифтани даромад ё лаҳзаи пешниҳод кардани ҳисоботи андоз ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод намояд:

- ҳуҷҷати тасдиқкунандаи резидентӣ ё шахси бешаҳрванд дар давлати хориҷӣ будани ин шахс;

- тарҷумаи ба таври нотариалӣ тасдиқшудаи ҳуҷҷати муайянкунандаи шахсият (шиноснома) ба забони давлатӣ.

Моддаи 12. Муассисаи доимии ғайрирезидент (корхонаи хориҷӣ ё шахси воқеии ғайрирезидент)

1. Таҳти мафҳуми муассисаи доимии ғайрирезидент (корхонаи хориҷӣ ё шахси воқеии ғайрирезидент) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд муассисаи доимӣ), агар ҳамин модда тартиби дигарро муқаррар накарда бошад, маҳалли доимие фаҳмида мешавад, ки тавассути он ғайрирезидент фаъолияти соҳибкорӣ, аз ҷумла фаъолияти тавассути шахси ваколатдор иҷрошавандаро пурра ё қисман анҷом медиҳад.

2. Муассисаҳои доимӣ, аз ҷумла инҳо ба ҳисоб мераванд:

- ҳар маҳалли амалӣ намудани фаъолияти марбут ба истехсол, коркард, ҷамъу тақмил (комплекткунӣ), бастабандӣ (фасовка), борбандӣ ва таҳвили мол, новобаста ба мӯҳлати иҷрои чунин фаъолият;

- ҳар маҳалли идоракунии ғайрирезидент (аз ҷумла филиал, шӯъба, намоёндагӣ, бюро, идора, офис, ҳуҷраи корӣ, агентӣ, фабрика, устухона, сеҳ, лаборатория, мағоза, анбор), новобаста ба мӯҳлати иҷрои чунин фаъолият;

- ҳар маҳалли фаъолият, аз ҷумла дастгоҳ ё майдонча, таҷҳизоти пармакунӣ ё дигар таҷҳизоти барои ҷустуҷӯи захираҳои табиӣ истифодашаванда, кон, ҷоҳи нафт ва (ё) газ, карер, манораҳои рӯизаминӣ ё рӯиобӣ ва (ё) ҷоҳҳо, новобаста ба мӯҳлати иҷрои чунин фаъолият;

- ҳар маҳалли фаъолияти (аз ҷумла фаъолияти назоратӣ нозиротӣ ё мушоҳидакунӣ) вобаста ба қубургузорҳо, қубурҳои газу нафт, ҷустуҷӯ ва (ё) коркарди захираҳои табиӣ, насб, васл, ҷамъкунӣ, танзим, ба истифодадихӣ ва (ё) хизматрасонии таҷҳизот, новобаста ба мӯҳлати иҷрои чунин фаъолият;

- ҳар маҳалли дигари фаъолияти вобаста ба истифодаи автоматҳои бозӣ (аз ҷумла воситаҳои иловагии онҳо), шабакаҳои компютерӣ ва алоқа, аттракционҳо, инфрасохтори нақлиётӣ ва ғайра, новобаста ба давомнокии истифодабарии онҳо;

- пойгоҳи доимие, ки шахси воқеии ғайрирезидент барои иҷрои фаъолияти соҳибкорӣ истифода мебарад.

3. Майдончаи (объекти) сохтмонӣ, объекти васл ё ҷамъкунӣ, иҷрои фаъолияти назоратӣ вобаста ба чунин объектҳо, гузаронидани корҳои лоиҳакашӣ, новобаста ба давомнокии иҷрои ин корҳо, муассисаи доимиро ташкил мекунанд. Барои мақсадҳои ҳамин модда таҳти мафҳуми майдончаи (объекти) сохтмонӣ, аз ҷумла маҳалли фаъолият оид ба бунёд ва (ё) таҷдиди объектҳои ғайриманқул, аз ҷумла сохтмони биноҳо, иншоот ва (ё) иҷрои корҳои васлкунӣ, сохтмон ва (ё) таҷдиди пулҳо, роҳҳо, каналҳо, гузоштани қубурҳо, васли таҷҳизоти барқӣ, технологӣ ё дигар таҷҳизот ва (ё) иҷрои корҳои дигари шабех дар назар дошта мешавад. Майдончаи (объекти) сохтмонӣ аз рӯзи дуҷуми баъд аз рӯзи имзо шудани санади қабули давлатии объект барои истифодабарӣ (ҳаҷми корҳои иҷрошуда) ва пардохти пурраи арзиши сохтмон қатъгардида эътироф мешавад.

4. Ғайрирезидент ҳамчунин дорои муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисобида мешавад, агар:

- тавассути агенти ваколатдор ҷамъоварии подоши суғуртавӣ ва (ё) суғуртакунӣ ё аз нав суғуртакунии таваккалро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом диҳад;

- тавассути кормандон ё ҳайати кормандони барои ин мақсадҳо кирояшуда зиёда аз 90 рӯзи тақвимӣ дар тамоми давраи муттасили дувоздаҳмоҳае, ки дар ҳамин давраи андоз хотима меёбад, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон пайваста хизмат расонад;

- иштирокчиҳои шартномаи фаъолияти якҷоя (ширкати оддӣ) бошад, ки мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфта, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият кунад;

- дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намоишгоҳҳои пулакӣ гузаронад ва (ё) дар ин намоишгоҳҳо тахвили (фурӯши) молро анҷом диҳад;

- дар асоси муносибатҳои шартномавӣ ба резидент ё ғайрирезидент ҳуқуқи манфиатҳои худро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намоёндагӣ кардан, аз номи ӯ амал намудан ва ё қарордодҳо (шартномаҳо, созишномаҳо) бастанро диҳад.

5. Танаффусҳои муваққатӣ ё мавсимӣ ҳангоми иҷрои фаъолияти дар ҳамин модда пешбинишуда боиси барҳам додани муассисаи доимӣ намегарданд.

6. Ғайрирезиденте, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияти соҳибкориро тавассути миёнарави мустақиле (брокер ва (ё) дигар агенти мустақиле, ки дар асоси шартномаи супориш, комиссия, консигнатсия ё дигар шартномаи шабех амал мекунад) анҷом дода, барои аз номи ин ғайрирезидент имзо намудани шартномаҳо (қарордодҳо) ваколат надорад, муассисаи доимӣ ба ҳисоб намеравад. Тахти мафҳуми миёнарави мустақил шахсе фаҳмида мешавад, ки дар доираи фаъолияти муқаррариҳои (асосии) худ вазифаи миёнаравиро бо мақсади ҳамкории тарафҳо амалӣ намуда, аз нигоҳи ҳам ҳуқуқӣ ва ҳам иқтисодӣ ба ғайрирезидент вобаста намебошад.

7. Корхонаи фаръии шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезидент, ки мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис ёфтааст, ҳамчун муассисаи доимии корхонаи асосӣ - ғайрирезидент баррасӣ намешавад, агар байни корхонаҳои фаръӣ ва асосӣ муносибатҳои ба миён наоянд, ки ҷавобгӯи муқаррароти сархати панҷуми қисми 4 ҳамин модда мебошанд.

8. Маҳалле, ки барои мақсадҳои зерин истифода бурда мешавад (новобаста ба он, ки онро кадом шахс истифода мебарад), муассисаи доимии корхонаи хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб намеравад:

- нигоҳ доштани мол ё маҳсулоти ба корхонаи хориҷӣ тааллуқдошта (то лаҳзаи фурӯши онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон);

- харидани мол ё маҳсулот, ҷамъовариҳои маълумот барои корхонаи хориҷӣ;

- иҷрои ҳар фаъолияти дигари дорои хусусияти оmodасозӣ ё ёрирасон ба манфиатҳои корхонаи хориҷӣ;

- иҷрои ҳама гуна шаклҳои фаъолият, ки дар сархатҳои яқум, дуҷум ва сеҷуми ҳамин қисм пешбинӣ шудаанд.

9. Маҳалли хизматрасониҳои шахсони хориҷии дар қисми 1 моддаи 193(1) Кодекси мазкур муқарраршуда боиси таъсис додани муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон намегардад (*Қонуни ҶТ аз 17.12.2020 № 1744*).

10. Намоёндагӣ ва (ё) филиали корхонаи хориҷии ба қайд гирифташуда, муассисаи доимии корхонаи хориҷӣ ба ҳисоб меравад.

11. Фаъолияти ғайрирезидент мутобиқи муқаррароти ҳамин модда, сарфи назар аз он ки он дар мақомоти андоз ба қайд гирифта шудааст ё не, маънои таъсиси муассисаи доимиро дорад (*Қонуни ҶТ аз 17.12.2020 № 1744*).

Моддаи 13. Агенти андоз

1. Ташкилот ё соҳибкори инфиродие, ки мутобиқи Кодекси мазкур ба зиммашон вазифаи ҳисоб намудани андоз, аз андозсупоранда ё аз манбаи

пардохт нигоҳ доштан ва ба буҷети дахлдор гузаронидани он гузошта шудааст, агенти андоз мебошад.

2. Агенти андоз дорои ҳамон ҳуқуқи ӯҳдадорихое мебошад, ки андозсупоранда дорад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад.

3. Агенти андоз вазифадор аст:

- андозҳои мутобиқи Кодекси мазкур аз андозсупоранда ё аз манбаи пардохт нигоҳдошташавандаро дуруст ва сари вақт ҳисоб намояд, нигоҳ дорад ва ба буҷет гузаронад;

- даромадҳои ба андозсупорандагон пардохтшуда, андозҳои аз андозсупорандагон (ё аз манбаи пардохт) нигоҳдошташуда ва ба буҷети дахлдор гузаронидашударо ба ҳисоб гирад, аз ҷумла оид ба ҳар як андозсупоранда ҳисоби ҷудогона барад;

- ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳисоботи андоз пешниҳод намояд;

- дигар вазифаҳоро, ки қонунгузори андоз пешбинӣ намудааст, иҷро намояд.

Моддаи 14. Шахсони мутақобилан вобаста

1. Шахсони мутақобилан вобаста шахсоне мебошанд, ки муносибатҳои байни онҳо метавонанд ба шароит ва натиҷаи иқтисодии фаъолияти байни онҳо ё фаъолияти шахсоне, ки онҳоро намояндагӣ менамоянд, таъсир расонанд, аз ҷумла дар ҳолатҳои, ки:

- шахсон муассисони (иштирокчиёни) ҳамон як корхона бошанд, агар ҳиссаи ҳар яке онҳо на камтар аз 20 фоизро ташкил намояд;

- як шахс мустақим ва (ё) ғайримустақим дар шахси дигар иштирок намояд ва ҳиссаи умумии чунин иштирок зиёда аз 20 фоизро ташкил диҳад;

- як шахс ба шахси дигар мувофиқи вазъи вазифавӣ тобеъ бошад ё як шахс таҳти назорати (мустақим ё ғайримустақими) шахси дигар қарор гирифта бошад;

- шахсон таҳти назорати мустақим ё ғайримустақими шахси сеюм қарор дошта бошанд;

- шахсон мустақиман ё ғайримустақиман шахси сеюмро назорат кунанд, агар ҳуқуқи овози ҳар кадоми онҳо на камтар аз 20 фоизро ташкил диҳад;

- шахсон бо ҳамдигар дар қайди никоҳ бошанд ё муносибатҳои хешовандӣ дошта бошанд.

2. Суд метавонад бо дигар асосҳои, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, шахсонро мутақобилан вобаста эътироф намояд, агар муносибатҳои миёни ин шахсон ба натиҷаҳои аҳдҳо оид ба таҳвили (фурӯши) молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасонӣ) таъсир расонида тавонанд.

Моддаи 15. Иҷораи молиявӣ (лизинг)

1. Ба шахси дигар додани молу мулк моддии истеҳлоқшаванда, аз ҷумла ҳавопаймоҳо (ба истиснои молу мулкҳои ғайриманқул, мебел, мошинҳои сабукрав) дар асоси шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг), ки мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи иҷораи молиявӣ (лизинг)" баста шудааст, иҷораи молиявӣ мебошад, агар он ба яке аз шартҳои зерин ҷавобгӯ бошад:

- ба моликияти иҷорагир интиқол дода шудани молу мулк ва (ё) ба иҷорагир додани ҳуқуқи хариди молу мулк бо нархи устувор дар шартномаи лизинг муайян шуда бошад;

- мутобиқи шартномаи иҷораи молиявии молу мулк мӯҳлати иҷора нисбат ба мӯҳлати хизмати муфиди молу мулки иҷорагирифташуда 75 фоиз бештар бошад;

- арзиши ҷории тахфифшудаи пардохти ҳадди ақал дар тамоми давраи мӯҳлати иҷора аз 90 фоизи арзиши бозории молу мулки мутобиқи иҷораи молиявӣ ба иҷора додашаванда бештар бошад;

- арзиши боқимондаи баҳододашудаи молу мулк баъди ба охир расидани мӯҳлати иҷора камтар аз 20 фоизи нархи бозории онро то оғози иҷора ташкил диҳад;

- молу мулки ба иҷораи молиявӣ додашаванда тибқи фармоиш барои иҷорагир таҳия шуда, баъди ба охир расидани мӯҳлати иҷора ба ҷуз иҷорагир наметавонад аз тарафи шахси дигар истифода шавад.

2. Сархати сеюми қисми 1 ҳамин модда нисбат ба иҷораи молиявие, ки оғози он ба 25 фоизи охиринаи мӯҳлати хизмати молу мулк рост меояд, татбиқ намегардад.

3. Барои мақсадҳои ҳамин модда меъёри баҳисобгирие, ки барои муайян намудани арзиши ҷории тахфифшудаи пардохтҳои иҷора истифода мегардад, ба меъёри фоизи барои сари вақт напардохтани андозҳо баробар аст.

4. Барои мақсадҳои ҳамин модда мӯҳлати иҷора мӯҳлати иловагиро дар бар мегирад, ки иҷорагир ҳуқуқ дорад ба он иҷораро мутобиқи шартномаи иҷора аз нав оғоз намояд.

Моддаи 16. Лоиҳаҳои сармоягузориҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Лоиҳаҳои сармоягузориҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон - лоиҳаҳое, ки дар заминаи созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузориҳои (амалисозии) онҳо байни Ҷумҳурии Тоҷикистон (Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон) ва давлатҳои хориҷӣ (ҳукуматҳои давлатҳои хориҷӣ), ташкилотҳои ватанӣ, хориҷӣ ва байналмилалӣ молиявӣ пешбинӣ гардида, аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ ба феҳристи лоиҳаҳои сармоягузорӣ (имтиёзнок) ворид карда шудаанд. Ба феҳристи мазкур, инчунин, лоиҳаҳо оид ба сохтмони иншооти иҷтимоӣ, ки аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ба мақомоти дахлдори давлатӣ ройгон дода мешаванд, ворид мегарданд. Тартиби пешбурди феҳристи лоиҳаҳои сармоягузорӣ бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сармоягузорӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия ва мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

2. Лоиҳаҳои сармоягузориҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо истифодаи имтиёзҳои пешбинишудаи Кодекси мазкур татбиқ мешаванд.

3. Созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузориҳои (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузориҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки додани имтиёзҳои иловагии андозро пешбинӣ менамоянд, аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд. Чунин созишномаҳо наметавонанд муқаррароти аз андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ озод намудани шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар бар гиранд.

4. Дар ҳолати бад шудани шартҳои андозбандӣ барои татбиқи лоиҳаҳои сармоягузориҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, то анҷом ёфтани чунин лоиҳаҳо нисбат ба онҳо шартҳои андозбандии дар лаҳзаи баимзорасонии созишномаҳои дахлдор амалкунанда истифода мешаванд.

Моддаи 17. Мафҳумҳои асосии дигаре, ки дар Кодекси мазкур истифода мешаванд

Дар Кодекси мазкур инчунин мафҳумҳои асосии дигари зерин истифода мешаванд:

1) Унсурҳои андозбандӣ - маълумотҳое, ки мавҷудияти онҳо дар санади меъёрии ҳуқуқӣ ҳангоми муқаррар намудани андозҳо ҳатмӣ мебошад, аз ҷумла андозсупоранда, объекти андозбандӣ, манбаи андоз, меъёри андоз, давраи андоз, тартиби ҳисоб кардани андоз, тартиб ва мӯҳлати пардохти андоз, имтиёзҳои андоз, агар онҳо муқаррар гардида бошанд.

2) Андозсупоранда (супорандаи андоз) - шахсе, ки мутобиқи Кодекси мазкур ба зиммааш ӯҳдадории пардохти андозҳо гузошта шудааст. Аз ҷумла, шахси воқеӣ андозсупоранда ба ҳисоб меравад, агар ҷунин шахс резидент бошад. Инчунин шахси воқеӣ (ташкилот) андозсупоранда ба ҳисоб меравад, агар ин шахс:

а) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолиятро амалӣ намояд, ки даромад медиҳад ё аз манбаъҳои воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад;

б) молики (истифодабарандаи) молу мулк бошад, ки бояд андозбандӣ шавад;

в) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаракатҳо ё амалиёти андозбандишавандаро иҷро намояд.

3) Объекти андозбандӣ (объекте, ки бо андозбандӣ алоқаманд аст) ҳолатҳо, ҳуқуқҳо ва (ё) ҳаракатҳои аз рӯи ҳар як намуди андоз муайяншаванда, ки аз мавҷудияти онҳо ӯҳдадории андоз ба миён меояд.

4) Манбаи андоз - баҳои арзишӣ, ҷисмонӣ ё тавсифи дигари объекти андозбандӣ (объекти бо андозбандӣ алоқаманд), ки дар асоси он маблағи андоз ҳисоб карда мешавад.

5) Меъёри андоз - миқдори андози ситонидашаванда, бузургии ҳисоб кардани андозҳо ба воҳиди ченаки манбаи андоз, ки нисбат ба воҳиди ченаки манбаи андоз бо фоиз ё маблағи мутлақ муқаррар карда мешавад.

6) Давраи андоз - мӯҳлате, ки дар давоми (бо ба охир расидани (анҷом ёфтани) он манбаи андоз муайян ва маблағи андоз ҳисоб карда мешавад. Давраи андоз метавонад ба якчанд давраҳои ҳисоботӣ тақсим карда шавад, ки аз рӯи натиҷаи онҳо ӯҳдадории пешниҳод намудани ҳисобҳо ва пардохти маблағи зарурии андоз ба вучуд меояд.

7) Тартиби ҳисоб кардани андоз - қоидаҳои ҳисоб кардани маблағи андоз барои давраи андоз бо дарназардошти манбаъ, меъёр, инчунин имтиёзҳои андоз.

8) Тартиб ва мӯҳлатҳои пардохти андоз - қоидаҳое, ки мӯҳлат ва тартиби пардохти андозҳо ба буҷетро (буҷетҳоро) муайян менамоянд. Мӯҳлати пардохти андоз санаи тақвимие мебошад, ки мутобиқи Кодекси мазкур муайян шуда, то ин мӯҳлат ё дар лаҳзаи фарорасии он маблағи ҳисобшудаи андоз бояд ба буҷет пардохт шавад, яъне ӯҳдадории андоз бояд иҷро гардад.

9) Имтиёзҳои андоз - афзалиятҳое, ки мутобиқи Кодекси мазкур ё санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон ба андозсупорандагон дода мешаванд, аз ҷумла додани имконияти напардохтан ё дар ҳаҷми камтар ё дар мӯҳлати нисбатан дертар супоридани андоз.

10) Иштирокчиёни муносибатҳои андозӣ - андозсупорандагон, агентҳои андоз, мақоми ваколатдори давлатӣ ва дигар мақомоти андоз, мақомоти гумрук, дигар мақомот, ки ваколатдоранд андозҳоро ҳисоб ва (ё) ҷамъоварӣ намоянд.

11) Ташкилотҳо - шахсони ҳуқуқӣ, ки мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудаанд (минбаъд - ташкилотҳои резидентӣ), шахсони ҳуқуқии хориҷӣ, ки тибқи қонунгузориҳои давлатҳои хориҷӣ таъсис дода шудаанд, ташкилотҳои байналмилалӣ, аз ҷумла тавассути филиалҳо ва

намояндагиҳои амалкунандае, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсис дода шудаанд (минбаъд - ташкилотҳои хориҷӣ).

12) Маъмурикунонии андоз - маҷмӯи чораҳои аз ҷониби мақомоти андоз амалишавандаи назорати андоз, маҷбуран ситонидани андоз нисбат ба ўҳдадории андози дар мўҳлаташ иҷронашуда, инчунин хизматрасониҳо ба андозсупорандагон (агентҳои андоз) ва мақомоти ваколатдор.

13) Корхона (ташкилоти соҳибкорӣ) - ташкилоте, ки фаъолияти соҳибкориро анҷом медиҳад ё барои иҷрои чунин фаъолият таъсис дода шудааст.

14) Низоми махсуси андозбандӣ - тартиби махсуси андозбандӣ, ки барои гурўҳҳои алоҳидаи андозсупорандагон муқаррар карда шуда, тарзу усули соддакардашудаи ҳисоб кардан ва пардохтани намудҳои алоҳидаи андозҳо, пешниҳоди ҳисоботи андозро пешбинӣ менамояд.

15) Низоми имтиёзҳои андозбандӣ - тартиби махсуси андозбандӣ, ки барои ҷалби сармоя ва дастгирии соҳаҳои афзалиятноки иқтисодиёт додани имтиёзҳои андозии иловагиро пешбинӣ менамояд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

16) Низоми умумии андозбандӣ - тартиби ҳисоб кардан ва пардохти андозҳои умумидавлатӣ ва маҳаллии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, ба истиснои низомҳои махсус ва имтиёзҳои андозбандӣ.

17) Соҳибкори инфиродӣ - шахси воқеие, ки фаъолияти соҳибкориро бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ тибқи патент ё шаҳодатнома амалӣ менамояд.

18) Хароҷоти тасдиқгардида - хароҷоти бо ҳуҷҷатҳо тасдиқгардидае, ки имконият медиҳанд сана, маблағ, хусусияти амалиёт муайян ва иштирокчиёни он мушаххас карда шаванд.

19) Дороиҳо - молу мулк, дороиҳои молику моддии дигар, фондҳои пулӣ ё ҳуқуқҳои молумулкие, ки маблағи умумии воситаҳои (фондҳои) асосӣ ва муомилоти шахсро ташкил медиҳанд; ҳар сарвати ба шахс тааллуқдошта; категорияи ҳисобие, ки арзиши молу мулки шахсии субъект, инчунин восита ва захираҳоро дар бар мегирад, ки барои пардохти (пўшонидани) қарзҳо (ўҳдадориҳо) пешбинӣ шудаанд.

20) Бақияпулӣ - маблағҳои андозҳо, ғоизҳо ва ҷаримаҳое, ки барои пардохтан ба буҷет ҳисоб карда шуда, дар мўҳлати муқарраргардида, аз ҷумла дар мўҳлати тағйирдодашуда, пардохт нашудаанд.

21) Бурдҳо - ҳар намуди даромадҳо, подошҳо ва манфиатҳои дар шакли асли ё пулӣ, ки андозсупорандагон дар озмунҳо, мусобиқаҳо (олимпиадаҳо), фестивалҳо, бо лотереяҳо, дар бозигҳои пулӣ, аз ҷумла бозигҳои тавассути пасандозҳо ва коғазҳои қиматноки қарзӣ дастрас менамоянд.

22) Воситаҳои асосӣ - дороиҳое, ки ҳамзамон ба шартҳои зерин ҷавобгў мебошанд:

а) мўҳлати хизмати онҳо зиёда аз як сол мебошад;

б) ҳангоми истеҳсоли молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) ё барои эҳтиёҷоти идоравӣ ба сифати воситаҳои меҳнат истифода мешаванд;

в) чун қоида, арзиши ҳар як воҳиди чунин дороиҳо аз ҳадҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои баҳисобгирии муҳосибӣ барои ба воситаҳои дар гардишбуда мансуб донишмандони дороиҳои моддӣ зиёд мебошад;

г) онҳо истеҳлоқшаванда мебошанд.

23) Грант - воситаҳои пулӣ ва (ё) молу мулки дигари ройгон ва бебозгашти барои ноил шудан ба мақсадҳои (вазифаҳои) муайян аз ҷониби шахсони зерин додашаванда (супоридашаванда):

а) давлатҳои хориҷӣ (ҳукуматҳои давлатҳои хориҷӣ), ташкилотҳои байналмилалӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ - ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки бо мақсади бартараф намудани оқибатҳои офатҳои табиӣ ё ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ иншооти заруриро бунёд намуда, ба таври ройгон ба моликияти мақомоти дахлдори давлатӣ месупоранд;

в) ташкилотҳои зерине, ки фаъолияти онҳо хусусияти эҳсонкорӣ ва (ё) байналмилалӣ дошта, ҳилофи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад - ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*):

- ташкилотҳои байналмилалӣ ва хориҷӣ;
- ташкилотҳо ва фондҳои хориҷии ғайриҳукумати ҷамъиятӣ.

24) Даромад аз манбаъҳои воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон - ҳар воридот, манфиат дар шакли пул, моддӣ ё ғайримоддӣ ё (бе тарҳ намудан аз онҳо) аз ҳама намудҳои фаъолият, молу мулк (ҳуқуқҳои молумулкӣ) ва асосҳои дигар дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба маҳалли пардохти даромад, аз ҷумла:

а) даромад аз кори кироӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) даромад аз таҳвили молҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолнамудаи истеҳсолкунанда, инчунин даромад аз иҷрои кор ва хизматрасониҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

в) даромад аз фаъолияти соҳибкорие, ки метавонад ба муассисаи доимии ғайррезиденти дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта мансуб доништа шавад, аз ҷумла:

- даромаде, ки метавонад дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фурӯши ҳамон навъи молҳо ё навъи шабеҳи молҳои тавассути чунин муассисаи доимӣ таҳвилшаванда (фурӯхташаванда) мансуб доништа шавад;

- даромад аз фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дорои ҳамон хусусият ё хусусияти шабеҳе мебошад, ки фаъолияти тавассути чунин муассисаи доимӣ анҷомшаванда дорад;

г) даромади вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ, аз ҷумла аз ҳисоб баровардани қарзҳои безътимоди андозсупоранда аз ҷониби қарздиҳандагон (ба истиснои ҳолатҳои дар моддаҳои 64 ва 78 Кодекси мазкур пешбинӣшуда), аз фурӯши воситаҳои асосии мутобиқи моддаи 118 Кодекси мазкур ба даромад дохилшуда, аз ҷаброни хароҷот мутобиқи моддаи 151 Кодекси мазкур (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*);

д) даромади дар шакли дивидендҳои аз шахси ҳуқуқии резидентӣ гирифташуда, инчунин даромаде, ки аз фурӯш ё ба шахси дигар додани ҳиссаи иштирок дар чунин шахси ҳуқуқӣ ба даст омадааст;

е) даромади дар шакли ғоизҳо аз резидентон бадастомада;

ё) даромади дар шакли ғоизҳо аз шахси ғайррезиденти дорои муассисаи доимӣ ё молу мулк дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст омадааст, агар қарзи чунин шахс бо ҳамин муассисаи доимӣ ё молу мулк алоқаманд бошад;

ж) нафақа, агар онро резидент пардохт намояд;

з) даромад дар шакли роялти, ки барои молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта ё истифодашаванда ба даст оварда мешавад, ё даромад аз фурӯш ё ба дигар шахс додани молу мулки дар банди 41 ҳамин модда пешбинигардидае, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад ё истифода мешавад;

и) даромаде, ки аз ҳисоби ба иҷора додани молу мулки манқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда ба даст оварда мешавад;

к) даромаде, ки аз ҳисоби молу мулки ғайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта ба даст оварда мешавад, аз ҷумла даромад аз фурӯш ё ба шахси дигар додани ҳиссаи иштирок дар чунин молу мулк;

л) даромад аз фурӯш ё ба шахси дигар додани саҳмияҳо ё ҳиссаи иштирок дар корхонае, ки арзиши дороиҳои он мустакиман ё ғайримустаким бештар аз ҳисоби арзиши молу мулки ғайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта иборат аст;

м) дигар даромадҳо аз фурӯш ё ба шахси дигар додани молу мулк аз ҷониби резидент, ки ба амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ алоқаманд нест;

н) даромаде, ки аз хизматрасониҳои идоракуни, молиявӣ ё суғуртавӣ, аз ҷумла хизматрасониҳои азнавсуғуртакуни ба даст оварда шудааст, агар он аз тарафи корхонаи резидентӣ ё муассисаи доимии ғайрирезидентии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта пардохт шавад ё агар он дар асоси шартнома бо чунин корхона ё муассисаи доимӣ ба даст оварда шуда бошад;

о) даромаде, ки дар шакли подоши суғуртавӣ аз рӯи шартнома дар бораи суғурта ё азнавсуғуртакунии таваккал дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешавад;

п) даромад аз хизматрасонии телекоммуникатсионӣ ё нақлиётӣ ҳангоми амалӣ намудани алоқа ё ҳамлу нақли байналмилалӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва давлатҳои дигар;

р) даромад аз фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ ё шартномаҳои дигари дорои хусусияти граждании ҳуқуқӣ;

с) подоши роҳбарон ва (ё) пардохтҳои дигаре, ки аъзои мақоми олии идоракунии (шӯрои директорон, идора ё мақоми дигари шабеҳи) шахси ҳуқуқӣ-резидент, сарфи назар аз маҳалли воқеии иҷрои вазифаҳои ба зиммаи чунин шахсон гузошташуда мегиранд;

т) иловапулхое, ки бинобар истиқомат дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешаванд;

у) даромаде, ки шахсони воқеӣ-ғайрирезидентони дар Ҷумҳурии Тоҷикистон коркунанда дар шакли ҷубронпулии ба онҳо аз тарафи (аз ҳисоби) корфармоён ё кирокунандагон барои хароҷоти ин шахсони воқеӣ-ғайрирезидентон барои неъматҳои моддӣ, иҷтимоӣ ва неъматҳои дигари моддӣ, аз ҷумла хароҷот барои озӯқа, будубош, таҳсили кӯдакон дар муассисаҳои таълимӣ, хароҷоти марбут ба истироҳат, аз ҷумла рафту омади аъзои оилаи онҳо ҳангоми рухсатӣ гирифтаанд;

ф) пардохтҳои нафақавие, ки фондҳои нафақаи андӯхтшавандаи резидентӣ амалӣ менамоянд;

х) даромадҳое, ки ба ҳунармандони театр ва кино, кормандони радио ва телевизион, муסיқинавозон, рассомон ва варзишгарон бинобар фаъолияти онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешаванд, сарфи назар аз он, ки чунин даромадҳо ба кӣ пардохт мешаванд;

ҷ) бурдҳое, ки аз тарафи резидентон пардохт мешаванд;

ш) даромадҳое, ки аз хизматрасониҳои мустакими шахсӣ (касбӣ) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда мешаванд;

э) фарқияти мусбии қурби асъори хориҷӣ, аз ҷумла аз харид ва фурӯши асъори хориҷӣ;

ю) даромадҳо аз ройгон гирифтани молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта, аз ҷумла даромад аз чунин молу мулк;

я) дигар даромадхое, ки дар ҳамин банд пешбинӣ нашудаанд.

25) Имзои электронии андозсупоранда - воситаи махсуси криптографии таъмини ҳаққоният, пуррагӣ ва муаллифии ҳуҷҷатҳои электронӣ.

26) Андозсупорандаи электронӣ - андозсупорандае, ки бо мақомоти андоз бо тариқи электронӣ дар асоси созишномаи бо онҳо басташуда оид ба истифода ва эътирофи имзои электронии рақамӣ ҳангоми мубодилаи ҳуҷҷатҳои электронӣ ҳамкорӣ менамояд.

27) Кор - ҷаъолиятест, ки натиҷаҳои он ифодаи моддӣ дорад, аз ҷумла корҳои сохтмонӣ, васл ва таъмир, таҳқиқоти илмӣ, корҳои таҷрибавию конструкторӣ ва лоиҳакашӣ.

28) Суди саҳмияҳо (дивидендҳо) - ҳама гуна тақсимои восита ё молу мулкҳои шахси ҳуқуқӣ байни иштирокчиёни (саҳмдорони) он, ба истиснои даромади дар шакли саҳмияҳои худро дар байни саҳмдорон тақсим намудани шахси ҳуқуқӣ-эмитент бадастовардаи иштирокчӣ (саҳмдор), ки он (тақсимо) таносуби ғоизии (ҳиссаи) саҳмияҳои саҳмдоронро дар сармояи оинномавии (шарикӣ) шахси ҳуқуқӣ-эмитент тағйир намендихад, аз ҷумла:

а) даромаде, ки саҳмдор (иштирокчӣ) аз шахси ҳуқуқӣ - эмитент ҳангоми тақсимои ғоидаи ҳарсолаи баъди андозбандӣ боқимонда мутаносибан ба миқдори (ҳиссаҳои) саҳмияҳои саҳмдор дар сармояи оинномавии (шарикӣ) ин шахси ҳуқуқӣ гирифтааст. Агар дар муҳлати шаш моҳи тақвими пас аз соли ҳисоботӣ доир ба истифодабарии ғоидаи баъди андозбандӣ боқимонда қарори дахлдор қабул нашуда бошад, новобаста ба истифодабарии минбаъдаи он, барои мақсадҳои андозбандӣ ғоидаи мазкур байни саҳмдорон (иштирокчиён) тақсимшуда ҳисобида мешавад (*Қонуни ҶТ аз 18.03.2015 № 1188*);

б) суди саҳмияе (дивиденде), ки саҳмдор (иштирокчӣ) таҳти дигар пардохтҳои пардапӯшшуда гирифтааст;

в) даромаде, ки саҳмдор (иштирокчӣ) аз тақсими маблағ ва молу мулкҳои тибқи тартиби аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ - эмитент харидани саҳмияҳои худ гирифтааст ва даромаде, ки саҳмдор (иштирокчӣ) аз тақсими молу мулкҳои шахси ҳуқуқӣ ҳангоми барҳамдиҳӣ гирифтааст, бо тарҳи (дар ҳарду маврид) арзиши молу мулке (саҳмияҳои), ки муассис дар шакли саҳм ба сармояи оинномавӣ (шарикӣ) гузаронидааст.

29) Кӯмаки башардӯстона (гуманитарӣ) - молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), ки ройгон ба Ҷумҳурии Тоҷикистон аз кишварҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои байналмилалӣ барои беҳбуди шароити зисту маиши аҳоли, инчунин пешгирӣ ва рағбӣ оқибатҳои ҳодисаҳои фавқулоддаи дорои хусусияти ҳарбӣ, экологӣ, табиӣ, техногенӣ ва ғайра ғиристода шудааст ва он мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тақсим мешавад.

30) Қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ - ин заминҳои таъиноти кишоварзӣ, аз ҷумла майдони замин барои сохтмон ва ҳавлӣ, ки тибқи меъёрҳои муқаррарнамудаи Кодекси замини Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахсони воқеӣ ҷудо гардидаанд. Қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ қитъаҳои заминеро, ки тибқи тартиби муқарраршуда барои ташкили хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) ҷудо гардидаанд, инчунин қитъаҳои заминеро, ки ба шахсони воқеӣ ба иҷора дода шудаанд, дар бар намегиранд.

31) Манбаи пардохти даромади андозсупоранда - ташкилот ё шахси воқеӣ, ки аз он (аз ҳисоби он) андозсупоранда даромад мегирад.

32) Қарзи безътимод (шубҳанок) - маблағест, ки бояд ба андозсупоранда пардохт шавад, вале бо сабаби ғайри қобили пардохт будан ё барҳам дода шудани қарздор, андозсупоранда онро пурра гирифта наметавонад ё имконияти гирифтани он аз шахси қарздор ё шахси сеюм аз эҳтимол дур аст. Дар ҳар ҳолат қарзи безътимод (шубҳанок) қарзе мебошад, ки ба суратҳисоби

пардохти он дар давоми се сол аз лаҳзае, ки чунин пардохт бояд анҷом дода мешуд, ягон пардохт сурат нагирифтааст.

33) Мақоми ваколатдори давлатӣ - мақоми иҷроияи марказии ҳокимияти давлатӣ, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян шуда, назорати андозиро оид ба иҷрои ўҳдадориҳои андоз дар назди давлат таъмин мекунад.

34) Мақомоти ваколатдор - мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои мақомоти андоз, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳисоб ва (ё) ҷамъоварӣ намудани андозҳои алоҳида ва (ё) иҷро намудани дигар вазифаҳои вобаста ба андозбандӣ ваколатдор шудаанд.

35) Воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ - воҳиди он (филиал, намоёндагӣ ё дигар), новобаста ба дарҷ намудани он дар ҳуҷҷатҳои таъсисдиҳӣ ва (ё) дигар ҳуҷҷатҳои шахси ҳуқуқӣ, ки дар маҷмӯъ ба шартҳои зерин ҷавобгӯ мебошад:

а) фаъолияти соҳибкорӣ ё ғайрисоҳибкориро амалӣ менамояд;

б) дорои ҷудоияти минтақавӣ ва (ё) молумулкӣ аз шахси ҳуқуқӣ мебошад;

в) дорои ҷойҳои кории ба мўҳлати зиёда аз як моҳи тақвимӣ ташкилшуда ва (ё) ҳайати кормандоне мебошад, ки бо ташкилот ё ҳамин воҳид бо муносибатҳои бо Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон танзимшаванда алоқаманданд.

36) Маҳалли ҷойгиршавии воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ - маҳалле, ки шахси ҳуқуқӣ тавассути воҳиди алоҳидаи худ фаъолиятро анҷом медиҳад (маҳалли дар асл воқеъбудаи воҳиди алоҳида).

37) Маҳсулоти кишоварзӣ - натиҷаи ибтидоии (маҳсули) парвариши растаниҳои кишоварзӣ, чорво ва дороиҳои дигари биологӣ, ки таҳти коркарди минбаъда қарор нагирифтааст.

38) Мол - ҳама гуна молу мулкӣ моддӣ, аз ҷумла қувваи барқ ё қувваи гармӣ, газ ва об. Барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда молҳо воситаҳои пулӣ ва заминро дар бар намегиранд.

39) Ташкилотҳои қарзӣ - шахсони ҳуқуқие (бонкҳо, ташкилотҳои қарзии ғайрибонкӣ, аз ҷумла ташкилотҳои маблағгузори хурд), ки дар асоси иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳама ё баъзе аз амалиётҳои бонкии дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишударо иҷро менамоянд, инчунин, Бонки миллии Тоҷикистон, ки бо мақсадҳои андозбандӣ дар асоси қонун ҳама ё баъзе аз амалиёти бонкии дар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинишударо иҷро менамояд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

40) Номгуӣ молҳои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ - системаи рамзҳои таснифи молҳо, ки мутобиқи Системаи ҳамоҳангсохташудаи тасвир ва рамзгузори молҳо қабул шудааст.

41) Роялти - пардохти маблағ барои:

а) ҳуқуқи истифодаи сарватҳои табиӣ дар ҷараёни истихроҷи маъданҳои фойданок ва (ё) коркарди зухуроти техногенӣ;

б) истифодаи ҳуқуқҳои муаллифӣ, таъминоти барномавӣ, патентҳо, нақшаҳо, тамсилаҳо, тамғаҳои савдо ё дигар моликияти зеҳнӣ ё додани ҳуқуқи истифодаи онҳо ба дигар шахсон;

в) истифодаи таҷҳизоти саноатӣ, тиҷоратӣ ё илмӣ таҳқиқотӣ ё додани ҳуқуқи истифодаи онҳо ба дигар шахсон;

г) ба кор бурдани ноу-хау;

д) истифодаи кинофилмҳо, видеофилмҳо, сабтҳои овоз ё дигар шаклҳои сабт ё додани ҳуқуқҳои истифодаи онҳо ба дигар шахсон;

е) расонидани кӯмаки техникии вобаста ба ҳуқуқҳои дар ҳамин банд пешбинишуда ё даст кашидан аз истифодаи ин ҳуқуқҳо.

42) Хароҷоти намояндагӣ - хароҷоти марбут ба қабул ва хизматрасонии ҳама гуна шахсон, аз ҷумла хароҷоте, ки барои мақсадҳои муқаррарсозӣ ё дастгирии ҳамкориҳои мутақобила, инчунин барои иштирокчиёни ба маҷлиси шӯрои директорон, комиссияи тафтишотӣ, маҷлиси саҳмдорон ташрифоварда сурат гирифтааст. Ба хароҷоти намояндагӣ хароҷоти вобаста ба қабули расмӣ шахсони зикргардида, хизматрасонии буфетӣ (фуршетӣ) ҳангоми гуфтушунид дохил мешавад.

43) Хизматрасонӣ - ҳама гуна фаъолият бар ивази подош, ки таҳвили мол ё иҷрои кор намебошад, аз ҷумла, фаъолияти савдо, хизматрасонии молиявӣ, ба иҷора додани молу мулкӣ моддӣ, додани молу мулкӣ ғайримоддӣ.

44) Хизматрасониҳои молиявӣ (барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда) - хизматрасониҳои зерини ташкилоти қарзӣ ва ташкилотҳои дигар:

а) додан, фурӯш ё гузаронидани қарзҳо, кафолатҳои қарзӣ ва ҳама гуна дигар таъминоти кафолатии амалиёти пулӣ-қарзӣ, аз ҷумла идоракунии қарзҳо ва кафолатҳои қарзӣ аз ҷониби шахсе, ки қарз ё кафолат медиҳад;

б) додан, фурӯш ё гузаронидани қарзҳо (аз ҷумла қарзҳои хурд), кафолати қарзҳо (қарзҳои хурд) ва ҳама гуна дигар таъминоти кафолатии ҷунин амалиёти пулӣ-қарзӣ, аз ҷумла идоракунии қарзҳо (қарзҳои хурд) ва кафолатҳои қарзҳо (қарзҳои хурд) аз ҷониби шахсе, ки ҷунин қарзҳо (қарзҳои хурд) ё кафолат медиҳад;

в) амалиёте, ки ба идоракунии пасандозҳо ва суратҳисобҳо, пардохтҳо, пулгузарониҳо, ӯҳдадориҳои қарзӣ, маблағҳои пардохт ва воситаҳои мизочон вобаста аст;

г) амалиёти вобаста ба муомилоти асъор, воситаҳои пулӣ ва пулҳои коғазие (банкнотҳои), ки воситаҳои қонунии пардохт мебошанд (ба истиснои ашёҳои нумизматӣ);

д) амалиёти вобаста ба муомилоти саҳмияҳо, вомбаргҳо, сертификатҳо, векселҳо, чекҳо ва дигар коғазҳои қиматнок (ба истиснои хизматрасонии нигоҳдории онҳо);

е) амалиётҳои вобаста ба аҳдҳои, ки ба воситаҳои молиявии ҳосилшуда, қарордодҳои форвардӣ, опсион ва созишномаҳои шабеҳ алоқаманд мебошанд;

ё) хизматрасониҳои вобаста ба идоракунии фондҳои инвестиционӣ;

ж) амалиёти суғуртакунӣ ва азнавсуғуртакунӣ;

з) иҷораи молиявӣ (лизинг).

45) Ҳуҷҷати электронии андозсупоранда - ҳуҷҷати мутабиқи шакли муқарраршудаи электронӣ тартиб, пешниҳод, рамзгузорӣ ва бо имзои электронӣ тасдиқ кардашуда, ки пас аз қабул ва тасдиқ шудани дурустии он қувваи эътибори ҳисоботӣ дорад.

46) Пардохти суғуртавӣ (ҷуброни суғуртавӣ, маблағи суғуртавӣ) маблағе, ки ташкилоти суғуртакунанда ба шахси суғурташуда тибқи суғуртаи молу мулк ва суғуртаи масъулият ҷиҳати пӯшонидани зарари дар натиҷаи сар задани ҳодисаҳои суғуртавӣ расида мепардозад.

47) Молу мулкӣ моддии истехлоқшаванда барои мақсадҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) - ҳамаи намудҳои воситаҳои асосии истехлоқшаванда (аз ҷумла, ҳавопаймоҳо), ба истиснои молу мулкӣ ғайриманқул, мебел ва мошинҳои сабукрав, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода шуда, ба мӯҳлати на камтар аз 12 моҳи пурраи муттасил ба иҷораи молиявӣ (лизинг) дода мешаванд.

48) Фаъолият оид ба истехсоли молҳо - фаъолияти соҳибкорие, ки даромад аз он асосан аз истехсол ва фурӯши молҳои (молу мулки моддии) аз ҷониби худи соҳибкор истехсолшуда ба даст омадааст.

49) Қарзи андози аз ҷониби андозсупоранда эътирофшуда - маблағи ӯҳдадорӣҳои андози пардохтнашуда, ки дар шакли зерин муайян (ҳисоб) карда шудааст:

- а) аз ҷониби андозсупоранда дар ҳисоботи андозии худ;
- б) дар қарор оид ба таъхир гузошта шудани пардохти андозҳо;
- в) дар қарори мақомоти андоз оид ба санади санҷишӣ ё назорати камералӣ, ки андозсупоранда гирифтааст ва мавриди баҳс қарор надодааст;
- г) бо қарори суд, ки ба эътибори қонунӣ пайдо кардааст.

50) Кашфи тиҷоратӣ - захираҳои намудҳои алоҳидаи маъданҳои ғоиданок, ки дар доираи ҳудуди қарордод кашф шуда, мувофиқи тартиби муқарраршуда аз ҷониби Комиссияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба захираҳои маъданҳои ғоиданок тасдиқ гардидаанд ва аз ҷиҳати иқтисодӣ барои истихроҷ самаранок мебошанд.

51) Андозсупорандаи бемаъсулият - андозсупорандае, ки барои мақсадҳои назорати андоз бо амали (беамалии) худ боиси баланд шудани эҳтимолияти (хатари) сари вақт ва (ё) пурра пардохт нашудани андозҳои муқарраршуда мегардад, аз ҷумла:

а) дар давоми зиёда аз 3 моҳи пай дар пай аз лаҳзаи ба миён омадани ӯҳдадорӣ сари вақт ва дар ҳаҷми пурра пешниҳод намудани ҳисоботи андоз ва (ё) пардохти маблағи андоз (андозҳо) ва (ё) пардохти қарзи эътирофшудаи андозро таъмин накардааст;

б) ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашударо бе амалан анҷом додани амалиёти андозбандишаванда ё ҳисобнома-фактураи қалбакиро пешниҳод намудааст;

в) дигар амалҳоро (беамалиеро) анҷом дода бошад, ки номгӯи онҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдор дар соҳаи дастгирии соҳибкорӣ муқаррар карда мешавад.

52) Андози ғайримустақим - андозе (андоз аз арзиши иловашуда ва аксизе), ки дар намуди иловапулӣ ба нархи молҳои воридотӣ ва (ё) таҳвилшуда, корҳои иҷрошуда ва (ё) хизматрасониҳои анҷомдодашуда ва аз ҷониби истеъмолкунанда ҳангоми харидани молҳо, корҳои иҷрошуда ва (ё) хизматрасониҳои анҷомдодашуда бо нархи ба маблағи ҳамин андоз замшуда пардохт мешавад. ӯҳдадорӣ оид ба пардохти андози ғайримустақим ба буҷет ба зиммаи молрасон, иҷрокунандаи кор ё (ва) хизматрасоне гузошта мешавад, ки барои мақсадҳои Кодекси мазкур ҳамчун андозсупоранда ном бурда мешаванд.

53) Таҳвили мол - додани ҳуқуқи моликият ба молҳо, аз ҷумла фурӯш, мубодила ё тақдим, интиқоли ройгон ё қисман пардохт намудани он, додани музди меҳнат дар шакли асли (натуралӣ) ва пардохтҳои дигар дар шакли асли, инчунин ба гаравгиранда додани ҳуқуқи моликият ба моли ба гарав мондашуда.

54) Минтақаҳои оффшорӣ - давлатҳо ва (ё) ҳудудҳои, ки ба ғайрирезидентҳо (шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии хориҷӣ) низоми имтиёзҳои андозсупориро пешниҳод менамоянд ва (ё) ошкор ва пешниҳоди маълумотро доир ба амалиётҳои бо маблағ ва дигар молу мулк гузаронидашуда пешбинӣ намеkunанд. Барои мақсадҳои андозбандӣ номгӯи минтақаҳои оффшориро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи пешниҳоди мақоми ваколатдори муқовимат ба қонунгардонии (расмиқунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят

бадастоварда ва маблағгузори терроризм муайян менамояд ([Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188](#)).

55) Махзани электронӣ - модули барномаи компютерие, ки дар заминаи ҳисоботи муҳосиби барои муайян намудани баҳисобгирии дурусти муомилоти молу маҳсулоти андозсупорандагон ва манбаъҳои андозбандӣ истифода бурда мешавад. Тартиби пешбурди он аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешавад ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

56) Амалиёти азнавбаҳодиҳии асър ва металлҳои қиматбаҳо - амалиёте, ки бинобар тағйир ёфтани қурби пули милли нисбат ба асари хориҷӣ ва металлҳои қиматбаҳо бо мақсади танзими ҳисоботи дахлдори тавозунии ташкилот (корхона, муассиса), новобаста ба майлу хоҳиши он, анҷом дода шуда, вобаста ба мусбат ва ё манфӣ будани натиҷаи ниҳии он (фарқияти ниҳии даромаду хароҷоти азнавбаҳодиҳӣ) дар давраи ҳисоботӣ ё ба даромад ва ё ба хароҷоти ташкилот мансуб доништа мешавад ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

57) Мошинҳои назоратӣ-ҳазинавӣ - мошинҳои электронии ҳисоббарор, воситаҳои дигари компютерӣ ва комплектии онҳо бо хотираи фискалӣ ва (ё) дастгоҳҳои нигоҳдории маълумоти дорои функсияҳои насбкунӣ ва интиқоли маълумот, ки барои бақайдгирӣ ва инъикоси маълумоти ҳисоббаробаркунии пулӣ ҳангоми фуруши мол, кор ва хизматрасонӣ истифода шуда, ҳар моҳ сабти тасҳеҳшуда (танзимшуда), чопкунӣ ва нигоҳдории маълумотро, новобаста ба мавҷудияти қувваи барқ ва интиқоли ҳуҷҷатҳои фискалӣ, ба мақомоти андоз тавассути операторҳо таъмин менамоянд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

Моддаи 17(1). Утоқи шахсии андозсупоранда

([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#))

1. Утоқи шахсии андозсупоранда (минбаъд - утоқи шахсӣ) - саҳифаи маълумоте, ки дар сомонаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар шабакаи Интернет нигоҳ дошта мешавад. Тартиби пешбурди он аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешавад.

2. Утоқи шахсӣ аз ҷониби андозсупоранда барои дар шакли электронӣ аз мақомоти андоз гирифтани иттилоот ва ба мақомоти андоз пешниҳод намудани ҳисоботи андоз истифода мешавад.

3. Муқаррароти қисмҳои 1 ва 2 моддаи мазкур нисбати талаботи дар моддаҳои 27 ва 87 Кодекси андоз пешбинишуда татбиқ намешаванд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

4. Утоқи шахсӣ барои шахсони хориҷие, ки дар мақомоти андоз ба ҳисоб гирифта шудаанд, бо мақсади аз мақомоти андоз гирифтани ҳуҷҷатҳо (иттилоот) ва пешниҳоди маълумот оид ба хизматрасониҳои электроние, ки дар қисми 1 моддаи 193(5) Кодекси мазкур пешбинӣ гардидаанд, истифода мешавад ([Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744](#)).

БОБИ 3. ҲУҚУҚУ ӮҲДАДОРИҲОИ АНДОЗСУПОРАНДА (АГЕНТИ АНДОЗ)

Моддаи 18. Ҳуқуқҳои андозсупоранда (агенти андоз)

1. Андозсупоранда (агенти андоз) ҳуқуқ дорад:

- аз мақомоти андоз доир ба андозҳои амалкунанда ва тағйирот дар қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумот, инчунин оид ба тартиби ҳисоб кардан ва пардохтани андозҳо ва пур кардани шаклҳои ҳисоботи андоз шарҳу эзоҳ гирад;

- манфиатҳои худро оид ба масъалаҳои муносибатҳои андоз шахсан ё тавассути намояндаи худ муҳофизат намояд;

- дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур натиҷаҳои назорати андозро гирад;

- оид ба санҷиши ҳуҷҷатии дарпешистода огоҳинома гирад, ҳангоми гузаронидани назорати андоз иштирок намояд;

- агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, аз мақомоти андоз намунаҳои (бланкаҳои) аризаҳои андоз ва шаклҳои ҳисоботро гирад, тибқи тартиби муқарраршуда ҳисоботи андозро дар шакли электронӣ пешниҳод намояд;

- ба мақомоти андоз оид ба ҳисоб кардан ва пардохт намудани андозҳо аз рӯи натиҷаҳои назорати андоз шарҳу эзоҳ диҳад;

- на дертар аз 5 рӯзи қорӣ аз лаҳзаи аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризаи хаттӣ оид ба ҳисоббаробаркунӣ бо буҷет доир ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз аз варақаҳои ҳисоббаробаркунии шахсиаш иқтибос гирад;

- дар давоми 5 рӯзи қорӣ дар асоси аризаи хаттӣ маълумоти зеринро гирад, аз ҷумла дар бораи мавҷуд будан ё набудани қарзи андоз, дар бораи маблағҳои даромаде, ки ғайрирезидент аз манбаъҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтааст ва дар бораи андозҳои боздошташуда (пардохтшуда);

- маълумоте, ки барои пур намудани ҳуҷҷати пардохт бо мақсади иҷрои ӯҳдадориҳои андоз оид ба пардохти андозҳо зарур аст, инчунин маълумотро оид ба усули пардохти андозҳо дар давоми 1 рӯзи қорӣ аз лаҳзаи муроҷиат ба мақомоти андоз гирад;

- мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба санадҳои санҷиши андоз, огоҳиномаҳо оид ба санадҳои санҷиши андоз, амали (беамалии) шахсони мансабдори мақомоти андоз шикоят намояд;

- ба риояи сирри андоз;

- иттилоот ва ҳуҷҷатҳоеро, ки ба андозбандӣ дахл надоранд, пешниҳод нанамояд;

- мӯҳлати пардохти андозҳоро тибқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур тамдид намояд (ба таъхир гузорад);

- ба баҳисобгирӣ ё баргардонидани саривактии маблағҳои андозҳои барзиёд супоридаш ё аз ӯ ситонидашуда (андозҳои ба буҷет барзиёд дохилшуда);

- аз шахсони мансабдори мақомоти андоз ҳангоми амалӣ намудани ҳаракатҳояшон нисбат ба андозсупорандагон риояи қонунгузори андозро талаб намояд;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ аз мақомоти андоз товони зарари дар натиҷаи қабули қарор ва амалҳои (беамалии) ғайриқонунии шахсони мансабдори он расонидашударо талаб кунад;

- ҷиҳати тартиб додани санади муқоисавӣ ба мақомоти андоз муроҷиат намуда, варақаи санади муқоисавиро гирад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

2. Андозсупоранда (агенти андоз) дорои дигар ҳуқуқҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур мебошад.

3. Ба андозсупорандагон ҳифзи судии ҳуқуқ ва манфиатҳои қонуниашон кафолат дода мешавад. Тартиби ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии андозсупорандагонро қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

4. Ҳуқуқҳои андозсупорандагон тавассути ӯҳдадориҳои дахлдори шахсони мансабдори мақомоти андоз таъмин карда мешаванд.

5. Иҷро накардан ё иҷрои номатлуби ўҳдадориҳо оид ба таъмини ҳуқуқҳои андозсупорандагон боиси ҷавобгарии муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

Моддаи 19. Ўҳдадориҳои андозсупоранда (агенти андоз)

1. Андозсупоранда (агенти андоз) ўҳдадор аст:

- ўҳдадориҳои андозро мутобиқи Кодекси мазкур сари вақт ва дар ҳаҷми пурра иҷро намояд;

- талаботи қонунии кормандони мақомоти андозро дар хусуси бартараф намудани вайронкуниҳои ошкоршудаи қонунгузории андоз, иҷро намуда, инчунин ба фаъолияти қонунии онҳо ҳангоми иҷрои вазифаҳои хизматиашон монеъ нашавад (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046, аз 2.01.2020 № 1676*);

- дар асоси амрнома ба шахсони мансабдори мақомоти андоз барои азназаргузаронии молу мулк, ки объекти андозбандӣ ва (ё) объекти бо андозбандӣ алоқаманд мебошад, иҷозат диҳад;

- ба мақомоти дахлдори андоз эъломияҳои андоз, бо дар назар доштани имтиёзҳои андозӣ дигар ҳисоботи андоз ва ҳуҷҷатҳоро мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод намояд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*);

- мувофиқи тартиби муқарраргардида мошинаҳои назоратӣ хазинавиرو истифода барад;

- мувофиқи тартиби муқарраргардида баҳисобгирии даромадҳои (хароҷоти) худ, объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои бо андозбандӣ алоқамандро мутобиқи қонунгузории андоз ба ҳисоб гирад;

- мувофиқи тартиби муқарраргардида сари вақт ба сифати андозсупоранда дар баҳисобгирӣ гузошта шавад ва ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда аз қайд гузарад;

- маълумоти баҳисобгирии муҳосибӣ, баҳисобгирии дигар ва дигар ҳуҷҷатҳои заруриро барои ҳисоб ва пардохт намудани андозҳо, инчунин ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи даромадҳои гирифташуда, хароҷот ва андозҳои пардохтшударо (нигоҳ дошташударо) дар давоми мӯҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур нигоҳ дорад;

- ҳар сол барӯйхатгирии (инвентаризатсияи) молу мулк ва ўҳдадориҳои худро мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ гузаронад;

- дар давоми 5 рӯзи қорӣ ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ иттилооти зеринро пешниҳод намояд, аз ҷумла, дар бораи таъсис додан ё қатъ намудани фаъолияти воҳидҳои алоҳидаи худ, дар бораи қабули қарор оид ба азнавташкилдихӣ, барҳамдихӣ (қатъ гардидани фаъолият) ё муфлисшавӣ, дар бораи тағйир ёфтани низоми истифодашавандаи андозбандӣ, тартиби баҳисобгирӣ, маҳалли фаъолият (ҷойи истиқомат), иттилоот барои алоқа бо ӯ.

2. Агар дар моддаи 18 тартиби дигар муқаррар нагардида бошад, андозсупоранда уҳдадор аст дар мӯҳлатҳои зерин санади муқоисавиро бо мақомоти андоз тартиб диҳад:

- хоҷагиҳои деҳқонии инфиродӣ - ҳар сол як маротиба;

- андозсупорандагоне, ки дар низоми содакардашудаи андозбандӣ қарор доранд як маротиба дар ҳар шаш моҳ;

- андозсупорандагоне, ки дар низоми умумии андозбандӣ қарор доранд - як маротиба дар ҳар се моҳ (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

3. Андозсупоранда (агенти андоз) дигар ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкурро амалӣ менамояд.

4. Шахси воқеӣ ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи қисми 1 ҳамин моддаро дар қисми марбут ба ӯҳдадориҳои андози ӯ иҷро менамояд.

Моддаи 20. Ҳуқуқ ба намояндагӣ дар муносибатҳое, ки қонунгузори андоз танзим менамояд

1. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад дар муносибатҳои андозӣ намоянда дошта бошад.

2. Ваколати намоянда дар асоси ваколатнома, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешавад.

ҶАСЛИ II. МУҚАРРАРОТИ УМУМИИ МАЪМУРӢ

БОБИ 4. НАЗОРАТИ ПАРДОХТИ АНДОЗҶО

Моддаи 21. Тартиби татбиқи муқаррароти маъмурӣ

1. Муқаррароти маъмурӣ, ки дар ҳамин ҷасл ва дигар ҷаслҳои қисми умумии Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошад, нисбат ба ҳамаи намудҳои андозҳо, инчунин боқи гумрукӣ, боқи давлатӣ ва дигар пардохтҳои хатмӣ ба буҷет татбиқ карда мешаванд.

2. Муқаррароти маъмуриё ки дар қисми умумии Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, нисбат ба андозсупорандагон ва агентҳои андоз татбиқ мешаванд.

Моддаи 22. Назорати андоз аз рӯи ба буҷет ворид шудани андозҳо

1. Назорати андоз шакли назорати давлатӣ буда, аз ҷониби мақомоти андоз ҷиҳати иҷрои меъёрҳои қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки назорати иҷрои онҳо ба зиммаи мақомоти андоз вогузор шудааст, амалӣ карда мешавад.

2. Мақомоти андоз барои иҷрои назорати андоз нисбат ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, санҷиши дуруст ҳисоб кардан ва саривақт пардохтани андозҳо ва дигар ҷанбаҳои андозбандӣ масъулияти пурра ва истисноӣ доранд, ба ғайр аз ҳолатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, ки тибқи онҳо ҷунин масъулият ба зиммаи дигар мақомот вогузор шудааст.

3. Назорати андоз аз ҷониби мақомоти андоз дар шаклҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- баҳисобгирии андозсупорандагон, баҳисобгирии объектҳои андозбандӣ ва объектҳои бо андозбандӣ алоқаманд, баҳисобгирии ӯҳдадориҳои андозӣ ва рафти иҷрои онҳо;

- бақайдгирии супорандагони андоз аз арзиши иловашуда;

- санҷишҳои андоз;

- назорати камералӣ;

- муоинаи хронометражӣ;

- назорати қоидаҳои истифодаи мошинаҳои назоратӣ хазинавии дорои хотираи фискалӣ;

- назорати андозии истехсол ва гардиши молҳои зераксизӣ, дурустии тамғагузори намудҳои алоҳидаи молҳои зераксизӣ ва ташкили дидбонҳои аксизӣ;

- татбиқи нархҳои бозорӣ бо мақсадҳои андозбандӣ;

- назорат аз болои мақоми ваколатдор оид ба дуруст ҳисоб кардан ва (ё) ба буҷет супоридани андозҳо.

4. Мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои ғаёлияти гумруки назорати андозро дар доираи салоҳияти худ бинобар аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол гардидани молҳо ва воситаҳои нақлиёт мутобиқи Кодекси мазкур ва қонунгузори гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳад.

Моддаи 23. Чораҳои мубориза бар зидди саркашӣ аз пардохти андозҳо ва усулҳои алтернативии андозбандӣ

1. Ҳама гуна маблағе, ки ба манфиати ягон шахс истифода мегардад, барои мақсадҳои андозбандӣ маблағи ба он шахс пардохтшуда ба ҳисоб меравад.

2. Даромади (фоидаи) гирифташуда, новобаста ба асосҳои ба даст омадани он, бояд мутобиқи Кодекси мазкур андозбандӣ гардад. Агар мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ муайян карда шавад, ки ягон даромад ё ҷузъи (қисми) он ғайриқонунӣ ба даст оварда шудаасту бояд ба моликияти давлат гузаронида шавад, дар ин ҳолат маблағи андозҳои қаблан аз ин даромади ғайриқонунии ба буҷети давлатӣ нигоҳдошташуда (пардохтшуда) ба ҳисоб гирифта мешавад.

3. Барои дуруст муайян намудани ӯҳдадорихои андоз мақомоти андоз ҳуқуқ доранд:

- амалиётро (аҳдҳоеро), ки барои андозсупоранда моҳияти назарраси иқтисодӣ надоранд (ба истиснои моҳият барои ӯҳдадорихои андоз), ба эътибор нагиранд;

- агар шакли амалиёт (аҳд) ба мазмунаш мутобиқат накунад, мувофиқи вазъи воқеӣ онро тағйир диҳанд (аз нав муайян кунанд);

- маблағи андозро дар асоси ҳолатҳои воқеии ошкоршуда ва моҳияти амалиёти (аҳдҳои) содиршавандаи барои мақсадҳои андозбанди аҳмиятдошта ҳисоб намоянд, агар шакли ҳуқуқи амалиёт (аҳд) ё пайдарҳамии аҳдҳо ба саркашӣ (канорагирӣ) намудан аз пардохти андозҳо оварда расонад.

4. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд маблағи андози дахлдорро бо истифода аз усули арзёбии мустақим ё ғайримустақим (дар асоси дороиҳо, муомилот, хароҷоти истеҳсолӣ, усули муқоиса бо андозсупорандагони шабех, муоинаи хронометраж ва ғайра) дар ҳолатҳои зерин муқаррар (ҳисоб) кунанд:

- андозсупоранда баҳисобгирии муҳосибиро (андозиро) анҷом надихад ва (ё) талаботи онро вайрон намояд;

- ҳуҷҷатҳои ҳисоб, ки барои муайян намудани ӯҳдадорихои андоз заруранд, гум ё нобуд карда шуда бошанд;

- ҳисоботи андоз пешниҳод нашуда бошад;

- агар амалиёт (аҳд) бо корхонаҳои резидентии дорои ҳиссаи (саҳми) иштирокчии минтақаи оффшорӣ ва (ё) бо шахсони дар минтақаҳои оффшорӣ бақайдгирӣ анҷом дода шуда бошад (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*);

- андозсупоранда шахсони мансабдори мақомоти андозро барои азназаргузаронии (муоинаи) бино ва ҳудуди истеҳсолӣ, анборҳо, биноҳои тиҷоратӣ, ки андозсупоранда барои ба даст овардани даромад истифода мебарад ё онҳо ба нигоҳдории объекти андозбандӣ вобастаанд, иҷозат надихад;

- дар мӯҳлатҳои муқарраршуда маълумот ва ҳуҷҷатҳои зарурӣ ҷиҳати ҳисоби андоз ба мақомоти андоз пешниҳод нашуда бошанд;

- андозсупоранда бемасъулият эълон шуда бошад.

5. Агар дар ҷараёни санҷиши андоз мавҷуд набудани баҳисобгирии объектҳои андоз ошкор карда шавад ё аз ҷониби андозсупоранда доир ба онҳо маълумот пешниҳод карда нашавад, мақомоти андоз дар асоси маълумоти дар ихтиёр дошташон, дар ҳолатҳои дахлдор бо истифода аз арзёбӣ кардани арзиши фурӯши молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), арзиши молу мулк, сатҳи миёнаи музди меҳнат ва ҳисоби даромаднокӣ дар ҳаҷми 10 фоиз маблағи эҳтимолии андозро ҳисоб менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

6. Маблағи андоз метавонад инчунин дар асоси натиҷаҳои муоинаҳои хронометражӣ, нишондодҳои иқтисодии қиёсшавандаи фаъолияти дигар андозсупорандагон, ки намудҳои шабеҳи фаъолиятро амалӣ менамоянд, муқаррар карда шавад.

7. Ҳангоми дар оянда аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод шудани ҳисобот ва ҳисобҳои андоз, дар ҳолатҳои зарурӣ бошад - иттилооти дахлдори баҳисобгирии андози объектҳои андозбандишаванда, мақомоти андоз маблағи ҳисобкардашудаи андозро тасҳеҳ (ислоҳ) менамоянд.

8. Дар мавриди ҳама гуна андозҳо амалиёти моливазкунӣ ва (ё) амалиёти дигар, аз ҷумла гирифтани даромадҳо ва хароҷот кардан дар шакли аслиро мақомоти андоз ҳамчун фурӯши мол (натиҷаи кор, хизмат) бо нархи бозорӣ баррасӣ менамоянд.

9. Бо мақсади андешидани чораҳои иловагии мубориза бар зидди саркашӣ аз пардохти андозҳо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби татбиқи усулҳои алтернативии андозбандиро тасдиқ менамояд.

Моддаи 24. Нархҳои бозорӣ

1. Барои мақсадҳои андозбандӣ ба сифати нархи мол (кор, хизматрасонӣ) нархи воқеие қабул карда мешавад, ки тарафҳои аҳд (бо ҳуҷҷатҳои аслии тасдиқшуда) нишон додаанд, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад. Дар ҳолате, ки агар нархи нишондодашудаи мол (кор, хизматрасонӣ) аз нархи бозорӣ фарқ кунад ва аз ҷониби андозсупоранда оид ба фарқи нархҳо асосҳои кофӣ пешниҳод нашуда бошад, ҳангоми андозбандӣ нархи бозорӣ истифода бурда мешавад.

2. Нархи бозории мол (кор, хизматрасонӣ) нархе эътироф мешавад, ки дар натиҷаи таъсири мутақобилаи дархосту пешниҳод дар бозори молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (ва дар ҳолати мавҷуд набудани онякхела) ва дар асоси аҳдҳои ба вуҷуд омадааст, ки дар бозори дахлдор миёни шахсоне баста шудаанд, ки шахсони мутақобилан вобаста намебошанд. Аҳди миёни шахсони мутақобилан вобаста танҳо ба шарте ба назар гирифта мешавад, ки агар вобастагии мутақобилаи онҳо ба натиҷаҳои чунин аҳд таъсир нарасонад.

3. Нархи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар асоси иттилоот дар бораи аҳдҳои дар бозори дахлдор дар лаҳзаи таҳвили ин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) басташуда, дар сурати мавҷуд набудани чунин ҳолат нархи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (якхела) дар рӯзи ба лаҳзаи фурӯш наздик, ки то ё баъд аз лаҳзаи фурӯши чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) фаро расидааст, аз ҷумла иттилоот дар бораи нархҳои муайянкардаи нархгузoron, нархҳои собитӣ биржаҳои байналмилалӣ ва дигар биржаҳо муайян карда мешавад.

4. Бо мақсадҳои андозбандӣ ҳангоми фурӯши молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тибқи нархҳои (тарифҳои) аз ҷониби давлат танзимшуда, ки бо қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд, нархҳои (тарифҳои) зикршуда истифода мешаванд.

5. Бозори мол (кор, хизматрасонӣ) доираи муомилоти чунин мол (кор, хизматрасонӣ) эътироф мешавад, ки вобаста ба имкониятҳои фурӯшанда (харидор) бе хароҷоти начандон калон дар ҳудуди ба фурӯшанда (харидор)

наздиктарини Ҷумҳурии Тоҷикистон ё берун аз он ғуруҳтани (харидани) мол (кор, хизматрасонӣ) муайян карда мешавад.

6. Дар сурати мавҷуд набудани аҳдҳо аз рӯи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (якхела) дар бозори мол (кор, хизматрасонӣ) ё таҳвил нагардидани чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ба ин бозор, нархи бозории мол (кор, хизматрасонӣ) бо нархҳои, ки дар асоси бастанӣ аҳдҳо нисбат ба молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (якхела) дар санаи ба лаҳзаи таҳвили мол (кор, хизматрасонӣ) наздиктарин, вале на зиёда аз 30 рӯзи тақвими то ё баъд аз лаҳзаи таҳвили чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ё баъди он ташақкул ёфтаанд ва ё бо нархҳои аҳди охирин муайян карда мешавад.

7. Дар сурати ғайриимкон будани татбиқи қисмҳои 1-5 ҳамин модда, нархи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) бо усули нархи ғуруҳи минбаъда, усули ҳисоби хароҷот, усули муайян намудани ғоидаи ҷашмдошт ё дигар усулҳо муайян карда мешавад.

8. Ҳангоми муайян намудани нархи бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) манбаъҳои расмӣ маълумот оид ба нархҳои бозории молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), маҳзани иттилоотии мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии дахлдор, иттилооте, ки аз ҷониби андозсупорандагон, нархгуздорон, экспертҳо ба мақомоти андоз пешкаш мешавад, инчунин дигар маълумоти дақиқ истифода бурда мешаванд.

9. Мақомоти андоз нархҳои бозориро метавонанд татбиқ намоянд, агар:

- аҳд байни шахсони мутақобилан вобаста содир шуда бошад;
- мубодилаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ба вуҷуд омада бошад;
- ҳангоми иҷрои шартномаи (қарордоди) савдои хориҷӣ яке аз тарафҳои аҳд тибқи моддаи 131 Кодекси мазкур резиденти кишвари дорои андозбандии имтиёзнок бошад;
- яке аз тарафҳои аҳд аз имтиёзҳои андоз ё низоми андозбандии имтиёзнок истифода барад;
- нархе, ки иштирокчиёни аҳд пешниҳод намудаанд, аз нархҳои аҳдҳои вобаста ба молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) шабеҳ (якхела) зиёда аз 15 ғоиз фарқ кунад.

10. Барои мақсадҳои ҳамин модда мафҳумҳои зерин истифода мешаванд:

- молҳои шабеҳ - молҳои гуногуне, ки хусусиятҳо, аз ҷумла, хусусияти ҷисмонӣ, сифат, ҳайсиёт дар бозор, кишвари баромад ва истеҳсоли якхела доранд;
- молҳои якхела - молҳои, ки шабеҳ набуда, аломатҳои ба ҳам монанд доранд ва аз унсурҳои монанд иборат мебошанд, ки ба онҳо имконият медиҳад вазифаи якхеларо иҷро кунанд ва дар тиҷорат якдигарро ивазкунанда бошанд.

11. Тартиби муайянкунӣ ва истифодабарии нархҳои бозорӣ барои мақсадҳои андозбандӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 25. Баҳисобгирии андозсупорандагон

1. Бо мақсадҳои таъмини назорати андози ҳамаи андозсупорандагон бояд дар мақомоти андоз ба баҳисобгирӣ (ба қайди андозӣ) гузошта шаванд.

2. Андозсупорандагон, агентҳои андоз, аз ҷумла воҳидҳои алоҳидаи таъсиснамудаи онҳо (филиалҳо, намояндагиҳо, муассисаҳои доимӣ ва ғайра), инчунин шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба синни 16-солагӣ расидаанд, бояд дар мақомоти андоз ба ҳисоб гирифта шаванд.

3. Баҳисобгирӣ тибқи асосҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- аризаи хаттии андозсупоранда ё намояндаи ваколатдори (қонунии) вай;
- иттилооти мақоми ваколатдор ва (ё) дигар мақомот;
- иттилооти ташкилоти қарзӣ;
- иттилооти мақомоти ҳудудии андоз.

4. Баҳисобгирӣ дар мақомоти андоз инҳоро пешбинӣ менамояд:

- баҳисобгирии шахси воқеӣ;
- баҳисобгирии шахси ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи он;
- баҳисобгирии филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, инчунин муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ;
- баҳисобгирии намояндагии дипломатӣ ва намояндагии ба онҳо баробаркардашудаи давлатҳои хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд;
- қайди андозсупорандагон ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур;
- баҳисобгирии андозсупоранда ба сифати андозсупорандаи электронӣ;
- баҳисобгирии андозсупоранда дар маҳалли ҷойгиршавии объекти андозбандӣ ва (ё) объекте, ки бо андозбандӣ алоқаманд аст.

5. Дар асоси иттилооти баҳисобгирӣ мақоми ваколатдори давлатӣ Феҳристи ягонаи давлатии андозсупорандагонро (минбаъд - Феҳрист) пеш мебарад.

6. Пеш бурдани Феҳрист инҳоро дар бар мегирад:

- ворид намудани маълумот дар бораи андозсупорандагон;
- тағйир додан ва (ё) илова намудани маълумоти баҳисобгирии андозсупорандагон;
- хориҷ намудани маълумот дар бораи андозсупорандагон.

7. Ҳуҷҷате, ки ба ҳисоб гузоштани андозсупорандаро дар мақомоти андоз тасдиқ менамояд, Шаҳодатнома дар бораи гузоштани рақами мушаххаси андозсупоранда мебошад.

8. Ба ҳисоб гузоштан ва аз ҳисоб баровардан дар мақомоти андоз ройгон амалӣ карда мешавад.

9. Баҳисобгирӣ дар мақомоти андоз чунин амалӣ карда мешавад:

1) Дар маҳалли истиқомати (бақайдгирии) шахси воқеӣ дар асоси аризаи шахси воқеӣ, ки ба мақомоти андоз дар мӯҳлати муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шудааст ва (ё) дар асоси иттилооте, ки аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ пешниҳод шудааст.

2) Дар маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқӣ, дар маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳидаи он, инчунин дар маҳалли ҷойгиршавии молу мулкӣ ғайриманқул ва воситаи нақлиёти ба ӯ тааллуқдошта, ки бояд андозбандӣ шаванд.

3) Шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезидент, ки фаъолиятро тавассути муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал ё намояндагӣ амалӣ менамояд, дар маҳалле, ки ҳангоми ба ҳисоб гузоштан ариза додааст:

а) дар маҳалли бақайдгирии давлатии андозсупоранда, ки ваколатҳои намояндагии доимии ин ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

б) дар маҳалли бақайдгирии давлатии андозсупоранда, ки ваколатҳои агенти андозро оид ба пардохт намудани андозҳо аз манбаи пардохти даромадҳои ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

4) Шахси воқеӣ - ғайрирезидент (аз ҷумла шахси бешаҳрванд) дар маҳалли истиқомати (будубоши) муваққатиаш дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар варақаи муҳоҷирати ҳамин шахси воқеӣ нишон дода шудааст. Агар тибқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ мавҷудияти варақаи муҳоҷиратӣ пешбинӣ нашуда бошад, пас маҳалли будубоши шахси воқеӣ-ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳалле эътироф мешавад, ки дар аризаи ба мақомоти андоз пешниҳодшуда нишон дода шудааст.

5) Шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, аз ҷумла ғайрирезиденте, ки фаъолиятҳои сархати панҷуми қисми 4 моддаи 12 Кодекси мазкур ҳамчун муассисаи доимии шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезидент баррасӣ карда мешавад, ўҳдадор аст дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз санаи ба имзо расонидани созишнома (шартнома, қарордод) бо шарикҳои худ ё дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз санаи амалан оғоз намудани ҷунин фаъолият бо мақсади ба шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезидент додани рақами мушаххаси андозсупоранда ба мақомоти андоз дар бораи ба ҳисоб гузоштани шарикаш-шахси ҳуқуқӣ-ғайрирезидент ариза пешниҳод намояд.

6) Санаи оғози амалӣ намудани фаъолияти ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз рӯзҳои зерин эътироф мешавад:

- а) рӯзи бастанӣ қарордод (шартнома, созишнома);
- барои иҷрои корҳо (хизматрасониҳо) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- барои додани ваколати аз номи вай (ғайрирезидент) амал намудан дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- барои ба даст овардани молҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таҳвили минбаъдаи онҳо;
- барои амалӣ намудани фаъолияти якҷоя (иштирок намудан дар ширкати оддӣ);
- барои ба даст овардани корҳо (хизматрасониҳо) бо мақсади амалӣ намудани фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

б) санаи бастанӣ шартномаи (қарордоди) меҳнатӣ ё дигар шартномаи дорои хусусияти граждании ҳуқуқӣ бо шахси воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон;

в) санаи бастанӣ шартнома (шартномаи хариду фурӯш, шартнома дар бораи иҷораи молу мулк), ки ба қушодани идора (офис) ишора мекунад;

г) дар ҳолати мавҷуд будани якҷанд шартӣ ҳамин қисм, рӯзи оғози фаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон рӯзи аз қарордодҳои (шартномаҳои, созишномаҳои) пешбинишуда бастанӣ якуминаш (аз ҳама аввалинаш) ба ҳисоб меравад.

7) Намояндагӣҳои дипломатӣ ва намояндагӣҳои ба онҳо баробаркардашудаи давлатҳои хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд, дар маҳалли ҷойгиршавии намояндагӣҳои дипломатӣ ва ба онҳо баробаркардашуда дар асоси ариза ва (ё) иттилооти аз Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифташуда.

10. Ба ҳисоб гузоштани шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ - ғайрирезидентҳо, ки фаъолиятҳои онро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе таъсис додани филиал, намояндагӣ амалӣ менамоянд, асос барои аз ҷониби онҳо мустақилона пардохт намудани андозҳо шуда наметавонад, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

11. Шахсони хориҷӣ, ки мустақиман ба шахсони воқеӣ хизматрасониҳои электрониро анҷом медиҳанд, дар асоси пешниҳоди ариза ва ҳуҷҷатҳои дигари аз рӯи шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ бояд ба ҳисоб гирифта (аз ҳисоб бароварда) шаванд (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

12. Мақомоти андоз ба Феҳрист маълумоти зеринро ворид менамоянд:

- дар бораи шахси воқеӣ, аз ҷумла шахрванди хориҷӣ ё шахси бешаҳрванд
- дар маҳалли истиқомат ва (ё) будубоши муваққати ӯ;

- дар бораи шахси ҳуқуқӣ - резидент, филиал ва намояндагии он, филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезидент - дар маҳалли ҷойгиршавии он;

- дар бораи шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезиденте, ки фаъолиятро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таввасути муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал, намояндагӣ амалӣ менамояд - дар маҳалли агенти вобаста - шахсе, ки ваколатҳои муассисаи доимии ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

- дар бораи шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ - ғайрирезиденте, ки коғазҳои қиматнок, ҳиссаи иштирок, молу мулкҳои ғайриманқулро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон меҳарад (мефурӯшад) - дар маҳалли ҷойгиршавии ин молу мулк ва (ё) резиденте, ки ваколати пешбарандаи Феҳристи соҳибони коғазҳои қиматнок ва (ё) ҳиссаи иштироки зикргардидаи резидентро, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон молу мулкҳои ғайриманқулро меҳарад (мефурӯшад);

- дар бораи намояндагии дипломатӣ ва намояндагии ба он баробаркардашудаи давлати хориҷӣ, ташкилоти байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсияшуда - дар маҳалли ҷойгиршавии намояндагии дипломатӣ ва намояндагии ба он баробаркардашуда, ташкилоти байналмилалӣ;

- дар бораи ғайрирезиденте, ки фаъолиятро бе таъсис додани филиал, намояндагӣ таввасути муассисаи доимӣ амалӣ менамояд - дар маҳалли бақайдгирии шахсе, ки ваколатҳои муассисаи доимии ғайрирезидентро амалӣ менамояд;

- дар бораи ғайрирезиденте, ки дар ташкилотҳои қарзӣ - резидентон ҳисоб мекушояд - дар маҳалли ҷойгиршавии ташкилоти қарзӣ - резидент (агенти андоз);

- дар бораи воситаҳои нақлиёти ҳавоӣ ва дигар воситаҳои нақлиётдар маҳалли ҷойгиршавии молики онҳо;

- дар бораи молу мулкҳои ғайриманқул, қитъаҳои замин - дар маҳалли амалан воқеии онҳо.

13. Ба Феҳрист маълумот дар бораи шахси воқеӣ ҳангоми ба синни 16-солагӣ расиданаш дар асоси аризаи ин шахс ворид карда мешавад. Дар ҳолати ба вучуд омадани ўҳдадори андозии шахси воқеӣ ба синни 16-солагӣ нарасида, ба Феҳристи андозсупорандагон, инчунин маълумот дар бораи агенти андозӣ (намояндаи қонунӣ ё ваколатдори) ин шахс низ ворид карда мешавад.

14. Ба Феҳрист ворид намудани маълумот дар бораи шахсоне, ки мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ" аз қайди давлатӣ гузаштаанд, тибқи тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- маълумоти ибтидоӣ - дар ҷараёни бақайдгирии давлатӣ;

- маълумоти бақайдгирӣ (маълумот дар бораи оинномаи шахси ҳуқуқӣ, низомномаи филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ - резидент ё ғайрирезидент)
- дар давоми 30 рӯзи корӣ пас аз санаи бақайдгирии давлатӣ дар асоси иттилооти андозсупоранда;

- дигар маълумоти барои назорати андоз зарур - дар давоми 5 рӯзи корӣ пас аз ба вучуд омадани ҳолатҳои дахлдор (қушодани ҳисобҳо дар ташкилотҳои қарзӣ, гирифтани иҷозатнома ё консессия, фаъолият дар минтақаи озоди иқтисодӣ ва дигар иттилоот тибқи Кодекси мазкур) дар асоси иттилооти андозсупоранда.

15. Аризаи дигар шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намояндагҳои шахсони ҳуқуқии хориҷие, ки дар қисми 9 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, дар бораи

ба ҳисоб гузоштани онҳо ба сифати андозсупорандагон ва (ё) объекти андозбандӣ ва (ё) объекте, ки бо андозбандӣ алоқаманд мебошад, ба мақомоти андоzi маҳалли ҷойгиршавии онҳо дар давоми 30 рӯзи корӣ пас аз гузаронидани бақайдгирии давлатӣ (пас аз оғози фаъолияти ғайрирезидент) пешниҳод карда мешавад.

16. Ариза дар бораи тағйир додани маълумот дар бораи бақайдгирии шахсоне, ки дар қисми 9 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, ба мақомоти андоzi маҳалли баҳисобгирии онҳо дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ пешниҳод карда мешавад.

17. Дар ҳолати барҳамдиҳии (қатъ гардидани фаъолият, азнавташкилдихии) шахсоне, ки дар қисми 13 ҳамин модда пешбинӣ нашудаанд, ғавт ё маҳдуд кардани қобилияти амали шахси воқеӣ, аз баҳисобгирии андоzi баровардан аз ҷониби мақомоти дахлдори андоз дар асоси маълумоти воридшуда анҷом дода мешавад.

18. Ариза дар бораи баҳисобгирии молу мулки ғайриманқул, воситаҳои нақлиёт ва дигар объектҳои андозбандӣ ё объектҳои бо андозбандӣ алоқаманд дар маҳалли ҷойгиршавиашон аз ҷониби андозсупоранда дар давоми 10 рӯзи пас аз ба вуҷуд омадани ҳолатҳои дахлдор пешниҳод карда мешавад.

19. Дар ҳолати барои андозсупоранда ба вуҷуд омадани мушкилиҳои вобаста ба муайян намудани маҳалли ба ҳисоб гузоштан, дар асоси иттилооти пешниҳоднамудаи ӯ мақомоти андоzi маҳалли истиқомати шахси воқеӣ ё маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда - шахси ҳуқуқӣ қарори дахлдор қабул менамоянд.

20. Мақомоти андоз дар асоси далелҳо ва маълумоти дар ихтиёрдошташон, ки аз ҷониби мақомоти дахлдори давлатӣ ба онҳо пешниҳод шудаанд, инчунин маълумоти ба онҳо дастрасшуда, ки барои мақсадҳои баҳисобгирӣ зарур ва кифоя мебошад, мустақилона (то лаҳзаи аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод намудани ариза) ба баҳисобгирӣ гузоштани андозсупорандагонро дар мақомоти андоз таъмин менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

21. Баҳисобгирии андозсупоранда дар давоми 3 рӯзи корӣ амалӣ карда мешавад.

22. Фаъолият бидуни баҳисобгирӣ ба сифати андозсупоранда дар мақомоти андоз метавонад мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ба ҷавобгарӣ кашидан асос шавад (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

Моддаи 26. Рақами мушаххаси андозсупоранда

1. Ҳангоми баҳисобгирӣ дар мақомоти андоз ба сифати андозсупоранда, ба ҳар як андозсупоранда - шахси воқеӣ ва (ё) ҳуқуқӣ, филиал ва (ё) намоёндагии шахси ҳуқуқӣ хориҷӣ рақами мушаххаси андозсупоранда ба тариқи роӣгон дода мешавад.

2. Рақами мушаххаси ба андозсупоранда додашуда дар ҳеҷ ҳолат, ба истиснои ҳолатҳои дар Кодекси мазкур пешбинигардида, тағйир дода намешавад ва наметавонад ба андозсупорандаи дигар (ҳама гуна шахси дигари воқеӣ ё ҳуқуқӣ), ҳатто ҳангоми барҳамхӯрии ҳамин андозсупоранда - шахси ҳуқуқӣ (воҳиди алоҳидаи он), қатъ гардидани фаъолияти филиали (намоёндагии) шахси ҳуқуқӣ хориҷӣ ё вафоти андозсупоранда - шахси воқеӣ дода шавад.

3. Рақами мушаххаси андозсупоранда метавонад дар асоси қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолати пурра аз нав баҳисобгирии тамоми андозсупорандагон ё гурӯҳи муайяни онҳо ё ин ки аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар сурати роҳ додани иштибоҳ ҳангоми додани рақами

мушаххаси андозсупоранда (нодуруст додани рақаи мушаххаси андозсупоранда, додани ҳамон як рақаи мушаххаси андозсупоранда ба андозсупорандагони гуногун ё додани зиёда аз як рақаи мушаххаси андозсупоранда ба ҳамон як андозсупоранда) тағйир дода шавад.

4. Мақомоти дахлдори андоз ба шахсони воқеӣ, шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намоёндагӣҳои шахсони ҳуқуқӣ хориҷӣ Шаҳодатнома дар бораи додани рақаи мушаххаси андозсупоранда медиҳад. Дар ҳолати мавҷуд будани воқидҳои алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ, дигар объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд мувофиқи тартиб ва шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба шахсони зикргардида, инчунин рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан муқаррар карда мешаванд. Ин гуна рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан, инчунин ба муассисаи доимии ғайрирезиденте, ки фаъолияти худро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бе филиал (намоёндагӣ) ё агентҳои ваколатдорнамудаи худ анҷом медиҳад, муқаррар карда мешаванд.

5. Ба шахсоне, ки мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ" аз қайди давлатӣ гузаштаанд, Шаҳодатнома дар бораи додани рақаи мушаххаси андозсупоранда ҳамзамон бо ҳуҷҷати тасдиқкунандаи бақайдгирии давлатӣ дода мешавад. Ба шахсони воқеӣ ба синни 16-солагӣ расида, инчунин дигар шахсони ҳуқуқӣ, ки дар ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд, Шаҳодатнома дар бораи додани рақаи мушаххаси андозсупоранда дар асоси аризаҳо ба мақомоти дахлдори андоз дар мӯҳлатҳои муқарарнамудаи Кодекси мазкур дода мешавад.

6. Мақомоти давлатӣ ва дигар шахсоне, ки ваколатдоранд бо шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ (нисбат ба ба манфиати чунин шахсон) амалҳои (амалиёт, аҳдҳои) зеринро, аз ҷумла тавассути мубодилаи электронии ҳуҷҷатҳо анҷом медиҳанд, ўҳдадоранд аз ин шахсон талаб кунанд, ки ба онҳо дода шудани рақаи мушаххаси андозсупорандаро тасдиқ намоёнд:

- амалҳои нотариалӣ, аз ҷумла амалиёт бо молу мулкӣ ғайриманқул ва воситаҳои нақлиёт, ки барои онҳо ситонидани боқи давлатӣ пешбинӣ шудааст;
- додани иҷозатномаҳо, иҷозатҳо ва сертификатҳо барои ҳуқуқи истифодаи замин;
- ба қор қабул намудан дар мақомоти ҳокимияти давлатӣ, дар корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо;
- барасмиятдарории амалиёти иқтисодии хориҷӣ;
- маблағгузаронӣ берун аз ҳудуд ва дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- насия додани молҳо (бо пардохти арзиши онҳо аз рӯи мӯҳлатҳо), додани қарз аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ, ба истиснои амалиёти воридот ва хароҷот аз рӯи ҳисобҳои амонатии (пасандозии) шахсони воқеӣ.

7. Андозсупорандагон вазифадоранд рақаи мушаххаси худро дар ҳисоботи андозӣ, муқотибот бо мақомоти андоз, гумрук ё молия, дар муносибатҳои мутақобила бо дигар мақоми ваколатдор, дар эълomiaҳои гумрукӣ, ҳуҷҷатҳои пардохтӣ, харҷномаҳо, чекҳои мошинаҳои назоратӣ ҳазинавӣ, инчунин дар ҳуҷҷатҳои қорӣ (қарордодҳо, шартномаҳо) зикр намоёнд.

8. Рақаи мушаххаси андозсупоранда, ки ба шахси воқеӣ - шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудааст, дар шиносномаи ин шахси воқеӣ бо роҳи задани мӯҳр ва дар он сабт намудани рақаи мушаххаси андозсупоранда нишон дода мешавад. Рақаи мушаххаси андозсупоранда бояд дар варақаҳо ва мӯҳрҳои шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ сабт гардад.

9. Қоидаҳои баҳисобгирӣ, додани рақамҳои мушаххаси андозсупорандагон, муқаррар намудани рамзҳои сабабҳои ба ҳисоб гузоштан, инчунин қоидаҳои тайёр намудани мӯҳрҳо, гузоштани мӯҳрҳо ва ба расмият

даровардани сабти рақами мушаххаси андозсупоранда дар шиноснома аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

Моддаи 27. Ҷаҳдадорирои мақомоти давлатӣ ҳангоми ҳамкорӣ бо мақомоти андоз

1. Мақомоте, ки бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳо ва намоёндагиҳои шахсони ҳуқуқии хориҷиро, ба истиснои шахсони мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ" ба қайд гирифташуда, амалӣ менамоянд, ҷаҳдадоранд то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон оид ба шахсони ҳуқуқии ба қайд гирифташуда, аз нав ба қайд гирифташуда, азнавташкилдодашуда ё барҳамхӯрда хабар диҳанд.

2. Мақомоте, ки ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ иҷозатнома, иҷозат, шаҳодатнома ё дигар ҳуҷҷатҳои шабеҳ медиҳанд, ҷаҳдадоранд ба мақомоти дахлдори андози маҳалли ҷойгиршавиашон оид ба шахсоне, ки барояшон чунин ҳуҷҷатҳо дода шудааст, инчунин шахсоне, ки аз онҳо ҳуҷҷатҳои мазкур бозхонда шудааст, гирифта шудааст ё мӯҳлати амалашон ба охир расидааст, то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, хабар диҳанд.

3. Мақомоти корҳои дохилӣ вазифадоранд дар бораи аз ҷониби онҳо ба шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон додани шиносномаҳои умумишаҳрвандӣ, хориҷӣ, аз ҷумла ба ивази шиносномаҳои гумшуда ё ин ки мӯҳлати амалашон баохиррасида, инчунин бекоркардашуда ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, хабар диҳанд.

4. Мақомоте, ки бақайдгирии (азнавбақайдгирии) ҳуқуқ ба молу мулки ғайриманқул ва (ё) воситаҳои нақлиёти объекти андозбандибударо амалӣ менамоянд, ҷаҳдадоранд дар бораи дар ҳудуди тахти назораташон қарордошта ҷойгир будани молу мулки ғайриманқул ё воситаҳои нақлиёти дар ин мақомот ба қайд гирифташуда ва соҳибони онҳо ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, маълумот диҳанд.

5. Мақомоте, ки баҳисобгирӣ ва (ё) бақайдгирии истифодабарандагони захираҳои табиӣ, аз ҷумла бақайдгирии давлатии ҳуқуқи истифодаи заминро амалӣ менамоянд, инчунин ба фаъолияти вобаста ба истифодаи ин захираҳои табиӣ иҷозатнома медиҳанд, ҷаҳдадоранд дар бораи додани ҳуқуқ барои чунин истифодабарӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиашон ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, хабар диҳанд.

6. Мақомоти гумрук вазифадоранд мунтазам бо тартиби муқарраршуда ба мақомоти андоз маълумоти барои иҷрои қонунгузориҳои андоз зарурии дар ихтиёрашон бударо пешниҳод намоёнд.

7. Мақомоти ваколатдори соҳавӣ уҳдадоранд бо тартиби муқарраргардида ба мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба истифодаи самараноки имтиёзҳои андозӣ ҳар сол то 20 январи соли минбаъдаи тақвимӣ ҳисобот пешниҳод намоёнд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

8. Ба мақомоти андоз пешниҳод намудани маълумоте, ки дар қисмҳои 1-6 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, бо мувофиқаи тарафҳо метавонад дар шакли электронӣ анҷом дода шавад.

9. Пешниҳод накардан ё сари вақт пешниҳод накардани маълумоти дар қисмҳои 1-6 ҳамин модда пешбинӣшуда дар бораи объектҳои андозбандишаванда ва (ё) объектҳои, ки бо андозбандӣ алоқаманд мебошанд, мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон боиси ба

ҷавобгарӣ кашида шудани шахсони мансабдори мақомоти дахлдори давлатӣ мешавад.

БОБИ 5. САНЧИШҲОИ АНДОЗ ВА ДИГАР ШАКЛҲОИ НАЗОРАТИ АНДОЗ

Моддаи 28. Муқаррароти умумӣ

1. Санчиши андоз - санчиши аз ҷониби мақомоти андоз амалишаванда оид ба иҷрои қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дигар қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки назорати иҷрои он ба зиммаи мақомоти андоз вогузор шудааст.

2. Санчишҳои андоз танҳо аз ҷониби мақомоти андоз гузаронида мешаванд. Дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои кофӣ тибқи дархости хаттии мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, мақомоти андоз санчиши андозро мутобиқи Кодекси мазкур якҷоя бо ин мақомот мегузаронанд.

3. Санчишҳои андоз ба намудҳои зерин тақсим мешаванд:

- санчиши ҳуҷҷатӣ;
- санчиши амалиётӣ.

4. Санчишҳои ҳуҷҷатӣ ба намудҳои зерин тақсим мешаванд:

1) Санчиши маҷмӯӣ - санчиши иҷрои ўҳдадории андоз аз рӯи ҳамаи намудҳои андоз, аз ҷумла ҳангоми барҳамдиҳӣ (қатъ гардидани фаъолият) ва (ё) азнавташкилдихии андозсупоранда (минбаъд - санчиши андози барҳамдиҳӣ).

2) Санчиши мавзӯӣ - санчише, ки нисбат ба андозсупоранда (агенти андоз) аз рӯи як ё якчанд масъалаҳои зерин гузаронида мешавад:

а) иҷрои ўҳдадории андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо, инчунин андозҳои бо онҳо алоқаманд. Андоз дар ҳолате бо андози дигар алоқаманд ҳисобида мешавад, ки агар тағйир додани маблағи ҳисобкардашуда мутаносибан ба тағйир ёфтани маблағи дигар андоз оварда расонад;

б) ҳолати иҷрои қарор оид ба маҷбуран ситонидани андозҳо аз андозсупоранда ва (ё) ташкилотҳои қарзӣ;

в) тасдиқи дурустии маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод шудаанд.

3) Санчиши мутақобила - санчише, ки нисбат ба шахси дигар гузаронида мешавад, агар ҳангоми гузаронидани санчишҳои андоз ба мақомоти андоз зарурат пайдо шавад, ки оид ба дурустии дар баҳисобгирии андоз зикр намудани амалиёти гузаронидаи андозсупоранда маълумоти иловагӣ ба даст оранд.

5. Санчиши амалиётиро мақомоти андоз доир ба масъалаҳои риояи талаботи зерини қонунгузории андоз мегузаронанд:

- ба сифати андозсупоранда ба ҳисоб гузоштан дар мақомоти андоз, дурустии маълумот дар бораи маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда;

- аз ҷониби корфармо барои иҷрои ягон кор (хизматрасонӣ) ҷалб намудани кормандони кироя;

- истифодаи мошинҳои назоратӣ - хазинавии дорои хотираи фискалӣ;

- риоя намудани қоидаҳои рехтан (печондан), гузоштани тамғаҳои аксизӣ, ниғаҳдорӣ, фурӯши молҳои зераксизӣ ва амалӣ кардани намудҳои алоҳидаи фаъолияти зераксизӣ.

6. Санчишҳои маҷмӯии андозро мақомоти андоз тибқи муроҷиати хаттии мақомоти Ҳифзи ҳуқуқ танҳо нисбат ба ҳамон андозсупорандагон

мегузаронанд, ки нисбат ба онҳо тасдиқи хаттӣ дар бораи оғоз гардидани парвандаи ҷиноятӣ бо нишонаҳои ҷиноятҳои бо андозбандӣ алоқаманд ворид шуда бошад. Санҷишҳои мутақобилаи андоз нисбат ба дигар шахсони бо андозсупорандагони зикршуда алоқаманд, ки дар муҳоҷиятҳои хаттии мақомоти ҳифзи ҳуқуқ муайян шудаанд, дар ҳолатҳои пешниҳоди қарори дахлдор гузаронида мешаванд.

7. Гузаронидани санҷиши андоз, ба истиснои ҳолатҳое, ки соҳибкори инфиродӣ бе ҷалб намудани коргари кироя кор мекунад ва иштироки ӯ дар ҷараёни санҷиш хатмӣ мебошад, набояд фаъолияти андозсупорандаро боздорад.

8. Дастурамал оид ба гузаронидани санҷишҳои андозро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад.

Моддаи 29. Даврияти гузаронидани санҷишҳои андоз

1. Санҷишҳои ҳуҷҷатии андоз ба навъҳои зерин тақсим мешаванд:

- нақшавӣ - санҷишҳои маҷмӯии ҳуҷҷатии андоз, ки тибқи нақшаи гузаронидани санҷишҳои аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқшуда гузаронида мешаванд. Нақшаи санҷишҳои андоз дар асоси баҳодиҳии ҳавфи вайрон кардани қонунгузориҳои андоз, таҳлили маълумотҳои дар ҳисоботҳои аз ҷониби андозсупоранда пешниҳодшуда, иттилооти мақомоти ваколатдор, инчунин дигар ҳуҷҷатҳо ва иттилоот дар бораи фаъолияти андозсупоранда тартиб дода мешавад;

- ғайринақшавӣ - санҷишҳои маҷмӯии ҳуҷҷатии андозе, ки дар сархати якуми ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд.

2. Санҷишҳои нақшавии ҳуҷҷатии андозсупорандагоне, ки даромади умумии онҳо (ба истиснои андоз аз арзиши иловашуда, аксизҳо, андоз аз ғуруши алюминии аввалия) дар давраи соли тақвими гузашта бештар аз 25 миллион сомонӣ мебошад, на зиёда аз як маротиба дар як сол гузаронида мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367, аз 21.02.2018 № 1511*).

3. Санҷишҳои нақшавии ҳуҷҷатии андозсупорандагоне, ки даромади умумиашон дар соли тақвими гузашта аз 25 миллион сомонӣ кам мебошад, на зиёда аз як маротиба дар ду сол гузаронида мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

4. Санҷиши нақшавии ҳуҷҷатии аввалини фаъолияти субъекти соҳибкори хурд, ки супорандаи андози низоми соддакардашуда мебошад, танҳо пас аз сипарӣ шудани 36 моҳи пурраи тақвими аз рӯзи бақайдгирии давлатии он амалӣ мегардад (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

5. Агар субъектҳои соҳибкори хурди дар қисми 4 ҳамин модда пешбинишуда то гузаштани мӯҳлати пешбинигардида ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохил карда шаванд, аз нав ташкил карда шаванд ё барҳам дода шаванд, фаъолияти онҳо бояд мавриди санҷиши маҷмӯии ҳуҷҷатии ғайринақшавӣ қарор дода шавад.

6. Санҷишҳои амалиётӣ бо қарори роҳбарони мақомоти андоз аз рӯи зарурат гузаронида мешаванд.

7. Санҷишҳои ҳуҷҷатии андоз аз рӯи давраҳои баохиррасидаи андозӣ гузаронида мешаванд, ба истиснои санҷишҳои андози барҳамдиҳӣ, ки ба барҳам додани шахси ҳуқуқӣ, қатъ гардидани фаъолияти муассисаи доимии ғайрирезидент ё қатъ гардидани фаъолияти соҳибкори инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунанда вобаста мебошанд. Агар нисбат ба давраи барои гузаронидани санҷиш банақшагирифташуда санҷиши маҷмӯии андози андозсупоранда гузаронида шуда бошад, пас дар ин ҳолат санҷиши мавзӯии ин давра гузаронида намешавад (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

8. Санчиши ғайринақшавии маҷмӯӣ ё мавзӯӣ дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми қатъ гардидани ғаёлияти супорандаи андоз аз арзиши иловашуда (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*);
- ҳангоми азнавташкिल्дихӣ ё барҳамдихии шахси ҳуқуқӣ, қатъ гардидани ғаёлияти шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки ғаёлиятро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи филиал ё намоёндагӣ амалӣ менамояд;
- ҳангоми қатъ гардидани амали имтиёзҳо барои шахсони ҳуқуқии дар Ҷамҳурии Тоҷикистон Кодекси мазкур пешбинишуда;
- бинобар ба охир расидани мӯҳлати амали қарордоди истифодаи сарватҳои зеризаминӣ;
- бо мақсади тасдиқ намудани дурустии маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод шудааст;
- тибқи асосҳои, ки дар қисми 6 моддаи 28 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд;
- ба охир расидани лоиҳаи сармоягузорӣ.

9. Санчишҳои ғайринақшавии маҷмӯӣ ё мавзӯӣ, инчунин дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешаванд:

- дар ҳолати ба миён омадани зарурат барои гузаронидани санчишҳои мутақобила;
- дар асоси қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ;
- дар асоси дархостҳои мақомоти андози давлатҳои дигар;
- нисбат ба шахсоне, ки андозсупорандаи бемасъулият эътироф шудаанд;
- қатъ гардидани ғаёлияти соҳибкори инфиродии дар асоси шаҳодатнома ғаёлияткунанда (ва соҳибкорони инфиродие, ки тибқи моддаи 290 Кодекси мазкур ҳуқуқи гузариш ба низомии умумиро пайдо намудаанд) (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511, аз 2.01.2020 № 1676*);
- дар асоси муроҷиати ҳуди андозсупоранда.

10. Аз ҷониби мақомоти андоз гузаронидани санчишҳои тақрибии маҷмӯӣ ва мавзӯӣ барои давраи санчидашудаи андоз манъ аст, ба истиснои ҳолатҳои зерине, ки ҷунин санчишҳо дар доираи мӯҳлати даъвои бо Кодекси мазкур муқарраршуда гузаронида мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*):

- дар асоси аризаи хаттии ҳуди андозсупоранда;
- тибқи асосҳои пешбинишудаи қисми 6 моддаи 28 Кодекси мазкур;
- бо қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ тибқи пешниҳодҳои асосноки роҳбари мақоми дахлдори андоз;
- бо қарори роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ бо тартиби назорат аз болои ғаёлияти мақоми андозе, ки санчиши ҳуҷҷатии андозро гузаронидааст. Ҷунин санчиш танҳо нисбат ба даврае гузаронида мешавад, ки санчиши ҳуҷҷатии андози охири гузаронидашударо дар бар мегирад.

Моддаи 30. Давомнокӣ ва вақти гузаронидани санчишҳои андоз

1. Мӯҳлати гузаронидани санчишҳои андози дар амрномаи додашуда зикршаванда набояд аз лаҳзаи пешниҳоди амрнома аз 30 рӯзи қарор қиём бошад, агар дар ҳамин модда тартиби дигар муқаррар нашуда бошад.

2. Мӯҳлати гузаронидани санчиши ҳуҷҷатии андоз барои шахсони ҳуқуқӣ, ки дорои воҳидҳои алоҳида мебошанд ва ғайрирезидентҳои, ки ғаёлиятро ба воситаи муассисаҳои доимӣ амалӣ менамоянд, дар сурати мавҷуд будани қиём аз як маҳалли қойғиршавӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон,

инчунин барои андозсупорандагоне, ки дар баҳисобгирии раёсати андози андозсупорандагони калон қарор доранд, аз 60 рӯзи корӣ зиёд буда наметавонад. Мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад мӯҳлати санҷиши ҳуҷҷатии андозро ба мӯҳлати то 30 рӯзи корӣ дароз намояд (**Қонуни ҶТ аз 17.12.2020 № 1744**).

3. Мӯҳлати гузаронидани санҷиши ҳуҷҷатии андози андозсупорандае, ки субъекти соҳибқори хурд мебошад, набояд аз 10 рӯзи корӣ зиёд бошад.

4. Мӯҳлати гузаронидани санҷиши амалиётӣ наметавонад аз 15 рӯзи корӣ зиёд бошад. Санҷиши амалиётӣ нисбат ба андозсупорандаи алоҳида набояд аз чор соати корӣ зиёд давом кунад.

5. Ҷараёни мӯҳлати гузаронидани санҷиши андоз дар фосилаи байни лаҳзаҳои ба андозсупоранда пешниҳод намудани талабнома оид ба пешкаш намудани ҳуҷҷатҳо ва пешниҳоди ҳуҷҷатҳои талабшуда аз ҷониби андозсупоранда ҳангоми гузаронидани санҷиши ҳуҷҷатҳо, инчунин дар фосилаи қабули маълумот ва ҳуҷҷатҳо аз шахсони сеюм бо дархости мақоми андоз боздошта мешавад. Боздоштан ва барқарор намудани ҷараёни мӯҳлати гузаронидани санҷиши андоз дар Дафтари бақайдгирии санҷишҳои субъектҳои хоҷагидор ва дар амрнома барои гузаронидани санҷиш қайд карда мешавад. Мӯҳлати боздоштан ба мӯҳлати санҷиши андоз дохил карда намешавад.

6. Санҷиши андоз метавонад танҳо дар вақти корӣ ва рӯзҳои қори муқарраршуда гузаронида шавад. Дар ҳолати амалӣ намудани ғайриқонунии соҳибқорӣ (истеҳсол ва (ё) фурӯши молҳо, корҳо, хизматрасонӣ) дар вақти дигар, санҷиши андоз инчунин метавонад дар ин вақт гузаронида шавад. Агар вақти қори мақомоти андоз ва андозсупоранда мувофиқ набошад, санҷиши андоз метавонад дар вақти қори андозсупоранда гузаронида шавад.

7. Мақомоти андоз дар субъектҳои хоҷагидоре, ки ғайриқонунии онҳо хусусияти мавсимӣ дорад, дар чунин ҳолатҳо санҷишҳои нақшаии ҳуҷҷатии андозро гузаронида наметавонанд:

- дар хоҷагиҳои истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ дар мавсими киштикор аз 1-уми апрел то 1-уми июн ва дар мавсими ҷамъоварии ҳосил аз 1-уми август то 1-уми ноябри соли тақвимӣ;

- дар корхонаҳои коркарди маҳсулоти кишоварзӣ (маҳсулоти зудвайроншавандаи меваю сабзавот) аз 20-уми июн то 20-уми октябри соли тақвимӣ.

Моддаи 31. Огоҳинома дар бораи санҷиши дарпешистодаи андоз

1. Мақомоти андоз на дертар аз 10 рӯзи корӣ пеш аз оғози санҷиши ҳуҷҷатии андоз ба андозсупоранда дар хусуси гузаронидани санҷиши андоз огоҳинома мефиристанд ё месупоранд, агар ҳамин модда тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошад.

2. Дар бораи санҷиши дарпешистодаи ғайриқонунии андоз андозсупоранда на дертар аз 24 соат то лаҳзаи оғозшавии санҷиши андоз хаттӣ огоҳ карда мешавад.

3. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд санҷиши ҳуҷҷатии ғайриқонунии андозро бе огоҳ намудани андозсупоранда дар бораи оғози санҷиш дар ҳолатҳои шурӯъ намоянд, ки агар ҳафти асоснокшуда дар мавриди он ки андозсупоранда метавонад ҳуҷҷатҳои марбут ба андозбандии барои гузаронидани санҷиш зарурро, пинҳон намояд ё нобуд созад ё ин ки дигар ҳолатҳои мавҷуд бошанд, ки гузаронидани санҷишро ғайриимкон месозад ё барои дар ҳаҷми пурра гузаронидани он имконият намедиханд. Мақомоти андоз чунин санҷиши андозро дар асоси иҷозати хаттӣ мақомоти болоии андоз бе огоҳ намудани андозсупоранда амалӣ менамоянд.

4. Андозсупорандае, ки дар хусуси санчиши дарпешистодаи андоз огоҳинома гирифтааст, ӯҳдадор аст иштироки худ (иштироки намояндаи худ) ва ҳуҷҷатҳои заруриро барои санчиш дар рӯз ва вақти дар огоҳинома пешбинишуда таъмин намояд.

5. Дар ҳолате, ки агар андозсупоранда бо сабабҳои узрнок оғози санчиши ҳуҷҷатиро дар рӯз ва вақти дар огоҳинома пешбинишуда таъмин карда натавонад, вай ӯҳдадор аст мақомоти андози санчишкунандаро дар ин хусус то оғози санчиши андоз, вале на дертар аз 5 рӯзи қорӣ аз рӯзи гирифтани огоҳиномаи мақоми андози санчишкунанда, ба таври хаттӣ оғоҳ намояд ва ба мақомоти андози санчишкунанда сана ва вақти барои тарафҳо мувофиқи санчиши андозро пешниҳод намояд.

6. Сабабҳои узрнок, ки вобаста ба онҳо андозсупоранда наметавонад оғози санчишро дар рӯз ва вақти дар огоҳинома пешбинишуда таъмин намояд, метавонанд нагирифтани огоҳинома, бемории бо ҳуҷҷатҳо тасдиқшуда ё дар сафари хизматӣ будани шахси мансабдори масъул, ки ӯҳдадор аст оғози санчишро таъмин намояд, ғавтидани ҳешовандони наздики он, офатҳои табиӣ бошанд.

7. Дар ҳар ҳолат мақомоти андоз ҳуқуқ доранд санчиши андозро, ки дар огоҳинома пешбинӣ шудааст, пас аз гузаштани 10 рӯзи қорӣ аз мӯҳлати дар огоҳинома зикршуда оғоз кунанд, андозсупоранда бошад, ӯҳдадор аст шароит муҳайё сохта, ҳуҷҷатҳои заруриро барои гузаронидани санчиши андоз пешниҳод намояд.

8. Санчишҳои мутақобила ва амалиётӣ бе пешакӣ додани (ирсол намудани) огоҳинома анҷом дода мешаванд.

Моддаи 32. Асос барои гузаронидани санчиши андоз

1. Асос барои гузаронидани санчиши андоз амрнома мебошад, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Дар асоси як амрнома танҳо як санчиши андоз гузаронида мешавад, ба истиснои санчиши амалиётӣ.

Моддаи 33. Оғози санчиши андоз

1. Оғози санчиши андоз лаҳзаи ба андозсупоранда (агенти андоз) супоридани амрнома ба ҳисоб меравад.

2. Кормандони мақомоти андоз, ки санчиши андозро мегузаронанд, вазифадоранд ба андозсупоранда шаҳодатномаи хизматии худро нишон диҳанд ва тибқи тартиби муқарраршуда дар Дафтари бақайдгирии санчишҳои субъектҳои хоҷагидорӣ қайди дахлдор кунанд.

3. Кормандони мақомоти андозе, ки санчиши ҳуҷҷатии андозро мегузаронанд, ба андозсупоранда амрномаи аслро месупоранд. Дар нусхаи амрнома андозсупоранда дар хусуси он ки бо амрнома шинос шуда, онро гирифт, имзо менамояд.

4. Ҳангоми гузаронидани санчишҳои амалиётӣ ба андозсупоранда ё корманди вай, ки ғуруши мол ё хизматрасониро амалӣ менамояд, барои шиносоӣ амрномаи асл нишон дода шуда, нусхааш супорида мешавад. Дар амрномаи асл аз ҷониби андозсупоранда ё корманди вай, ки ғуруши мол ё хизматрасониро амалӣ менамояд, оид ба шинос шудан бо амрнома ва гирифтани нусхаи он, имзо бо нишондоди сана ва вақти гирифтани гузошта мешавад.

5. Рад кардани гирифтани амрнома аз ҷониби андозсупоранда барои бекор кардани санчиши андоз асос шуда наметавонад.

Моддаи 34. Дастрасии кормандони мақомоти андоз ба ҳудуд ё бино барои гузаронидани санҷиши андоз

1. Андозсупоранда ўҳдадор аст, ки барои ворид шудани кормандони мақомоти андози санҷиши андозро гузаронанда ҷиҳати муоина ба ҳудуд ё бинои (ба истиснои манзилҳои истиқоматӣ) барои гирифтани даромад истифодашаванда ё ба объекти андозбандӣ ва объекти бо андозбандӣ алоқаманд, иҷозат диҳад.

2. Дар сурати монев шудан ба ворид шудани кормандони мақомоти андоз, ки санҷиши андозро мегузаронанд, ба ҳудуди номбаршуда ё ба объекти андозбандӣ ё объекти бо андозбандӣ алоқаманд ё ба дигар биноҳо (ба истиснои манзилҳои истиқоматӣ) протокол тартиб дода мешавад.

3. Протоколро кормандони мақомоти андоз, ки санҷиши андозро мегузаронанд ва андозсупоранда (агенти андоз) имзо менамоянд. Агар андозсупоранда (агенти андоз) аз имзо кардани протоколи мазкур даст кашад, санҷишгар дар протокол оид ба даст кашидани андозсупоранда аз имзо қайд мегузорад.

4. Кормандони мақомоти андоз бояд бо худ иҷозати махсус дошта бошанд, агар мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ворид шудан ба ҳудуд ва (ё) бинои андозсупоранда он зарур бошад.

5. Андозсупоранда дар ҳолатҳои зерин ҳуқуқ дорад ба ворид шудани кормандони мақомоти андоз ба ҳудуд ё бино барои гузаронидани санҷиши андоз иҷозат надихад, агар:

- талаботи моддаҳои 31 ва 33 Кодекси мазкур риоя карда нашаванд;
- мўҳлатҳои санҷиши дар амрнома нишондодашуда фаро нарасида бошанд ё гузашта бошанд;
- ҳамин шахсон дар амрнома зикр нашуда бошанд;
- кормандони мақомоти андоз иҷозати дахлдори махсуси махфиятро, ки барои даромадан ба ҳудуд ё бинои андозсупоранда тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон заруранд, ҳамроҳи худ надошта бошанд.

6. Гузаронидани санҷиши андоз танҳо дар маҳали ҷойгиршавии (суроғаи) шахси ҳуқуқӣ ва (ё) маҳали фаъолияти андозсупоранда амалӣ карда мешавад, ба истиснои ҳолатҳое, ки субъекти санҷидашаванда барои санҷишгар утоқи кориро таъмин карда натавонад (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

Моддаи 35. Ба охир расидани санҷиши андоз

1. Баъди ба охир расидани санҷиши андоз кормандони мақомоти андоз санади санҷиши андозро тартиб медиҳанд, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Андозсупорандае, ки дар давраи санҷиши андоз бо талаби санҷишкунанда ҳуҷҷатҳои барои муайян намудани объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд зарурро пешниҳод накардааст, ўҳдадор аст сабабҳои пешниҳод накардани ин ҳуҷҷатҳоро ба таври хаттӣ шарҳ диҳад.

3. Ба охир расидани санҷиши ҳуҷҷатии андоз рӯзи ба андозсупоранда супоридани санади санҷиши андоз ё дар ҳолати даст кашидани андозсупоранда аз қабули санади санҷиши андоз, санаи ба ӯ фиристодани санади санҷиши андоз бо мактуби фармоишии дорои огохинома ба ҳисоб меравад.

4. Агар баъди ба охир расидани санҷиши андоз вайронкунии қонунгузории андоз муқаррар нашавад, дар санади санҷиши андоз дар ин хусус қайди дахлдор гузошта мешавад.

5. Ба санади санчиши андоз нусхаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ, ҳисобҳои анҷомдодаи корманди мақомоти андоз ва дигар маводи дар рафти санчиши андоз гирифташуда замима мегарданд.

6. Санади санчиши андоз ба миқдори на камтар аз ду нусха тартиб дода шуда, онро кормандони мақоми андоз, ки санчиши андозро гузаронидаанд ва андозсупоранда имзо менамоянд. Як нусхаи санади санчиши андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) дода мешавад.

7. Ҳангоми гирифтани санади санчиши андоз андозсупоранда (агенти андоз) ӯҳдадор аст дар нусхаи дигари санад дар хусуси гирифтани он қайд кунад ва имзои худро гузорад. Ҳамзамон имзои андозсупоранда маънои онро надорад, ки ӯ бо санади санчиш розӣ аст, ва ҳуқуқи андозсупорандаро ба шикоят кардан аз болои қарорҳо ва амалҳои (беамалии) ин корманди мақомоти андоз маҳдуд намекунад. Дар ҳолати даст кашидани андозсупоранда (агенти андоз) аз қабул ва (ё) имзои санади санчиши андоз, дар ин хусус дар ҳуди санад қайд карда мешавад. Дар ин ҳолат санади санчиши андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) бо мактуби фармоишии дорои огоҳинома фиристода мешавад.

Моддаи 36. Қарор аз рӯи натиҷаҳои санчиши андоз

1. Баъди ба охир расидани санчиши ҳуҷҷатии андоз дар ҳолати ошкор гардидани вайронкуниҳо мақомоти андоз қарор (огоҳинома) дар бораи натиҷаҳои санчиши ҳуҷҷатии андоз (минбаъд - огоҳинома) дар шакли муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул мекунад, ки он дар давоми 15 рӯзи кории баъди санаи ба охир расидани санчиши ҳуҷҷатии андоз ба андозсупоранда фиристода мешавад.

2. Дар ҳолати мавҷуд набудани маълумот оид ба маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда, мӯҳлати иҷрои огоҳинома оид ба натиҷаҳои санчиши ҳуҷҷатии андоз то лаҳзаи ба андозсупорандаи мазкур супоридани огоҳинома боздошта мешавад.

3. Баъди ба охир расидани санчиши амалиётӣ андоз дар ҳолати ошкор гардидани ҳуқуқвайронкуниҳо аз ҷониби мақомоти андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи боби 13 Кодекси мазкур истеҳсолот оид ба парвандаҳои ҳуқуқвайронкуниҳои андоз амалӣ карда мешавад.

4. Бақайдгирии огоҳинома (дар ҳолати ошкор гардидани вайронкунӣ) ва санади санчиши ҳуҷҷатии андозро мақоми андоз таҳти як рақам анҷом медиҳад.

5. Андозсупорандае, ки дар бораи маблағҳои ҳисобшудаи андоз, ҷарима ва ғоизҳо огоҳинома гирифтааст, агар оид ба натиҷаҳои санчиши андоз шикоят накарда бошад, ӯҳдадор аст дар мӯҳлатҳои дар огоҳинома зикршуда онро иҷро намояд. Зимнан мӯҳлати иҷрои огоҳинома бояд на дертар аз 10 рӯзи корӣ пас аз супоридани огоҳинома муқаррар карда шавад.

6. Дар ҳолате, ки агар баъди анҷом ёфтани санчиши андоз вайронкунии қонунгузории андоз муқаррар нашуда бошад, огоҳинома қабул карда намешавад.

7. Дар огоҳинома аз рӯи натиҷаҳои санчиши андоз, ки ба талаботи сархати бисту дуюми қисми 1 моддаи 90 Кодекси мазкур ҷавобгӯ мебошанд, бояд қайд гардад, ки дар давоми 10 рӯзи корӣ пас аз тартиб додани огоҳинома маводи санчиши андоз тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти дахлдори ҳифзи ҳуқуқ барои баррасӣ дода мешаванд.

Моддаи 37. Назорати камералӣ

1. Назорати камералӣ шакли назорати андоз буда, аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси омӯзиш ва таҳлили ҳисоботи андози пешниҳоднамудаи андозсупоранда, маълумоти мақоми ваколатдор ва дигар ҳуҷҷатҳо дар маҳалли ҷойгиршавии мақомоти андоз анҷом дода мешавад. Назорати камералӣ қисми таркибии низоми идоракунии хавфҳо мебошад.

2. Назорати камералӣ аз ҷониби кормандони ваколатдори мақомоти андоз тибқи вазифаҳои хизмати онҳо бе ягон қарори махсуси (амрномаи) роҳбари мақомоти андоз амалӣ карда мешавад. Гузаронидани назорати камералӣ барои давраҳои санҷишҳои маҷмӯӣ мавзӯии гузаронидашуда, тақроран гузаронидани назорати камералӣ, инчунин, зиёда аз як маротиба дар шаш моҳи тақвими гузаронидани назорати камералӣ манъ аст, ба истиснои назорати камералие, ки тибқи супориши хаттии роҳбари аввали мақоми ваколатдори давлатӣ таъйин мегардад ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

3. Дар ҳолате, ки агар дар чараёни назорати камералӣ вайронкунииҳои эҳтимолии қонунгузории андоз ошкор шаванд, ба андозсупоранда огоҳинома бо талаби дар мӯҳлати 10 рӯзи корӣ пешниҳод кардани тавзеҳот, ҳуҷҷатҳо ва (ё) иҷро намудани дигар ўҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ғиристода мешавад ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

4. Агар ҳуқуқвайронкуниҳое, ки дар натиҷаи назорати камералӣ ошкор шудаанд, боиси тағйир ёфтани маблағи ўҳдадори андози андозсупоранда шаванд, ва аз ҷониби он эъломияҳои иловагӣ пешниҳод нашавад корманди мақомоти андоз, ки назорати камералиро амалӣ намудааст, ўҳдадор аст санади назорати камералӣ тартиб диҳад. Тартиб додани санади назорати камералӣ ва қабули қарори мақомоти андоз аз рӯи натиҷаҳои он бо шакли муайяннамудаи Кодекси мазкур барои санҷишҳои ҳуҷҷатии андоз амалӣ карда мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

5. Назорати камералӣ аз ҷумла оид ба масъалаҳои зерин анҷом дода мешавад:

- мутобиқат байни маълумоту ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамудаи андозсупоранда ва маълумоту ҳуҷҷатҳое, ки дар мақомоти андоз мавҷуданд;
- бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда;
- қонунӣ будани истифодаи низомҳои андоз;
- қонунӣ будани истифодаи имтиёзҳои андоз.

Моддаи 38. Истифодаи мошинҳои назоратӣ - хазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунии интиқоли маълумот

([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#))

1. Дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоббаробаркунииҳои пулӣ ҳангоми фурӯши мол, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо бо пули нақд, қортҳои пардохти бонкӣ, чекҳо бо истифодаи ҳатмии мошинҳои назоратӣ хазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунии интиқоли маълумот анҷом дода мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

2. Муқаррароти ҳамин модда ба ҳисоббаробаркунииҳои пулии шахсони зерин таъбиқ намегарданд:

1) Соҳибкорони инфиродӣ (ба истиснои фурӯшандагони молҳои зераксизӣ), ки:

а) тибқи патент фаъолият мекунанд;

б) агар аз лаҳзаи бақайдгирии давлатии андозсупоранда ба сифати соҳибкори инфиродӣ (ба истиснои онҳое, ки тибқи патент фаъолият мекунанд) се моҳ нагузашта бошад.

2) Андозсупорандагон дар қисми хизматрасониҳо ба аҳоли бо додани расидҳо (квитансияҳо), чиптаҳо, талонҳо, тамғаҳои пардохти почтави ва дигар ҳуҷҷатҳои ба чекҳо баробаркардашудаи ҳисоботи қатъӣ тибқи шаклҳои тасдиқнамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

3) Шахсони воқеие, ки маҳсулоти кишоварзии истеҳсоли худашонро дар бозор ва дигар ҷойҳои махсус ҷудошуда, берун аз биноҳо мефурӯшанд.

4) Супорандагони андози ягона ҳангоми фурӯши маҳсулоти истеҳсоли худашон дар маҳалли истеҳсол берун аз биноҳо.

3. Тартиби истифодаи мошинҳои назоратӣ-ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот (аз ҷумла ҳангоми муомилот бо кортҳои пардохти ва штрихкодҳо), талаботи техникӣ ба мошинҳои назоратӣ-ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот, инчунин талабот нисбат ба системаи компютерӣ оид ба назорати хизматрасониҳои алоқаи мобилӣ ва хизматрасониҳои электрониро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

4. Мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти дахлдори дигар Феҳристи давлатии мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалиро, ки барои истифодаи онҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шудааст, тасдиқ менамоянд ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#), аз [2.01.2020 № 1676](#))

5. Дар ҳолатҳои аз ҷиҳати техникӣ қорношоям шудани мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот, набудани қувваи барқ ва шабакаҳои алоқаи интиқоли маълумот ё амали шартҳои зербанди б) банди 1) қисми 2 ҳамин модда барои истифода ва додани чекҳои молӣ ба харидорон бо тартиби пешбиниnamудаи банди 2) қисми 2 ҳамин модда муваққатан иҷозат дода мешавад. Барои ҷунин андозсупорандагон пешбурди Дафтари сабти қайди маблағҳои пулии нақд, ки шакли онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад, ҳатмист ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

6. Ҳангоми истифодаи мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот риояи талаботи зерин ҳатмӣ мебошад ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)):

- то оғози фаъолият мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот дар мақомоти андози маҳалли амалӣ намудани фаъолият дар шакли хаттӣ ва электронӣ ба қайд гирифта мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#));

- додани чеки мошини назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот амалӣ карда мешавад ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#));

- дастрасии мақомоти андоз ба мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот таъмин карда мешавад ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

Моддаи 39. Назорати андоз оид ба риояи тартиби татбиқ ва истифодаи мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ

1. Мақомоти андоз:

- назорати риояи тартиби истифодаи мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот, инчунин истифодаи Дафтари сабти қайди маблағҳои пулии нақд ва Дафтари сабти расидҳо (квитансияҳо) ва дигар ҳуҷҷатҳои ҳисоботи қатъиро, ки шаклҳои онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар мекунад, амалӣ менамоянд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#));

- ҳангоми гузаронидани назорати андоз нишондиҳандаҳои дар блок ва ё нигоҳдории хотираи мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот мавҷудбударо истифода мебаранд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*);

- пешниҳоди нишондиҳандаҳои мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот дар баробари пешниҳоди эъломияҳои андоз ва дигар шакли ҳисоботи андоз талаб менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*);

- феҳристи ҷойгиршавӣ ва истифодаи мошинҳои назоратӣ - ҳазинавии дорои хотираи фискалиро барои ҳар шахр (ноҳия) пеш мебаранд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

2. Андозсупорандагон ўҳдадоранд дар ҷойи барои харидор (муштарӣ) дастрас низоми (вақти) корӣ ва нархномаҳоро барои молҳои фурӯхташаванда (корҳои иҷрошаванда ва хизматрасониҳо) бо пули милли овозанд.

3. Хариди назоратӣ аз ҷониби мақомоти андоз бе маҳдудияти даврияти он танҳо барои назорати истифодабарии мошинҳои назоратӣ ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ ва функцияҳои насбкунию интиқоли маълумот ва ба харидорон додани чекҳо дар шакли қоғазӣ ва ё электронӣ анҷом дода мешавад. Тартиби гузаронидани хариди назоратиро мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

Моддаи 40. Муоинаи хронометражӣ

1. Муоинаи хронометражӣ - шакли назорати андоз буда, аз ҷониби мақомоти андоз бо мақсади муқаррар намудани даромади воқеии андозсупоранда ва хароҷоти воқеии вобаста ба фаъолияти барои гирифтани даромад равонашуда дар даврае, ки мавриди муоина қарор мегирад, гузаронида мешавад.

2. Дар ҷараёни гузаронидани муоинаи хронометражӣ мақомоти андоз масъалаҳои вобаста ба муоинаи объекти андозбандӣ ва (ё) объекти ба андозбандӣ алоқамандро мустақилона муайян менамоянд. Ҳамзамон инҳо бояд ҳатман мавриди муоина қарор гиранд:

- объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд;

- мавҷудияти пул, ҳуҷҷатҳои пулӣ, дафтарҳои муҳосибӣ, ҳисоботҳо, сметаҳо, қоғазҳои қиматнок, ҳисобҳо, эъломияҳо ва дигар ҳуҷҷатҳои, ки бо объекти муоинашавандаи андозбандӣ ва (ё) объекти ба андозбандӣ алоқаманд вобастаанд;

- ҳисоботи фискалии мошини назоратӣ - ҳазинавӣ;

- шумораи кормандони кирои воқеан истифодашаванда.

3. Муоинаи хронометражӣ тибқи тартиби муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ на зиёда аз як маротиба дар як сол ба мӯҳлати то 3 рӯзи корӣ гузаронида мешавад.

4. Агар андозсупорандаи муоинашаванда фаъолиятро дар рӯзҳои истироҳат ва ид амалӣ намояд, муоинаи хронометражӣ метавонад дар рӯзҳои зикршуда гузаронида шавад. Муоинаи хронометражӣ метавонад мутобиқи низоми кории андозсупоранда, новобаста ба вақти шабонарӯзӣ, гузаронида шавад.

5. Асос барои гузаронидани муоинаи хронометражӣ амрномае мебошад, ки мутобиқи талабот барои гузаронидани санҷишҳои андоз бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур қабул гардидааст.

6. Натиҷаҳои муоинаи хронометражии андозсупорандагон ҳангоми гузаронидани ҳисобҳои маблағҳои андозҳо аз рӯи натиҷаҳои санҷиши ҳуҷҷатӣ, инчунин барои таҳлили дурустии ҳисоботи пешниҳодшудаи андоз,

бо дарназардошти мавсимӣ будани фаъолияти хоҷагидорӣ, ба назар гирифта мешаванд.

7. Татбиқ намудани натиҷаи муоинаи хронометражӣ барои давраҳои гузаштаи андозӣ манъ аст, ба истиснои ҳолатҳои дар қисми 6 моддаи 23 Кодекси мазкур пешбинишуда ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

Моддаи 41. Назорати иловагии молҳои зераксизӣ ва фаъолияти дигар

1. Ба молҳои алоҳидаи зераксизӣ бояд тамғаҳои аксизӣ гузошта шаванд.
2. Истеҳсолкунандагон ва воридкунандагони молҳои зераксизӣ барои тамғагузории молҳои зераксизӣ масъул мебошанд.
3. Мақомоти андоз бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ назорати аз ҷониби истеҳсолкунандагон риоя гардидани қоидаҳои тамғагузории намудҳои алоҳидаи молҳои зераксизиро амалӣ менамоянд.
4. Назорати тамғагузории молҳои зераксизие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо низоми гумрукии иҷозат ба муомилоти озод ворид карда мешаванд, инчунин дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи низоми дигари гумруки ба фурӯш бароварда мешаванд, аз ҷониби мақомоти гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.
5. Бо мақсади пурра ба ҳисоб гирифтани гардиши молҳо, аз ҷумла молҳои зераксизӣ ва маблағҳои пулӣ, мақоми ваколатдори давлатӣ ҳуқуқ дорад мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳудуди (маҳалли ҷойгиршавии) андозсупоранда дидбонгоҳҳои андоз гузорад.
6. Дидбонгоҳи андоз дар ҳудуди (маҳалли ҷойгиршавии) андозсупорандагони зерин метавонад гузошта шавад, ки:
 - молҳои зераксизӣ истеҳсол менамоянд;
 - қарзи андоз доранд;
 - ҳисоботи андозро мунтазам бо нишондоди ба сифр баробар пешниҳод менамоянд;
 - маъданҳои фойданок истихроҷ менамоянд.

Моддаи 42. Назорат аз болои мақомоти ваколатдор

Иҷрои талаботи қонунгузории андоз оид ба баҳисобгирии объектҳои андоз, боқҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ, супорандагон, ҳисоби дуруст, пурра ситонидан ва саривақт ба буҷет гузаронидани андозҳо (боқҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ), ҷаримаҳо ва ғоизҳои вобаста ба онҳо аз ҷониби мақомоти ваколатдор таҳти назорати мақоми ваколатдори давлатӣ қарор дода мешавад ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

БОБИ 6. СИСТЕМАИ ИДОРАКУНИИ ХАВҲО

Моддаи 43. Муқаррароти умумӣ

1. Системаи идоракунии хавфҳо ба баҳо додани хавфҳо асос ёфта, чораҳоеро дар бар мегирад, ки мақомоти андоз бо мақсади ошкор ва пешгирӣ намудани хавфи вайронкунии қонунгузории андоз таҳия ва (ё) татбиқ менамоянд. Дар асоси натиҷаҳои баҳодиҳии хавфҳо мақомоти андоз метавонанд шаклҳои мухталифи назорати андозро истифода баранд.
2. Хавф - эҳтимолияти аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) иҷро накардан ва (ё) ба пуррагӣ иҷро накардани ўҳдадорихои андоз, ки метавонистанд ва (ё) метавонанд ба давлат зарар расонанд.
3. Мақсадҳои аз ҷониби мақомоти андоз татбиқ гардидани системаи идоракунии хавфҳо инҳо мебошанд:

- ҷалб намудани диққат ба соҳаҳои дорои хавфи баланд ва таъмини истифодаи нисбатан самараноки захираҳои дар ихтиёр дошта;

- зиёд намудани имкониятҳои вобаста ба ошкор намудани ҳуқуқвайронкуниҳо дар соҳаи андозбандӣ.

4. Системаи идоракунии хавфҳо ҳангоми амалӣ намудани назорати андоз, аз ҷумла бо мақсади интиҳоби андозсупорандагон (агентҳои андоз) барои гузаронидани санҷишҳои андоз истифода мешавад.

5. Системаи идоракунии хавфҳо метавонад бо истифода аз системаи иттилоотии идоракунии хавфҳо амалӣ карда шавад.

Моддаи 44. Амалҳои мақомоти андоз оид ба баҳодихӣ ва идоракунии хавфҳо

1. Мақомоти андоз маълумоти ҳисоботи андози пешниҳоднамудаи андозсупоранда (агенти андоз), маълумоти аз мақоми ваколатдор гирифташуда, инчунин дигар ҳуҷҷатҳо ва (ё) маълумотро дар бораи фаъолияти андозсупоранда таҳлил менамоянд.

2. Натиҷаҳои чунин таҳлилро мақомоти андоз барои муайян намудани дараҷаи хавф, ошкор намудани номгӯи андозсупорандагони бемасъулият, пурзӯр намудани назорат аз болои андозсупорандагони бемасъулият ва ҳавасмандгардонии андозсупорандагони бемасъулият истифода мебаранд.

3. Номгӯи андозсупорандагони бемасъулият аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тартиб дода шуда, дар сомонаи электронии он ҷойгир карда мешавад. Номӣ (номгӯи) андозсупорандаи бемасъулият аз ин номгӯ пас аз ислоҳи вайронкунии роҳдодаш ва (ё) пешниҳод шудани далелҳои асоснок хориҷ карда мешавад.

4. Шахсоне, ки ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохил карда нашудаанд, андозсупорандагони бемасъулият ҳисобида мешаванд.

БОБИ 7. ОҶОҲОНӢ ВА ҶАҲМОНДАДИҲӢ ОИД БА ИҶРОИ ӮҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 45. Огоҳиномаи мақомоти андоз

1. Огоҳинома хабари аз ҷониби мақомоти андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) дар ҳомили коғазӣ ё бо розигии хаттии вай бо усули электронӣ фиристодашуда дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур эътироф карда мешавад.

2. Огоҳиномаҳо ба андозсупоранда (агенти андоз) аз ҷониби мақомоти андоз бо асосҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур фиристода мешаванд, аз ҷумла:

- дар бораи маблағи ҳисобкардаи мақомоти андоз;
- дар бораи натиҷаҳои санҷиши андоз;
- дар бораи пешниҳод нагардидани ҳисоботи андоз;
- дар бораи пардохт намудани қарзи андоз;
- дар бораи бартараф намудани ҳуқуқвайронкуниҳои дигар, ки мақомоти андоз ошкор намудаанд;
- дар бораи ба номгӯи андозсупорандагони бемасъулият дохил намудани он бо ишораи асосҳо ва талаби бартараф намудани ҳуқуқвайронкунии ҷойдошта.

3. Дар огоҳинома бояд инҳо нишон дода шаванд, агар тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад (*Қонуни ҶТ аз 14.11.2016 № 1367*):

- рақами мушаххаси андозсупоранда;

- насаб, ном, номи падар (ҳангоми мавҷуд будани он) ё номи пурраи андозсупоранда;

- номи мақомоти андоз;
- санаи огоҳкунӣ;
- асос барои фиристодани огоҳинома;
- мундариҷаи огоҳинома;
- талабот оид ба иҷрои талаботи қонунгузории андоз;
- тартиби шикоят кардан.

4. Дар огоҳиномаи электронии мақомоти андоз ба андозсупоранда, ки ба суроғаи электронии он илова ба огоҳинома дар шакли қоғазӣ фиристода мешавад, бояд рақами мушаххаси андозсупоранда, номи мақомоти андоз, санаи огоҳкунӣ ва матни огоҳинома нишон дода шавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

5. Огоҳинома бояд ба андозсупоранда (агенти андоз) шахсан бо гирифтани имзояш ё дигар тарзи тасдиқкунандаи далели фиристодан ва гирифтани он супорида шавад.

6. Дар ҳолати аз ҷониби мақомоти андоз фиристода шудани огоҳинома, талаботи қонунгузории андоз, ки дар огоҳинома қайд шудааст, бояд аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) дар мӯҳлатҳои дар огоҳинома муқарраргардида иҷро шаванд.

Моддаи 46. Тавзеҳот оид ба иҷрои ӯҳдадории андоз

1. Тавзеҳоти хаттӣ оид ба иҷрои ӯҳдадории андоз ба андозсупорандаи мушаххас тибқи дастурамалҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҷиҳати иҷрои Кодекси мазкур қабул шудаанд, аз ҷониби роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод карда мешаванд.

2. Тавзеҳоти хаттии мақоми ваколатдори давлатӣ ба дархости хаттии андозсупоранда, ки хусусияти тамоми ҷанбаҳои амалиёти (аҳди) хоҷагидории вобаста ба андозбандӣ, унсурҳои андозро, ки бояд ба андозсупоранда ба таври иловагӣ тавзеҳ дода шаванд, пурра ва дуруст инъикос менамояд, асос меёбанд.

ҲАСЛИ III. БАҲИСОБГИРӢ ВА ҲИСОБОТ

БОБИ 8. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ ВА ҲИСОБОТИ АНДОЗ

Моддаи 47. Тартибдиҳӣ ва нигоҳдории ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ

1. Баҳисобгирии андоз - ҷараёни аз ҷониби шахс пеш бурдани ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ тибқи талаботи Кодекси мазкур бо мақсадҳои ҷамъбаст ва мурағбат кардани маълумот дар бораи объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд, инчунин ҳисоб кардани андозҳо ва тартиб додани ҳисоботи андоз мебошад.

2. Ҳар шахс ӯҳдадор аст ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро ба забони давлатӣ пеш барад, агар онҳо (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*):

- боиси ба миён омадани ӯҳдадориҳои андозии ин шахс шаванд;
- боиси ба миён омадани ӯҳдадориҳои ин шахс оид ба нигоҳ доштани андоз дар манбаи пардохт шаванд;
- боиси ба миён омадани ӯҳдадориҳои ин шахс оид ба пешниҳоди маълумоти вобаста ба андозбандӣ шаванд.

3. Ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ аз ҳуҷҷатҳои ибтидоӣ, регистрҳои ҳисоботи муҳосибавӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои иборатанд, ки барои муайянсозии объектҳои андозбандӣ ва объектҳои бо андозбандӣ алоқаманд асос мебошанд, инчунин барои ҳисобкунии ӯҳдадориҳои андоз ҳамчун асос истифода бурда мешаванд.

4. Андозсупорандагон ӯҳдадоранд ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро мутобиқи санадҳои меъёрии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ ва ҳангоми зарурат бошад, Бонки миллии Тоҷикистон ва дигар мақомоти ваколатдор мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш баранд.

5. Ҳар ҳуҷҷати аввалияи баҳисобгирӣ, ба истиснои ҳуҷҷати шакли электронӣ, бояд ба миқдори на камтар аз ду нусхаи якхела тартиб дода шавад, ки якеаш дар ихтиёри шахсе мемунад, ки онро тартиб дода, пешниҳод намудааст, дигараш ба шахсе супорида мешавад, ки ин ҳуҷҷат барояш пешбинӣ шудааст ва аз ҷониби вай нигоҳдорӣ мешавад.

6. Агар ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ андозсупоранда ба забони хориҷӣ тартиб дода шаванд, бо талаби корманди мақомоти андоз, ки санҷиш мегузаронад ё мақомоти андоз аз ҷониби андозсупоранда чунин ҳуҷҷатҳо бояд ба забони давлатӣ тарҷума карда шаванд. Ҳангоми тартиб додани ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ дар шакли электронӣ андозсупоранда ӯҳдадор аст дар қараёни санҷиши андоз бо талаби мақомоти андоз нусхаи коғазии чунин ҳуҷҷатҳоро пешниҳод намояд.

7. Ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ аз инҳо иборат мебошанд:

- ҳуҷҷатҳои муҳосибавӣ - барои шахсоне, ки ба онҳо мутобиқи қонунгузорӣ дар бораи ҳисоботи муҳосибавӣ ӯҳдадориҳои оид ба пешбурди он вогузор шудааст;

- ҳисоботи андоз;

- дигар ҳуҷҷатҳое, ки барои муайян намудани объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои ба андозбандӣ алоқаманд, инчунин барои ҳисоб кардани ӯҳдадориҳои андоз асос мебошанд.

8. Андозсупорандагон ӯҳдадоранд ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давоми на камтар аз мӯҳлати даъво, ки моддаи 66 Кодекси мазкур муқаррар намудааст, нигоҳ доранд.

9. Ғайрирезиденте, ки фаъолиятро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба воситаи муассисаи доимӣ бе таъсис додани филиал ё намоёндагӣ амалӣ менамояд, ӯҳдадор аст ҳуҷҷатҳои баҳисобгириро дар маҳалли ҷойгиршавии (дар идораи) худ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё ин ки дар ҳолати надоштани идора - дар идораи агенти ҳамин ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ дорад.

10. Ҳангоми азнавташқилдиҳии шахси ҳуқуқӣ ӯҳдадорӣ оид ба нигоҳдориҳои ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ шахси ҳуқуқӣ азнавташқилшуда ба вориси он вогузор карда мешавад.

11. Ҳангоми барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ба бойгонии давлатӣ супорида мешаванд.

Моддаи 48. Қоидаҳои умумии баҳисобгирӣ андоз

1. Андозсупоранда ӯҳдадор аст баҳисобгирӣ даромаду хароҷотро дар асоси маълумоти бо ҳуҷҷатҳо асоснокшуда дақиқ ва сари вақт пеш барад ва даромаду хароҷотро ба давраҳои ҳисоботи дахлдоре, ки дар давраи онҳо гирифта ё пардохт шудаанд, вобаста ба усули баҳисобгирӣ тибқи моддаҳои 140-154 Кодекси мазкур истифодашаванда чиқати дуруст нишон додани даромади (фоидаи) андозбандишаванда ва амалиёти анҷомдодашаванда ба роҳ монад. Тахти усули баҳисобгирӣ, ки андозсупоранда истифода мебарад, ҳамаи омилҳои вақт ва тартиби баҳисобгирӣ маблағҳои воридшуда ва хароҷот, ба монанди истифодаи усули баҳисобгирӣ дар асоси кассавӣ ё дар

асоси ҳисобу замкунӣ, усули баҳисобгирии хароҷоти истехсоли ва дигар хароҷоти сармоя фаҳмида мешавад.

2. Андозсупоранда ӯҳдадор аст баҳисобгирии ҳамаи амалиёти марбут ба ҷаъолияташро, ки барои муайян кардани оғоз, ҷараён ва ба охирирасии он имконият медиҳанд, таъмин намояд.

3. Андозсупоранда баҳисобгирии андозро тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки ба он муҳолифат намекунанд, бо усули кассавӣ ё усули ҳисобу замкунӣ амалӣ менамояд.

4. Андозсупоранда бояд баҳисобгиро бо усули ҳисобу замкунӣ дар соли тақвимӣ пеш барад, агар вай:

- тибқи низоми умумии андоз андозбандӣ карда шавад;
- мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ барои пешбурди баҳисобгирии муҳосибаӣ тибқи усули қайди дугона вазифадор бошад.

5. Амалиёти моливозкунӣ, пардохт тавассути додани молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо, ба гаравгир додани ашёи гарав дар ҳолати иҷро накардани ӯҳдадории бо гарав таъминшуда ҳангоми ғуруши он ба мақсадҳои андозбандӣ ҳамчун ғуруши молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо эътироф мешаванд.

6. Ҳама гуна амалиёт бо ашёи хориҷӣ барои мақсади андозбандӣ ба пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи қурби ҳисобкунии расмӣ Бонки миллии Тоҷикистон дар рӯзи анҷом додани амалиёт аз нав ҳисоб карда мешавад.

7. Ашёи хориҷие, ки нисбат ба он қурби ҳисобкунии расмӣ Бонки миллии Тоҷикистон вучуд надорад, аз рӯи қурби ҳисобкунии ашёи дигар, дар асоси қурби ашёҳои марбута нисбат ба доллари Иёлоти Муттаҳидаи Америка (минбаъд- ИМА) муайян ва аз нав ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 49. Баҳисобгирии ҷудогона ва қоидаҳои пешбурди он

1. Андозсупорандагоне, ки намудҳои ҷаъолиятеро иҷро менамоанд, ки барои онҳо Кодекси мазкур шартҳои (низомҳои) гуногуни андозбандиро пешбинӣ намудааст, вазифадоранд баҳисобгирии ҷудогонаи объектҳои андозбандӣ ва объектҳои бо андозбандӣ алоқамандро, ки бо ин намудҳои ҷаъолият вобастаанд, пеш баранд.

2. Баҳисобгирии ҷудогонаро андозсупорандагон ба воситаи ҳисобҳо дар асоси нишондиҳандаҳои баҳисобгирии муҳосибӣ, бо дарназардошти муқаррароти Кодекси мазкур амалӣ менамоанд. Чунин ҳисобкуниҳо аз рӯи ҳар намуи ҷаъолият алоҳида анҷом дода мешаванд.

3. Тамоми даромаду хароҷоте, ки ба намуи муайяни ҷаъолият мансуб доништа шудаанд, бояд бо ҳуҷҷатҳои дахлдори баҳисобгирӣ тасдиқ карда шаванд.

Моддаи 50. Ҳисоботи андоз

1. Ҳисоботи андоз - ҳуҷҷатҳои мебошанд, ки ба онҳо ариза, ҳисобҳо ва эълонияҳо оид ба низомҳои андозбандӣ, ҳар як намуи андоз ё оид ба даромадҳои пардохтшуда, инчунин замимаҳо ба ҳисобҳо ва эълонияҳои андозҳо, ки тибқи тартиби муқарраршуда тартиб дода шудаанд, дохил мешаванд.

2. Ҳисоботи андоз аз инҳо иборат аст: эълонияҳои андоз, ҳисобкуниҳо, маълумоте, ки бояд андозсупоранда доир ба ҳар як намуи андоз тартиб диҳад;

- аризаҳо дар бораи баҳисобгирии андоз ё гузаштан ба дигар низоми андозбандӣ;

- аризаҳо дар бораи бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда;
- аризаҳо дар бораи баргардонидани андозе, ки аз рӯи он ба пардохти маблағи барзиёд роҳ дода шудааст ё ин ки андози саҳван пардохтшуда ё барои баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда;
- аризаҳо дар бораи татбиқи шартномаҳо дар бораи пешгирии андозбандии дукарата ва дигар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ вобаста ба масъалаҳои андозбандӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст;
- ҳисоботи муҳосиби соли на, маводи санҷишҳои гузаронидашудаи аудитори андозсупоранда, ки бо стандартҳои аудит пешбинӣ шудааст;
- оинномаи шахси ҳуқуқӣ, низомномаи филиал ё намояндагии шахси ҳуқуқӣ, аз ҷумла қарор дар бораи тағйирдиҳии онҳо;
- маълумот оид ба воҳидҳои алоҳида;
- нусхаи қарор оид ба барҳамдиҳӣ ё азнавташкिल्диҳӣ ва ё муфлисшавии шахси ҳуқуқӣ;
- маълумот оид ба кушодани суратҳисобҳо дар ташкилоти қарзӣ;
- маълумот оид ба фаъолияти иқтисодии хориҷӣ (содирот ва воридот);
- маълумот оид ба гирифтани иҷозатнома барои анҷом додани баъзе намудҳои фаъолият;
- маълумот оид ба гирифтани Сертификати ҳуқуқи истифодаи замин ва (ё) дигар ҳуҷҷате, ки барои истифодабарии замин ҳуқуқ медиҳад;
- дигар ҳуҷҷатҳое, ки бояд мувофиқи муқаррароти Кодекси мазкур таҳия ва ба мақомоти андоз пешниҳод карда шаванд.

Моддаи 51. Тартиби таҳия ва пешниҳоди ҳисоботи андоз

1. Ҳисоботи андозро андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи он дар шакли қоғазӣ ё электронӣ бо забони давлатӣ тибқи тартиб ва шаклҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, тартиб медиҳад.
2. Бо Кодекси мазкур ҳолатҳое пешбинӣ мешаванд, ки тартиб додани ҳисоботи андоз ба зиммаи агенти андоз, мақомоти андоз ва (ё) дигар мақомоти ваколатдор, ки дар муносибатҳои андозӣ иштирок менамоянд, вогузор карда мешавад.
3. Тартиби пешниҳоди ҳисоботи андоз дар шакли электронӣ (бо ё бе пешниҳод намудани ҳисоботи мазкур дар шакли қоғазӣ) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад.
4. Ҳисоботи андоз, ки дар шакли қоғазӣ тартиб дода шудааст, бояд аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай имзо карда шавад, инчунин бо мӯҳри андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай, ки дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дорои мӯҳр бо номи ҳудуд мебошад, тасдиқ карда шавад.
5. Ҳисоботи андози дар шакли электронӣ тартибдодашуда бояд бо имзои электронии андозсупоранда (агенти андоз) тасдиқ карда шавад.
6. Намояндаи андозсупоранда ё агенти андоз, ки оид ба таҳияи ҳисоботи андоз дар шакли қоғазӣ хизмат мерасонад, ӯҳдадор аст онро имзо карда, мӯҳр гузорад ва рақами мушаххаси андозсупорандаи худро дарҷ намояд. Агар ҳисоботи андозро беш аз як нафар намояндаи андозсупоранда тартиб диҳанд, онро танҳо намояндаи асосӣ имзо менамояд.
7. Ҳангоми тартиб додани ҳисоботи андоз аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) ё намояндаи вай, ҷавобгарӣ барои дурустии маълумоти дар

ҳисоботи андоз зикрѐфта ба зиммаи андозсупоранда (агенти андоз) ѐ намояндаи вай гузошта мешавад.

8. Ҳисоботи андоз ба мақомоти дахлдори андоз тибқи тартиб ва мўҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад.

9. Ҳисоботи андоз ба намудҳои зерин тақсим мешавад:

- ҳисоботи аввалия - ҳисоботи андозе мебошад, ки аз ҷониби шахс барои давраи ба ҳисоб гузошта шудани андозсупоранда ва (ѐ) аввалин маротиба ба миѐн омадани љҳдадории андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андоз, ки шахси мазкур андозсупорандаи (агенти андози) онҳо мебошад, пешниҳод карда мешавад;

- ҳисоботи навбатӣ - ҳисоботе мебошад, ки аз ҷониби шахс барои давраҳои андозе, ки баъд аз давраи андозе фаро мерасад, ки дар он андозсупоранда ба ҳисоб гузошта шудааст ва (ѐ) аввалин маротиба љҳдадории андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андоз, инчунин аз рӯи натиҷаҳои давраи андоз - дар ҳолати хориҷ шудани объектҳои андозбандӣ ба миѐн омадааст, пешниҳод карда мешавад;

- ҳисоботи иловагӣ - ҳисоботе мебошад, ки аз ҷониби шахс ҳангоми ворид намудани тағйирот ва (ѐ) иловаҳо ба ҳисоботи андози қаблан пешниҳодкардааш барои давраи андозе пешниҳод карда мешавад, ки ин тағйирот ва (ѐ) иловаҳо аз рӯи намудҳои андозҳое, ки шахси мазкур андозсупоранда (агенти андоз) мебошад, ба он дахл дорад;

- ҳисоботи барҳамдиҳӣ - ҳисоботе мебошад, ки аз ҷониби шахс ҳангоми барҳамдиҳӣ ѐ азнавташкिल्диҳии фаъолияти андозсупоранда аз рӯи намудҳои андозе, ки шахси мазкур андозсупоранда (агенти андоз) мебошад, инчунин ҳангоми бекор кардани бақайдгирӣ барои андоз аз арзиши иловашуда пешниҳод карда мешавад.

10. Дар ҳолатҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур андозсупорандагоне, ки намудҳои фаъолиятро амалӣ менамоянд, ки барои онҳо шартҳои гуногуни андозбандӣ муқаррар шудааст, ҳисоботи андозро барои ҳар намуди фаъолияташон алоҳида тартиб медиҳанд.

11. Ҳангоми нисбат ба андозсупоранда татбиқ гардидани низомҳои гуногуни андозбандӣ, ҳисоботи андоз дар шакл ва мўҳлатҳои пешниҳод карда мешавад, ки барои ҳамин низомҳои андозбандӣ муқаррар шудаанд.

12. Андозсупорандагон (агентҳои андоз) ҳуқуқ доранд ҳисоботи андозро бо интиҳоби худ ба тариқи зайл пешниҳод намоянд:

- бо тартиби шахсан ҳозир шудан ѐ ба воситаи намоянда;
- тавассути почта бо фиристодани мактуби фармоишӣ бо огоҳинома;
- дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар шакли электронӣ, ки барои коркарди компютери маълумот имконият медиҳад.

13. Муқаррароти сархати дуҷуми қисми 12 ҳамин модда нисбат ба шахсони зерин татбиқ намешаванд:

- андозсупорандагоне, ки назорати фаъолияти онҳоро раёсати андози андозсупорандагони калон амалӣ менамояд (*Қонуни ҶТ аз 17.12.2020 № 1744*);

- соҳибкорони инфиродие, ки тибқи патент фаъолият менамоянд.

14. Дар ҳолати бо тартиби шахсан ҳозир шудан ва дар шакли коғазӣ пешниҳод намудани ҳисоботи андоз, он дар ду нусха пешниҳод карда мешавад. Як нусхаи ҳисоботи андоз бо қайди мақомоти андоз ба андозсупоранда (агенти андоз) баргардонидида мешавад.

15. Агар бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон шахси ҳуқуқӣ барҳам дода нашуда бошад ѐ соҳибкори инфиродӣ (воҳиди

алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ) фаъолияти соҳибкориро қатъ накарда бошад, дар ин ҳолат шахсони дар боло зикргардида ба мақомоти андоз мутобиқи талаботи Кодекси мазкур, новобаста ба фаъолияти анҷомдодашаванда, эъломияҳои андозро пешниҳод менамоянд.

16. Ҳисоботи андоз бе назорати пешакии камералӣ қабул карда мешавад.

Моддаи 52. Мӯҳлати нигоҳдории ҳисоботи андоз

1. Ҳисоботи андозро андозсупорандагон (агентҳои андоз) дар давоми на камтар аз мӯҳлати даъво, ки Кодекси мазкур муқаррар кардааст, нигоҳ медоранд.

2. Ҳангоми азнавташкилшавии андозсупоранда (агенти андоз) -шахси ҳуқуқӣ ўҳдадориҳо оид ба нигоҳдории ҳисоботи андоз ба зиммаи вориси ҳуқуқи он гузашта мешавад.

Моддаи 53. Пешниҳод намудани ҳисоботи андоз

1. Ҳисоботи андоз аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти андоз дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешавад.

2. Ҳисоботи андоз ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии андозсупоранда пешниҳод карда мешавад. Ҳисоботи андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо низ дар ҳолатҳои пешбиниамудаи Кодекси мазкур аз ҷониби андозсупоранда дар маҳалли баҳисобгирии объектҳои андозбандӣ пешниҳод карда мешавад.

3. Шахсони воқеие, ки соҳибкори инфиродӣ намебошанд, эъломияи андозро ба мақомоти андози маҳалли истиқоматашон пешниҳод менамоянд.

4. Ҳисоботи андоз ба мақомоти андоз пешниҳодшуда ҳисобида намешавад, агар дар он рақами мушаххаси андозсупоранда, давраи андоз, намуд ва маблағи андоз, ва (ё) санаи пешниҳоди ҳисоботи андоз нишон дода нашуда бошанд ё нодуруст нишон дода шуда бошанд.

5. Ворид намудани тағйиру иловаҳо ба ҳисоботи андоз дар доираи мӯҳлати даъво бо роҳи пешниҳоди ҳисоботи иловагӣ барои давраи андозе, ки ин тағйиру иловаҳо ба он тааллуқ доранд, иҷозат дода мешавад.

6. Ҳангоми пешниҳод намудани ҳисоботи андоз бо тағйиру иловаҳо ба мақомоти андоз то лаҳзае, ки андозсупоранда дар бораи таъин намудани санҷиши ҳуҷҷатии андоз огоҳ шуд ё бояд огоҳ мешуд, андозсупоранда аз ҷавобгариӣ бо қонунгузори муқарраргардида барои ҳуқуқвайронкунии содиркардааш озод карда мешавад. Зимнан ғоизҳо барои дар вақташ напардохтани андозҳо тибқи тартиби муқарраршуда ҳисоб ва пардохт карда мешавад.

7. Барои андозсупорандагони алоҳидае, ки раёсати фаъолияти онҳо аз ҷониби раёсати андози андозсупорандагони калон амалӣ карда мешавад, дар ҳолатҳои зарурӣ мӯҳлатҳои пешниҳоди эъломияҳо ва пардохти андозҳо метавонанд аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шаванд (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

Моддаи 54. Пешниҳоди иттилоот оид ба пардохтҳо ё амалиёти дигар

Шахси ҳуқуқӣ, филиал ва намоёндагии шахси ҳуқуқӣ хориҷӣ, муассисаи доимии ғайрирезидент ва соҳибкори инфиродӣ, ки дар давоми соли тақвимӣ ба манфиати дигар шахсон пардохтҳо анҷом медиҳанд, ўҳдадоранд иттилооти дахлдорро оид ба пардохтҳо тибқи тартиб ва дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти андоз пешниҳод намоёнд.

Моддаи 55. Тамдид кардани мӯҳлати пешниҳоди эълومияҳои андоз

1. Барои андозсупорандаи бомасъулияте, ки то ба охир расидани мӯҳлати пешниҳоди эълумия бо хоҳиши тамдид кардани мӯҳлати эълумияи андоз аз даромад ё андоз аз ғоида муроҷиат намуда, ҳамзамон маблағи арзёбишудаи андози ҳисобкардашударо супоридааст, мӯҳлати пешниҳоди эълумия ба мӯҳлати ду моҳ дароз карда мешавад.

2. Тамдиди мӯҳлати пешниҳоди эълумия мувофиқи ҳамин модда мӯҳлати пардохти андозро тағйир намедихад ва боиси боздоштани ҳисобкунии ғоизҳо барои сари вақт напардохтани андозҳо намегардад.

Моддаи 56. Суратҳисобҳои бонкӣ

Ташкilotҳои қарзӣ ӯҳдадоранд:

- суратҳисобҳои бонкии шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро (ба истиснои суратҳисобҳои пасандозии шахсони воқеӣ) танҳо бо пешниҳоди ҳуҷҷатҳое, ки аз ҷониби мақомоти андоз додани рақами мушаххаси андозсупоранда ё рамзи сабаби ба ҳисоб гирифтадро тасдиқ менамоянд, кушода, дар мӯҳлати 5 рӯз ба воситаи шабакаҳои алоқаи электронӣ ё дар шакли қоғазӣ мақомоти андозро дар хусуси аз ҷониби андозсупоранда кушодани суратҳисобҳои номбурда огоҳ намоянд ва бе зикри рақами мушаххаси андозсупоранда дар ҳуҷҷатҳои бонкӣ бо суратҳисобҳо амалиёт анҷом надиханд (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*);

- пардохти андозҳоро аз рӯи навбати муқаррарнамудаи қонунгузории граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба пардохти маблағҳо аз суратҳисобҳои бонкӣ, аз ҷумла аз суратҳисобҳои асбобҳои андозсупорандагон анҷом диҳанд;

- бо супориши андозсупоранда ба суратҳисоби Ҳазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андозҳоро дар мӯҳлати на дертар аз рӯзи дигари баъди гузаронидани амалиёт ҷиҳати аз ҳисоб баровардани маблағҳо аз суратҳисоби бонкии андозсупоранда ба даромадҳои буҷети дахлдор дохил намоянд (гузаронанд);

- бо дархости хаттии мақомоти андоз дар мӯҳлати 5 рӯз иттилоотро дар бораи суратҳисобҳои бонкӣ, бақия ва гардиши маблағҳо дар ин суратҳисобҳои андозсупорандаи санҷишшаванда ба мақомоти андоз пешниҳод намоянд;

- ҳангоми қабули ҳуҷҷатҳои вобаста ба пардохти андозҳо зикр намудани рақами мушаххаси андозсупоранда, намудҳои андозҳои пардохтшавандаро (рамзҳои андозҳоро) талаб намоянд, инчунин дурустии нишон додани маълумотҳои (реквизитҳои) бонкии гирандаи пардохтро назорат кунанд;

- тибқи дархости хаттии мақомоти андоз дар мӯҳлати 5 рӯз дар бораи суратҳисобҳои бонкӣ, бақия ва гардиши маблағҳо дар ин суратҳисобҳои андозсупорандаҳое, ки нисбат ба онҳо қарор дар бораи ба таври ғайрисудӣ рӯёнидани қарзҳои эътирофшудаи андоз ва (ё) дар бораи андозсупорандагони бемасъулият қабул гардида, дар бораи онҳо дар сомонаи электронии мақоми ваколатдори давлатӣ иттилоот ҷойгир карда шудааст, ба мақомоти андоз маълумот пешниҳод намоянд.

Моддаи 57. Пешниҳоди маълумот ба мақомоти андоз

1. Ҳангоми амалӣ намудани назорати андоз мақомоти андоз ҳуқуқ доранд бо роҳи фиристодани огоҳиномаи хаттӣ аз ҳар шахс талаб намоянд, ки дар мӯҳлати 10 рӯз:

- маълумоти зеринро пешниҳод намояд, аз ҷумла, дар бораи даромад ва хароҷоти андозсупоранда барои давраи муайяни андоз, дар бораи даромадҳое, ки аз андозсупорандаи дар огоҳинома зикршуда гирифтааст, дар бораи хароҷоте, ки бинобар муносибатҳои мутақобила бо андозсупорандаи дар огоҳинома зикршуда анҷом додааст;

- ба маҳал ва дар мӯҳлати дар огоҳинома зикршуда барои аниқ намудани маълумоте, ки мақомоти андоз дар ихтиёр дорад ё барои пешниҳоди ҳуҷҷатҳо ё дигар маълумоти вобаста ба андозбандии ҳамин ва дигар андозсупоранда ҳозир шавад.

2. Нисбати шахсони хориҷие, ки тибқи муқаррароти боби 31 Кодекси мазкур дар Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматрасониҳои электрониро анҷом медиҳанд, роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ иттилоот оид ба гузарондани маблағҳо ба суроғаи чунин шахсони хориҷӣ ва маълумоти дигари заруриро бо мақсади андозбандӣ аз ташкилоти қарзӣ, Хадамоти алоқаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сохторҳои он, субъектҳои дигар ва шахси воқеӣ дар мӯҳлати 5 рӯзи қорӣ талаб карда мегирад. Тартиби гирифтани иттилоот аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон ва Хадамоти алоқаи назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

3. Корманди ваколатдори мақомоти андоз дар қараёни санҷиши андоз бо мақсади ҷамъовари маълумот тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад:

- ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба андозбандиро нусхабардорӣ намояд;

- тибқи тартиби муқарраргардида дар асоси санад оид ба гирифтани ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ё дигар ҳуҷҷатҳоеро, ки ба ҳамин санҷиши андоз алоқаманданд, гирад;

- ҳисобкунакҳо гузорад (тибқи тартиби муқарраргардида аз андозсупоранда талаб намояд, ки ҳисобкунакҳо гузорад) ва (ё) нишондиҳандаҳои онҳоро гирад;

- ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва дигар ҳуҷҷатҳоро мӯҳр гузошта, истифодаи онҳоро манъ намояд.

4. Агар корманди ваколатдори мақомоти андоз мутобиқи қисми 3 ҳамин модда таҷҳизот ва маводи андозсупорандаро барои гирифтани иқтибосҳо аз ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ё дигар ҳуҷҷатҳо ё нусха аз онҳо истифода барад, мақомоти андоз ўҳдадоранд хароҷоти ин андозсупорандаро пардохт намоянд (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

5. Агар корманди ваколатдори мақомоти андоз ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ё дигар ҳуҷҷатҳоро дар асоси ваколатҳои пешбининамудаи қисми 3 ҳамин модда гирад, мақомоти андоз бояд ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ё дигар ҳуҷҷатҳоро нусхабардорӣ намоянд ва нусхаҳои аслии онҳоро дар мӯҳлати на дертар аз 10 рӯзи қорӣ аз санаи гирифтани баргардонанд (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

6. Дастрасии кормандони мақомоти андоз ба ҳуҷҷатҳо ва дигар объектҳои дорои ин ё он сирри махфӣ мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

ҶАСЛИ IV. ЎҲДАДОРИИ АНДОЗ ВА ИҚРОИ ОН

БОБИ 9. ЎҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 58. Ўҳдадори андоз

1. Ўҳдадори андоз ин ўҳдадори андозсупоранда дар назди давлат мебошад, ки мутобиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ба миён омада, тибқи он андозсупоранда ўҳдадор аст ба буҷет андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳоро супорад.

2. Давлат дар шахси мақомоти андоз ҳуқуқ дорад аз андозсупоранда иҷрои ўҳдадори андозиаширо дар ҳаҷми пурра талаб намояд ва дар ҳолати

иҷро накардан ё ба таври дахлдор иҷро накардани ўҳдадориҳои андоз, тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур чораҳои назорати андоз ва (ё) ситонидани маҷбурии андозҳоро татбиқ намояд.

3. Асосҳо барои ба миён омадан, тағйир ёфтан ё қатъ гардидани ўҳдадориҳои андоз, инчунин тартиб ва шартҳои иҷрои ўҳдадории андозро Кодекси мазкур ва (ё) дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамоянд.

4. ўҳдадории андоз аз лаҳзаи пайдо шудани ҳолатҳое, ки пардохти андоз, ҷаримаҳои ҳисобшуда ва фоизҳоро мутобиқи талаботи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ менамоянд, ба зиммаи андозсупоранда вогузор карда мешавад.

Моддаи 59. Иҷрои ўҳдадориҳои андоз

1. Иҷрои ўҳдадориҳои андоз, новобаста ба мавҷудияти маблағҳои пулӣ дар суратҳисобҳои бонкӣ ва дигар молу мулкӣ андозсупоранда ҳатмӣ буда, аз пардохти маблағи андозҳои пардохтшаванда, ҷаримаҳо ва фоизҳои ҳисобшуда дар мўҳлатҳои муқарраргардида иборат мебошад.

2. Иҷрои ўҳдадории андоз аз ҷониби андозсупоранда мустақилона амалӣ карда мешавад, агар дар Кодекси мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад. Дар ҳолатҳои муайяннамудаи қонунгузории андоз иҷрои ўҳдадории андоз метавонад ба зиммаи агенти андоз ё дигар шахси ўҳдадор гузошта шавад. Бо қарори мақомоти дахлдори давлатӣ воҳидҳои сохтори он метавонанд ўҳдадории пардохти андозҳоро мустақилона иҷро намоянд. Дар ҳолате, ки дар шаҳр (ноҳия) ду ва зиёда воҳидҳои алоҳидаи як шахси ҳуқуқӣ мавҷуд бошанд, иҷрои ўҳдадориҳои андоз пас аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ оғоз сохтани мақомоти андоз аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ метавонад ба яке аз онҳо вогузор карда шавад.

3. ўҳдадории андоз бояд аз ҷониби андозсупоранда тибқи тартиб ва дар мўҳлатҳое, ки қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, ба иҷро расонида шавад.

4. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад ўҳдадории андозро пеш аз мўҳлат иҷро намояд.

5. Ҳангоми пардохти андозҳо дар ҳуҷҷатҳои пардохтӣ аз ҷониби пулфиристонанда насаб, ном, ва номи падар (дар ҳолати мавҷуд будан) ё номи андозсупоранда, рақами мушаххаси вай, номгӯи андози пардохтшаванда ва давраи андоз нишон дода мешаванд.

6. ўҳдадории андозсупоранда оид ба пардохти андоз, ки агенти андоз иҷро менамояд, аз рӯзи нигоҳ доштан ва ба бучет пардохт намудани андоз иҷрошуда ҳисобида мешавад.

7. ўҳдадории андоз оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва (ё) фоизҳо метавонад бо роҳи баҳисобгирии андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 69 Кодекси мазкур иҷро карда шавад. Дар ҳолати напардохтан ё пардохти нопурраи андозҳо дар мўҳлатҳои муқарраршуда ситонидани андоз бо тартиби пешбинидамудаи Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

8. Дар ҳолатҳои пешбинидамудаи Кодекси мазкур ўҳдадорӣ оид ба ҳисоб кардани маблағи намудҳои алоҳидаи андозҳо метавонад ба мақомоти андоз ва мақомоти ваколатдор вогузор карда шавад.

9. Мўҳлатҳои иҷрои ўҳдадории андоз бо Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд. Ҳамзамон чараёни мўҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур аз рӯзи минбаъдаи баъд аз фаро расидани ҳодисаи воқеӣ ё амали ҳуқуқӣ, ки оғози мўҳлати иҷрои ўҳдадории андоз бо он муайян шудааст, оғоз мешавад. Мўҳлат дар лаҳзаи ба итмомрасии рӯзи охирини давраи муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба охир мерасад. Агар рӯзи охирини мўҳлат ба рӯзи

ғайрикорӣ рост ояд, пас мӯҳлат дар лаҳзаи ба итмомрасии рӯзи минбаъдаи корӣ ба охир мерасад.

10. ӯҳдадории андози шахси ҳуқуқӣ дар ҳолатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур бояд аз ҷониби воҳиди алоҳидаи вай иҷро карда шавад.

11. Иҷрои ӯҳдадориҳои андоз дар ҳолати муфлисшавии андозсупоранда мутобиқи қонунгузории граждани Ҷумҳурии Тоҷикистон ва қонунгузорӣ дар бораи муфлисшавӣ амалӣ карда мешавад.

Моддаи 60. Иҷрои ӯҳдадории андоз ҳангоми барҳамдиҳии шахси ҳуқуқӣ

1. Муассиси (муассисони) шахси ҳуқуқӣ - резидент, мақомоти ваколатдори он ё суд дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи барҳамдиҳӣ ба таври хаттӣ дар ин хусус ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш хабар медиҳанд.

2. Шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда дар давоми 3 рӯзи корӣ аз рӯзи тасдиқ намудани тавозуни ғосилавии барҳамдиҳиаш ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш дар як вақт ариза дар бораи гузаронидани санҷиши маҷмӯии андоз ва ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ пешниҳод мекунад.

3. Ҳисоботи андози барҳамдиҳӣ аз рӯи намудҳои андозҳои тартиб дода мешавад, ки шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда андозсупорандаи (агенти андози) онҳо мебошад.

4. Шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда андозҳои, ки дар ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ дарҷ шудаанд, на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи ба мақомоти андоз пешниҳод шудани ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ пардохт менамояд.

5. Санҷиши маҷмӯии андоз бояд на дертар аз 20 рӯзи корӣ баъди аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризаи шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда оғоз гардад.

6. Қарзи андози шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда аз ҳисоби маблағҳои пулии вай, аз ҷумла маблағҳои аз ғуруши молу мулки вай бадастомада, бо навбати муқаррарнамудаи санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт карда мешавад.

7. Шахсоне, ки замини шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда - корхонаи кишоварзӣ ба онҳо дода мешавад, аз рӯи маблағи боқимондаи қарзи андози ҳамин шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда масъулияти иловагӣ доранд.

8. Агар молу мулки шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда барои пардохти пурраи қарзҳои андозаш кифоя набошад, қисми боқимондаи қарзи андоз аз ҷониби муассисони (иштирокчиёни) шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда пардохт мешавад, агар мутобиқи қонун, оиннома ё ҳуҷҷатҳои дигари таъсисии онҳо доир ба ӯҳдадориҳои корхона (ташкilot) ҷавобгари муштаракро ба зимма дошта бошанд.

9. Пас аз хотимаи санҷиши маҷмӯии андоз ва пурра пардохтани қарзи андоз шахси ҳуқуқии барҳамдодашаванда ҳамзамон ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш тавозуни барҳамдиҳӣ пешниҳод менамояд.

10. Мақомоти андоз вазифадоранд тибқи тартиб ва дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ба андозсупоранда оид ба қарздор набуданаш маълумотнома диҳанд.

11. Иҷрои ӯҳдадории андози филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқӣ

- ғайррезидент, муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияташонро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қатъ менамояд тибқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин модда анҷом дода мешавад.

Моддаи 61. Иҷрои ўҳдадориҳои андоз ҳангоми азнавташкилдихии шахси ҳуқуқӣ

1. Иҷрои ўҳдадориҳои андози шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда ба зиммаи вориси (ворисони) ҳуқуқии он гузошта мешавад.

2. Муқаррар намудани вориси (ворисони) ҳуқуқӣ, инчунин ҳиссаи иштироки вориси (ворисони) ҳуқуқӣ дар пардохт намудани қарзи андози шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда тибқи қонунгузориҳои граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

3. Шахси ҳуқуқӣ дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи азнавташкилдихӣ бо роҳи муттаҳид, ҳамроҳ, ҷудо ё тақсим кардан дар ин ҳусус ба таври хаттӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш хабар медиҳад.

4. Дар давоми 3 рӯзи корӣ аз рӯзи тасдиқи санади супоридан ё тавозуни тақсимкунӣ шахси ҳуқуқии азнавташкилшаванда ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавиаш дар як вақт ариза дар бораи гузаронидани санҷиши андоз ва ҳисоботи андозии барҳамдихӣ пешниҳод менамояд.

5. Ҳисоботи андозии барҳамдихӣ аз рӯи намудҳои андозҳои тартиб дода мешавад, ки шахси ҳуқуқии азнавташкилшаванда андозсупорандаи (агенти андози) онҳо мебошад.

6. Азнавташкилдихии шахси ҳуқуқӣ барои тағйир додани мӯҳлатҳои иҷрои ўҳдадориҳои андозии вай оид ба пардохти андозҳо аз ҷониби вориси (ворисони) ҳуқуқии ҳамин шахси ҳуқуқӣ асос намебошад.

7. Санҷиши андоз бояд на дертар аз 20 рӯзи корӣ баъди аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризаи шахси ҳуқуқии азнавташкилшаванда оғоз гардад.

8. Ҳангоми муттаҳидшавии (якҷояшавии) якчанд шахси ҳуқуқӣ вориси ҳуқуқии онҳо оид ба иҷрои ўҳдадориҳои андоз шахси ҳуқуқии налтаъсис эътироф мегардад. Парвандаҳои шахсии андозии шахсони ҳуқуқие, ки ба ҳайати шахси ҳуқуқии налтаъсис ҳамроҳ шудаанд, дар асоси санади супоридан ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқии налтаъсис супорида мешаванд.

9. Ҳангоми ҳамроҳшавии як шахси ҳуқуқӣ ба шахси ҳуқуқии дигар вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии ҳамроҳшуда оид ба иҷрои ўҳдадориҳои андоз шахси ҳуқуқие эътироф мешавад, ки шахси ҳуқуқии мазкур ба он ҳамроҳ шудааст. Парвандаи шахсии андозии шахси ҳуқуқии ҳамроҳшуда дар асоси санади супоридан ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии шахси ҳуқуқие дода мешавад, ки шахси ҳуқуқии мазкур ба он ҳамроҳ шудааст.

10. Ҳангоми тақсим шудани шахси ҳуқуқӣ шахсони ҳуқуқии налтаъсис, ки дар натиҷаи чунин тақсимшавӣ ба вуҷуд омадаанд, дар қисмати иҷрои ўҳдадориҳои андоз ворисони ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда эътироф мешаванд.

11. Ҳангоми ҷудошавӣ аз шахси ҳуқуқӣ шахсони ҳуқуқии налтаъсис, ки дар натиҷаи чунин ҷудошавӣ ба вуҷуд омадаанд, инчунин шахси ҳуқуқии мазкур оид ба иҷрои ўҳдадориҳои андоз ворисони ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда эътироф мешаванд, агар санади супоридан тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошад.

12. Агар тавозуни тақсимотӣ ё санади супоридан имконият надихад, ки ҳиссаи иштироки ҳар вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азнавташкилшуда оид ба иҷрои ўҳдадориҳои андоз муайян карда шавад ё аз ҷониби ин ё он вориси ҳуқуқӣ пурра иҷро гардидани ўҳдадориҳои андозро истисно намояд, пас шахсони ҳуқуқии налтаъсис оид ба иҷрои ўҳдадориҳои андози шахси ҳуқуқии азнавташкилфта ё қисми дахлдори ўҳдадориҳои андози номбаршуда ўҳдадориҳои муштарак доранд.

13. Ҳангоми табдил додани як шахси ҳуқуқӣ ба шахси ҳуқуқии дигар бо роҳи тағйир додани шакли ташкилию ҳуқуқӣ вориси ҳуқуқии шахси ҳуқуқии азнавташкилёфта оид ба иҷрои ўҳдадориҳои андоз шахси ҳуқуқии нафтаъсис ба ҳисоб меравад.

14. Шахсони ҳуқуқии дар натиҷаи ҷудошавии шахси ҳуқуқӣ ташкилёфта ўҳдадориҳои андозии шахси ҳуқуқии азнавташкилёфтаи мазкурро муштарак иҷро менамоянд.

Моддаи 62. Иҷрои ўҳдадориҳои андозии соҳибкори инфиродие, ки фаъолиятро қатъ менамояд

1. Соҳибкори инфиродӣ дар давоми 5 рӯзи корӣ аз рӯзи қабули қарор дар бораи қатъ намудани фаъолият ба таври хаттӣ дар ин хусус ба мақомоти андозии маҳалли ҷойгиршавиаш ҳабар медиҳад.

2. Ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ аз рӯи намудҳои андозҳои тартиб дода мешавад, ки соҳибкори инфиродии фаъолиятро қатъкунанда андозсупорандаи (агенти андозии) онҳо мебошад.

3. Андозҳои, ки дар ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ дарҷ гардидаанд, аз ҷониби соҳибкори инфиродии фаъолиятро қатъкунанда ҳамзамон бо пешниҳоди ҳисоботи андозии барҳамдиҳӣ ба мақомоти андоз пардохт мешаванд.

4. Санҷиши андоз бояд на дертар аз 3 рӯзи корӣ баъди аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризаи соҳибкори инфиродии фаъолиятро қатъкунанда оғоз гардад.

5. Нисбат ба соҳибкори инфиродии тибқи патент амалкунанда ба ҷои санҷиши андоз аз ҷониби мақомоти андозии дахлдор муқоисаи маблағҳои пардохтшудаи андоз анҷом дода мешавад.

Моддаи 63. Иҷрои ўҳдадориҳои андозии шахсони воқеии ғайри қобили амал эътирофшуда, бедарак ғойб ё шахсоне, ки аз ҷониби суд ғайри қобили амал эътирофшуда эълон шудаанд

1. Ўҳдадориҳои андозии шахси воқеии ғайри қобили амал эътирофшуда ё шахсе, ки суд ўро ғайри қобили амал эътирофшуда эълон кардааст, вориси (ворисони) он дар доираи арзиши молу мулк ба мерос гирифтааш (он) ва мутаносибан ба ҳиссаи молу мулк ба мерос гирифтааш (он) дар санаи гирифтани иҷро менамоянд.

2. Дар ҳолати набудани ворисон ё аз мерос даст кашидани ҳамаи ворисон, ўҳдадориҳои андозии шахси воқеии ғайри қобили амал эътирофшуда ё шахсе, ки суд ўро ғайри қобили амал эътирофшуда эълон кардааст, қатъ мегарданд ва тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун қарзҳои беэътимоди андоз аз ҳисоб бароварда мешаванд.

3. Ўҳдадориҳои андозии шахси воқеиро, ки суд бедарак ғойб ё ғайри қобили амал эътирофшуда кардааст, шахсе ки молу мулк шахси мазкурро соҳиб менамояд, аз ҳисоби ҳамин молу мулк иҷро мекунад.

4. Агар молу мулк шахси тибқи тартиби муқарраргардида бедарак ғойб ё ғайри қобили амал эътирофшуда ё шахсе, ки суд ўро ғайри қобили амал эътирофшуда эълон кардааст, барои иҷрои ўҳдадориҳои андозии ин шахси воқеӣ, аз ҷумла ҷаримаю ғоизҳои ҳисобшуда нокифоя бошад, пас қисми иҷронашудаи ўҳдадориҳои андоз, аз ҷумла ҷаримаю ғоизҳои шахси воқеии бедарак ғойб ё ғайри қобили амал эътирофшуда ё шахсе, ки суд ўро ғайри қобили амал эътирофшуда эълон кардааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун қарзҳои беэътимоди андоз аз ҳисоб бароварда мешаванд.

5. Ҳангоми тибқи тартиби муқарраргардида қабул шудани қарор дар бораи беэътибор дониستاني эътирофи шахси воқеӣ ҳамчун бедарак ғойб ё ғайри қобили амал эътирофшуда ё дар бораи бекор кардани қарори дахлдори суд

дар бораи ғавтида эълон кардани шахси воқеи амали ӯҳдадориҳои андоз, ки қаблан мувофиқи қисмҳои 2 ва 4 ҳамин модда аз ҳисоб бароварда шуда буданд, барқарор карда мешаванд, аммо ғоизҳо ва ҷаримаҳо аз давраи қабули қарор дар хусуси бедарак ғоиб, ғайри қобили амал эътироф намудан ё ғавтида эълон кардани шахрванд (шахси воқеи) то лаҳзаи қабул шудани қарори дахлдор ҳисоб карда намешаванд.

Моддаи 64. Қатъ гардидани ӯҳдадориҳои андоз

Дар ҳолатҳои зерин ӯҳдадориҳои андоз қатъгардида ва қарзи андоз пардохтшуда ҳисобида мешаванд:

- ба таври дахлдор иҷро гардидани ӯҳдадориҳои андоз ва пардохти андозҳо, ғоизҳо ва ҷаримаҳо;
- гузаштани мӯҳлати даъво аз рӯи ӯҳдадориҳои андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст;
- муфлис эътироф шудани андозсупоранда дар ҳолати нокифоя будани молу мулки он, агар бо қарори суд тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад;
- ғавти шахси воқеи дар ҳолати мавҷуд набудани вориси ҳуқуқӣ ё меросхӯр;
- ғавтида эълон шудан, бедарак ғоиб ё ғайри қобили амал эътироф шудани шахси воқеи ҳангоми мавҷуд набудан ё нокифоя будани молу мулки вай;
- аз ҳисоб баровардани ӯҳдадориҳои андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур.

БОБИ 10. БАҲИСОБГИРИИ ИҶРОИ ҶҲДАДОРИИ АНДОЗ

Моддаи 65. Асосҳои баҳисобгирии иҷрои ӯҳдадориҳои андоз

1. Баҳисобгирии иҷрои ӯҳдадориҳои андоз аз ҷониби мақомоти андоз бо роҳи пеш бурдани ҳисобномаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз) амалӣ карда мешавад.

2. Аз ҷониби мақомоти андоз пеш бурдани ҳисобномаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз) инҳоро дар бар мегирад:

- кушодани ҳисобномаи шахсӣ барои ҳар намуди андоз;
- минбаъд дар ҳисобномаи шахсӣ дарҷ намудани маблағҳои ҳисобкардашуда, иловагӣ ҳисобшуда, пардохтшуда, баҳисобгирифташуда, баргардонидашудаи андоз, ҷаримаҳо ва ғоизҳо;
- бастанги ҳисобномаи шахсӣ.

3. Маблағи ҳисобкардашудаи андоз маблағи андозе мебошад, ки аз ҷониби шахсони зерин ҳисоб карда шудааст:

- андозсупоранда (агенти андоз) дар ҳисоботи андоз;
- мақомоти андоз аз рӯи намудҳои алоҳидаи андозҳо аз шахсони воқеи, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст;
- мақомоти ваколатдор - тибқи асосҳои пешбинидамудаи Кодекси мазкур.

4. Дар Кодекси мазкур таҳти мафҳуми маблағи андози (ӯҳдадориҳои андози) иловагӣ ҳисобшуда ва аз ҷониби мақомоти андоз дар ҳисобномаҳои шахсии андозсупоранда дохилкардашуда маблағи 64 ҳисобшавандаи андоз, ҷаримаҳо ва ғоизҳо барои давраи андози муайяни андозсупоранда фаҳмида мешавад. Иловагӣ ҳисоб намудани маблағи андоз, ҷаримаҳо ва ғоизҳо, аз ҷумла зиёд ё кам кардани ӯҳдадорӣ, аз ҷониби мақомоти андоз дар ҳолатҳои зерин амалӣ карда мешавад:

- аз рӯи натиҷаҳои санҷиши андоз ва ҳама гуна дигар маълумоти ба мақомоти андоз маълумшуда;

- тибқи маълумоти мақомоти дигар, натиҷаҳои назорати камералӣ, муоинаи хронометражӣ ё шаклҳои дигари назорати андоз;

- аз рӯи натиҷаҳои баррасии шикояти андозсупоранда (агенти андоз) аз болои огоҳинома дар бораи натиҷаҳои санҷиши андоз ва (ё) қарори мақомоти болоии андоз, ки аз рӯи натиҷаҳои баррасии шикояти андозсупоранда (агенти андоз) қабул шудааст.

5. Маблағи ӯҳдадориҳои андози ҳисобшуда, ки барои иҷрои онҳо амалӣ намудани шартҳои махсус зарур мебошад, дар давраи амали чунин шартҳои махсус ҳамчун қарзҳои андози мушкилситон доништа шуда, дар мақомоти андози дахлдор алоҳида ба ҳисоб гирифта мешавад. Шартҳои махсус барои иҷрои чунин ӯҳдадориҳои андоз аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

6. Баҳисобгирии андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳои пардохтшуда, баҳисобгирифташуда, баргардонидашуда дар ҳисобномаҳои шахсии андозсупоранда (агенти андоз) дар асоси ҳуҷҷатҳои пардохтӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои зерин пеш бурда мешавад:

- оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо, ғоизҳо;

- дар бораи баҳисобгирии гузаронидашуда, баргардонидани маблағҳои изофапулии андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо;

- дар бораи баҳисобгирии гузаронидашуда, баргардонидани маблағи барзиёди андоз аз арзиши иловашуда, ки баҳисобгирифташуда ҳисобида шудаанд, нисбат ба маблағи ҳисобкардашудаи андоз;

- дар бораи баҳисобгирии гузаронидашуда ва (ё) баргардонидани маблағҳои саҳван пардохтшудаи андозҳо;

- оид ба маблағҳои рӯёнидашудаи қарзҳои андоз, ҷаримаҳо, ғоизҳо.

7. Ҳангоми тағйир ёфтани мӯҳлати иҷрои ӯҳдадориҳои андоз оид ба пардохт намудани андоз, ҷаримаҳо ва ғоизҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур дар ҳисобномаи шахсии андозсупоранда маблағи андоз, ҷаримаҳо ва ғоизҳое, ки мӯҳлати иҷрои ӯҳдадориҳои андоз барои онҳо тағйир дода шудааст, бо дарназардошти мӯҳлати иҷрои он инъикос карда мешавад. Дар давраи тағйирёбии мӯҳлати пардохти андоз, ҷаримаҳо ва ғоизҳо аз ҷониби мақомоти андоз нисбат ба андозсупоранда чораҳои ҷавобгарӣ ва чораҳои маҷбуран ситонидан татбиқ карда намешаванд.

8. Маблағи ғоизҳои дар ҳаҷм ва бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур иловагӣ ҳисобшуда дар ҳисобномаи шахсии андозсупоранда (агенти андоз) бо нишон додани даврае, ки онҳо иловагӣ ҳисоб шудаанд, инъикос карда мешавад.

9. Роҳбари мақомоти андоз ҳуқуқ дорад маблағи андозро ҳисоб карда, пардохти ғаврии онро то санае, ки маъмулан андоз супорида мешавад, талаб намояд, агар ин чорабинӣ барои таъмини ситонидани андоз зарур бошад ва иттилооти мушаххас мавҷуд бошад, ки агар пардохти ғаврии андоз сурат нагирад, андозсупоранда бо роҳи фирор аз ҳудуди кишвар, супоридани дороиҳо ба шахси дигар ё андешидани дигар чораҳое, ки ба ситонидани андоз монеъ мешаванд, аз андозбандӣ канорагирӣ менамояд.

Моддаи 66. Мӯҳлати даъво

1. Мақомоти андоз метавонанд маблағи андози андозсупорандаро ҳисоб намоянд (иловагӣ ҳисоб намоянд), аз нав баррасӣ намоянд (ислоҳ намоянд) ва (ё) маблағи андози ҳисобшударо (иловагӣ ҳисобшударо, ислоҳшударо) дар

давоми 5 соли баъди ба охир расидани соли тақвимӣ, ки давраи андози дахлдорро дар бар мегирад, ситонанд.

2. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад баргардонидан ё ба ҳисоб гирифтани маблағи андозро дар давоми 5 соли баъди ба охир расидани соли тақвимӣ талаб намояд.

3. Нисбат ба андозсупорандагоне, ки тибқи фасли XVII Кодекси мазкур низоми андозбандии имтиёзнокро истифода мебаранд, мӯҳлати даъво ба мӯҳлати андозбандии имтиёзноки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайянгардида дароз карда мешавад.

4. Ҷараёни мӯҳлати даъво дар давраи амали мораторияи санҷиши андозҳо, мӯҳлати батаъхиргузори пардохти андозҳо ва иҷрои қисми 5 моддаи 65 Кодекси мазкур боздошта мешавад (*Қонуни ҶТ аз 14.11.2016 № 1367*).

БОБИ 11. ПАРДОХТ, ҶАМЪОВАРӢ ВА БАРГАРДОНИДАНИ АНДОЗҲО

Моддаи 67. Шаклҳо ва мӯҳлатҳои пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳо

1. Андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои тибқи Кодекси мазкур ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда) бояд дар мӯҳлатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур пардохт карда, тибқи қонунгузорӣ дар бораи буҷети давлатӣ байни буҷетҳои дахлдор аз ҷониби сохторҳои хазинадорӣ мақомоти молияи дахлдор тақсим карда шаванд (*Қонуни ҶТ аз 18.03.2015 № 1188*).

2. Дар деҳот ҷамъоварии андозҳо аз молу мулки ғайриманқули шахсони воқеӣ метавонад дар шакли нақд аз ҷониби корманди ваколатдоршудаи мақомоти андоз бо мусоидати кормандони мақомоти худидоракунии деҳот амалӣ карда шавад.

3. Ҳангоми бо пули нақд гирифтани андозҳо аз молу мулки ғайриманқул аз шахсони воқеӣ дар ду нусхаи шабеҳ ҳуҷҷати дорои ҳисоботи қатъӣ дар бораи пардохти андоз, ки шакл ва тартиби истифодабарии онро мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд, пур карда мешавад.

Моддаи 68. Маҳалли пардохти андозҳо ва буҷетҳое, ки андозҳо ба онҳо гузаронида мешаванд

1. Андозҳои умумидавлатӣ ба буҷети ҷумҳуриявӣ ва андозҳои маҳаллӣ ба буҷетҳои маҳаллӣ пардохт мешаванд.

2. Андозҳо, ҷаримаҳо ва фоизҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда) бояд дар маҳалҳои зерин пардохт шаванд:

- дар маҳалле, ки дар огоҳиномаи мақомоти андоз оид ба ҳисобкунии (иловагӣ ҳисоб намудани) андоз ва талабот оид ба пардохти андоз зикр шудааст;

- агар огоҳиномаи мақомоти андоз оид ба ҳисобкунии (иловагӣ ҳисоб намудани) андоз зарур набошад, дар маҳалле, ки дар санади дахлдори қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон зикр шудааст;

- агар дар санади дахлдори қонунгузори андоз маҳал зикр нашуда бошад, - дар маҳалли зисти андозсупоранда - шахси воқеӣ, дар маҳалли фаъолияти соҳибкори инфиродӣ ё дар маҳалли бақайдгирии давлатии шахси ҳуқуқӣ (филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқии хориҷӣ), ё дар маҳалли ҷойгиршавии агенти андоз (филиал ва намояндагии шахси ҳуқуқирезидент).

3. Қонунгузори буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон барои соли тақвими дахлдор метавонад пардохти андозҳои умумидавлатиро (ё қисми онҳоро) ба буҷети ҷумҳуриявӣ ва (ё) буҷети маҳаллӣ муқаррар намояд.

4. Андозсупоранда ҳар сол дар мақомоти андози маҳалли баҳисобгириаш маълумотеро (суратҳисобҳои бонкӣ ва ҳазинадориеро), ки ба онҳо бояд ин ё он намуди андоз, ҷаримаҳо ва ғоизҳо ба ин ё он буҷет супорида шаванд, аниқ менамояд.

5. Новобаста ба муқаррароти қисмҳои 1-3 ҳамин модда, андози даромад ва андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони воқеӣ, ки дар воҳидҳои алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ қор мекунамд, бояд ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида бо дарназардошти тақсими маблағҳои ин андозҳо байни буҷетҳои ҷумҳуриявӣ ва маҳаллӣ мутобиқи қонунгузориҳои буҷетии Ҷумҳурии Тоҷикистон супорида шаванд.

Моддаи 69. Ба ҳисоб гирифтани барқароридани маблағҳои барзиёд пардохтшуда

1. Маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо барои давраи андоз, ба истисноӣ ҳолатҳои пешбинишудаи моддаи 191 Кодекси мазкур, ин фарқи мусбӣ байни маблағҳои ба буҷет пардохтшуда ва маблағҳои ҳисобшудаи, иловагӣ ҳисобшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо ба буҷет барои ҳамин давраи андоз мебошад.

2. Ба ҳисоб гирифтани маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳои андозсупоранда бо пули милли аз ҷониби мақомоти андозе гузаронида мешавад, ки тибқи ҳисобномаи шахсии андозсупоранда маблағи барзиёд пардохтшуда дар он мавҷуд мебошад.

3. Маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо бояд ҳатман бо тартиби зайл ба ҳисоб гирифта шавад:

- бе аризаи андозсупоранда - ба ҳисоби пардохти ғоизҳо ва ҷаримаҳо аз рӯи ҳамин намуди андозҳо ва (ё) қарзҳои андозсупоранда аз рӯи дигар андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо, ки ба ҳамон буҷет ворид мешаванд;

- тибқи аризаи андозсупоранда барои баҳисобгирӣ, ки ҷавобан ба муроҷиати мақомоти андоз гирифта шудааст - бақияи баъди иҷрои амалҳои дар сарҳати якум ҳамин қисм номбаршуда бавучудомадаро ба ҳисоби ўҳдадорӣ оид ба пардохтҳои минбаъдаи ҳамон андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо ба буҷете, ки бояд бақияи бавучудомадаро низ ворид шавад, мегузаронанд.

4. Баъди иҷрои амалҳои пешбинишудаи сарҳатҳои якум ва дуҷуми қисми 3 ҳамин модда, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, мақомоти андоз якҷоя бо мақомоти дахлдори молия маблағи зиёдати (бақияро) ба андозсупоранда дар мӯҳлати 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи пешниҳоди аризаи ҳаттии андозсупоранда ба мақомоти андози баҳисобгириаш бармегардонанд.

5. Агар маблағи барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо мутобиқи қисмҳои 3 ва 6 ҳамин модда ба ҳисоби ўҳдадорӣ дигар андозҳо гузаронида шаванд, мақомоти андоз бояд дар ин маврид андозсупорандаро дар мӯҳлати 3 рӯз аз санаи гузаронидани баҳисобгирӣ дар боло пешбинишуда огоҳ намоянд.

6. Агар ҳангоми гузаштани (барои гузаштани) молҳо ва воситаҳои нақлиёт аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеан ҳам маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо барзиёд пардохт шуда бошанд, мақомоти андоз ҳангоми гирифтани тасдиқномаи пардохти барзиёд аз мақомоти гумруки дахлдор, мутобиқи ариза дар бораи баҳисобгирӣ амали дар қисми 3 ҳамин модда пешбинишударо анҷом медиҳанд ва дар мӯҳлати 3 рӯз андозсупоранда ва мақомоти гумруки дахлдорро дар бораи амалҳои худ огоҳ менамоянд.

7. Дар асоси аризаи андозсупоранда баҳисобгирӣ тибқи қисми 3 ҳамин модда метавонад бо мувофиқаи байни мақомоти дахлдори андоз ва гумрук, инчунин ба ҳисоби пардохт намудани қарзи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо,

ки бояд ҳангоми гузаштани молҳо ва воситаҳои нақлиёт аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шаванд, гузаронида шавад. Баҳисобгирӣ дар ҳолате роҳ дода мешавад, ки агар бақияи андози барзиёд пардохтшуда ва қарз ба ҳамагон як буҷет алоқаманд бошанд.

8. Бар ивази баргардонидани маблағи барзиёд пардохтшудаи аксиз барои молҳои зераксизӣ, он аз ҳисоби дигар андозҳо, ба истисноӣ ҳолатҳои қатъ намудани фаъолияти андозсупорандаи истеҳсолкунандаи ҷунин молҳо, ба ҳисоб гирифта мешавад.

9. Агар маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо ба як буҷет барзиёд пардохт шуда, вале ӯҳдадориҳои андоз ба буҷети дигар тааллуқ дошта бошанд, баҳисобгирӣ ё баргардонидани маблағҳои барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Дастурамал дар бораи анҷом додани баҳисобгирӣ ё баргардонидани маблағҳои барзиёд пардохтшудаи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо, ки мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул менамояд, бо дарназардошти ӯҳдадориҳои андози андозсупоранда, амалӣ гардонидани мешаванд.

Моддаи 70. Тағйир додани мӯҳлати пардохти андозҳо

1. Тахти мафҳуми тағйир додани мӯҳлати иҷроӣ ӯҳдадориҳои андоз оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо дар асоси аризаи хаттӣ андозсупоранда гузаронидани мӯҳлати муқаррарнамудаи Кодекси мазкур оид ба пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо ба мӯҳлати нисбатан дертар доништа мешавад.

2. Тағйир додани мӯҳлати иҷроӣ ӯҳдадориҳои андоз нисбат ба андозҳои дар маблағи пардохт ситонидашаванда ва андози иҷтимоӣ роҳ дода намешавад.

3. Ҳуқуқи иҷроӣ ӯҳдадориҳои андоз аз рӯи мӯҳлатҳои тағйирдодашуда набояд ба шахси дигар гузашт карда шавад.

4. Батахиргузори андозсупорандаро аз ҷавобгарӣ дар шакли ҳисоб кардани ғоизҳо аз рӯи маблағҳои ба тахир гузошташудаи маблағи андозҳо озод мекунад (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

5. Дар давраи батахиргузори ҷараёни мӯҳлатҳои даъвои ситонидани андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, қатъ мегардад.

6. Маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳое, ки пардохти онҳо ба тахир гузошта шудааст, то ба охир расидани давраи батахиргузори ҳамчун бақияпулӣ ба ҳисоб намеравад ва нисбат ба ин маблағҳо тадбирҳои маҷбуран ситонидани андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо татбиқ намегарданд.

7. Пардохти маблағи ӯҳдадориҳои андози батахиргузошташуда дар моҳе, ки баъд аз моҳи давраи батахиргузори фаро мерасад, амалӣ гардонидани мешавад. Пардохти маблағи ӯҳдадориҳои андози батахиргузошташудаи андозсупоранда ӯро аз ӯҳдадориҳои пардохт намудани андозҳои ҷорӣ озод намекунад.

8. Батахиргузори метавонад ба андозсупоранда ҳангоми мавҷуд будани яке аз асосҳои зерин пешниҳод карда шавад:

- расидани зарар ба ин андозсупоранда дар натиҷаи офати табиӣ, садамаи техногенӣ ва дигар ҳолатҳои таъсири қувваҳои рафънопазир;

- аз ҷониби ин андозсупоранда анҷом додани фаъолияти ҷорикунонӣ ё инноватсионӣ, аз ҷумла ихтироӣ технологияҳои нав ё такмил додани технологияҳои истифодашаванда, кор карда баромадани намудҳои нави ашё ё мавод;

- сари вақт аз буҷет маблағгузорӣ нашудани ин андозсупоранда ё сари вақт напардохтани маблағи фармоиши давлатӣ, ки аз ҷониби ин андозсупоранда иҷро шудааст.

9. Батаъхиргузориҳои тақрибии пардохти андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо бе пурра пӯшонидани маблағҳои андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳои қаблан батаъхиргузашташуда, ба истисноӣ ҳолатҳои мавҷудияти асосҳои пешбининамудаи сарҳати якуми қисми 8 ҳамин модда, манъ аст.

10. Қарор дар хусуси батаъхиргузорӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд ишора ба намуди андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо, ки батаъхиргузорӣ нисбат ба онҳо татбиқ шудааст, маблағи онҳо, мӯҳлати пардохти онҳоро дар бар гирад.

11. Батаъхиргузорӣ пешниҳод карда намешавад, агар:

- нисбат ба андозсупоранда вобаста ба вайрон кардани қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон парвандаи ҷиноятӣ оғоз гардида бошад;

- бинобар сабаби аз ҷониби андозсупоранда содир гардидани вайронкунии қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба вай оид ба ҳуқуқвайронкунии андоз ё ҳуқуқвайронкунии маъмурий истехсолоти парванда пеш бурда шуда истода бошад;

- андозсупоранда ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохил карда шуда бошад;

- мавҷуд будани асоси кофие, ки дар ҳолати ҷой доштани ўҳдадориҳои иҷронашудаи андоз андозсупоранда аз чунин тағйирот истифода бурда, маблағҳои пулии худ ва (ё) дигар молу мулкшро пинҳон менамояд.

12. Қарор дар хусуси батаъхиргузорӣ оид ба андозҳои умумидавлатӣ бо пешниҳоди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад.

13. Қарор дар хусуси батаъхиргузорӣ оид ба андозҳои маҳаллӣ бо пешниҳоди мақомоти дахлдори молия ва андози шаҳр (ноҳия) аз ҷониби Маҷлиси вакилони халқи шаҳри (ноҳияи) дахлдор қабул карда мешавад.

Моддаи 71. Тартиби пӯшонидани ўҳдадориҳои андоз

1. Ўҳдадориҳои андоз бо тартиби зерин пӯшонидани мешаванд:

- маблағи андозҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда);

- ғоизҳои ҳисобшуда;

- ҷаримаҳои ҳисобшуда (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

2. Ҳамзамон аз рӯи маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳои иловагӣ ҳисобшуда пардохтани ўҳдадориҳои андоз тибқи пайдарҳамии зерин амалӣ карда мешавад:

- пеш аз ҳама ўҳдадориҳои андози солҳои гузашта, аз қарзҳои андози нисбатан барвақттар (қарзҳои андози аз соли ҷорӣ дуртар) оғоз гардида, то қарзҳои андози дертар (қарзҳои андози ба соли ҷорӣ наздиктар) равона карда мешавад;

- маблағи боқимонда барои пардохт кардани ўҳдадориҳои андози соли ҷорӣ пардохт мешаванд (агар онҳо мавҷуд бошанд).

ҶАСЛИ V. МАЌБУРАН СИТОНИДАНИ АНДОЗҲО ВА ҶОРАҲОИ ҶАВОБГАРӢ

БОБИ 12. ҶОРАҲОИ ТАЪМИНИ ИҶРОИ ЎҲДАДОРИИ ДАР МӢҲЛАТАШ ИҶРОНАШУДАИ АНДОЗ

Моддаи 72. Чораҳои таъмини иҷрои ўхдадории дар мўҳлаташ иҷронашудаи андоз

1. Мақомоти андоз иҷрои ўхдадориҳои андози дар мўҳлати муқарраршуда иҷронакардаи андозсупорандаро бо чораҳои зерини пешбининамудаи ҳамин боб таъмин менамоянд:

- ҳисобкунии ғоизҳо ба маблағҳои дар мўҳлаташ пардохтнашудаи андозҳо;

боздоштани амалиёти хароҷоти суратҳисоби бонкии андозсупоранда дар ташкилотҳои қарзӣ;

- рӯёнидани қарзҳои андоз аз ҳисоби маблағҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкӣ мавҷудбудаи андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай, инчунин маблағҳои пулии нақди андозсупоранда;

- рӯёнидани қарзи андоз аз ҳисоби ҳабс кардан ва фурӯши молу мулки андозсупоранда.

2. Чораҳои пешбининамудаи сархатҳои дуҷум, сеҷум ва чоруми қисми 1 ҳамин модда татбиқ карда мешаванд:

- бевосита аз ҷониби мақомоти андоз бо тартиби ғайрисудӣ нисбат ба он қарзҳои андозе, ки андозсупоранда эътироф кардааст;

- бо тартиби судӣ нисбат ба қарзҳои андозе, ки дар сархати якуми ҳамин қисм нишон дода нашудаанд.

3. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда дар мўҳлатҳои муқарраршуда пардохт нагардидани андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо ва ба вучуд омадани қарзи эътирофшудаи андоз, мақомоти андоз:

- андозсупорандаро оид ба зарурати пардохти қарзи андоз дар давоми 20 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи аз ҷониби андозсупоранда гирифтани чунин огоҳинома ва имконпазирии нисбат ба ӯ андешидани тадбирҳои пешбининамудаи сархатҳои дуҷум, сеҷум ва чоруми қисми 1 ҳамин модда огоҳ менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*);

- хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*)

- ҳангоми иҷро нагардидани талаботи огоҳиномаи дар сархати якуми ҳамин қисм пешбинишуда, нисбат ба андозсупорандае, ки қарзи андоз дорад, мақомоти андоз метавонанд ҳамзамон тамоми чораҳои пешбининамудаи қисми 1 ҳамин моддаро татбиқ намоянд (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

4. Чораҳои маҷбуран рӯёнидани андозҳо вобаста ба боздоштани амалиёти хароҷоти суратҳисобҳои андозсупоранда дар ташкилотҳои қарзӣ, рӯёнидани қарзи андоз аз ҳисоби маблағҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай мавҷудбуда, инчунин маблағҳои пулии нақди андозсупорандагон метавонанд ба тариқи ғайрисудӣ амалӣ карда шаванд, ба истиснои:

- суратҳисобҳои пасандозии шахсони воқеӣ, ки бо фаъолияти соҳибкорӣ машғул намебошанд;

- суратҳисобҳои қарзӣ ва суратҳисобҳои махсуси аз ҳисоби маблағҳои ташкилотҳои байналмилалӣ молиявӣ кушодашуда;

- амалиёти хароҷотӣ аз суратҳисобҳои андозсупоранда оид ба пардохти музди меҳнат ва пардохтҳои ба он баробаркардашуда, пардохтҳо аз рӯи ўхдадориҳои ҷорӣ андоз ва пӯшонидани қарзи андоз.

5. Дар ҳолати ба вучуд омадани қарзи эътирофшудаи андоз мақомоти андоз метавонанд қарор қабул намоянд, ки иҷрояш барои ташкилотҳои қарзӣ, бо дарназардошти маҳдудиятҳои муқаррарнамудаи қисми 4 ҳамин модда, оид ба боздоштани амалиёти хароҷотӣ тибқи суратҳисобҳои андозсупоранда дар ин ташкилотҳо ҳатмӣ мебошад. Ҷорӣ мазкур, инчунин метавонад ҳангоми мавҷуд будани ақаллан яке аз ҳолатҳои зерин низ татбиқ карда шавад:

- агар андозсупоранда дар мўҳлати муқарраршуда эълومияи андозро пешниҳод накунад, мақомоти андоз ўро дар бораи зарурати пешниҳоди он огоҳ карда бошанд ва агар баъди ба охир расидани 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи чунин огоҳӣ эълумияи андоз пешниҳод нашуда бошад;

- роҳ надодани шахсони мансабдори мақомоти андоз барои гузаронидани санҷиши андоз ё дигар шакли назорати андоз, пешниҳод накардани ҳуҷҷатҳои барои санҷиш зарур, ба истиснои ҳолатҳои вайрон намудани тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур оид ба гузаронидани назорати андоз, агар аз рӯзи аз ҷониби андозсупоранда гирифтани огоҳиномаи мақомоти андоз дар хусуси гузаронидани яке аз шаклҳои назорати андоз ва оид ба имконияти татбиқи чораҳои пешбининамудаи ҳамин модда 10 рӯзи тақвимӣ гузашта бошад.

6. Боздоштани амалиёти хароҷотӣ аз рӯи суратҳисобҳои андозсупоранда дар ташкилотҳои қарзӣ барои ситонидани қарзи эътирофшудаи андоз бо дарназардошти талаботи қисмҳои 4 ва 5 ҳамин модда тибқи тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- қарори роҳбари (ё муовини ваколатдори роҳбари) мақомоти андоз барои иҷро ба ташкилотҳои қарзӣ, ки дар он суратҳисобҳои андозсупоранда кушода шудаанд ва хизмат расонида мешаванд, фиристода мешавад;

- ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд қарори дахлдори мақомоти андозро оид ба боздоштани амалиёти хароҷотӣ аз рӯи суратҳисобҳои андозсупоранда иҷро намоянд, инчунин ҳуқуқ надоранд барои ў суратҳисобҳои нав кушоянд, аз суратҳисобҳои вай пули нақд диҳанд ва (ё) ба ў қарз диҳанд;

- то гирифтани огоҳиномаи хаттии мақомоти андоз оид ба иҷрои пурраи қарорҳои қаблан қабулнамудаи онҳо дар бораи боздоштани амалиёти хароҷотӣ аз рӯи суратҳисобҳои ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд тибқи дархости ин мақоми андоз ҳар моҳ ба мақомоти андозе, ки андозсупоранда дар он ба ҳисоб гирифта шудааст, оид ба амалиёти даромаду хароҷотӣ ва маблағҳои пулии воридшуда (харчшуда) аз рӯи суратҳисобҳои амалиёташон боздошташудаи андозсупоранда маълумот пешниҳод намоянд. Мақомоти андоз метавонанд дурустии иҷрои талаботи муқаррарнамудаи ҳамин қисм ва (ё) саҳеҳии маълумоти пешниҳодшударо таҳти санҷиш қарор диҳанд.

7. Ситонидани қарзи эътирофшудаи андоз аз ҳисоби пулҳои дар суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай дар ташкилотҳои қарзӣ, инчунин воситаҳои пулии нақди андозсупоранда бо дарназардошти маҳдудиятҳои қисми 4 ҳамин модда бо тартиби зерин амалӣ карда мешавад:

- фармоишҳои инкассавии дахлдори роҳбари (ё муовини ваколатдори роҳбари) мақомоти андоз, инчунин санадҳои муқоисавии қарзи дебиторӣ (танҳо ҳангоми ситонидани қарз аз ҳисоби дебиторҳои андозсупорандаи қарздор) барои иҷро ба ташкилотҳои қарзӣ, ки дар онҳо суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони он кушода шудаанд ва хизмат расонида мешаванд, ирсол мегарданд. Ҳангоми ситонидани маблағҳои дар суратҳисобҳои асъории хориҷӣ ҷойгиршуда, ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд дар давоми ду рӯзи қорӣ баъд аз ворид гардидани фармоиши инкассавӣ фӯрӯши воситаҳои асъории андозсупорандаро амалӣ намуда, маблағҳои пулиро ба бучети дахлдор гузаронанд. Хароҷоти марбут ба фӯрӯши асъории хориҷӣ аз ҳисоби андозсупоранда анҷом дода мешаванд;

- ташкилотҳои қарзӣ бо дарназардошти маҳдудиятҳои пешбининамудаи қисми 4 ҳамин модда ўҳдадоранд бидуни аз мақомоти андоз талаб намудани ҳуҷҷатҳои иловагӣ тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 71 Кодекси мазкур фармоишҳои дахлдори инкассавии мақомоти андозро дар бораи ситонидани маблағҳои пулӣ аз суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони он барои пӯшонидани қарзи андоз иҷро намоянд;

- то гирифтани огоҳиномаи хаттӣ аз мақомоти андоз оид ба иҷрои пурраи қарорҳои қаблан қабулнамудаи онҳо дар бораи ситонидани қарзи андоз аз

ҳисоби воситаҳои пулии дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва (ё) аз ҳисоби дебиторҳои он, ташкилотҳои қарзӣ ӯҳдадоранд тибқи дархост ба мақоми андоз оид ба амалиёти даромадӣ хароҷотӣ ва маблағҳои пулии воридшуда (харҷшуда) аз рӯи суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда ва (ё) дебиторони вай ҳар моҳ маълумот пешниҳод намоянд. Мақомоти андоз метавонанд дурустии иҷрои талаботи муқаррарнамудаи сарҳатҳои яқум ва дуҷуми ҳамин қисм ва (ё) саҳеҳии маълумоти пешниҳодшударо таҳти санҷиш қарор диҳанд;

- барои ситонидани қарзи андоз аз ҳисоби воситаҳои пулии нақди андозсупоранда қарори дахлдори роҳбари (муовини ваколатдори роҳбари) мақоми андоз барои иҷро ба андозсупоранда ирсол карда мешавад. Пас аз гирифтани қарори дахлдор андозсупоранда ӯҳдадор аст воситаҳои пулии нақдашро танҳо барои пӯшонидани қарзи андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 71 Кодекси мазкур, ба истисноӣ пардохти музди меҳнат ва пардохтҳои ба он баробаркардашуда, рағбон намояд.

8. Баъди бартараф намудани асосҳои, ки боиси татбиқи чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо мутобиқи қисмҳои 6,7 ҳамин модда шуда буданд, мақоми андоз дар асоси маълумоти хаттии ташкилотҳои қарзӣ оид ба маблағҳои пулии аз суратҳисобҳои андозсупоранда ва (ё) дебиторони он ситонидашуда ва (ё) санади муқоисавии ӯҳдадорӣҳои андозии андозсупорандаро бо мақомоти андоз дар мӯҳлати як рӯзи қорӣ қарорҳои қаблан қабулшударо иҷрошуда ҳисобида, ҳамзамон ба шахсони дахлдор огоҳинома мефиристанд. Қарорҳои қаблан қабулнамудаи мақомоти андоз барои ташкилотҳои қарзии дахлдор ва андозсупоранда аз рӯзи фиристода шудани огоҳиномаи хаттии мақомоти андоз оид ба иҷрои онҳо, иҷрошуда ҳисобида мешаванд.

9. Барои ситонидани қарзи эътирофшудаи андоз аз ҳисоби ғуруши молу мулки андозсупоранда қарори дахлдори мақомоти андоз оид ба ҳаби молу мулки андозсупоранда ва ба ғуруш баровардани он барои пӯшонидани қарзи андоз қабул мегардад, ки аз ҷониби мақомоти андоз мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи истеҳсолоти иҷро, ба иҷро расонида мешавад.

10. Барои мақсадҳои ҳамин боб суратҳисобҳои муассисаҳои давлатӣ, ки дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба иҷрои буҷет қушода шудаанд, ба суратҳисобҳои бонкӣ ва мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба иҷрои буҷет бошад, ба ташкилотҳои қарзӣ баробар доништа мешаванд.

11. Дар сурате, ки агар андозсупорандае, ки нисбат ба ӯ чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо амалӣ шуда истодаанд, нақшаи воқеии беҳбудии вазъи молиявиро пешниҳод намояд, мақоми андоз ва андозсупоранда метавонанд ба мӯҳлати то 6 моҳи пай дар пайи тақвимӣ оид ба тартиб ва мӯҳлатҳои пардохти қарзи андоз шартнома банданд. Роҳбари мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад иловатан шартномаи зикршударо бо андозсупоранда ба мӯҳлати то 6 моҳи пай дар пайи минбаъда дароз намояд. Ҳамзамон иҷрои қарорҳои қаблан қабулгардида оид ба истифодабарии тадбирҳои маҷбуран ситонидани андозҳо ба мӯҳлати амали шартнома боздошта мешавад. Мӯҳлати иҷрои шартномаи мазкур ва боздошта шудани қарорҳои қаблан қабулгардидаи мақоми андоз оид ба истифодабарии чораҳои маҷбуран ситонидани андозҳо наметавонад дароз карда шавад.

Моддаи 73. Ҷоизҳо

1. Ба истисноӣ ҳолатҳои муқаррарнамудаи қисми 5 ҳамин модда, агар маблағи андоз, аз ҷумла пардохти қорӣ дар мӯҳлати муқаррарнамудаи қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт нашуда бошад ва бақияпулӣ қой дошта бошад, андозсупоранда (агенти андоз) ӯҳдадор аст аз санаи фаро расидани мӯҳлати пардохт то санаи пардохти бақияпулиҳо ҷоизҳои дахлдорро пардохт намояд.

2. Фоизҳо барои ҳар як рӯзи иҷро нагардидани ўхдадории андоз, аз рӯзи якум баъд аз фарорасии мўҳлати пардохти андоз, бо дарназардошти рӯзи пардохт ҳисоб карда мешаванд.

3. Маблағи фоизҳо, новобаста ба татбиқи дигар чораҳои маҷбуран ситонидан, инчунин дигар чораҳои ҷавобгарӣ барои вайрон кардани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб ва пардохт карда мешаванд.

4. Пардохти фоизҳо дар шакли иловапулӣ ба маблағи бақияпулӣ анҷом дода мешавад.

5. Фоизҳо ҳисоб карда намешаванд:

- аз рӯи қарзҳои андози соҳибкорони инфиродӣ ва шахсони ҳуқуқие, ки нисбат ба онҳо қарор дар хусуси муфлисшавӣ қабул гардидааст - аз рӯзи аз ҷониби суд қабул гардидани парванда оид ба муфлисшавӣ;

- аз рӯи маблағи қарзи андоз - аз санаи эътибори қонунӣ пайдо намудани қарори суд дар хусуси бедарак ғоиб эътироф шудани шахси воқеӣ то лаҳзаи бекор карда шудани он;

- аз рӯи фоизҳо ва маблағи ҷарима;

- аз рӯи қарзи андоз, ки бо роҳи гузаронидани баҳисобгирии маблағи барзиёд пардохтшудаи андоз пӯшонида шуд - аз санаи ҳуҷҷати пардохт барои гузаронидани баҳисобгирӣ;

- аз рӯи маблағи бақияпулӣ оид ба як намуди андозҳо, агар доир ба дигар намуди андозҳо маблағи барзиёд пардохтшуда мавҷуд бошад;

- аз рӯи маблағи қарзҳои мушкилситон - аз санаи қабули қарор оид ба шомил намудан ба ҷунин қарзҳо (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*);

- аз рӯи маблағи қарзи муҳлати пардохташ тибқи Кодекси мазкур батаъхиргузашташуда - аз санаи қабули санади дахлдор (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*);

- аз рӯи қарзҳои андози шахси воқеие, ки ғавтидааст ва ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда дар ин бора пешниҳод шудааст.

6. Агар аз санаи аз ҷониби андозсупоранда додани ариза барои баргардонидани (ба ҳисоб гирифтани) маблағи андози барзиёд пардохтшуда, яъне изофапулӣ, то санаи воқеии баргардонидани (ба ҳисоб гирифтани) маблағи изофапулӣ беш аз 30 рӯзи тақвимӣ гузашта бошад, фоизҳо ба ғоидаи андозсупоранда ба маблағи изофапулии андоз бояд аз буҷети дахлдор аз санаи додани ариза барои баргардонидани (ба ҳисоб гирифтани) изофапулӣ то санаи воқеии баргардонидани он пардохт шаванд. Фоизҳо ба андозсупоранда пардохт намешаванд, агар баргардонидани маблағи изофагӣ дар муҳлати на бештар аз 30 рӯз аз лаҳзаи аз ҷониби андозсупоранда додани ариза дар мавриди баргардонидани маблағҳои зиёдании пардохтшуда анҷом дода шавад.

7. Дар ҳолати ба ҳисоб гирифтани маблағи барзиёд пардохтшуда ба санаи амалӣ намудани баҳисобгирӣ ё, агар маблағи барзиёд пардохтшуда ё бақияпулӣ ба буҷетҳои гуногун тааллуқ дошта бошанд, ба санаи гирифтани иҷозат ба баҳисобгирӣ маблағҳо баргардонидани ҳисобида мешаванд.

8. Фоизҳо аз рӯзи пардохтани қарзи андоз ҳисоб карда намешаванд.

9. Фоизҳо дар ҳаҷми 0,05 фоизи маблағи қарзи андоз барои ҳар рӯзи тақвими мавҷуд будани бақияпулӣ ё изофапулӣ ҳисоб карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

Моддаи 74. Тартиби судии маҷбуран ситонидани қарзи андоз

1. Дар ҳолати мавҷуд будани асосҳои пешбининамудаи сархати дуҷуми қисми 2 моддаи 72 Кодекси мазкур, роҳбари (ё муовини ваколатдори роҳбари)

мақоми андозе, ки дар онҳо андозсупоранда ба ҳисоб гузошта шудааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ба суди иқтисодӣ ё ба суди маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда оид ба ситонидани қарзи андоз бо роҳи нисбат ба вай татбиқ намудани чораҳои пешбининамудаи сархатҳои дуюм, сеюм ва чоруми қисми 1 моддаи 72 Кодекси мазкур муроҷиат намуда, нусхаи аризаи даъвогиро ба андозсупоранда ирсол мекунанд.

2. Суди иқтисодӣ муроҷиати мақоми андозро дар бораи ситонидани қарзи андоз аз шахси ҳуқуқӣ ё соҳибкори инфиродӣ мувофиқи Кодекси мурофиавии иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби истехсолоти соддакардашуда баррасӣ менамояд.

3. Суди маҳалли ҷойгиршавии андозсупоранда муроҷиати мақоми андозро дар бораи ситонидани қарзи андози шахси воқеие, ки соҳибкори инфиродӣ намебошад, дар рафти мурофиаи фармонӣ тибқи Кодекси мурофиавии граждании Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ менамояд.

4. Ҳалномаи суд дар бораи ситонидани қарзи андоз пас аз эътибори қонунӣ пайдо карданаш аз ҷониби мақомоти андоз тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро карда мешавад.

Моддаи 75. Ҳабси молу мулк

1. Ҳабси молу мулк аз ҷониби мақомоти андоз мутобиқи Кодекси мазкур ва (ё) Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи истехсолоти иҷро" барои таъмини иҷрои ўҳдадории андоз дар ҳолатҳои пешбининамудаи қисми 9 моддаи 65 Кодекси мазкур ё қарзҳои муқаррарнамудаи қисми 2 моддаи 72 Кодекси мазкур, татбиқ карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367, аз 21.02.2018 № 1511*).

2. Ҳабс танҳо нисбат ба он молу мулке татбиқ карда мешавад, ки барои иҷрои ўҳдадориҳои андоз зарур ва кифоя мебошад. Ҳабси молу мулки андозсупоранда аз ба рӯйхатгирии молу мулк, муқаррар кардани тартиби ихтиёрдорӣ кардан, соҳибӣ намудан ва истифода бурдани молу мулки ҳабсшуда, инчунин ба андозсупоранда додани молу мулки ҳабсшуда барои нигоҳдорӣ ё гирифтани он ҷиҳати минбаъд бо мақсади пӯшонидани ўҳдадориҳои андози андозсупоранда бегона кардан (фурӯхтан) иборат мебошад.

3. Мақомоти гумрук дар асоси огоҳиномаи хаттии мақоми андоз вобаста ба қарор дар бораи ҳабси молу мулки андозсупоранда амалиёти содиротии тамоми молу мулки ҳабсшудаи ин андозсупорандаро ба мўҳлати дар огоҳиномаи хаттии мақомоти андоз пешбинигардида бозмедоранд.

4. Нотариусҳои давлатӣ, раисони ҷамоатҳои шаҳрак ва деҳот ва дигар шахсони мансабдоре, ки ваколатдоранд амалиёти нотариалиро анҷом диҳанд, инчунин мақомоте, ки ваколатдоранд шартномаҳои гарави молу мулкро ба қайд гиранд, дар асоси огоҳиномаи хаттии мақоми андоз вобаста ба қарор дар бораи ҳабси молу мулки андозсупоранда амалиёти нотариалии ҳама гуна шаклҳои бегона кардани (ба дигарон додани) тамоми молу мулки ҳабсшудаи ин андозсупоранда ва гарави онро ба мўҳлати дар огоҳиномаи хаттии мақоми андоз пешбинигардида бозмедоранд.

5. Ҳабси дастгоҳҳо, таҷҳизот, бино, иншоот ва дигар воситаҳои асосии ташкилотҳои давлатӣ манъ мебошад.

6. Баҳодиҳии арзиши молу мулки баҳабсгирифташуда аз ҷониби шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки барои анҷом додани фаъолияти нархгузорӣ иҷозатномадоранд, амалӣ карда мешавад. Хароҷоти вобаста ба нархгузории объекти ҳабсшуда, инчунин ҳаққи хизмати нархгузор бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешаванд.

Моддаи 76. Фурӯши молу мулки ҳабсшуда

1. Могу мулки ҳабсшудаи андозсупоранда мутобиқи Кодекси мазкур ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи истеҳсолоти иҷро" ғуруҳта мешавад.

2. Даромад аз бегона кардани (ғуруҳи) могу мулки ҳабсшуда барои пушонидани қарзҳои андози андозсупоранда тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи истеҳсолоти иҷро" равона карда мешавад. Бақияи маблағ дар муддати 10 рӯзи қорӣ ба андозсупоранда баргардонида мешавад.

Моддаи 77. Муруҷиат ба суд дар бораи муфлис эътироф кардани андозсупоранда

Дар сурати аз қониби андозсупоранда напардохтани маблағи қарзи андоз пас аз татбиқ кардани ҳамаи чораҳои пешбиниамудаи моддаи 72 Кодекси мазкур ё мавҷуд набудани воситаҳои пулии андозсупоранда дар суратҳисобҳои бонкӣ ва (ё) могу мулки бозоргузар ва (ё) қарзҳои дебиторӣ ҳангоми мавҷуд будани нишонаҳои муфлисшавӣ, мақомоти андоз ҳуқуқ доранд тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муфлис эътироф кардани андозсупоранда ба суд муруҷиат намоанд.

Моддаи 78. Аз ҳисоб баровардани қарзҳои беэътимод оид ба андоз

1. Қарзи зерини андози андозсупоранда беэътимод эътироф гардида, тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоб бароварда мешавад:

- дар ҳолатҳои пешбиниамудаи сархатҳои чорум-шашуми моддаи 64 Кодекси мазкур ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#), аз [2.01.2020 № 1676](#));

- дар ҳолатҳои офатҳои табиӣ (садамаҳо), ҳодисаҳои ғавқулодда, ки пардохти қарзи андозро ғайриимкон менамоанд ([Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046](#), аз [14.11.2016 № 1367](#)).

2. Ба Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ваколат дода мешавад, ки дар ҳолатҳои алоҳида қарзҳои андоз, қарима ва ғоизҳои андозсупорандаро беэътимод эътироф намоанд ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

БОБИ 13. ҶАВОБГАРӢ

Моддаи 79. Ҳуқуқвайронкунии андоз

1. Ҳуқуқвайронкунии андоз кирдори (амал ё беамалии) зиддиҳуқуқи андозсупорандагон (агентҳои андоз) ва шахсони мансабдори онҳо, инчунин шахсони мансабдори мақомоти ваколатдор эътироф мешаванд, ки ба иҷро нагардидан ё ба таври дахлдор иҷро нагардидани талаботи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки назорати онҳо ба зиммаи мақомоти андоз вогузор шудааст, оварда расонидаанд.

2. Аз қониби андозсупорандагон (агентҳои андоз), шахсони мансабдори онҳо ва шахсони мансабдори мақоми ваколатдор содир шудани ҳуқуқвайронкунии андоз боиси ҷавобгариҳои пешбиниамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

Моддаи 80. Ҳолатҳои истиснокунандаи ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз

1. Ба ғайр аз ҳолатҳои пешбиниамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон шахсро дар ҳолатҳои зайл ба ҷавобгарӣ кашидан мумкин нест:

- аз қониби андозсупоранда (агенти андоз) иҷро намудани тавзеҳоти хаттии мақомоти ваколатдори давлатӣ оид ба иҷрои ўҳдадориҳои андоз;

- аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) мустақилона бартараф карда шудани ҳуқуқвайронкунии андоз то лаҳзаи нисбат ба вай татбиқ намудани шаклҳои назорати андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст.

2. Агар қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, ҳангоми мавҷуд будани ҳадди ақал яке аз ҳолатҳои зерин шахсро ба ҷавобгарӣ кашидан мумкин нест:

- мавҷуд набудани ҳодисаи ҳуқуқвайронкунии андоз; мавҷуд набудани гуноҳи шахс дар содир шудани ҳуқуқвайронкунии андоз;

- аз ҷониби шахси воқеии дар лаҳзаи содир гардидани кирдор ба синни 16-солагӣ нарасида содир намудани кирдоре, ки дар он нишонаҳои ҳуқуқвайронкунии андоз мавҷуданд;

- гузаштани мӯҳлати ба ҷавобгарӣ кашидан барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз.

ҲАСЛИ VI. ҲАЛЛИ БАҲСҲО

БОБИ 14. ҲАЛЛИ БАҲСҲО

Моддаи 81. Шикоят

1. Ҳар як андозсупоранда ҳуқуқ дорад аз болои қарорҳои, санадҳои мақомоти андоз, амал ё беамалии кормандони онҳо шикоят намояд. Санадҳо ва қарорҳои мақомоти андоз, ки бар хилофи талаботи Кодекси мазкур ҳисоб, таҳия ва қабул гардида, ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии андозсупорандагонро маҳдуд ё манъ менамоянд, эътибори қонунӣ надоранд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

2. Шикоят аз болои санади мақоми андоз ҳамзамон маънои шикоят аз болои қарорҳои нисбат ба ин санади қабулкардаи мақоми андозро дорад.

3. Шикояти андозсупоранда метавонад ба мақоми болоии андоз, мақоми ваколатдори давлатӣ ва (ё) суд пешниҳод карда шавад.

4. Шикоятҳои (аризаҳои даъвогии) андозсупоранда, ки ба суд пешниҳод шудаанд, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ ва ҳал карда мешаванд.

5. Шикояти хаттӣ аз болои санади санҷиши андоз, маблағҳои иловагӣ ҳисобшудаи андоз, ҷаримаҳо ва ғоизҳо, инчунин дигар қарорҳои мақомоти андоз метавонад дар муддати 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи аз ҷониби андозсупоранда гирифтани қарори мақоми андоз пешниҳод карда шавад.

6. Дар сурати гузаронидани мӯҳлати пешниҳоди шикояти хаттӣ ба мақомоти андоз бо сабабҳои узрнок, ин мӯҳлат метавонад тибқи аризаи шахси шикоятнамуда аз ҷониби мақоми болоии андоз ё мақоми ваколатдори давлатӣ дар доираи мӯҳлати даъво, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, барқарор карда шавад.

7. Шикояти андозсупоранда баррасӣ гардида, нисбат ба он қарор қабул карда мешавад ва мақоми андоз оид ба қарори қабулгардида шахси шикоятнамударо дар шакли хаттӣ дар мӯҳлати на бештар аз 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи аз ҷониби мақоми андоз гирифтани шикоят огоҳ менамоянд, агар тағйири мӯҳлат бо иҷрои муқаррароти қисми 8 ҳамин модда вобаста набошад.

8. Ҳангоми баррасии шикояти андозсупоранда мақоми андоз ҳуқуқ доранд:

- тибқи тартиби муқаррарнамуда санҷиши андоз, аз ҷумла санҷиши тақрори андозро таъин намоёнд;

- ба андозсупоранда ва (ё) мақоми андозе, ки санҷиши андозро анҷом додаанд, ҷиҳати пешниҳоди иттилооти иловагӣ ё ин ки баёнот вобаста ба масъалаҳои дар шикоят баёншуда дархост фиристонанд;

- ба мақомоти дахлдори давлатӣ, инчунин ба мақомоти ваколатдори андози давлатҳои хориҷӣ оид ба масъалаҳои ба ваколоти чунин мақомот тааллуқдошта дархост ғиристонанд;

- вобаста ба масъалаҳои дар шикоят баёншуда бо андозсупоранда вохӯриҳо гузаронанд.

9. Тибқи натиҷаҳои баррасии моҳияти шикоят мақоми болоии андоз қарори асоснок қабул намуда, онро ба андозсупоранда ирсол менамояд ё медиҳад, нусхаи онро ба мақомоти андоз нисбат ба қароре, ки ба он шикоят пешниҳод гардидааст, равон менамояд.

10. Бо ҷамъбасти баррасии шикоят мақоми болоии андоз:

- шикоятро қонеъ намекунад;
- қарори нав мебарорад.

11. Аз амали (беамалии) шахсони мансабдори мақомоти андоз бо тартиби пешбиниамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон шикоят карда мешавад.

Моддаи 82. Оқибатҳои пешниҳоди ариза (шикоят) нисбат ба ҳисобкунии маблағҳои андоз, ҷаримаҳо ва ғоизҳо

1. То ба охир расидани баррасии ариза (шикоят) нисбат ба ҳисобкунии маблағи андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо, инчунин дигар қарорҳо, ки ба мақомоти андоз пешниҳод шудааст, тибқи расмиёти муқаррарнамудаи боби 12 Кодекси мазкур танҳо он қисми ӯҳдадориҳои андоз бояд пардохт ва ситонида шавад, ки аз ҷониби андозсупоранда мавриди баҳс қарор нагирифтааст.

2. Боздоштани пардохти маблағи ҳамаи ӯҳдадориҳои андоз ё як қисми он вобаста ба баррасии шикоят андозсупорандаро аз пардохти ғоизҳо барои сари вақт нагузаронидани маблағ ба буҷет, аз ҷумла ғоизҳо, ки дар давраи аз санаи пешниҳоди шикоят то қабули қарор вобаста ба шикоят ҳисоб шудааст, озод намекунад.

ҶАСЛИ VII. МАҚОМОТИ АНДОЗ

БОБИ 15. МАҚОМОТИ АНДОЗ

Моддаи 83. Вазифаҳои асосии мақомоти андоз

1. Вазифаҳои асосии мақомоти андоз инҳо мебошанд:

- таъмини риоя намудани қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, пурра ва сари вақт ворид намудани андозҳо ба буҷет;
- дар доираи ваколатҳои худ иштирок дар таҳия ва амалӣ намудани сиёсати андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, тақмили маъмурикунонии андозҳо;
- дар доираи ваколатҳои худ таҳия ва амалӣ намудани сиёсати давлатӣ оид ба масъалаҳои бақайдгирии давлатии субъектҳои соҳибкорӣ;
- муайян ва дар амал татбиқ намудани тартиб ва тарзу усулҳои гузаронидани таҳлили хавфҳои коррупсия дар мақомоти андоз (*Қонуни ҚТ аз 15.03.2016 № 1297*);
- расонидани ёрӣ ба андозсупорандагон оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз.

2. Мақомоти андоз фаъолияти худро мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳамкорӣ бо дигар мақомоти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, инчунин мақомоти андози дигар давлатҳо амалӣ менамоянд.

Моддаи 84. Вазъи ҳуқуқӣ ва сохтори мақомоти андоз

1. Мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд - мақомоти андоз) аз мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти ҳудудии андоз иборат мебошанд. Низомнома, сохтори дастгоҳи марказӣ, нақшаи идоракунӣ ва номгӯи корхонаҳои (ташкилотҳои) системаи мақоми ваколатдори давлатиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

2. Ба мақомоти ҳудудии андоз раёсатҳои андоз дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, нозироти андоз дар шаҳрҳо (ноҳияҳо), раёсати андози андозсупорандагони калон бо нозиротҳои он дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе дигар мақомоти минтақавии андоз, инчунин мақомоти минтақавии мақоми ваколатдори давлатӣ доир ба бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ тааллуқ доранд (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ ва мақомоти ҳудудии андоз системаи ягонаи мутамаркази мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро ташкил менамоянд.

4. Мақоми ваколатдори давлатӣ ба низоми мақомоти иҷроияи марказии ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил мешавад.

5. Мақомоти ҳудудии андоз бевосита ба таври амудӣ (вертикалӣ) ба мақомоти дахлдори болоии андоз ҳисоботдиҳанда ва тобеъ буда, ба мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ тобеъ нестанд.

6. Мақомоти андоз шахсони ҳуқуқӣ буда, дорои тавозуни мустақил, суратҳисобҳои махсус дар Ҳазинадории марказии Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ё мақомоти он дар маҳалҳо, мӯҳр бо акси Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва сабти номи худ ба забони давлатӣ мебошанд.

7. Мақомоти андоз дорои рамз мебошанд, инчунин ҷиҳати ҳавасмандгардонии кормандони ба натиҷаҳои назаррас ноилгашта аз нишони сарисинагии идоравӣ истифода мебаранд, ки тасвири онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

8. Мақомоти андоз дар масъалаҳои таъмини назорати давлатии пардохти пурра ва саривақтии андозҳо дорои тамоми ваколатҳо мебошанд, ба истиснои ҳолатҳое, ки тибқи Кодекси мазкур ситонидани андозҳо ба дигар мақомот вогузор шудааст.

Моддаи 85. Кормандони мақомоти андоз

1. Ба вазифаҳои кормандони мақомоти андоз ҳамон шахсоне таъин мешаванд, ки ба талаботи тахассусӣ ҷиҳати ишғоли мансабҳое, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи хизмати давлатӣ" ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии дигар муқаррар кардаанд, ҷавобгӯ мебошанд. Кормандони мақомоти андоз хизматчиёни давлатӣ мебошанд.

2. Ба кормандони мақомоти андоз мутобиқи тартиби муқарраршуда рутбаи тахассусӣ дода мешавад.

3. Рутбаҳои тахассусии кормандони мақомоти андоз аз ҷониби Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд. Низомнома дар бораи тартиби ба кормандони мақомоти андоз додани рутбаҳои тахассусӣ ва иловапулиҳои вобаста ба онҳо аз ҷониби Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

4. Ба кормандони мақомоти андоз либоси махсуси расмӣ ва тибқи рутбаҳои нишонҳои фарқкунанда дода мешаванд, ки намунаҳо ва меъёрҳои додани онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

5. Ба кормандони мақомоти андоз ҷиҳати тасдиқи ваколатҳои шаҳодатномаи хизматӣ дода мешавад, ки намунаи онро мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд.

6. Кормандони мақомоти андоз мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз аттестатсия мегузаранд.

Моддаи 86. Баҳогузори фаъолияти касбии корманди мақомоти андоз

1. Фаъолияти касбии ҳар як корманди мақомоти андоз бояд ҳар сол дар асоси нишондиҳандаҳои умумӣ ва махсус, ки ба қоидаҳои баҳогузори хизматчиёни давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқат менамоянд, вобаста ба намуди фаъолияти ӯ ба таври воқеӣ (ҳолисона) баҳогузорӣ карда мешавад.

2. Нишондиҳандаҳои (ҳисоботи) фаъолияти касбии корманди мақомоти андоз тибқи натиҷаҳои соли ҳисоботӣ аз ҷониби ҳуди ӯ муайян карда шуда, барои омӯзиш ва баҳогузорӣ ба роҳбари бевоситааш пешниҳод мегарданд. Фаъолияти касбии корманди мақомоти андоз, ки дорои собиқаи камтар аз шаш моҳи қорӣ дар мақомоти андоз мебошад, баҳогузорӣ карда намешавад.

3. Баҳогузори фаъолияти касбии корманди мақомоти андоз дар ҳолатҳои зерин аз ҷониби роҳбарияти болоӣ ва (ё) комиссияи аттестатсионӣ тибқи тартиби муқарраршуда ба инобат гирифта мешавад:

- ҳангоми пешбарӣ ба дигар мансаб;
- ҳангоми ҷоизадиҳӣ ва мукофотонӣ;
- ҳангоми татбиқи намудани муҷозоти интизомӣ;
- дар дигар ҳолатҳо, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии идоравӣ муайян намудаанд.

Моддаи 87. Муносибати байниҳамдигарии мақомоти андоз бо дигар мақомоти ҳокимияти давлатӣ

1. Мақомоти андоз фаъолияти худро новобаста ба дигар мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот амалӣ менамоянд. Қарорҳои дар доираи ваколатҳояшон қабулнамудаи мақомоти андоз барои тамоми шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ҳатмӣ мебошанд.

2. Мақомоти марказӣ ва маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот вазифадоранд ба мақомоти андоз дар иҷрои қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, таъмини мукамал ва саривақтии ба буҷет ворид шудани андозҳо мусоидат намоянд. Агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, даҳлати мақомоти зикргардида ба фаъолияти мақомоти андоз манъ аст.

3. Мақомоти гумрук, мақомоти ҳифзи иҷтимоии аҳоли, дигар мақомоти давлатӣ ва ташкилотҳои қарзӣ ўҳдадоранд мунтазам тибқи тартиби муқарраршуда ба мақомоти андоз маълумоти барои иҷрои қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон зарурии дар ихтиёрашон бударо пешниҳод намоянд.

Моддаи 88. Ҳисобот

1. Дар қараёни шаш моҳи баъди анҷоми ҳар як соли тақвимӣ мақоми ваколатдори давлатӣ дар сомонӣ расмӣ худ нашри ҳисоботро оид ба фаъолияти мақомоти андоз таъмин менамояд.

2. Ҳисобот оид ба соли тақвими гузашта бояд маълумоти зайлро дар бар гирад:

- маблағҳои андозҳои банақшагирифташуда ва воқеан ҷамъовардашуда аз рӯи намудҳои онҳо дар вилоятҳо (шаҳрҳо ва ноҳияҳо);
- маблағҳои қарзҳои андоз аз рӯи намудҳои андозҳо дар вилоятҳо (шаҳрҳо ва ноҳияҳо);
- маълумоти омори оид ба имтиёзҳои додашудаи андозҳо ва батаъхиргузори бақияпулиҳо, аз ҷумла дар давоми соли ҳисоботии тақвимӣ;

- тавсифи мухтасари комёбиҳо ва норасоиҳо дар фаъолияти мақомоти андоз.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ дар сомонаи расмӣ худ рӯйхати андозсупорандагонро, ки андозхояшон ҳисоб (иловагӣ ҳисоб) карда шудаанду вале дар ҳаҷми зиёда аз 5000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо пардохт нашудаанд, бо нишон додани ҳаҷми бақияпулиҳо, ҷойгир намуда, онро мунтазам нав мекунад.

Моддаи 89. Ҳуқуқҳои мақомоти андоз

1. Мақомоти андоз мутобиқи Кодекси мазкур ҳуқуқ доранд:

- дар доираи ваколатхояшон санадҳои меъёрии ҳуқуқиро, ки Кодекси мазкур пешбинӣ кардааст, мустақилона ё дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва тасдиқ намоянд;

- назорати андозро амалӣ намоянд;

- ҳамкориҳои байналмилалиро оид ба масъалаҳои андозбандӣ амалӣ намоянд;

- аз андозсупоранда (агенти андоз) талаб намоянд, ки дастрасӣ ба муоинаи иттилооти таъмини барномавии барои автоматизатсиякунии ҳисоботи муҳосибӣ ва андоз зарур ва (ё) системаи иттилоотии дорои иттилооти ҳуҷҷатҳои аввалияи ҳисоботиро оид ба объектҳои андозбандӣ ва (ё) объектҳои, ки ба андозбандӣ алоқаманданд, дар ҳолати аз ҷониби андозсупоранда (агенти андоз) истифода шудани чунин таъминоти барномавӣ ва (ё) системаи иттилоотӣ, таъмин намояд;

- дар қараёни санҷиши андоз тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуҷҷатҳои андозсупорандаро (агенти андозро), ки аз содир гардидани ҳуқуқвайронкунии маъмурий гувоҳӣ медиҳанд, дар ҳолати вучуд доштани имконияти нобуд сохтан, пинҳон намудан, тағйир додан ё иваз намудани ин ҳуҷҷатҳо, гиранд;

- мутобиқи Кодекси мазкур ҳаҷми ӯҳдадорӣ андозро (бо истифода аз усулҳои баҳодиҳии мустақим ва ғайримустақим, нархҳои бозорӣ ё иттилооти муоинаи хронометражӣ) ҳисоб намоянд;

- дар қараёни санҷишҳои андоз санҷиши ҳуҷҷатҳои молиявӣ, китобҳои муҳосибӣ, ҳисоботҳо, сметаҳо, пулҳои нақд, қоғазҳои қиматнок ва дигар сарватҳо, ҳисобҳо, эълонияҳо ва дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба ҳисоб ва пардохт намудани андозҳоро анҷом диҳанд, оид ба масъалаҳои дар рафти санҷишҳои зикршуда бамиёномада аз шахсони мансабдор ва дигар кормандони ташкилотҳо ва шахсони воқеӣ иттилоот, баёноти шифоҳӣ ва хаттӣ гиранд;

- дар рафти санҷиши андоз молу мулкero, ки объекти андозбандӣ ва (ё) объекти ба андозбандӣ алоқаманд мебошад, новобаста ба маҳалли ҷойгиршавиаш муоина намоянд, барӯйхатгирии (инвентаризатсияи) молу мулки андозсупорандаро (агенти андозро) (ба истиснои биноҳои истиқоматӣ) бо тартибе, ки мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудааст, гузаронанд;

- дар рафти санҷиши андоз биноҳои истехсолӣ, савдо, анборҳо ва дигар биноҳои корхонаҳо ва шахсони воқеиро, новобаста ба маҳалли ҷойгиршавиашон, ки барои гирифтани даромад ё барои нигоҳдорӣ объектҳои андозбандӣ истифода мешаванд, аз назар гузаронанд;

- ба роҳбарон ва дигар кормандони мансабдори ташкилотҳо, инчунин ба шахсони воқеӣ ҷиҳати бартараф намудани ҳуқуқвайронкунии андози ошкоршуда супоришҳо диҳанд, ки барои иҷро хатмӣ мебошанд ва иҷрои онҳоро назорат намоянд;

- барои ҳуқуқвайронкуниҳои андоз муҷозот ва ҷаримаҳои пешбиниамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро татбиқ намоянд, оид ба боздошти (бекор намудани) амалиёти иҷозатномаҳо барои иҷрои намудҳои алоҳидаи фаъолият дархост намоянд;

- мутобиқи Кодекси мазкур аз андозсупорандагон, шахсони мансабдори онҳо ва шахсони воқеӣ андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳо ситонанд, аз ҷумла тавассути пешниҳоди даъвоҳо ба суд;

- дар ҳолати вайрон намудани қонунгузориҳои андоз намудҳои муқарраршудаи ҷавобгариро татбиқ намоянд;

- аз андозсупоранда (агенти андоз) пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи дурустии ҳисоб ва сари вақт пардохти (нигоҳ доштан ва гузаронидани) андозҳо ва вобаста ба ҳисоботи андози тартибдодашудаи андозсупоранда (агенти андоз), инчунин ҳисоботи молиявии андозсупоранда (агенти андоз), аз ҷумла бо замима намудани ҳулосаи аудиторӣ дар ҳолате, ки тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба ҷунин шахс гузаронидани аудити хатмӣ муқаррар шуда бошад, баёноти хатмӣ талаб намоянд (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*);

- тибқи тартиби муайяннамудаи Кодекси мазкур, қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба истехсолоти иҷро ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҳо оид ба маҷбуран ситонидани андозҳо, ҷаримаҳо ва ғоизҳоро татбиқ намоянд ва маблағҳои қарзи андозро рӯёнд;

- ҷиҳати гузаронидани назорати андоз мутахассисон, экспертҳо ва тарҷумонҳоро ҷалб (даъват) намоянд, ки пардохти хизматҳои онҳо тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои экспертизаи судӣ амалӣ карда мешавад;

- дар ҳолати ошкор намудани ҳуқуқвайронкунии маъмурии соҳаи андоз, ба сифати шохид шахсонро, ки барояшон ҳолатҳои барои гузаронидани назорати андоз аҳамиятдошта маълуманд, даъват намоянд;

- тибқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бе кам намудани ҳаҷми умумии воридоти андозҳо дар шаҳрҳои (ноҳияҳои) алоҳида ё гуруҳҳои алоҳидаи андозсупорандагон бо тариқи озмоиш ба мӯҳлати на кам аз 12 моҳи пайи ҳам ояндаи тақвимӣ кам намудани шумораи эъломияҳои пешниҳодшаванда, пардохти андозҳо ба буҷет ва (ё) бо тариқи дигар тартиби пардохти андозҳоро содда намоянд.

2. Мақомоти болоии андоз ҳуқуқ доранд қарорҳои мақомоти поёнии андозро дар ҳолати мувофиқ набудани онҳо ба қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистон бекор кунанд.

3. Мақомоти андоз, инчунин дорои дигар ҳуқуқҳои мебошанд, ки Кодекси мазкур ва дигар санадҳои қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 90. Ҷаҳдадорихои мақомоти андоз

1. Мақомоти андоз ҷаҳдадоранд:

- Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси мазкур, қонунҳои конституционӣ ва дигар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои яқҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Маҷлиси миллӣ, қарорҳои Маҷлиси намояндагон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунан ҳифзшавандаи қорхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, инчунин шаҳрвандонро риоя намоянд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*);

- дуруст ҳисоб кардан, ба пуррагӣ ва сари вақт ба буҷет пардохт гардидани андозҳоро назорат намоянд, қонунгузорию андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро пурра ва аниқ риоя намоянд;

- ҳуқуқҳо ва манфиатҳои қонунии андозсупорандагонро риоя ва ҳимоя намоянд;

- бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродиро тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ, анҷом диҳанд;

- баҳисобгирии пурра ва саривақтии андозсупорандагон, аз ҷумла супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ва объектҳои андозбандӣ, баҳисобгирии андозҳои ҳисобшуда (иловагӣ ҳисобшуда), пардохтшуда ва бақияпулиҳоро таъмин намоянд;

- дар бораи ба буҷет ворид гардидани андозҳо ҳисобот тартиб диҳанд, оид ба маблағҳои имтиёзҳои додашудаи андоз аз рӯи гурӯҳҳои андозсупорандагон, намудҳои андозҳо ва имтиёзҳо, инчунин минтақаҳо баҳисобгириро ба роҳ монанд ва ҳисобот тартиб диҳанд;

- ҷаримаҳо ва ғоизҳои пешбинишудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро татбиқ намоянд ва сари вақт ситонанд;

- мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон назорати андозро амалӣ намоянд;

- дастурҳои методӣ ва дастурамалҳоро доир ба масъалаҳои таҳти салоҳияташон қарордошта, инчунин маводу китобчаҳо ва овезаҳо таҳия кунанд, дар воситаҳои ахбори омма оид ба ин масъалаҳо иттилооти машваратӣ ва тавзеҳотӣ нашр намоянд;

- ба андозсупорандагон оид ба иҷрои ӯҳдадориҳои андоз тибқи мӯҳлатҳо ва ҳолатҳои пешбинишудаи Кодекси мазкур огоҳинома супоранд;

- тибқи аризаи андозсупоранда дар мӯҳлати панҷ рӯзи қорӣ аз ҳисобномаи шахсии ӯ оид ба вазъи ҳисоббаробаркунӣ бо буҷет дар бораи иҷрои ӯҳдадориҳои андозӣ иқтибос пешниҳод намоянд;

- ҷораҳои маҷбуран ситонидани қарзи андози андозсупорандаро мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ намоянд;

- нусхаи дуҷуми санади санҷиши андоз ва қарори дахлдори мақомоти андозро оид ба натиҷаи санҷиши андоз ба андозсупорандагон пешниҳод намоянд;

- баҳисобгирии мошинҳои назоратӣ - хазинавии дорои хотираи фискалиро пеш баранд;

- тибқи тартиби муқарраршуда дархостҳо, аризаҳо, шикоятҳо ва пешниҳодҳоро оид ба масъалаҳои таҳти салоҳияти мақомоти андоз қарордошта баррасӣ намоянд;

- ҳар моҳ ба мақомоти молия маълумоти заруриро оид ба маблағҳои ҳисобшуда ва пардохтшудаи андозию ғайриандозӣ, бақияпулиҳои андозӣ, имтиёзҳои андозӣ, манбаъҳои андозбандӣ ва шумораи андозсупорандагон дар доираи созишномаи дуҷониба пешниҳод менамояд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#));

- оид ба вайрон гардидани қонунгузорию андоз маълумот ҷамъоварӣ намоянд, таҳлил кунанд, баҳо диҳанд, ба мақомоти дахлдори давлатӣ оид ба бартараф намудани сабабҳо ва шароите, ки боиси сар задани чунин ҳолатҳо мешаванд, тавсияҳо пешниҳод намоянд;

- мувофиқи муқаррароти моддаи 69 Кодекси мазкур маблағҳои аз андозҳои ҳисобшуда барзиёд супоридаи андозсупорандагонро ба ҳисоб гиранд ва (ё) ба андозсупорандагон баргардонанд;

- махфияти сирри андозро риоя намоянд;

- оид ба татбиқи қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон қорҳои тавзеҳотиро анҷом диҳанд, бо тартиби муқарраргардида ба андозсупорандагон шаклҳои ҳисоботи андозро пешниҳод кунанд ва тартиби пур кардани онҳоро фаҳмонанд, тартиби ҳисобкунӣ ва пардохти андозҳоро, аз ҷумла дар шакли хаттӣ шарҳ диҳанд;

- дар давоми мӯҳлати даъво нигоҳдории ҳисоботи андоз ва дигар ҳуҷҷатҳоро, аз ҷумла нусхаҳои ба андозсупоранда додашудаи ин ҳуҷҷатҳоро (расид ва ғайраро), ки далели иҷрои ўҳдадориҳои андози андозсупоранда оид ба пардохти андозҳо ба буҷети давлатӣ мебошанд, инчунин санадҳои санҷиши андоз ва дигар ҳуҷҷатҳоро, ки ба ин андозсупорандаи мушаххас марбутанд, таъмин намоянд. Ҳамаи ҳуҷҷатҳои дар боло пешбинигардида дар парвандаи шахсии андозсупоранда ҷамъ оварда мешаванд (парвандаи шахсии андозсупорандаро ташкил медиҳанд). Мақомоти андоз парвандаҳои шахсии андозсупорандагонро нисбат ба андозсупорандагон - шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ, инчунин шахсони воқеие, ки ўҳдадоранд мутобиқи Кодекси мазкур эълумияи андозро пешниҳод кунанд, мураттаб месозанд;

- ҳангоми дар рафти санҷиши андоз ошкор гардидани далелҳои, ки дорои аломатҳои ҷиноятҳои вобаста ба саркашӣ аз супоридани андозҳо ва пардохтҳои хатмӣ ба буҷет мебошанд, маводро дар давоми 30 рӯзи қорӣ пас аз қабули қарор аз рӯи санади санҷиши андоз барои мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҷӯӣ кардан ба мақомоти дахлдори ҳифзи ҳуқуқ фиристанд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*);

- фаъолияти мақомоти поёнии ҳудудии андоз ва қорхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳои тобеъро назорат намоянд;

- дастрасии андозсупорандагонро ба иттилоот оид ба масъалаҳои ба андозбандии онҳо алоқаманд таъмин намоянд.

2. Мақомоти андоз инчунин дигар ўҳдадориҳои пешбининамудаи қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро иҷро менамоянд.

Моддаи 91. Масъулияти қормандони мақомоти андоз

1. Қормандони мақомоти андоз барои иҷро нақардан ё ба таври дахлдор иҷро нақардани ўҳдадориҳои худ, риоя нақардани сирри давлатӣ, хизматӣ, андозӣ, тиҷоратӣ ва бонкии бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда, сӯиистифода аз мансаби хизматӣ ва дигар амалҳои зиддиҳуқуқӣ тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгариҳои интизомӣ, маъмурӣ ё ҷиноятӣ қашада мешаванд.

2. Зараре, ки ба андозсупоранда дар натиҷаи амалҳои зиддиҳуқуқии қормандони мақомоти андоз расонида шудааст, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷуброн қарда мешавад.

Моддаи 92. Бархӯрди манфиатҳо

Ба қорманди мақомоти андоз иҷро намудани ўҳдадориҳои мансабӣ нисбат ба андозсупоранда манъ аст, агар:

- қорманди мазкур бо андозсупоранда алоқаи ҳешу таборӣ дошта бошад;

- нисбат ба қорманди мазкур андозсупоранда ё ҳешу вай манфиати мустақим ё ғайримустақим дошта бошад.

Моддаи 93. Сирри маълумот (сирри андоз)

1. Мақомоти андоз, агентҳои андоз ва кормандони онҳо (дар давраи кор ё баъди аз кор озод шудан) вазифадоранд, ки сирри ҳама гуна маълумотро оид ба андозсупорандагон (ба истиснои маълумот дар бораи рақами мушаххаси андозсупоранда ва дигар маълумоти вобаста ба баҳисобгирии андозсупорандагон), ки ҳангоми иҷрои ӯҳдадориҳои мансабиашон дастрас намудаанд, пинҳон нигоҳ доранд.

2. Мақомоти андоз ва агентҳои андоз ҳуқуқ доранд маълумотро оид ба андозсупоранда тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ танҳо ба шахсони зерин пешниҳод намоянд (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*):

- ба дигар кормандони мақомоти андоз бо мақсадҳои иҷрои ӯҳдадориҳои мансабӣ;

- ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ бо мақсадҳои тибқи қонун санҷиш намудани шахсе, ки қонунгузориҳои андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро вайрон намудааст ё ҷиноят содир кардааст;

- ба судҳо дар рафти баррасии парванда оид ба муайян намудани ӯҳдадориҳои андози андозсупоранда ё ҷавобгарӣ барои содир намудани ҳуқуқвайронкунии андоз;

- ба мақомоти андози дигар давлатҳо мутобиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ ё тирофнамудаи Тоҷикистон;

- ба мақомоти молия дар ҳама ҳолат, ки барои иҷрои қонунгузорӣ оид ба буҷет зарур аст;

- ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба корҳои хизмати давлатӣ нисбат ба шахсоне, ки ӯҳдадоранд оид ба даромадҳояшон эълония пешниҳод намоянд;

- ба мақомоти гумрук барои татбиқи қонунгузориҳои гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин ба мақоми ваколатдоре, ки мутобиқи Кодекси мазкур барои мақсадҳои амалӣ намудани андозбандӣ дорои ҳуқуқи ситонидани андозҳо мебошад.

3. Шахсоне, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда маълумот гирифтаанд, тибқи тартиби муқарраргардида нигоҳ доштани сирри онро таъмин намоянд.

4. Ҳисоботи андоз ва ҳама гуна дигар ҳуҷҷатҳо, ки дар ҷараёни фаъолияти мақомоти андоз ташкил мешаванд (парвандаҳои шахсии андозсупорандагон, санадҳои санҷишҳои андоз, огоҳиномаҳо ва дигар ҳуҷҷатҳои барои амалӣ намудани назорати андоз зарур), наметавонанд ба дигар мақомоти давлатӣ дода шаванд, ба истиснои ҳолатҳои дар сарҳати дуҷуми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда.

5. Ҳангоми риоя намудани талаботи қисми 1 ҳамин модда ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва судҳо тибқи дархости хаттии онҳо дар ҳолати мавҷуд будани парвандаи ҷиноятӣ, ки нисбат ба ҳамин андозсупоранда оғоз карда шудааст, метавонанд нусхаҳои асли ҳуҷҷатҳое, ки дар қисми 4 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, дода шаванд.

6. Ҳамзамон нусхаҳои ҳуҷҷатҳои ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва судҳо додашуда, ки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмӣ дароварда шудаанд, ба таври хатмӣ дар мақомоти андоз нигоҳ дошта мешаванд.

7. Ҳангоми қатъ намудани парвандаҳои ҷиноятӣ оғозкардашуда бо сабаби мавҷуд набудани таркиби ҷиноят ё бо дигар асосҳои қонунӣ ё эътибори қонунӣ пайдо намудани ҳукми суд, нусхаҳои аслии ҳуҷҷатҳои дар боло пешбинишуда дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи қатъ намудани парванда ё эътибори қонунӣ пайдо намудани ҳукми суд бояд ба мақомоти дахлдори андоз баргардонид шаванд.

Моддаи 94. Таъминоти моддӣ, ҷимояи ҳуқуқӣ ва иҷтимоии кормандони мақомоти андоз

1. Кормандони мақомоти андоз намояндагони мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатӣ мебошанд ва таҳти ҷимояи давлат қарор доранд. Талаботи қонунии онҳо дар доираи ваколатҳояшон барои иҷро аз ҷониби шахсони воқеӣ ва шахсони мансабдор ҳатмӣ мебошанд.

2. Монеъ шудан ба иҷрои ўҳдадориҳои мансабии кормандони мақомоти андоз, таҳқир намудани шаъну шарафи онҳо, таҳдид, муқобилият, зўроварӣ ва суиқасд ба ҳаёт, саломатӣ ва молу мулки онҳо вобаста ба амалӣ намудани фаъолияти хизматиашон боиси ҷавобгариӣ пешбининамудаи қонунгузориӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон мегарданд.

3. Ҳифзи ҳаёт, саломатӣ, шаъну шараф ва молу мулки аъзои оилаи кормандони мақомоти андоз бо Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ мегардад.

4. Давлат ҳифзи иҷтимоии кормандони мақомоти андозро кафолат медиҳад.

5. Таъминоти моддӣ ва иҷтимоӣ маиши кормандони мақомоти андоз ва аъзои оилаи онҳо тибқи шартҳо, тартиб ва ҳаҷми муқаррарнамудаи қонунгузориӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаи хизмати давлатӣ анҷом дода мешавад.

6. Намудҳо ва ҳаҷми таъминоти моддӣ, аз ҷумла намуд ва андозаи маоши кормандони мақомоти андоз тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

7. Маблағгузориӣ фаъолияти мақомоти андоз аз ҳисоби буҷети ҷумҳуриявӣ анҷом дода мешавад.

8. Тартиб ва меъёрҳои таъминоти моддӣ техникаи мақомоти андозро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

9. Молу мулки мақомоти андоз моликияти давлатӣ мебошад ва хусусӣ гардонида намешавад.

ҚИСМИ II. ҚИСМИ МАХСУС

ҶАСЛИ VIII. АНДОЗ АЗ ДАРОМАД ВА АНДОЗ АЗ ҶОИДА

ЗЕРҶАСЛИ 1. АНДОЗ АЗ ДАРОМАД

БОБИ 16. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 95. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андоз аз даромад шахсони воқеӣ - резидентҳо ва ғайрирезидентҳо мебошанд, ки объекти андозбандишаванда доранд.

2. Дар ҳолатҳое, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, ўҳдадорӣ оид ба ситонидани андоз аз даромад дар манбаи пардохт аз ҷониби агенти андоз амалӣ карда мешавад.

Моддаи 96. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ даромади андозбандишаванда, аз ҷумла, ҳама гуна даромад, ки новобаста ба маҳал ва воситаи пардохт аз ҷониби андозсупорандагони зерин гирифта шудааст, ки барои давраи андоз ҳамаҷун фарқи байни даромади умумӣ ва маблағи тарҳҳои пешбининамудаи ҳамаин зерфасл муайян карда мешавад:

- барои шахсони воқеие, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб мераванд, аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) аз манбаъҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- барои шахсони воқеие, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб намеравад, аз манбаъҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавҷудбуда.

2. Даромади умумие, ки шахси воқеӣ мегирад, ба гурӯҳҳои зерин тақсим мешавад:

- даромадхое, ки дар манбаъҳои пардохт андозбандӣ карда мешавад;
- даромадхое, ки дар манбаъҳои пардохт андозбандӣ карда намешавад.

3. Агар муқаррароти Кодекси мазкур имконият надиханд, ки даромадҳои гирифташуда бевосита ба даромадхое мансуб аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё аз манбаъҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифташуда доништа шаванд, мансуб дониستاني даромад ба ин ё он манбаъ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ амалӣ карда мешавад.

Моддаи 97. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз аз даромад даромади умумие мебошад, ки шахсони воқеӣ - резидентҳо ва ғайрирезидентҳо гирифтаанд, барои давраи андоз ҳамчун фарқи байни даромади умумӣ ва тарҳҳои пешбиниамудаи ҳамин зерфасл муайян карда мешавад.

2. Шахси воқеӣ - ғайрирезидент, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ фаъолият менамояд, супорандаи андоз аз даромади андозбандишавандае мебошад, ки ба муассисаи доимӣ алоқаманд аст ва ҳамчун фарқи байни даромади умумии аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон марбут ба муассисаи доимӣ ва тарҳҳои марбут ба даромади гирифташуда, ки ҳамин зерфасл пешбинӣ намудааст, муайян карда мешавад.

3. Даромади умумии шахси воқеӣ - ғайрирезидент, ки дар қисми 2 ҳамин модда зикр нашудааст, бояд аз манбаи пардохт бе тарҳкунии хароҷот андозбандӣ карда шавад, агар ин дар моддаи 128 Кодекси мазкур пешбинӣ шуда бошад.

4. Шахси воқеӣ - ғайрирезидент, ки аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз фурӯш ё додани молу мулк ва (ё) ҳуқуқҳои молумулкие, ки ба муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд намебошад, даромад мегирад, нисбат ба даромади умумии ҷунин намуд бо тарҳи пешбиниамудаи ҳамин зерфасл ва марбут ба ҷунин даромад барои ҳамин давра, супорандаи андоз аз даромад ба ҳисоб меравад. Агар андози дахлдор аз фурӯш ё додани молу мулк ва (ё) ҳуқуқҳои молумулкии шахси воқеӣ - ғайрирезиденти зикршуда пардохт нашуда бошад, шахси ҳуқуқие, ки ғайрирезиденти зикршуда дар он дорои ҳуқуқҳои молумулкӣ буд (мебошад) ё агенти андози вай, ки ба ғайрирезидент даромад мепардозад, ӯҳдадоранд, ки андозро бе тарҳ нигоҳ доранд ва пардохт намоянд.

5. Ҳангоми ситонидани андоз аз даромад аз ҷониби корфармо тарҳ кардани хароҷоти марбут ба иҷрои кори кироӣ ҳамин корманди кироӣ аз даромади умумии шахси воқеӣ - корманди кироӣ роҳ дода намешавад.

6. Барои ҳар як намуди даромадҳои шахси воқеӣ, ки нисбат ба онҳо меъёрҳои гуногуни андоз муқаррар шудаанд, манбаи андоз алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 98. Даромади умумӣ

Ҳамаи намуди даромадҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳои шахси воқеӣ, ки дар шакли пулӣ, моддӣ ва ғайримоддӣ ба он пардохт мешавад, ба истисноӣ

даромадҳо, ки мувофиқи зерфасли мазкур аз андоз аз даромад озод карда шудаанд, ба даромади умумии ҳамин шахси воқеӣ мансубанд, аз ҷумла:

- даромадҳое, ки ҳамчун музди меҳнат гирифта шудаанд;
- даромадҳо аз ғаёлияте, ки меҳнати кироӣ ҳисоб намешавад;
- ҳама гуна даромадҳои дигар.

Моддаи 99. Даромадҳо дар шакли музди меҳнат

1. Ҳама гуна пардохтҳо, манфиатҳо ё подошҳо, аз ҷумла дар шакли моддӣ ва ғайримоддӣ, ки ба шахсони воқеӣ пардохт мешавад, новобаста ба шакл ва маҳалли пардохт даромаде ҳисоб мешавад, ки дар шакли музди меҳнат гирифта шудааст, аз ҷумла:

- даромадҳо аз меҳнати кироӣ;
- даромадҳо аз хизматрасонӣ (ичроӣ кор) мутобиқи шартномаи хусусияти граждании ҳуқуқӣ дошта ё бе чунин шартномаҳо, аз ҷумла подошпулиҳо аз шартномаҳои муаллифӣ, ба истисноӣ шартномаҳое, ки мавзӯи онҳо гузариши ҳуқуқӣ моликият ё ба дигар шахс додани ҳуқуқӣ молумулкӣ мебошад;
- даромадҳо аз меҳнати кироӣ пешина, ки дар шакли нафақа ё дигар шакл гирифта мешаванд ё даромадҳо аз меҳнати кироӣ минбаъда.

2. Даромаде, ки андозсупоранда дар шакли музди меҳнат гирифтааст, шаклҳои зерини пардохти аслро (натуралӣ) дар бар мегирад:

- пардохти музди меҳнат дар шакли асли (натуралӣ);
- арзиши молу мулк, ки ройгон дода мешавад. Арзиши корҳои (хизматрасониҳои) ройгон иҷрошуда дар ҳаҷми хароҷоте муайян карда мешавад, ки бинобар иҷроӣ чунин корҳо, хизматрасониҳо сарф шудаанд;
- аз ҷониби корфармо пардохт гардидани арзиши молҳо, иҷроӣ корҳо, хизматрасониҳо, ки корманд аз шахсони сеюм гирифтааст.

3. Барои мақсадҳои қисми 1 ҳамин модда арзиши манфиати андозсупоранда ба маблағҳои зерин бо тарҳи ҳама гуна пардохтҳои худӣ андозсупоранда барои гирифтани ин манфиат баробар мебошад:

- ҳангоми гирифтани қарз тибқи меъёри Ҷоизаи пасттар аз меъёри бозорӣ барои чунин намуди қарзҳо - маблағи баробар ба Ҷоизае, ки бояд тибқи меъёри бозорӣ пардохт шаванд;
- ҳангоми ғуруҳтан ё ройгон додани молҳо, иҷроӣ корҳо ё хизматрасониҳо - арзиши бозори чунин молҳо, иҷроӣ корҳо ё хизматрасониҳо;
- ҳангоми гирифтани кӯмак барои таҳсили корманд ё шахсони дар таъминоти ӯ қарордошта (ба истисноӣ барномаҳои тайёрӣ, ки бевосита ба иҷроӣ ӯҳдадорӣ корманд алоқаманданд) - барои кӯмакгиранда арзиши кӯмаки гирифташуда;
- дар ҳолати ба корманд ҷуброн кардани хароҷоте, ки бевосита ба меҳнати кироӣ ӯ алоқаманд нестанд - маблағи ҷуброн;
- ҳангоми бахшидани қарз ё ӯҳдадори корманд дар назди корфармомаблағи қарз ё ӯҳдадори бахшидашуда;
- ҳангоми пардохти подоши суғуртавӣ тибқи шартномаҳои суғуртаи ҳаёт ва саломатӣ ва дигар маблағҳои шабеҳ аз ҷониби корфармо - арзиши чунин подоши суғуртавӣ ё маблағҳо барои корфармо;
- дар дигар ҳолатҳо - арзиши бозори манфиат.

4. Даромади умумии корманд ҷуброни хароҷоти сафарҳои хизматиро мутобиқи меъёрҳои дар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дахлдор муқарраршуда,

инчунин ҷуброни хароҷоти сафарҳои хизматиро аз ҷониби ташкилотҳои байналмилалӣ ва муассисаҳои онҳо, фондҳо, ташкилотҳои ғайриҳукуматӣ ғайрирезидент аз ҳисоби маблағҳои шахсони дар боло номбаршуда дар бар намегирад.

5. Даромади умумӣ пардохтҳои намоёндагӣ ва дигар хароҷоти шабехро (барои гузаронидани ҷашнҳо, ҷойгиронии меҳмонон ва ғайра), ки шахси воқеӣ гирифтааст, дар бар намегирад.

6. Пардохти моддӣ (ғайримоддӣ), арзиши ғоидаҳо, пардохтҳо ва хароҷоти корфармо ба ғоидаи шахсони воқеӣ, ки дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда номбар шудаанд, маблағи андози аксиз, андоз аз арзиши иловашуда ва ҳама гуна дигар андозро дар бар мегиранд, ки корфармо бояд вобаста ба аҳди арзишдошта пардохт намояд.

Моддаи 100. Даромадҳои шахси воқеӣ аз ғайрифаъолияти, ки ба меҳнати кироӣ мансуб нест

1. Даромадҳои зерин аз ғайрифаъолияти ғайрисоҳибкорӣ шахси воқеӣ даромади шахси воқеӣ аз ғайрифаъолияти мебошад, ки ба меҳнати кироӣ мансуб нест:

- даромади ғоизҳо;
- судӣ саҳмияҳо (дивидендҳо);
- даромад аз иҷораи (кироӣ) молу мулк ва (ё) афзоиши арзиш аз фурӯши молу мулк;
- роҷалти;
- маблағи қарзи ба андозсупоранда бахшидаи қарзидҳанда.

2. Ба даромадҳои шахси воқеӣ аз ғайрифаъолияти, ки ба меҳнати кироӣ мансуб нест, инчунин ҳама гуна манфиате, ки аз ҷониби он гирифта шудааст ва (ё) дигар даромадҳо, ба истиснои даромад дар шакли музди меҳнат ва (ё) даромад аз ғайрифаъолияти соҳибкорӣ инфиродӣ низ мансуб мебошанд.

Моддаи 101. Тасҳеҳи даромади умумии шахси воқеӣ

Даромадҳо дар шакли музди меҳнат, судӣ саҳмияҳо (дивидендҳо), ғоизҳо, бурдҳо, роҷалти ва дигар даромадҳо, ки шахси воқеӣ гирифтааст ва қаблан аз манбаи пардохт дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи Кодекси мазкур андозбандӣ шудаанд, бояд аз даромади андозбандишавандаи он, ки дар давраи андозбандӣ гирифта шудааст, хориҷ карда шаванд.

Моддаи 102. Тарҳкуниҳои шахсӣ аз даромадҳои шахсони воқеӣ

1. Аз даромади шахси воқеӣ - корманди кироӣ дар шакли музди меҳнат барои ҳар моҳи тақвимӣ дар ҳаҷми як нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад.

2. Аз даромад дар шакли музди меҳнати гурӯҳҳои зерини шахсони воқеӣ - кормандони кироӣ барои ҳар моҳи тақвимӣ дар ҳаҷми 10 нишондиҳанда барои ҳисобҳо тарҳи шахсӣ амалӣ карда мешавад:

- қаҳрамонҳои Иттиҳоди Шӯравӣ, қаҳрамонҳои меҳнати сотсиалистӣ, қаҳрамонҳои Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ барои муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравӣ Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, собиқ партизанҳо, ҷанговарони интернатионалист, инчунин маъҷубон аз кӯдакӣ ва маъҷубони гурӯҳҳои I ва II (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046, аз 2.01.2020 № 1676*)

- шахрвандони беморшуда ва мубталои бемории шуоъ, ки дар натиҷаи оқибатҳои садамаҳо дар объектҳои атомӣ руҳ додааст, шахсони дар рафъи оқибатҳои чунин садамаҳо дар доираи минтақаи ҷудокунӣ иштирокдошта, шахсоне, ки дар давраи бартараф намудани оқибатҳои садамаҳо дар қорҳои баистифодабарӣ ё дигар қорҳо дар объектҳои атомӣ иштирок намудаанд.

3. Аз даромади шахси воқеӣ - корманди кироя яке аз маблағҳои нисбатан калонтарӣ тарҳи шахсӣ дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда иҷозат дода мешавад.

4. Дар ҳолате, ки агар шахси воқеӣ камтар аз шонздаҳ рӯзи тақвими дар давоми моҳ корманди кироя бошад, пас ҳангоми муайян намудани даромади андозбандишавандаи корманд тарҳи шахсӣ мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда анҷом дода намешавад.

5. Тарҳи шахсӣ аз даромади андозбандишаванда мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда тибқи даромадҳои гирифташуда танҳо дар як ҷойи қори (асосии) корманд роҳ дода мешавад. Дар ҳолате, ки шахси воқеӣ корманди кироя ва соҳибкори инфиродӣ намебошад, тарҳи шахсӣ, ки қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда муқаррар намудааст, танҳо дар як маҳалли пардохти даромад, ки дар асоси аризаи пешниҳодшудаи ӯ муайян карда мешавад, роҳ дода мешавад.

6. Ҳангоми ҳисоб кардани даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ аз даромади ӯ маблағи андози иҷтимоии барои суғурташудагон, ки бо меъёри 1 фоиз нигоҳ дошта шудааст, тарҳ карда мешавад.

7. Шахсе, ки даромади шахси воқеиро пардохт менамояд, барои дуруст амалӣ намудани тарҳи шахсӣ ҷавобгар мебошад. Дар ҳолати вайрон намудани талаботи муқаррарнамудаи ҳамин модда, маблағи андози бинобар нодуруст тарҳ кардан ба буҷет вориднашударо ҳамин шахс ҷуброн менамояд.

Моддаи 103. Меъёрҳои андоз аз даромад

1. Даромади андозбандишавандаи ҷойи қори асосии шахси воқеӣ аз рӯи меъёрҳои зерин андозбандӣ мешавад, агар ҳамин модда талаботи дигареро муқаррар накарда бошад:

р/т	Маблағи даромади андозбандишаванда (дар як моҳ)	Маблағ ва меъёри андоз
1.	На зиёда аз тарҳи шахсӣ	Даромад андозбандӣ намешавад (аз андозбандӣ озод)
2.	Зиёда аз миқдори тарҳи шахсӣ то 140 сомони	8 фоиз аз маблағи даромади андозбандишавандаи зиёда аз тарҳи шахсӣ
3.	Зиёда аз 140 сомонӣ	Маблағи андози сатри 2 ҷамъ 13 фоиз аз маблағи даромади андозбандишаван- даи зиёда аз 140 сомонӣ

2. Даромади андозбандишавандаи шахси воқеӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ нагардидааст, бо меъёри 13 фоиз бе татбиқи тарҳҳои пешбиниамудаи моддаи 102 Кодекси мазкур, ба истиснои тарҳи андози иҷтимоии пардохтшуда барои шахси суғурташуда, андозбандӣ карда мешавад.

3. Даромад дар шакли музди меҳнати андозбандишавандаи шахси воқеӣ - ғайрирезидент бо меъёри 25 фоиз андозбандӣ карда мешавад.

Моддаи 104. Имтиёзҳои андозӣ

Аз намудҳои зерини даромадҳои шахсони воқеӣ андоз аз даромад гирифта намешавад:

1) Даромад аз фаъолияти расмӣ дипломатӣ (консулӣ) ва фаъолияти ба он баробаркардашудаи шахсе, ки шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошад, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон.

2) Арзиши молу мулк дар шаклҳои асли (натуралӣ) ва (ё) пулӣ, ки аз шахсони воқеӣ ҳамчун мерос ё тўҳфа гирифта шудаанд, ба истисноӣ 94 даромадҳое, ки аз ҳисоби ин молу мулк гирифта шудаанд, аз ҷумла маблағҳое, ки ба ворисони (ворисони ҳуқуқӣ) муаллифони асарҳои илмӣ, адабӣ, санъат, инчунин барои кашшофӣ, ихтироъкорӣ ва намунаҳои саноатӣ пардохт мешаванд.

3) Арзиши тўҳфаҳои аз шахсони ҳуқуқӣ гирифташуда, инчунин ҷоизаҳои (бурдҳои) дар озмунҳо ва мусобиқаҳо гирифташуда, аз ҷумла дар шакли пулӣ, ки агар:

а) арзиши тўҳфаҳои аз шахсони ҳуқуқӣ гирифташуда, ки аз 100 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд нест;

б) арзиши ҷоизаҳои (бурдҳои) дар намоишҳо ва мусобиқаҳои байналмилалӣ гирифташуда, ки аз 500 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд нест;

в) арзиши ҷоизаҳои (бурдҳои) дар озмунҳо ва мусобиқаҳои ҷумҳуриявӣ гирифташуда, ки аз 100 нишондиҳанда барои ҳисобҳо дар як сол зиёд нест.

4) Нафақаҳои давлатӣ ва суғуртавӣ стипендияҳои давлатӣ, ёрдампулиҳои давлатӣ ва ҷубронпулиҳои давлатӣ.

5) Алиментҳо аз шахсоне, ки онро мегиранд, маблағҳое, ки барои супоридани хун, шири модарӣ ва дигар кўмакҳои ба донорҳо додашаванда.

6) Пардохтҳои якдафъаина ва кўмаки моддӣ аз ҳисоби буҷет, ки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дода мешаванд, маблағҳои аз ҷониби корфармо ба шахси воқеӣ - резидент пардохтшавандаи хароҷоти сафарҳои хизматӣ аз рӯи меъёрҳои муқарраршуда, маблағи ҷуброни хароҷоти сафарҳои хизмати аз ҷониби ташкилотҳои байналмилалӣ ва муассисаҳои онҳо, фондҳо, ташкилотҳои ғайридавлатӣ - ғайррезидент аз ҳисоби маблағҳои ин шахсони дар боло номбаршуда, инчунин кўмаки башардўстона (гуманитарӣ) ва кўмаки эҳсонкорӣ, аз ҷумла ҳангоми офатҳои табиӣ.

7) Афзоиши арзиш ҳангоми фурӯш ё дигар шакли бегона кардани:

а) биноҳои (ҳуҷраҳои) истиқоматӣ, ки на кам аз 3 сол ҷойи зисти (истиқомати) асосии андозсупоранда то бегона кардан қарор дошта бошанд;

б) дигар объектҳои ғайриманқул (ба истисноӣ объектҳои ғайриманқули барои мақсадҳои соҳибкорӣ истифодашаванда), ки на кам аз 2 сол то санаи бегона кардан дар моликияти андозсупоранда қарор дошта бошанд (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

8) Афзоиши арзиш аз фурӯш ё дигар шакли бегона кардани молу мулки манқул, ба истисноӣ (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*):

а) молу мулке, ки аз ҷониби андозсупоранда барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда мешавад;

б) воситаҳои нақлиёти механикӣ ва ядакҳо, ки бояд ба қайди давлатӣ гирифта шаванд ва на камтар аз як сол то санаи бегона кардан дар моликияти андозсупоранда қарор дошта бошанд (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*);

в) фурӯхтан, додан, гузашт кардан ва дигар намуди бегонакунии саҳмияҳо ва ҳиссаҳои иштирок дар сармояи оинномавии корхонаҳо (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*);

г) моликияти қиматноки таърихӣ (антиквариат).

9) Маблағи ҷоизаҳо ва мукофотҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон.

10) Пардохтҳои суғуртавие, ки тибқи шартномаҳои дорои хусусиятҳои ҷамъшаванда ва баргардонидашаванда дар доираи маблағҳои аз ҷониби шахси воқеӣ ба ҳисоби ҷунин шартномаҳо пардохтшуда ва пардохтҳои суғуртавие, ки дар натиҷаи ғавти шахси суғурташуда гирифта шудаанд.

11) Маблағҳои маош, подошпулиҳо ва дигар маблағҳои пардохтшуда вобаста ба адои хизмат (иҷрои ӯҳдадориҳои мансабӣ) ба хизматчиёни ҳарбӣ, шахсони ҳайати қаторӣ ва роҳбарикунандаи системаи вазоратҳои мудофия, қорҳои дохилӣ, мақомоти давлатии амнияти миллӣ, оид ба ҳолатҳои ғавқуллода ва мудофияи граждани, воҳидҳои ҳифзи ҳуқуқи мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, мақомоти гумрук, Агентии назорати маводи нашъовар, Гвардияи миллӣ, системаи иҷрои ҷазои ҷиноятии Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ([Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188](#)).

12) Бурдҳо аз вомбаргҳои давлатӣ ва лотереяҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардааст, дар ҳаҷми на зиёда аз 50 сомонӣ ба як вомбарг ё лотерея.

13) Кӯмаки иҷтимоии суроғавӣ, ёрдампулӣ ва ҷубронпулиҳо, ба истиснои пардохтҳо вобаста ба музди меҳнат, ки аз ҳисоби маблағҳои буҷети давлатӣ тибқи ҳаҷм ва тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дода мешаванд.

14) Ҷуброни зарари ҷисмонӣ ё дигар намуди зарари ба саломатии корманд вобаста ба иҷрои ӯҳдадориҳои меҳнатиаш ё хизматиаш расонидашуда, мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.

15) Арзиши либоси махсус ва (ё) либоси расмӣ ва пойафзол, воситаҳои ҳифзи инфиродӣ ва кӯмаки аввалияи тиббӣ, собун, воситаҳои безараркунанда, шир ё дигар маҳсулоти истеъмолии ба онҳо баробари барои истеъмоли табобатӣ профилактикӣ додашуда тибқи меъёрҳо ва вобаста ба соҳаҳои фаъолият, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд.

16) Пардохтҳои суғуртавӣ тибқи шартномаҳои суғуртаи ҳатмии масъулияти корфармо (аз ҳисоби маблағҳои корфармо) барои расонидани (ҳангоми расонидани) зарар ба ҳаёт ва саломатии корманд ҳангоми иҷрои ӯҳдадориҳои меҳнатӣ (хизматӣ).

17) Маблағи ҷуброни зарари моддӣ, ки бо қарори суд муқаррар карда шудааст.

18) Даромад аз фурӯши маҳсулоти кишоварзӣ, ки дар қитъаи замини наздиҳавлигӣ парвариш (истеҳсол) карда шудааст, бе коркарди саноатӣ ва содироти он ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

19) Маблағи бонусҳо, кэшбек ва дигар механизмҳои ҳавасмандгардонӣ, ки аз ҷониби ташкилотҳои қарзии молиявӣ ба муштариён ҳангоми истифодабарии воситаҳои электронии пардохтӣ пешниҳод мегарданд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

ЗЕРҒАСЛИ 2. АНДОЗ АЗ ҶОИДА

БОБИ 17. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 105. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андоз аз ҷоида шахсони ҳуқуқӣ (ба истиснои шахсоне, ки ҷавобгӯи шартҳои низомҳои махсуси андозбандӣ мебошанд) ба ҳисоб мераванд.

2. Ҳама гуна субъекти хориҷие, ки шахси воқеӣ намебошад, барои мақсадҳои зерфасли мазкур ба сифати андозсупоранда - корхона баррасӣ мегардад, агар исбот накунад, ки вай мутобиқи моддаи 147 Кодекси мазкур ба сифати иштирокчи соҳиби муштарак баромад мекунад.

Моддаи 106. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандии андоз аз ғоида барои резидент даромади умумӣ мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур кам карда мешавад.

2. Даромади умумӣ аз даромадҳо, подошпулиҳо ва манфиатҳои андозсупоранда дар шакли пулӣ ва моддӣ (ғайримоддӣ), аз ҷумла тамоми воридоте, ки боиси афзоиши дороиҳои софи андозсупоранда мегардад, ба истиснои воридоте, ки аз андоз аз ғоида озод аст, иборат мебошад.

3. Объекти андозбандии ғайрирезиденте, ки ғайрирезидентро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ амалӣ менамояд, даромади умумии он аз манбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба муассисаи доимӣ мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур нисбат ба чунин даромад кам карда шудааст.

4. Намудҳои даромади умумии ғайрирезидент, ки ба муассисаи доимии он алоқаманд нест, агар манбаи даромад дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгир бошад, дар манбаи даромад бе тарҳи хароҷот тибқи моддаи 128 Кодекси мазкур андозбандӣ мегарданд.

5. Ҳангоми аз ҷониби ғайрирезидент гирифтани даромад аз фурӯш ё супурдани молу мулк ва (ё) ҳуқуқҳои молумулкӣ, ки бо муассисаи доимии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд намебошад, объекти андозбандӣ даромади умумии аз ин амалиёт аз манбаи воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи Кодекси мазкур кам карда шудааст.

Моддаи 107. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз ин даромади умумӣ барои давраи андоз мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои муқарраркардаи Кодекси мазкур кам карда шудааст, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қисми 4 ҳамин модда.

2. Даромади умумии резидент аз даромадҳои иборат мебошад, ки ҳамин шахс дар давоми давраи андоз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва берун аз ҳудуди он гирифтааст (бояд гирад).

3. Даромади умумии ғайрирезидент, ки ғайрирезидентро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ амалӣ менамояд, аз даромадҳои ба ғайрирезиденти муассисаи доимӣ алоқаманд иборат мебошад, ки ҳамин шахс гирифтааст (бояд гирад).

4. Манбаи андози ғайрирезидент аз даромади умумии аз манбаҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бадастовардаи ӯ, ки ба муассисаи доимиаш алоқаманд нест, иборат мебошад.

5. Барои мақсадҳои андоз аз ғоида инҳо даромад ҳисобида намешаванд:

- арзиши молу мулке, ки ба сифати аъзоҳақи сахмӣ ва (ё) сахм дар сармояи оинномавии (шарикӣ) андозсупоранда гирифта шудааст;

- кӯмакҳои молиявӣ (субсидияҳо), ки муассисаҳои давлатии фарҳангӣ то 1 январи соли 2018 аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ барои нигоҳдории ғайрирезиденти худ мегиранд ([Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188](#));

- маблағи пуле, ки андозсупоранда - эмитент аз паҳнкунии сахмияҳои баровардааш гирифтааст.

6. Барои ҳар як намуди даромадҳое, ки нисбат ба онҳо меъёрҳои гуногуни андоз муқаррар шудаанд, манбаи андоз алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 108. Тасҳеҳи даромад

1. Даромад аз таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо бояд дар ҳолатҳои зерин тасҳеҳ карда шавад:

- пурра ё қисман баргардонидани молҳо, қабул нашудани корҳо ё хизматрасониҳо;
- тағйир ёфтани шартҳои аҳд.

2. Тасҳеҳи даромад ҳаҷми даромади умумии чунин давраи андозро, ки дар муддати он молҳо баргардонида шуданд ё шартҳои аҳд тағйир ёфтанд, тағйир медиҳад.

3. Мутобиқи талаботи муқаррарнамудаи фасли XVI Кодекси мазкур тасҳеҳи даромади умумӣ метавонад, инчунин дар ҳолати ба низоми махсуси андозбандӣ гузаштан ва баръакс анҷом дода шавад.

Моддаи 109. Меъёрҳои андоз

1. Бо дарназардошти қисмҳои 2 ва 3 ҳамин моддаи 108 Кодекси мазкур, ки ба маблағи зарари расида бо дарназардошти талаботи моддаи 124 Кодекси мазкур кам карда шудааст, бояд аз рӯи меъёрҳои зерин андозбандӣ карда шавад:

1) Барои ғайрирезидент оид ба истеҳсоли молҳо:

- аз 1-уми январи соли 2013 - 15 фоиз ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#));
- аз 1-уми январи соли 2015 - 14 фоиз ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#));
- аз 1-уми январи соли 2017 - 13 фоиз ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

2) Барои дигар намудҳои ғайрирезидент:

- аз 1-уми январи соли 2013 - 25 фоиз, вале на кам аз 1 фоизи даромади умумӣ;
- аз 1-уми январи соли 2015 - 24 фоиз ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#));
- аз 1-уми январи соли 2017 - 23 фоиз ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

2. Намудҳои даромади умумии ғайрирезидент, ки дар қисми 4 моддаи 106 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, аз рӯи меъёрҳои пешбининомудаи моддаи 128 Кодекси мазкур андозбандӣ мешаванд.

3. Ғайрирезидент дар ҳолатҳои пешбининомудаи қисми 5 моддаи 106 Кодекси мазкур аз рӯи меъёри 25 фоиз андозбандӣ мешавад ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

4. Ғайрирезидент тавозунии воқеан бадастовардаи Бонки миллии Тоҷикистон ба буҷети давлатӣ аз рӯи меъёре, ки дар [моддаи 12](#) Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи Бонки миллии Тоҷикистон" муқаррар шудаанд, пардохта мешавад ([Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188](#)).

Моддаи 110. Имтиёзҳо

1. Аз андоз аз ғайрирезидент озоданд:

1) Муассисаҳо, иттиҳодияҳои динӣ, эҳсонкорӣ, ташкилотҳои байниҳукумати ва байнидавлатии (байналмилалӣ) ғайритиҷоратӣ, ба истисноӣ ғоидае, ки онҳо аз ғаёлияти соҳибкорӣ мегиранд. Ҳамзамон чунин муассисаҳо ва ташкилотҳо бояд баҳисобгирии ҷудогонаи ғаёлияти асосӣ (ғаёлияти, ки аз андоз аз ғоида озод аст) ва ғаёлияти соҳибкорино пеш баранд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

2) Маблағгузарониҳои ройгон, молу мулки ройгон ва грантҳои, ки ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ мегиранд ва барои ғаёлияти ғайритиҷоратӣ истифода мебаранд, инчунин аъзоҳақиқо ва хайрия ба онҳо дастрасшуда.

3) Корхонаҳо, ба истисноӣ корхонаҳои, ки ба ғаёлияти савдо, миёнаравӣ, таъминотӣ - фурӯш ва захиракунӣ машғуланд, ки дар онҳо дар як вақт дар соли ҳисоботии андоз:

а) на камтар аз 50 ғоизи шумораи кормандонро маъҷубон ташкил медиҳанд;

б) на камтар аз 50 ғоизи маблағҳои музди меҳнат ва дигар таъминоти моддӣ, аз ҷумла натуралӣ, барои эҳтиёҷоти маъҷубон сарф карда шудааст.

4) Ҳазинаи суғуртаи пасандозҳои шахсони воқеӣ (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

5) Суди саҳмияҳои (дивидендҳои), ки корхонаҳои резидентӣ аз корхонаҳои резидентӣ мегиранд.

6) Корхонаҳои нави молистеҳсолкунанда аз санаи бақайдгирии ибтидоии давлатӣ ҳангоми аз ҷониби муассисони онҳо дар муҳлати 12 моҳи тақвими аз санаи бақайдгирии давлатӣ ба фонди оинномавии чунин корхонаҳо ворид намудани ҳаҷмҳои дар поён пешбинигардидаи сармоягузориҳо ба муҳлати:

а) 2 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 200 ҳазор доллари ИМА то 500 ҳазор доллари ИМА бошанд;

б) 3 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 500 ҳазор доллари ИМА то 2 миллион доллари ИМА бошанд;

в) 4 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 2 миллион то 5 миллион доллари ИМА бошанд;

г) 5 сол, агар ҳаҷми сармоягузориҳо бештар аз 5 миллион доллари ИМА бошанд.

7) Даромадҳо аз ғаёлияти сайёҳӣ ба муҳлати 5 сол аз санаи бақайдгирии давлатӣ (*Қонуни ҚТ аз 30.05.2017 № 1423*);

8) Даромад аз азнавбаҳодиҳии асдор ва металлҳои қиматбаҳои Бонки милли Тоҷикистон (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

2. Озодкунӣ аз андоз аз ғоида (таътили андоз) мутобиқи бандҳои 6) ва 7) қисми 1 ҳамин модда дар ҳолати аз нав ба қайд гирифтани корхона ё азнавташкилдиҳии он, тағйирот дар шакли ташкили ҳуқуқӣ ва дигар чунин тағйирот татбиқ карда намешаванд. Имтиёзи мазкур нисбат ба шахсоне, ки низомҳои имтиёзноки андозбандиро истифода мебаранд (ё қаблан истифода мебуданд), татбиқ намегардад (*Қонуни ҚТ аз 30.05.2017 № 1423*).

3. Давраи имтиёзҳо, ки дар бандҳои 6) ва 7) қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, метавонад дар асоси аризаи андозсупоранда ҳангоми гузариш ба низоми махсуси андозбандӣ ва баръакс давом ёбад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

ЗЕРҒАСЛИ 3. ТАРҲҲО БАРОИ МАҚСАДҲОИ АНДОЗ АЗ ҒОИДА

БОБИ 18. ТАРҲҲО АЗ ДАРОМАДИ УМУМӢ

Моддаи 111. Тарҳи хароҷоти вобаста ба гирифтани даромад

1. Аз даромади умумӣ тамоми хароҷоти тасдиқшудаи воқеан анҷомдодаи марбут ба давраи ҳисоботи ба гирифтани чунин даромад алоқаманд, ки дар Кодекси мазкур ва (ё) дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ пешбинӣ гардида, ба Кодекси мазкур муҳолифат намеkunанд, тарҳ карда мешаванд, аз ҷумла:

- хароҷоти тасдиқшудаи ӯҳдадориҳои андоз ба дарназардошти маҳдудиятҳои муқаррарнамудаи моддаи 123 Кодекси мазкур;

- хароҷоти тасдиқшудаи музди меҳнат, хароҷоти сафарҳои хизмати кормандон дар доираи меъёриҳои муқарраршуда;

- хароҷоти тасдиқшудаи вобаста ба хариди ашёи хом, маводҳо, энергияи воқеан дар давраи андоз истифодашуда, ба истиснои хароҷоти вобаста ба сохтмон, харидории воситаҳои асосӣ ва васли онҳо, (аз ҷумла хароҷоти фарқияти манфии қурби асбоб ва фоизҳои қарзӣ) инчунин дигар хароҷоте, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур хусусияти асосӣ (капиталӣ) доранд ва хароҷоте, ки мутобиқи моддаи 112 Кодекси мазкур ва дигар муқаррароти ҳамин боб бояд тарҳ нашаванд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

2. Тарҳи хароҷот дар ҳолати мавҷуд будани ҳуҷҷатҳои ба таври дахлдор ба расмият даровардашуда, ки хароҷоти воқеии вобаста ба гирифтани чунин даромадро тасдиқ менамоянд, иҷозат дода мешавад.

3. Агар ҳамагон як хароҷот дар якҷанд моддаи хароҷот пешбинӣ шуда бошад, дар ин сурат ҳангоми ҳисоби ғойдаи андозбандишаванда ин хароҷот танҳо як маротиба тарҳ карда мешаванд.

4. Ҷаримаҳо, ғоизҳо (пеняҳо), ноустуворонаҳои таъиншуда ё эътирофшудаи вобаста ба гирифтани даромади умумӣ, ки бояд аз ҳисоби андозсупоранда пардохт шаванд (шудаанд), ба истиснои онҳое, ки бояд ба буҷет ворид гарданд, тарҳ карда мешаванд.

5. Андоз аз арзиши иловашуда, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифтани он иҷозат дода намешавад, дар арзиши молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо ба инobat гирифта мешавад.

Моддаи 112. Хароҷоте, ки тарҳ карда намешавад

1. Тарҳ нисбат ба хароҷоте, ки ба ғайрияти соҳибкорӣ алоқаманд нест, инчунин хароҷоти вобаста ба хариди мол (кор, хизматрасонӣ) аз соҳибкории инфиродӣ, ки тибқи патент ғайрият менамоянд, иҷозат дода намешавад. Тарҳ нисбат ба хароҷоти вобаста ба сохтмон, истифодабарӣ ва нигоҳдории объектҳо, инчунин дигар хароҷоте, ки ба ғайрияти соҳибкорӣ (истеҳсолоти асосӣ) алоқаманд нест, сурат намегирад.

2. Тарҳҳои пешбининамудаи ҳамагон боб иҷозат дода намешавад, агар онҳо ҷавобгӯи талаботи моддаи 111 Кодекси мазкур набоянд.

3. Ҳеҷ гуна тарҳ нисбат ба хароҷоти намоёндагӣ ва дигар хароҷоти шабеҳ (гузаронидани ҷашнҳо, ҷойгиронии меҳмонон ва ғайра) зиёда аз меъёри муайяннамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода намешавад.

4. Қисми 3 ҳамагон модда нисбат ба андозсупорандае, ки ғайрияти соҳибкорииаш дорои хусусияти фароғатӣ мебошад, татбиқ намегардад, агар хароҷот дар доираи чунин ғайрият анҷом дода шавад.

5. Тарҳи нисбат ба ҳиссаҷудокунӣ ба фондҳои захиравӣ танҳо мувофиқи муқаррароти моддаҳои 115 ва 116 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад.

6. Аз даромади умумии корфармо хароҷот аз ҳисоби корманди кироя вобаста ба ғайрияти меҳнатиаш тарҳ карда намешавад.

7. Тарҳ нисбат ба арзиши молу мулкӣ ройгон (хайрия) додашуда, корҳо ва хизматрасониҳои ройгон (эҳсонкорона), ба истиснои ҳолати пешбининамудаи моддаи 113 Кодекси мазкур, анҷом дода намешавад.

8. Тарҳ нисбат ба хароҷоти марбут ба мошинҳои сабукрав, ки дар ҳама давра дар ҷараёни давраи андоз дар ихтиёри кормандон ё шахмдорон (иштирокчиёни андозсупоранда) барои истифодаи шахсӣ қарор дошт, аз ҷумла истифодаи он барои кашондани кормандон ба ҷои кор ва баръакс, анҷом дода намешавад.

9. Тарҳ инчунин роҳ дода намешавад нисбати:

- сахм ба сармояи оинномавӣ (шарикӣ), аъзоҳаққи сахмӣ, пардохтҳои барои аз меъёр зиёд ба ҳаво партофтани моддаҳои ифлоскунанда, ҳақҳои барои суғуртаи ихтиёрӣ, аъзоҳаққиҳои ихтиёрӣ ба ташкилотҳои ҷамъиятӣ, мукофотҳои ва тўҳфаҳои дар вақти гузаронидани маъракаиҳои рекламавӣ;

- фарқияти қурби асъор, ки аз қарзҳои шахсони мутақобилан вобаста гирифта шудаанд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*);

- маблағҳои пулӣ, молу мулк, қорҳои, хизматрасониҳои, ки ҳамчун пешпардохт дода шудаанд, молу мулки ба сифати гарав, байъона додасида;

- тарҳи хароҷоти аз меъёрҳои дар ҳамин боб муқарраршуда барзиёд.

Моддаи 113. Тарҳ барои пардохтҳои эҳсонкорӣ

1. Тарҳи пардохтҳои барои ташкилотҳои эҳсонкорӣ ва иҷрои фаъолияти эҳсонкорӣ дар ҳаҷми воқеии маблағҳои пардохтшуда, аммо на бештар аз 10 фоизи ғоидаи андозбандишавандае, ки бе дарназардошти маблағҳои мутобиқи ин модда тарҳшуда, муайяншаванда иҷозат дода мешавад.

2. Ҳангоми анҷом додани пардохтҳои эҳсонкорӣ дар шакли молу мулк маблағи воқеии пардохтҳои эҳсонкорӣ, хурдтарини яке аз ин ду бузургӣҳо - арзиши бозории молу мулк ё арзиши аслии он ба ҳисоб меравад.

Моддаи 114. Маҳдудияти тарҳҳои нисбат ба ғоиҳҳои

1. Агар дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, ҳаҷми дар асл пардохтшудаи ғоиҳҳои барои ҳар як қарз тарҳ карда мешавад, аммо ба андозаи на бештар аз маблағи секаратаи ғоиҳҳои бо истифодаи меъёри бозтаввили Бонки миллии Тоҷикистон ҳисобшуда (бояд ҳисоб карда шавад), ки дар давраи андоз амал мекунад. 101 Ҳамин муқаррарот нисбат ба ғоиҳҳои супоридашаванда тибқи шартномаҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) низ татбиқ мегардад.

2. Ғоиҳҳои қарзҳои, ки бинобар харидорӣ намудан ва (ё) сохтани воситаҳои асосии истеҳлоқшаванда пардохт мешаванд ё ба хароҷоте вобастаанд, ки ба тағйирёбии арзиши онҳо таъсир мерасонанд, аз даромади умумии солона тарҳ карда намешаванд, вале арзиши чунин воситаҳои асосиро зиёд менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

3. Нисбат ба қорҳона, агар зиёда аз 25 фоизи ҳисса дар сармояи оинномавиаш (шарикиаши) мустақим ё ғайримустақим ба ғайрирезидентҳои шахсони ҳуқуқии аз андоз аз ғоида озод тааллуқ дошта бошад, доир ба ҳар як қарзи дар доираи давраи андоз истифодашуда ғоиҳҳои пардохтшуда мувофиқи қисми 1 ҳамин модда тарҳ карда мешаванд, аммо маблағи ниҳии ғоиҳҳои, ки мувофиқи қисми 1 ҳамин модда метавонанд тарҳ шавад, бо маблағи ғоиҳҳои, ки аз меъёри ҳадди ниҳии ғоиҳҳои зиёд мебошанд, маҳдуд мегардад.

Барои мақсадҳои ҳамин модда меъёри ҳадди ниҳии ғоиҳҳои бо роҳи тақсим намудани маблағи ғоиҳи қарзҳои ба коэффисиенти сармояи оинномавӣ муайян карда мешавад. Коэффисиенти сармояи оинномавӣ бо роҳи тақсими маблағи қарзи пардохтнашуда дар охири давраи ҳисоботӣ ба арзиши ҳиссаи иштироки муассиси хориҷӣ дар сармояи оинномавӣ ва тақсими он ба 3 муайян карда мешавад. Таҳти мафҳуми қарз ҳама гуна қарзҳои молӣ ва тижоратӣ, амонатҳои

бонкӣ ва қарзҳои дигар, новобаста ба шакли барасмиятдарории онҳо, дониста мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

Моддаи 115. Тарҳҳо нисбат ба қарзҳои безътимод (шубҳанок)

1. Андозсупорандагон нисбат ба қарзҳои безътимоди (шубҳаноки) вобаста ба таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо ба тарҳ ҳуқуқ доранд, агар даромади марбут ба онҳо қаблан ба даромади умумие, ки аз ғайолияти соҳибкорӣ гирифта шудааст, дохил карда шуда бошад.

2. Тарҳ нисбат ба қарзи безътимод (шубҳанок) ҳангоми аз дафтарҳои муҳосибавии андозсупоранда чун қарзи беарзиш аз ҳисоб баровардани он иҷозат дода мешавад.

3. Бонкҳо, ширкатҳои қарзӣ ва ташкилотҳои амонатии қарзии хурд ба тарҳи 90 фоизи ҳиссаҷудокунӣ ба захира барои пӯшонидани талафҳои эҳтимоли доир ба қарзҳо (минбаъд - захира) мувофиқи қоидаҳои ташаккули ин захира ва таснифи қарзҳои муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд, ба истиснои қарзҳои стандартӣ, қарзҳои, ки барои мақсадҳои лизинг ё таъминоти бегарав, қарзҳои ба ғайдаи тарафҳои бо ҳам алоқаманд ё ин ки тибқи ўҳдадорӣҳои тарафҳои бо ҳам алоқаманд ба шахсони сеюм дода шудаанд.

4. Ҳиссаҷудокунӣ аз рӯи қарзҳои, ки дар захира зиёда аз 2 сол пас аз анҷом ёфтани мӯҳлати пешбиниамудаи шартномаи қарзӣ нигоҳ дошта шудаанд, ба даромади бонкҳо, ширкатҳои қарзӣ ва ташкилотҳои амонатии қарзии хурди зикршуда дохил карда мешаванд.

5. Захираҳои ташкилшаванда доир ба қарзҳои безътимод (шубҳанок) наметавонанд, ки аз 10 фоизи даромади дар давраи ҳисоботи бадастовардашуда зиёд бошанд.

6. Дастурамал оид ба муайян намудани маблағи тарҳи иҷозатшударо аз даромади умумӣ барои мақсадҳои қисмҳои 3, 4 ва 5 ҳамин модда мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Бонки миллии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд.

Моддаи 116. Тарҳи ҳиссаҷудокунӣ ба фондҳои захиравии суғурта

Шахси ҳуқуқие, ки ба ғайолияти суғуртавӣ машғул аст, ҳуқуқ дорад тарҳи ҳиссаҷудокунӣро ба фондҳои захиравии суғуртавӣ мувофиқи тартиб ва меъёрҳои, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар намудааст, анҷом диҳад.

Моддаи 117. Тарҳҳо нисбат ба хароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашӣ ва таҷрибавию конструкторӣ

1. Тарҳ нисбат ба хароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашӣ ва таҷрибавию конструктории вобаста ба гирифтани даромади умумӣ, ба истиснои хароҷот барои харидани воситаҳои асосӣ, васли онҳо ва дигар хароҷоти хусусияти асосидошта (капиталӣ) анҷом дода мешавад. Асос барои тарҳи чунин хароҷот супоришҳои техникӣ, ҳуҷҷатҳои лоиҳавию сметаӣ, санади корҳои иҷрошуда ва санадҳои қабули зинаҳои иҷрошудаи чунин корҳо ба ҳисоб мераванд.

2. Муқаррароти қисми 1 ҳамин модда нисбат ба хароҷот барои таҳқиқоти илмӣ, корҳои лоиҳакашӣ ва (ё) таҷрибавию конструкторӣ дар ташкилотҳои, ки ин намудҳои ғайолиятро ба сифати иҷроӣ (пудратчӣ ё зерпудратчӣ) анҷом медиҳанд, паҳн намешаванд. Хароҷоти зикршуда ҳамчун хароҷот барои амалӣ намудани ғайолияти ин ташкилотҳо, ки барои гирифтани ғайда (даромад) равона шудааст, ҳисобида мешавад.

Моддаи 118. Тарҳи маблағҳои ҳиссаҷудокунии истеҳлоки ва дигар тарҳҳо аз рӯи воситаҳои асосии истеҳлоқшаванда

1. Ҳиссаҷудокунии истеҳлоки доир ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода мешаванд, бояд мувофиқи муқаррароти ҳамин модда тарҳ карда шавад. Ҳиссаҷудокунии истеҳлоки доир ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешаванд (дар фаъолияти ғайрISO-соҳибкорӣ истифода мешаванд), ҳисоб ва тарҳ карда намешавад.

2. Ба дороиҳое, ки бояд истеҳлоқ шаванд, инҳо мансуб нестанд:

- замин, чорво, асарҳои санъат, захираҳои молиқ моддӣ, аз ҷумла объектҳои сохтмонӣ нотаъмин ва таҷҳизоти васлнамуда, инчунин молу мулк, ки арзишаш ҳангоми муайян намудани манбаи андозбандишавандаи соли равон пурра тарҳ карда мешавад ва дигар дороиҳое, ки истеҳлоқ намешаванд;

- воситаҳои асосӣ, ки роғон гирифта шудаанд;

- воситаҳои асосӣ, ки арзишашон пештар пурра тарҳ шуда буд;

- воситаҳои асосии ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ, муассисаҳои давлатӣ ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, аз ҷумла воситаҳои асосӣ, ки онҳо барои гирифтани даромад истифода мебаранд.

3. Воситаҳои асосии истеҳлоқшаванда ба гурӯҳҳои дорои меъёрҳои зерини истеҳлоки тақсим мешаванд:

Гурӯҳ	Намуди молу мулк	Меъёри истеҳлоқ (бо фоиз)
1.	Техникаи автотрактории роҳсозӣ; асбобу анҷом ва лавозимоти махсус; мошинаҳои электронии ҳисоббарор, дастгоҳҳо ва воситаҳои маҳаллии коркарди маълумот	20
2.	Автомобилҳои боркаш, автобусҳо, автомобилҳои махсус ва ядакҳо; мошинаҳо ва таҷҳизот барои тамоми соҳаҳои саноат, истеҳсолоти рехтагарӣ; таҷҳизоти оҳангарӣ прессҳо; таҷҳизоти сохтмон; мошинаҳо ва таҷҳизоти кишоварзӣ; автомобилҳои сабукрав; мебели идора.	15
3.	Мошинаҳо ва таҷҳизоти қуввадиҳанда; таҷҳизоти техникӣ, таҷҳизоти турбинӣ, муҳаррикҳои электрикӣ ва генераторҳои дизелӣ; воситаҳои интиқоли барқ; таҷҳизоти электронӣ ва воситаҳои алоқа; хатҳои қубур	8
4.	Биноҳо, иншоот ва иморатҳо, воситаҳои нақлиёти роҳи оҳан, баҳрӣ, дарёӣ ва ҳавоӣ	7
5.	Дороиҳои истеҳлоқшавандае, ки ба дигар гурӯҳҳо мансуб нестанд	10

4. Ҳиссаҷудокунии истеҳлоки доир ба ҳар гурӯҳи воситаҳои асосӣ (минбаъд - гурӯҳ) бо роҳи татбиқи меъёри истеҳлоки дар қисми 3 ҳамин

модда нишондодашуда, нисбат ба тавозуни арзишии гурӯҳ дар охири соли тақвимӣ ҳисоб карда мешавад. Ҳиссаҷудокунии истехлоқӣ нисбат ба воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ дар давоми соли тақвимӣ воридшуда (хориҷшуда) аз моҳи тақвими пас аз истифодаи воқеии (аз истифода баровардани воқеии) онҳо анҷом дода (қатъ карда) мешавад.

5. Ҳиссаҷудокунии истехлоқӣ доир ба воситаҳои асосии гурӯҳи 4 на аз рӯи гурӯҳбандӣ, балки барои ҳар як воситаи асосӣ дар алоҳидагӣ ҳисоб карда мешавад.

6. Тавозуни арзишии гурӯҳ дар охири соли тақвимӣ ба маблағе баробар аст, ки бо тариқи зайл муайян карда мешавад (вале бояд аз сифр кам (манфӣ) набошад):

- тавозуни арзишии гурӯҳ дар охири соли гузашта бо дарназардошти тарҳи маблағҳои истехлоқӣ барои соли гузашта, инчунин маблағе, ки дар қисмҳои 8 ва 9 ҳамин модда пешбинӣ шудааст;

- ҷамъи арзиши воситаҳои асосӣ мутобиқи қисми 1 ҳамин модда ва моддаи 153 Кодекси мазкур (бе дарназардошти зиёдшавии арзиши дороиҳо дар натиҷаи азнавнархгузорӣ), ки дар давоми соли тақвимӣ ба гурӯҳ ҷамъ мешавад, бо дарназардошти маблағи дар қисми 4 ҳамин модда ва қисми 2 моддаи 119 Кодекси мазкур нишондодашуда (дар қисми хароҷот барои таъмире, ки барои тарҳ роҳ дода намешаванд);

- тарҳи маблағе, ки дар давоми соли тақвимӣ аз ғурӯши воситаҳои асосӣ гирифта шудааст, ки дар асоси нархи ғурӯш муқаррар карда мешавад, бо дарназардошти талаботи муқаррарнамудаи қисми 4 ҳамин модда.

7. Агар тавозуни арзишии гурӯҳи муайяни воситаҳои асосӣ дар охири соли тақвимӣ аз сифр кам бошад, андозсупоранда бояд бузургии мутлақи чунин тавозуни арзиширо ҳамчун даромад ба даромади умумӣ ҳамроҳ намояд ва тавозуни арзиши чунин гурӯҳи воситаҳои асосиро ба сифр баробар кунад. Бузургии манфии тавозуни арзишии гурӯҳи муайяни воситаҳои асосӣ маънои онро дорад, ки дар давоми соли тақвимӣ маблағи аз ғурӯши воситаҳои асосии ин гурӯҳ бадастомада аз маблағи (бузургии) тавозуни арзишии ин гурӯҳи воситаҳои асосӣ дар охири соли гузашта бо тарҳи истехлоқ барои соли гузашта бо дарназардошти (зам кардани) арзиши воситаҳои асосие, ки ба гурӯҳ дар давоми соли тақвимӣ илова карда шудаанд, зиёд мебошад.

8. Агар тавозуни арзишии гурӯҳ дар охири сол камтар аз 50 нишондиханда барои ҳисобҳоро ташкил намояд, маблағи тавозуни арзишии гурӯҳ бояд тарҳ карда шавад.

9. Агар тамоми воситаҳои асосии гурӯҳ ғурӯхта, дода ё барҳам дода шуда бошанд, тавозуни арзишии гурӯҳ дар охири соли тақвимӣ бо дарназардошти муқаррароти қисми 4 ҳамин модда бояд тарҳ карда шавад.

10. Арзиши воситаҳои асосии барои иҷораи молиявӣ (лизинг) додашуда (аз рӯи иҷораи молиявӣ (лизинг) гирифташуда) дар тавозуни арзишии гурӯҳи дахлдори иҷорагир ҳисоб карда мешавад.

11. Барои иҷорадеҳ маблағи асосие, ки барои воситаҳои асосии ба иҷораи молиявӣ (лизинг) додашуда ба ӯ пардохт шудааст, ҳамчун маблағе баррасӣ мегардад, ки ҳангоми ғурӯши чунин воситаҳои асосӣ барои мақсадҳои сархати сеюми қисми 6 ҳамин модда гирифта шудааст, агар воситаҳои асосӣ ба тавозуни арзишии гурӯҳ то интиқоли онҳо ба иҷораи молиявӣ (лизинг) дохил карда шуда бошанд. Барои иҷорагир маблағи асосие, ки он ба иҷорадеҳ мепардозад, ҳамчун нархи хариди воситаҳои асосӣ баррасӣ мегардад.

Моддаи 119. Тарҳҳо нисбат ба хароҷоти таъмири воситаҳои асосии истехлоқшаванда

1. Тарҳи маблағ нисбат ба ҳар як гурӯҳ оид ба хароҷоти таъмири воситаи асосии шомили гурӯҳи мазкур дар ҳаҷми воқеии маблағҳои чунин таъмир, вале на бештар аз 10 фоизи тавозуни арзишии гурӯҳ дар охири соли тақвимӣ иҷозат дода мешавад.

2. Маблағи воқеии хароҷоти таъмир зиёда аз 10 фоизи тавозуни арзишии гурӯҳ ба афзоиши тавозуни арзишии ҳамин гурӯҳ дохил карда мешавад.

Моддаи 120. Тарҳи хароҷот нисбат ба саҳмҳои суғуртавӣ

Саҳмҳои суғуртавӣ, ки суғуртакунандагон дар асоси шартномаҳои суғуртаи ҳатмӣ мепардозанд, ба истиснои саҳмҳои суғуртавӣ тибқи шартномаҳои дорои хусусияти ҷамъшаванда ва баргардонидашаванда, бояд тарҳ карда шаванд.

Моддаи 121. Хароҷот барои корҳои ҷустуҷӯи геологӣ ва корҳои омодагӣ ба истихроҷи захираҳои табиӣ

1. Хароҷот барои корҳои ҷустуҷӯи геологӣ ва омодагӣ ба истихроҷи захираҳои табиӣ ҳамчун маблағгузорӣ ба воситаҳои асосие, ки гурӯҳи алоҳидаро ташкил медиҳанд, баррасӣ мегардад ва бояд аз даромади умумӣ мутобиқи моддаи 118 Кодекси мазкур дар намуди ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ тибқи меъёри истеҳлоқи воситаҳои асосии гурӯҳи 2 тарҳ карда шавад.

2. Ҳамин модда ҳамчунин нисбат ба хароҷоти андозсупоранда барои дороиҳои ғайримоддӣ вобаста ба гирифтани ҳуқуқ барои иҷрои корҳои ҷустуҷӯи геологӣ, коркард ё истифодаи захираҳои табиӣ татбиқ мегардад.

Моддаи 122. Хароҷот барои дороиҳои ғайримоддӣ

1. Ба дороиҳои ғайримоддӣ хароҷот барои объектҳои ғайримоддӣ (объектҳои моликияти ғайримоддӣ ба монанди иҷозатнома, патенти ихтироотӣ, тамғаи савдо, ҳуқуқи муаллифӣ, шартнома оид ба истифодаи номи шахси ҳуқуқӣ, таъминоти барномавӣ ва ғайра), ки дар давоми на камтар аз дувоздаҳ моҳ истифода мегарданд, дохил мешаванд, агар мӯҳлати истифодабарии хизмати онҳо маҳдуд бошад.

2. Хароҷот барои ба даст овардани (истеҳсол кардани) дороиҳои ғайримоддӣ ҳамчун маблағгузорӣ ба воситаҳои асосие, ки гурӯҳи алоҳидаро ташкил медиҳанд, ба назар гирифта мешавад ва бояд мутобиқи моддаи 118 Кодекси мазкур аз даромади умумӣ дар намуди ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоқӣ тибқи меъёри истеҳлоқи воситаҳои асосии гурӯҳи 5 тарҳ карда шавад.

3. Ба арзиши дороиҳои ғайримоддӣ истеҳлоқшаванда хароҷот барои ба даст овардан ё истеҳсол кардани онҳо дохил карда намешавад, агар онҳо ҳангоми ҳисоби ғайриандозбандишавандаи андозсупоранда аллакай тарҳ шуда бошанд.

4. Ҳамин модда нисбат ба дороиҳои ғайримоддӣ, ки дар моддаи 121 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, татбиқ намегардад.

Моддаи 123. Маҳдудияти тарҳ нисбат ба андозҳо ва ҷаримаҳо

Тарҳҳо оид ба андозҳо ва ҷаримаҳо нисбат ба инҳо иҷозат дода намешаванд:

- андоз аз даромад ва андоз аз ғайриандоз, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ё дар давлатҳои дигар супорида шудааст;

- ҷаримаҳо ва ғайриандоз, ки ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон ё буҷети дигар давлат пардохт шудаанд (бояд пардохт шаванд).

Моддаи 124. Ба давраи дигар гузаронидани зарар, зарар ҳангоми фурӯш ё супоридани молу мулк

1. Барзиёдии тарҳҳои имконпазири андозсупоранда нисбат ба даромади умумӣ (зарар аз ғаёлияти соҳибкорӣ) ба давраи минбаъдаи давомнокиаш то 3 солро дарбаргиранда гузаронида мешавад ва аз ҳисоби ғоидаи то андозбандишавии давраҳои минбаъда пӯшонида мешавад.

2. Зараре, ки аз фурӯш ё супоридани молу мулк (ба истисноӣ молу мулке, ки барои ғаёлияти соҳибкорӣ истифода мешавад ё молу мулке, ки ғоидаи фурӯш ё супоридани онҳо аз андоз озод аст) расонида мешавад, аз ҳисоби ғоидаи фурӯш ё супоридани чунин молу мулки дигар ҷуброн мегардад.

3. Агар ҷуброни зарари дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда дар ҳамон сол имконнопазир бошад, он ба давраи минбаъдаи то 3 солро дарбаргиранда гузаронида мешавад ва аз ҳисоби ғоидаи аз фурӯш ё супоридани дигар чунин молу мулк гирифташуда ҷуброн мегардад. Зарарҳои дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда набояд аз даромади умумӣ барои мақсадҳои андоз аз ғоида тарҳ карда шаванд.

ЗЕРҒАСЛИ 4. СИТОНИДАНИ АНДОЗ ДАР МАНБАИ ПАРДОХТ

БОБИ 19. СИТОНИДАНИ АНДОЗ ДАР МАНБАИ ПАРДОХТ

Моддаи 125. Тартиби ситонидани андоз дар манбаи пардохт

1. Шахсони (агентҳои андози) зерин вазифадоранд, ки андозро аз манбаҳои пардохт ситонанд:

- шахсони ҳуқуқӣ, инчунин воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки ба шахсони воқеии кироҷори худ дар шакли музди меҳнат даромад медиҳанд (бояд диҳанд);

- шахсони ҳуқуқӣ, инчунин воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки барои хизматрасонӣ (ичроӣ кор) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шахсони воқеие, ки ба сифати соҳибкори инфиродӣ ба қайд гирифта нашудаанд, дар асоси шартномаҳои хусусияти граждании ҳуқуқидошта ё бе чунин шартномаҳо, ба истисноӣ шартномаҳои граждании ҳуқуқие, ки мавзӯи онҳо гузаштани ҳуқуқи моликият ё ҳуқуқҳои дигари ашёӣ (ҳуқуқҳои молумулкӣ) мебошад, барои иҷроӣ кор (хизматрасонӣ) даромад пардохт менамоянд;

- шахсони ҳуқуқӣ, инчунин воҳидҳои алоҳидаи онҳо, соҳибкорони инфиродӣ ва муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, ки ба шахсони воқеӣ нафақа, стипендия ва кӯмакпулӣ медиҳанд, ба истисноӣ нафақа, стипендия ва кӯмакпулӣҳои давлатӣ;

- резидентҳое, ки суди саҳмияҳо ва ғоизҳоро пардохт менамоянд;

- шахсони ҳуқуқӣ - резидентҳое, ки қисми саҳмияи (ҳиссаи иштироки) ба ғайрирезидентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқдошташон фурӯхта (бегона карда) шудааст, инчунин агентҳои ваколатдори ғайрирезидентҳо, ки молу мулки (саҳмияҳои, ҳиссаи иштироки) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вучуддоштаи чунин ғайрирезидентҳоро фурӯхтаанд (бегона кардаанд) ё додаанд, агар ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи пардохти андоз аз ҷониби ҳуди ғайрирезидентҳо пас аз фурӯш (бегонакуни) ё додани молу мулки зикршуда пешниҳод нашуда бошанд;

- шахсоне, ки пардохтҳои дар моддаи 128 Кодекси мазкур пешбинишударо анҷом медиҳанд;

- шахсоне, ки бурдҳоро оид ба вомбаргҳо, лотереяҳо, оид ба натиҷаҳои озмунҳо, мусобиқаҳо ва дигар чорабиниҳо мукофотҳо (бурдҳо, тӯхфаҳо) медиҳанд.

2. Шахсе, ки даромади дар қисми 1 Ҳамин модда пешбинишударо пардохт менамояд, барои ситонидан ва ба буҷет гузаронидани андоз ҷавобгар мебошад. Агар маблағи андоз сари вақт ба буҷет гузаронида нашавад, шахси даромад пардохткунанда ӯҳдадор аст маблағи андози нигоҳдоштанишуда ва ба буҷет гузарониданишударо, инчунин ҷаримаҳо ва ғоизҳои дахлдорро аз ҳисоби худ ба буҷет гузаронад.

3. Шахсоне, ки мутобиқи қисми 1 Ҳамин модда андозро аз манбаи пардохт меситонанд (ҳисоб мекунанд), аз ҷумла шахсоне, ки барои пардохти музди меҳнат аз ташкилотҳои қарзӣ маблағ мегиранд, вазифадоранд:

- андозҳои ситонидашударо (ҳисобшударо), аз ҷумла андози иҷтимоиро ба буҷет ҳамзамон бо гирифтани маблағҳо барои пардохти даромад дар шакли музди меҳнат, дар дигар ҳолатҳо - дар давоми 5 рӯзи қорӣ баъди ба охир расидани моҳе, ки дар он пардохтҳо (маблағҳо) супорида шуда буданд, гузаронанд;

- ҳангоми пардохти даромад дар шакли музди меҳнат, бо дархости шахси воқеӣ, ки даромад мегиранд, дар давоми 5 рӯзи қорӣ ба онҳо, бо зикри насаб, ном ва номи падар, рақами мушаххаси андозсупоранда, маблағ ва намуди даромад ва андозҳои ситонидашуда (агар андоз нигоҳ дошта шавад) маълумотнома диҳанд;

- бо дархости шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки мутобиқи қисми 1 Ҳамин модда даромад мегиранд (гирифтаанд), ба онҳо дар давоми 5 рӯзи қорӣ бо зикри рақами мушаххаси андозсупоранда, номи (насаб, ном ва номи падари) шахс, маблағи умумии даромад ва маблағи умумии андози дар соли ҳисоботи ситонидашуда маълумотнома фиристонанд (пешниҳод кунанд).

4. Ба ташкилотҳои қарзӣ додани маблағҳои пулӣ барои пардохти даромад дар шакли музди меҳнат бе пешақӣ ба буҷет аз ҷониби андозсупорандагон (агентҳои андоз) гузарондани маблағи андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ, ки ба маблағи воситаҳои пулӣ дар боло пешбинигардида алоқаманд аст, манъ аст ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

5. Нигоҳ доштани андоз аз даромад ва пардохт намудани андози иҷтимоӣ аз даромадҳои аз буҷет маблағгузоришавандаи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои байналмилалӣ, муассисаҳои дипломатӣ, консулӣ ва дигар муассисаҳои ба онҳо баробарқардашуда ба ҳайси намоёндаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа фаъолият менамоянд, ба таври марказонидашуда то санаи 15 моҳе, ки пас аз симоҳои ҳисоботи фаро мерасад, бо тартибе, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо мақоми ваколатдори давлатӣ муайян кардаанд, анҷом дода мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

Моддаи 126. Ситонидани андоз аз суди саҳмияҳо дар манбаи пардохт

1. Суди саҳмияҳое, ки корхонаҳои резидентӣ мепардозанд, ба истиснои суди саҳмияҳои (пардохтҳои ғайриандозии) корхонаҳое, ки тибқи санади меъёрии ҳуқуқии дигар аз ғоидаи соф ба буҷети давлатӣ пардохт шуда, андозбандӣ мегардад, пардохт мешаванд, бояд аз манбаи пардохт тибқи меъёри 12 ғоиза андозбандӣ шаванд ([Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188](#), аз [14.11.2016 № 1367](#)).

2. Суди саҳмияҳое, ки мутобиқи қисми 1 Ҳамин модда андозбандӣ мегарданд, ба даромади умумии шахси гирандаи он дохил карда намешавад ва минбаъд андозбандӣ намегардад.

Моддаи 127. Ситонидани андоз аз ғоизҳо дар манбаи пардохт

1. Ғоизҳое, ки резидент ё муассисаи доимии ғайрирезидент медиҳад ё аз номи ҷунин муассиса дода мешаванд, аз манбаи пардохт тибқи меъёри 12 ғоиза аз маблағи додашаванда андозбандӣ мегарданд, агар даромад аз манбаи

воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шавад, ба истиснои ҳолатҳои пешбинишудаи қисми 2 ҳамин модда.

2. Ҷоизҳое, ки ба ташкилотҳои қарзии резиденти, мақомоти молия, м ширкатҳои резидентии иҷораи молиявӣ (лизинг), аз ҷумла тибқи шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) пардохт мешаванд, дар манбаи пардохт андозбандӣ намегарданд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

3. Ҷоизҳое, ки мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбандӣ шудаанд, ба даромади умумии гирандаи онҳо - шахси воқеӣ дохил намешаванд ва дар оянда, баъди пардохти онҳо ба ин шахс, андозбандӣ намегарданд.

4. Шахси ҳуқуқӣ - резидент, ки ғоидаи он бояд андозбандӣ гардад, ҳангоми гирифтани ғоизҳои мутобиқи қисми 1 ҳамин модда андозбандишуда, тамоми маблағи даромади ғоизиро бе тарҳи андози ситонидашуда ба даромади умумии худ дохил менамояд ва ҳуқуқ дорад ин андози аз манбаи пардохт нигоҳдошташударо, ҳангоми мавҷудияти ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи нигоҳдошти андоз дар манбаи пардохт, ба ҳисоб гирад.

Моддаи 128. Ситонидани андоз аз даромади ғайрирезидентҳо дар манбаи пардохт

1. Даромади ғайрирезидент аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба муассисаи доимии ҳамин ғайрирезидент дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон марбут намебошад, аз манбаи пардохт ҳамчун даромади умумӣ, бе тарҳи хароҷот (ба истиснои тарҳи андоз аз арзиши иловашуда дар ҳолати андозбандӣ мутобиқи моддаи 177 Кодекси мазкур) бояд тибқи меъёрҳои муайяннамудаи қисми 6 ҳамин модда андозбандӣ гардад. "Инчунин бо тартиби мазкур андозбандии даромадҳои ғайрирезидент аз манбаҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки тибқи Кодекси мазкур ба муассисаи доимии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон марбут буда, сари вақт анҷом наёфта, ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи пардохти андоз пешниҳод нашудааст, дар манбаи пардохт амалӣ карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

2. Таҳти мафҳуми пардохти даромад супоридани пул дар шакли нақдӣ ва (ё) ғайринақдӣ, коғазҳои қиматнок, молҳо, дигар молу мулк, додани манфиат, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо фаҳмида мешаванд.

3. Пардохтҳо ба манфиати ғайрирезидентҳо мутобиқи қисми 1 ҳамин модда, вобаста ба таҳвили молҳо ҳангоми амалиёти тиҷорати хориҷӣ (вобаста ба воридоти молҳо) ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар манбаи пардохт бояд андозбандӣ нагарданд.

4. Андозбандии даромадҳои ғайрирезидент, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба даст оварда шудаанд, сарфи назар аз ихтиёрдории ин ғайрирезидент нисбат ба даромадҳои худ ба манфиати шахсони сеюм дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) воҳидҳои алоҳидаи худ (шахсони дигар) дар дигар давлатҳо, дар манбаи пардохт анҷом дода мешавад.

5. Андоз аз даромади ғайрирезидент аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба шакл ва маҳалли пардохти даромад ситонида мешавад.

6. Бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда даромадҳои ғайрирезидент аз манбаҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо муассисаи доимии ин ғайрирезидент дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон алоқаманд намебошанд, бояд дар манбаи пардохт ҳамчун даромади умумӣ, бе тарҳи хароҷот (ба истиснои дар ҳолати андозбандӣ тарҳи андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи моддаи 177 Кодекси мазкур) тибқи меъёрҳои зайл андозбандӣ шаванд:

- суди саҳмияҳо - мутобиқи моддаи 126 Кодекси мазкур;
- ғоизҳо - мутобиқи моддаи 127 Кодекси мазкур;

- саҳмҳои суғуртавие, ки мутобиқи шартномаҳои суғурта ва азнавсуғуртакунии таваккалҳо аз тарафи резидент пардохт мешаванд тибқи меъёри 6 Ҷоиза;

- маблағҳое, ки барои хизматрасонии телекоммуникатсионӣ ё нақлиётӣ ҳангоми алоқа ё ҳамлу нақли байналмилалӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар давлатҳо аз тарафи резидент пардохт мешаванд, ба истиснои маблағҳо барои Ҷаҳти баҳрӣ - тибқи меъёри 5 Ҷоиза, маблағҳо барои Ҷаҳти баҳрӣ - тибқи меъёри 6 Ҷоиза (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046*);

- даромадҳо дар шакли музди меҳнат, ки моддаи 99 Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст ва аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, новобаста ба шакл ва маҳалли пардохти даромадҳо пардохт мешаванд, тибқи меъёри дар қисми 3 моддаи 103 Кодекси мазкур пешбинигардида;

- даромадҳои дигар, ки дар сарҳатҳои яқум - панҷуми ҳамин қисм пешбинӣ нашудаанд - тибқи меъёри 15 Ҷоиза.

7. Барои мақсадҳои ҳамин модда маблағҳои пардохтшудаи муассисаи доимии ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ё аз номи чунин муассиса пардохтшуда ҳамчун маблағҳои супоридаи корхонаи резидентӣ баррасӣ мегарданд.

8. Ташкилотҳое, ки новобаста ба маҳалли пардохт ба ғайрирезидентҳои дар татбиқи созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) бе таъсиси муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон иштироккунанда даромад пардохт менамоянд, ўҳдадоранд ба сифати агентҳои андоз аз манбаи пардохт андозро нигоҳ доранд ва ба буҷет пардохт намоянд. Дар ҳолати риоя накардани талаботи мазкур, андоз аз ҳисоби ташкилотҳои зикршуда ситонида мешавад.

ЗЕРҶАСЛИ 5. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ ОИД БА АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

БОБИ 20. АНДОЗБАНДИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

Моддаи 129. Андозбандии Ҷоидаи софи муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ

Илова ба андоз аз Ҷоидаи муассисаи доимии шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки Ҷаъолияташро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, аз Ҷоидаи софи ин муассисаи доимӣ тибқи меъёри 15 Ҷоиз андозбандӣ мешавад.

Моддаи 130. Баҳисобгирии андози хориҷӣ

1. Маблағи андоз аз даромад ё андоз аз Ҷоида, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шудаанд, ҳангоми дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтани чунин андозҳо, дар сурати тасдиқ шудани пардохти андоз берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ, ба ҳисоб гирифта мешавад.

2. Ҳаҷми баҳисобгирӣ, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, набояд аз маблағи андозе, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба чунин даромад ё Ҷоида тибқи меъёрҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалкунанда ҳисоб карда шудааст, зиёд бошад.

Моддаи 131. Даромаде, ки дар мамлакатҳои дорои андозбандии имтиёзнок гирифта шудааст

1. Агар резидент мустақиман ё ғайримустақим дорои зиёда аз 10 Ҷоизи фонди оинномавӣ ё зиёда аз 10 Ҷоизи саҳмияҳо бо ҳуқуқи овози корхонаи хориҷӣ бошад, ки дар навбати худ дар мамлакати дорои андозбандии имтиёзнок даромад мегирад, як қисми чунин даромад, ки ба резидент тааллуқ

дорад, ба даромади (фоидаи) андозбандишавандаи вай (резидент) дохил карда мешавад.

2. Давлати хориҷӣ давлати дорои андозбандии имтиёзнок ҳисобида мешавад, агар:

- меъёри андоз дар он нисбат ба меъёри мувофиқи Кодекси мазкур муқарраршуда, 30 фоиз кам бошад;

- дар он қонунҳо дар бораи махфӣ нигоҳ доштани маълумоти молиявӣ ё маълумот дар бораи ширкатҳо амал меkunанд, ки имконият медиҳанд сирри соҳиби воқеии молу мулк ё гирандаи даромад (фоида) махфӣ нигоҳ дошта шавад.

БОБИ 21. МУҚАРРАРОТИ МАХСУС ДОИР БА САНАДҲОИ ҲУҚУҚИИ БАЙНАЛМИЛАЛӢ

Моддаи 132. Тартиби татбиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ

Татбиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ дар хусуси бартараф намудани андозбандии дукарата ва пешгирии саркашиҳо аз пардохтани андозҳо аз даромадҳо ва молу мулк (сармоя) тибқи дастурамале амалӣ карда мешавад, ки Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ бо дарназардошти талаботи боби мазкур тасдиқ мекунад.

Моддаи 133. Тартиби пардохти андоз аз даромадҳои ғайрирезидентҳо аз ҷаъолият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки боиси таъсиси муассисаи доимӣ намешавад

1. Тартиби пардохти андозе, ки ҳамин модда пешбинӣ намудааст, нисбат ба даромади ғайрирезидент аз ҷаъолияташ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки боиси таъсис додани муассисаи доимӣ намегардад, тибқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ татбиқ карда мешавад, ба истиснои даромадҳое, ки дар моддаҳои 134-137 Кодекси мазкур зикр шудаанд.

2. Ғайрирезиденти дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад, ҳуқуқ дорад тартиби пардохти андози пешбининамудаи ҳамин моддаро амалӣ намояд. Дар ҳолати татбиқ накардани муқаррароти ҳамин модда агенти андоз ўҳдадор аст андозро аз манбаи пардохт нигоҳ дорад ва тибқи тартиби муқаррароти умумӣ ба буҷети давлатӣ пардохт намояд.

3. Ғайрирезиденте, ки аз манбаи воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад ва хоҳиш дорад муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалиро дар хусуси бартараф намудани андозбандии дукарата истифода барад, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ўҳдадор аст ба мақоми дахлдори андоз тибқи тартиби муқарраргардида нусхаи аслии ҳуҷҷати тасдиқкунандаи резидентинашро барои соли дахлдори тақвимӣ ва ариза оид ба татбиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ пешниҳод намояд.

4. Агенти андоз дар лаҳзаи ба ғайрирезидент пардохт намудани даромад ўҳдадор аст аз манбаи пардохт андозро тибқи меъёри муайяннамудаи моддаи 128 Кодекси мазкур нигоҳ дорад ва ба мақомоти дахлдори андоз иттилоот пешниҳод намояд.

5. Мақомоти андоз дар давоми 15 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи гирифтани иттилооти пешниҳоднамудаи агенти андоз ҳуҷҷатҳои зарурии ғайрирезидентро омӯхта, ўҳдадоранд дар ҳамон мўҳлат қарори худро ба агенти андоз хабар диҳанд. Дар ҳолати зарурати гирифтани иттилооти иловагӣ дар бораи ғайрирезидент аз мақоми андози давлати дигар, мўҳлати қабули қарори мусбӣ ё манфӣи мақомоти андоз метавонад дароз карда шавад.

6. Ҳангоми гирифтани қарори мусбии мақомоти андоз барои баргардонидани андози нигоҳдошташуда, агенти андоз маблағи андози нигоҳдошташударо ба ғайрирезидент месупорад (мепардозад).

7. Дар ҳолати розӣ набудан бо қарори манфии мақомоти андоз, ғайрирезидент ҳуқуқ дорад дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи гирифтани чунин қарор ба мақоми ваколатдори давлатӣ (дар ҳолати зарурат, бо ҷалб намудани мақоми ваколатдори мамлакати резидентиаш) бо ариза дар хусуси такроран баррасӣ кардани масъалаи вобаста ба қонунан дуруст будани татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ муроҷиат ва ҳамзамон мақомоти андоз ва агенти андозро дар хусуси шикоятӣ қарори онҳо огоҳ намояд.

8. Ҳангоми аз ҷониби мақомоти андоз қабул гардидани қарори манфӣ аз рӯи ариза ва дар ҳолати аз ҷониби агенти андоз дар мӯҳлати 10 рӯз аз ғайрирезидент нагирифтани огоҳии дар қисми 7 ҳамин модда муқарраршуда оид ба норозӣ будан бо қарори мақомоти андоз, агенти андоз ӯҳдадор аст маблағи нигоҳдошташудаи андозро ба буҷет гузаронад.

9. Дар ҳолати аз ҷониби ғайрирезидент ё агенти андоз иҷро нагардидани талаботи ҳамин модда, ӯҳдадорӣ оид ба гузаронидани андози аз манбаи пардохт нигоҳдошташуда ба буҷет ва муҷозоти ҷаримаӣ барои дар вақташ нагузаронидани андоз ба зиммаи агенти андоз гузошта мешавад.

10. Мақомоти андоз ӯҳдадоранд баҳисобгирии маблағҳои зеринро баранд:

- маблағҳои даромадҳо аз манбаҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки агентҳои андоз ба ғайрирезидентҳо пардохт намудаанд (барои пардохт пешбинӣ намудаанд), новобаста ба маҳалли пардохт ва маблағи андози нигоҳдошташуда;

- маблағҳои андозҳои ба ғайрирезидентҳои дорои ҳуқуқ ба татбиқи муқаррароти санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ пардохткардашуда (баргардонидашуда);

- маблағҳои андозҳоеро, ки агентҳои андоз аз даромадҳои ғайрирезидент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон нигоҳ доштаанд ва ба буҷет гузаронидаанд.

Моддаи 134. Тартиби татбиқи санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии даромадҳо аз расонидани хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ

(Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046)

1. Даромадҳо аз хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, аз ҷониби шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезиденти дорои ҳуқуқ барои татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ гирифта мешавад, бояд бе пешниҳоди ариза оид ба татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ дар асоси ҳуҷҷате, ки резидент будани ӯро тасдиқ мекунад, аз андозбандӣ озод карда шавад, агар ин шахси ҳуқуқии хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба чунин фаъолият муассисаи доимӣ дошта бошад *(Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046)*.

2. Ҳамзамон чунин шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезидент ӯҳдадор аст баҳисобгирии алоҳидаи маблағи даромадҳоро аз хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ (ки бояд мутобиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ андозбандӣ нашаванд) ва аз хизматрасонии нақлиётӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон (андозбандишаванда) таъмин намуда, ин даромадҳоро дар эълумияи андоз аз ғоида дарҷ намояд. Маблағи умумии ғоидаи андозбандишаванда (даромади андозбандишаванда) дар эълумияи дар боло пешбинишуда ба маблағи ғоидаи андозбандишавандае (даромади андозбандишавандае), ки дар асоси баҳисобгирии алоҳида ҳисоб карда шуда,

мутобиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ бояд аз андозбандӣ озод гардад, кам карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

3. Дар сурати татбиқи ғайриқонунии муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ, ки боиси насупоридан ё нопурра пардохтани андоз ба буҷет гардидааст, ғайрирезидент мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

4. Даромади шахси ҳуқуқӣ - ғайрирезидент, ки воситаҳои нақлиётро дар боркашонии байналмилалӣ, ки яке аз тарафҳои он Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, бе таъсиси муассисаи доимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода мебарад ва ҳуқуқи татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалиро дорад, бояд тибқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 133 Кодекси мазкур аз андозбандӣ озод карда шавад.

Моддаи 135. Тартиби татбиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии суди саҳмияҳо, фоизҳо, роялти

1. Агенти андоз ҳуқуқ дорад дар лаҳзаи пардохти даромад ба ғайрирезидент дар шакли суди саҳмияҳо, фоизҳо, роялти муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ дахлдорро бе пешниҳоди ариза аз ҷониби ғайрирезидент ҷиҳати татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ дар асоси ҳуҷҷати тасдиқкунандаи резидентӣ татбиқ намояд, агар чунин ғайрирезидент гирандаи охирини даромад буда, барои татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ ҳуқуқ дошта бошад.

2. Агенти андоз ўҳдадор аст дар ҳисоби андоз дар манбаи пардохт, ки ба мақомоти андоз пешниҳод мешавад, маблағи даромади супоридашуда (ҳисобшуда) ва (ё) андозҳои мутобиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ ситонидашуда, меъёрҳои андоз, номи санади ҳуқуқии байналмилалӣ ва иттилоотро аз ҳуҷҷати тасдиқкунандаи резидентии ғайрирезидент дарҷ намояд.

3. Дар сурати татбиқи ғайриқонунии муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ, ки боиси насупоридан ё нопурра пардохтани андоз ба буҷет гардидааст, агенти андоз мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Моддаи 136. Тартиби татбиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии ғоидаи соф ҳангоми ғайрият тавассути муассисаи доимӣ

1. Ғайрирезидент ҳуқуқ дорад муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалиро нисбат ба андозбандии ғоидаи соф ҳангоми ғайрият дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути муассисаи доимӣ бе пешниҳоди ариза барои татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ дар асоси ҳуҷҷати тасдиқкунандаи резидентӣ амалӣ намояд, агар чунин ғайрирезидент гирандаи охирини ғоидаи соф ва дорои ҳуқуқи татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии дахлдори байналмилалӣ бошад.

2. Шахси ҳуқуқӣ-ғайрирезидент дар эълония оид ба андоз аз ғоидаи ўҳдадор аст меъёри андоз, маблағи андоз аз ғоидаи соф ва номи санади ҳуқуқии байналмилалиро, ки дар асоси он меъёри дахлдори андоз татбиқ шудааст, зикр намояд.

3. Дар сурати татбиқи ғайриқонунии муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ, ки боиси насупоридан ё нопурра пардохтани андоз ба буҷет гардидааст, андозсупоранда мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешавад.

Моддаи 137. Тартиби татбиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ нисбат ба андозбандии дигар даромадҳо аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ғайрирезиденте, ки аз манбаъҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегирад, ба истиснои ҳолатҳои дар моддаҳои 134- 136 Кодекси мазкур пешбинишуда, ҳуқуқ дорад то ба он пардохт гардидани даромад оид ба татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ аз рӯи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии агенти андоз ариза пешниҳод намояд.

2. Мақомоти андоз дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ аризаро баррасӣ намуда, дар ҳолати дуруст будани маълумоти дар ариза зикргардида аризаи пешниҳодшударо тасдиқ менамоянд.

3. Дар ҳолати ғайриқонунӣ татбиқ гардидани муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ, мақомоти андоз ба ғайрирезидент раддияи асоснок (қарори манфӣ) пешниҳод менамоянд.

4. Дар ҳолати розӣ нашудан бо қарори манфии мақомоти андоз, ғайрирезидент ҳуқуқ дорад ба мақоми ваколатдори давлатӣ (ҳангоми зарурат бо ҷалби мақомоти салоҳиятдори мамлакати резидентӣ) бо ариза ҷиҳати баррасии тақрорӣ масъалаи қонунӣ будани татбиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ муроҷиат намояд.

Моддаи 138. Талаботи умумӣ ҳангоми пешниҳоди ариза барои татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ

Мақомоти андоз аризаро барои татбиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ аз рӯи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар мавриди иҷрои талаботи зерин қабул менамоянд:

1) Бо ариза дар як вақт пешниҳод намудани:

а) нусхаи қарордодҳо (шартномаҳо, созишномаҳо) барои иҷрои корҳо (хизматрасониҳо) ё барои дигар мақсадҳо;

б) нусхаҳои ҳуҷҷатҳои таъсисӣ;

в) шарҳи маблағи даромадҳо аз хизматрасониҳои нақлиётӣ дар ҳамлу нақли байналмилалӣ ва дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ([Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046](#));

г) санади корҳои иҷрошуда - ҳангоми аз ҷониби ғайрирезидент ба иҷро расидани намудҳои гуногуни корҳо, санади қабули истифодабарии объект - ҳангоми иҷрои корҳои сохтмонӣ, ҳисобнома ё дигар ҳуҷҷати пардохт, ки гирифтани даромадҳо аз хизматрасонӣ тасдиқ менамояд.

2) Аз ҷониби агенти андоз пешниҳод гардидани ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ, ки маблағи ҳисобшуда ва (ё) пардохтшудаи даромадҳо ва андозҳои нигоҳдошташударо тасдиқ менамоянд.

3) Тасдиқи резидент будани аризадиҳанда аз ҷониби мақоми салоҳиятдор ё ваколатдори давлати аризадиҳандае, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо он санади ҳуқуқии байналмилалӣ бастааст (бо замиаи ҳуҷҷати тасдиқкунандаи резидентӣ).

4) Ҳуҷҷате, ки резидентии ғайрирезидентро тасдиқ мекунад, бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд тасдиқ (легализатсия) карда шавад ё ба он апостил гузошта шавад, агар дар санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ эътирофнамудаи Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нагардида бошад ([Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1244](#)).

Моддаи 139. Маълумотнома оид ба маблағҳои андозҳои дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшуда

Бо талаби ғайрирезиденте, ки фаъолиятро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, мақомоти андоз аз рӯи шакл ва бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба маблағҳои даромадҳои аз манбаҳои воқеъ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшуда ва андозҳои дар давраи андозбандӣ ситонидашуда маълумотнома пешниҳод менамоянд.

ЗЕРҲАСЛИ 6. БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ

БОБИ 22. ҚОИДАҲОИ БАҲИСОБГИРИИ АНДОЗ

Моддаи 140. Тартиби баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷот

1. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, бо дарназардошти талаботи моддаи 48 Кодекси мазкур даромади (фоидаи) андозбандишаванда бо ислоҳоти зарурӣ барои риояи муқаррароти Кодекси мазкур бояд тибқи ҳамон усули баҳисобгирие ҳисоб карда шавад, ки андозсупоранда дар ҳисоботи муҳосибавӣ истифода мебарад.

2. Вобаста ба низоми андозбандии истифодашаванда андозсупоранда метавонад бо мақсади андозбандӣ баҳисобгириро тибқи усули кассавӣ ё тибқи усули ҳисобу замкунӣ ба роҳ монад, ба шарте ки, агар андозсупоранда дар давоми соли тақвимӣ ҳамон як усулро истифода барад.

3. Дар сурати тағйир ёфтани усули баҳисобгирӣ, ки андозсупоранда истифода мебарад, тағйирёбӣ дар баҳисобгирии даромад, хароҷот ва дигар унсурҳои, ки ба маблағи андоз таъсир мерасонанд, бояд дар соли тағйир додани усули баҳисобгирӣ дохил карда шаванд, то ки ҳеҷ яке аз ин унсурҳо сарфи назар нагардад ё дубора ба ҳисоб гирифта нашавад.

4. Нисбат ба супорандагони андоз аз арзиши иловашуда даромаду хароҷот бе андоз аз арзиши иловашуда ҳисоб карда мешавад, ба истиснои хароҷоте, ки нисбат ба он ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода намешавад.

Моддаи 141. Принципиҳои баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷотҳо тибқи усули кассавӣ

Андозсупорандае, ки баҳисобгириро бо усули кассавӣ пеш мебарад, бояд мутобиқи моддаҳои 142 ва 143 Кодекси мазкур даромадро дар санаи гирифтани он ҳисоб карда, тарҳи хароҷотро дар санаи амалӣ намудани он анҷом диҳад.

Моддаи 142. Лаҳзаҳои гирифтани даромад дар ҳолатҳои ҷудогона бо истифодаи усули кассавӣ

1. Агар андозсупоранда маблағҳои пулӣ гирад, пас лаҳзаҳои гирифтани даромад лаҳзаҳои гирифтани маблағҳои пулии нақд ва ҳангоми пардохти ғайринақдӣ бошад, лаҳзаҳои ворид гардидани маблағҳои пулӣ ба суратҳисоби бонкии ӯ ё дигар суратҳисобе ба ҳисоб меравад, ки ӯ ихтиёрдорӣ карда метавонад ё ҳуқуқи аз он гирифтани маблағҳои мазкурро дорад.

2. Агар ҳисоббаробаркунӣ барои дастрас намудани молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо дар давоми зиёда аз 6 моҳи тақвимӣ бо усули кассавӣ анҷом дода нашавад, новобаста ба муқаррароти қисми 1 ҳамин модда, барои мақсадҳои андозбандӣ ҳисоббаробаркунӣ дар моҳи пурраи тақвимии охири анҷомдодашуда ҳисобида мешавад.

3. Дар сурати бекор кардан ё пӯшонидани ўҳдадории молиявии андозсупоранда, аз ҷумла ҳангоми баҳисобгирии байниҳамдигарӣ, лаҳзаҳои

гирифтани даромад лаҳзаи бекор кардан ё пӯшонидани ўҳдадорӣ ба ҳисоб меравад.

Моддаи 143. Лаҳзаи хароҷот намудан дар баъзе ҳолатҳои ҷудогона бо истифодаи усули кассавӣ

1. Лаҳзаи хароҷот намудан, агар дар ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, лаҳзаи аз тарафи андозсупоранда воқеан анҷом додани хароҷот ба ҳисоб меравад.

2. Агар андозсупоранда маблағҳои пулӣ супорад, лаҳзаи хароҷот намудан лаҳзаи пардохти маблағҳои пули нақд, ҳангоми пардохти ғайринақдӣ бошад, ин лаҳза лаҳзаи аз тарафи бонк гирифтани супоришномаи андозсупоранда дар бораи гузаронидани маблағҳои пулӣ (дар ҳолате, ки дар суратҳисобҳои бонкии андозсупоранда маблағҳои кофӣ мавҷуд бошанд) доништа мешавад.

3. Ҳангоми бекор кардан ё пӯшонидани ўҳдадории молиявӣ дар назди андозсупоранда, аз ҷумла ҳангоми баҳисобгирии байниҳамдигарӣ, лаҳзаи хароҷот намудан лаҳзаи бекор кардан ё пӯшонидани ўҳдадории молиявӣ доништа мешавад.

4. Ҳангоми пардохтани ғоизҳо тибқи ўҳдадории қарзӣ ё додани маблағ барои иҷораи молу мулк, агар мўҳлати ўҳдадорӣ ё шартномаи иҷора якчанд давраи андозро дар бар гирад, маблағи ғоизҳои пардохтшуда (пардохти иҷора), ки амалан барои давраи андоз нигоҳ дошта мешавад, маблағи ғоизҳое (пардохти иҷорое) мебошад, ки бояд дар ин давра супорида шавад.

Моддаи 144. Принципиҳои баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷот ҳангоми истифодаи усули ҳисобу замкунӣ

Андозсупорандае, ки тибқи усули ҳисобу замкунӣ баҳисобгириро пеш мебарад, бояд даромаду хароҷотро мутобиқи моддаҳои 145 ва 146 Кодекси мазкур мутаносибан аз лаҳзаи гирифтани ҳуқуқ ба даромад ё пайдо шудани ўҳдадории пардохт, сарфи назар аз вақти воқеии гирифтани даромад ё иҷрои пардохт, ба ҳисоб гирад.

Моддаи 145. Лаҳзаи гирифтани даромад ҳангоми истифодаи усули ҳисобу замкунӣ

1. Ҳуқуқи гирифтани даромад ҳангоме пайдошуда ба ҳисоб меравад, ки агар маблағи дахлдор бояд ҳатман ба андозсупоранда пардохт шавад ё андозсупоранда тамоми ўҳдадориҳояшро тибқи аҳд ё шартнома иҷро карда бошад.

2. Агар андозсупоранда корро иҷро кунад ё хизмат расонад, ҳуқуқи гирифтани даромад дар лаҳзаи иҷрои ниҳоии кор ё хизматрасонии дар аҳд ё шартнома пешбинишуда бадастовардашуда ба ҳисоб меравад. Агар аҳд ё шартнома иҷрои кор ё хизматрасониро марҳала ба марҳала пешбинӣ намояд, ҳуқуқи гирифтани даромад дар ҳар марҳала дар лаҳзаи ниҳоии иҷрои кор ё хизматрасонии ин марҳала пайдо мешавад, агар моддаи 148 Кодекси мазкур тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

3. Агар андозсупоранда даромад гирад ё барои гирифтани даромад дар шакли ғоиз ё даромад барои ба иҷора додани молу мулк ҳуқуқ дошта бошад, ҳуқуқи гирифтани даромад дар лаҳзаи ба охир расидани мўҳлати ўҳдадории қарз ё шартномаи иҷора бадастовардашуда ҳисоб мешавад. Агар мўҳлати ўҳдадории қарз ё шартномаи иҷора якчанд давраи андозро дар бар гирад, даромад ба ин давраҳои андоз мувофиқи тартиби ҳисобу замкунии он тақсим карда мешавад.

Моддаи 146. Лаҳзаи хароҷот ҷангоми истифодаи усули ҳисобу замкунӣ

1. Лаҳзаи хароҷоти вобаста ба аҳд (шартнома) лаҳзаи иҷрои ҳамаи шартҳои зайл ҳисобида мешавад, ба шарт, ки агар ҳамин модда муқаррароти дигареро пешбинӣ накарда бошад:

- ҷангоми аз тарафи андозсупоранда бечуну чаро эътироф шудани ўҳдадориҳои молиявӣ;
- ҷангоми арзёбии ба қадри кофӣ дақиқи ҳаҷми ўҳдадориҳои молиявӣ;
- агар ҳамаи тарафҳои дар аҳд ё шартнома иштирокдошта тибқи аҳд ё шартнома ўҳдадориҳояшонро воқеан иҷро карда бошанд ва маблағҳои дахлдор бояд ҳатман пардохт шаванд.

2. Вобаста ба шартҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ўҳдадориҳои молиявӣ маънои ўҳдадориеро дорад, ки андозсупоранда мутобики аҳд (шартнома) қабул кардааст ва тарафи дигари дар аҳд (шартнома) иштирокдошта бо мақсади иҷрои он вазифадор аст, ки даромади дахлдорро дар шакли пулӣ ё шакли дигар ба андозсупоранда пешниҳод намояд.

3. Ҷангоми пардохти ғоизҳо тибқи ўҳдадориҳои қарз ё пардохт барои молу мулк ба иҷора гирифташуда лаҳзаи хароҷот намудан лаҳзаи ба охир расидани мўҳлати ўҳдадориҳои қарз ё шартномаи иҷора ҳисобида мешавад. Агар мўҳлати ўҳдадориҳои қарз ё шартномаи иҷора яқчанд давраи андозро дар бар гирад, хароҷот ба ин давраҳои андоз мувофиқи тартиби ҳисобу замкунии он тақсим карда мешавад.

Моддаи 147. Соҳиби муштарак

Дар мавриди созишномаи ҳаттӣ дар бораи соҳиби муштарак молу мулк ё яқоя анҷом додани ғаъолияти соҳибкорӣ ё созишномаи дигари ҳаттӣ, ки на камтар аз ду соҳибро бидуни таъсиси шахси ҳуқуқӣ пешбинӣ мекунад, онҳо мувофиқи ҳиссаи иштирокашон андозбандӣ карда мешаванд.

Моддаи 148. Даромадҳо ва тарҳҳо аз рӯи қарордодҳои дарозмўҳлат

1. Дар сурати аз ҷониби андозсупоранда истифода бурдани баҳисобгирӣ тибқи усули ҳисобу замкунӣ, даромадҳо ва тарҳҳои марбут ба қарордодҳои дарозмуддат барои ҳар як соли тақвимӣ мутобики ҳаҷми иҷрои воқеии онҳо нишон дода мешаванд.

2. Ҳаҷми иҷрои қарордод тавассути муқоисаи хароҷоти дар давоми соли тақвимӣ суратгирифта бо хароҷоти умумии баҳогузориҳои тибқи ҷунун қарордод пешбинишуда муайян мегардад.

3. Таҳти мафҳуми "қарордоди дарозмуддат" қарордод барои истехсол, насб ё сохтмон ё хизматрасонии вобаста ғаҳмида мешавад, ки дар доираи соли тақвимӣ, ки дар он қарордод пешбинишуда оғоз гардида, ба охир расонида нашудааст, ба истиснои қарордодҳои, ки тибқи арзёбӣ бояд дар доираи 6 моҳи аз санаи оғози қарордод мувофиқи қарордод пешбинигардида ба анҷом расонида шаванд.

Моддаи 149. Тартиби баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ

1. Баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ бо мақсадҳои андозбандӣ танҳо тибқи муқаррароти амалкунанда оид ба баҳисобгирии муҳосибӣ, ки дар асоси қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба баҳисобгирии муҳосиботӣ таҳия гардидааст, ба анҷом расонида мешавад.

2. Ҷангоми баҳисобгирии захираҳои молию моддӣ андозсупоранда вазифадор аст, ки арзиши молҳои истехсолнамуда ё харидаашро, ки мутаносибан дар асоси хароҷоти истехсолӣ (арзиши асли) ё нархи хариди

онҳо муайян карда мешавад, дар ҳисоботи андоз нишон диҳад. Аз ҷумла, андозсупоранда вазифадор аст ба арзиши ин молҳо хароҷоти нигоҳдорӣ ва интиқоли онҳоро ҳамроҳ кунад.

3. Ҳангоми ба ҳисоб гирифтани захираҳои молику моддӣ андозсупоранда ҳақ дорад, ки арзиши мол ё маҳсулоти нуқсондор, ботинан кӯҳнашуда ё аз мӯд баромадаро, ки бо ҳамин сабаб ё бо сабабҳои шабеҳ бо нархи зиёдтар аз хароҷоти барои истеҳсоли (нархи хариди) онҳо сарфшуда ғуруҳтан мумкин нест, дар асоси нархе, ки онҳоро ғуруҳтан мумкин аст, баҳо диҳад.

4. Нисбат ба молҳое, ки андозсупоранда оид ба онҳо баҳисобгирии инфиродӣ пеш намебарад, ӯ метавонад барои баҳисобгирии захираҳои молику моддӣ яке аз се усули зеринро истифода барад:

- усули ФИФО, ки мутобиқи он дар давраи ҳисоботӣ сараввал молҳои дар аввали давраи ҳисоботӣ ба захираҳои молику моддӣ дохилгардида ва сипас молҳое, ки дар давоми давраи ҳисоботӣ истеҳсол (харид) шудаанд, мувофиқи навбати истеҳсолшон (харидашон) ғуруҳташуда (истифодашуда) ҳисоб карда мешаванд;

- усули ЛИФО, ки мутобиқи он дар давраи ҳисоботӣ сараввал молҳое, ки охири истеҳсол (харид) шудаанд, ғуруҳташуда (истифодашуда) ҳисоб карда мешаванд;

- усули баҳо додан тибқи арзиши аслии миёна.

Моддаи 150. Баҳисобгирӣ ҳангоми иҷораи молиявӣ (лизинг)

1. Дар ҳолатҳое, ки иҷорадеҳ то оғози иҷораи молиявӣ (лизинг) соҳиби молу мулки моддӣ истеҳлоқшаванда мебошад, аҳд ҳамчун ғуруҳи молу мулк аз тарафи иҷорадеҳ ва харидани он аз ҷониби иҷорагир доништа мешавад.

2. Молу мулки моддӣ истеҳлоқшавандае, ки тибқи шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) ба иҷора дода мешаванд, дар давраи амали шартномаи иҷораи молиявӣ (лизинг) бояд дар тавозуни иҷорагир ба ҳисоб гирифта шаванд, ки ин ба иҷорагир (лизинггиранда) ҳуқуқ медиҳад тарҳҳоро вобаста ба мавзӯи лизинг (аз ҷумла истеҳлоқ ва хароҷоти таъмир) амалӣ намояд.

Моддаи 151. Тарҳҳои ҷуброншаванда ва ихтисори захираҳо

1. Агар маблағи хароҷот, зарар ва қарзҳои шубҳаноки пештар тарҳшуда ҷуброн гардад, маблағи гирифташуда даромади он давраи андозбандие ҳисоб карда мешавад, ки дар он ҷуброн анҷом дода шудааст.

2. Агар захираҳое, ки нисбат ба онҳо пештар мутобиқи моддаҳои 115 ва 116 Кодекси мазкур тарҳ сураи гирифта шудааст, ихтисор шаванд, маблағи ҷунин ихтисор ба даромад дохил карда мешавад.

Моддаи 152. Фоида ва зарар ҳангоми ғуруш ё супоридани дороиҳо

1. Фоида аз ғуруш ё супоридани дороиҳо фарқи мусбии байни маблағҳои аз ғуруш ё супоридани дороиҳо бадастомада ва арзиши дороиҳо мебошад, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур муайян карда мешавад. Ҳангоми дар асоси ройгон ё бо нархҳои тахфӣ супоридани дороиҳо фоидаи шахсе, ки дороиҳоро медиҳад, ҳамчун фарқи мусбии байни нархи бозории молу мулки ба ҳамин тарз супоридашаванда ва арзиши он, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур муқаррар мегардад, муайян карда мешавад.

2. Зарари аз ғуруш ё супоридани дороиҳо расонидашуда фарқи манфии байни маблағҳои аз ғуруш ё супоридани дороиҳо воридгардида ва арзиши дороиҳо мебошад, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур муайян карда мешавад.

3. Қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нисбат ба дороиҳои тибқи гурӯҳҳо истеҳлоқшаванда, инчунин нисбат ба захираҳои молиқ моддӣ татбиқ намегарданд.

Моддаи 153. Арзиши дороиҳо

1. Ба арзиши дороиҳо хароҷот барои харид, истеҳсол, сохтмон, васл ва насби онҳо, инчунин дигар хароҷоте, ки арзиши онҳоро зиёд мекунад, ба истиснои азнавнархгузориҳои воситаҳои асосӣ ва хароҷот, ки нисбат ба онҳо андозсупоранда барои тарҳ ҳуқуқ дорад, дохил карда мешаванд.

2. Агар танҳо як қисми дороиҳо ғуруҳта ё дода шаванд, пас арзиши дороиҳо дар лаҳзаи ғуруш ё додан байни қисмҳои боқимонда ва қисмҳои ғуруҳта ё додашуда тақсим карда мешавад.

Моддаи 154. Эътироф накардани ғоида ё зарар

1. Дар ҳолатҳои заил ҳеҷ гуна ғоида ё зарар ҳангоми муайян кардани даромади (ғоидаи) андозбандишаванда ба эътибор гирифта намешавад:

- доду гирифти дороиҳо байни зану шавҳар;
- доду гирифти дороиҳо байни собиқ ҳамсарон ҳангоми бекор кардани ақди никоҳ;
- ноҳост nobуд кардани дорой ё бегона кардани он бо сармоягузориҳои тақрории воридот (масалан, ҷубронпулии суғуртавии гирифташуда ҳангоми ноҳост nobуд сохтани дорой) ба дороиҳои шабеҳи он ё дар дороиҳои дорой ҳамон хусусият то ба охир расидани соли дуҷуми баъди соли, ки дорой nobуд ё бегона карда шудааст.

2. Арзиши дороиҳои ивазшаванда, ки дар сарҳати сеҷуми қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудааст, бо дарназардошти (дар сатҳи) арзиши дороиҳои ивазкардашуда дар лаҳзаи nobуд ё бегона кардани он ба афзоиши арзиши дороиҳои ивазшаванда ба фарқи мусбии байни хароҷоти андозсупоранда барои сармоягузориҳои тақрорӣ ва бузургии воридот мутобиқи сарҳати сеҷуми қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

3. Арзиши дороиҳои дар натиҷаи аҳд (шартнома) бадастомада, ки ҳангоми он ғоида мувофиқи сарҳатҳои яқум ва дуҷуми қисми 1 ҳамин модда барои мақсадҳои андозбандӣ ба ҳисоб гирифта намешавад, аз арзиши дорой барои тарафи супорандаи он дар санаи аҳд иборат мебошад.

4. Ҳамин модда нисбат ба дороиҳое, ки аз рӯи гурӯҳҳо истеҳлоқ мешаванд, татбиқ намегардад, ба истиснои сарҳатҳои яқум ва дуҷуми қисми 1 ҳамин модда, ки онҳо ҳангоме татбиқ мегарданд, ки ҳамаи дороиҳои гурӯҳ дар як вақт дода шаванд.

ЗЕРҲАСЛИ 7. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ

БОБИ 23. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ

Моддаи 155. Давраи андоз

1. Давраи андоз аз даромад барои даромадҳои дар шакли музди меҳнати аз ҷониби шахсони воқеӣ гирифташуда, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардохт ситонида шудааст, моҳи тақвимӣ мебошад, агар тартиби дигар дар Кодекси мазкур пешбинӣ нагардида бошад.

2. Давраи андоз аз даромад барои даромадҳои шахсони воқеӣ, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардохт дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонида намешавад, соли тақвимӣ мебошад, агар боби мазкур тартиби дигарро муқаррар накарда бошад.

3. Давраи андоз аз ғоида соли тақвимӣ мебошад. Ҳамзамон пешниҳоди ҳисобҳои пардохтҳои ҷории андоз аз ғоида ва пардохти онҳо дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи моддаҳои 156-158 Кодекси мазкур амалӣ мешавад.

Моддаи 156. Пешниҳоди эълومия

1. Эълумияи ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои дар шакли музди меҳнати шахсони воқеӣ, ки андоз аз онҳо дар манбаи пардохт ситонида мешавад, аз ҷумла аз ҷониби воҳиди алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ, то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад.

2. Эълумияи ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои шахсони воқеӣ - шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар муассисаҳои дипломатӣ, консулии давлатҳои хориҷӣ ва ба онҳо баробаркардашудаи намояндагӣҳои ташкилотҳои хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунанд, то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад. Иттилоот дар бораи шахсони воқеӣ дар боло пешбинишуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи гузашта фаро мерасад (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

3. Ҳисоби ягона оид ба андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ аз даромадҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои дипломатӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа фаъолият менамоянд, ҳар семоҳа аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешавад, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад ва дар ҳамин мӯҳлат андозҳо ситонида мешаванд.

4. Андозсупорандагони зерин эълумияро оид ба андоз аз даромад аз даромадҳои дигар шахсони воқеӣ, ки дар манбаи пардохт андозбандӣ намешаванд ва (ё) эълумияро оид ба андоз аз ғоида то 1-уми апрели баъди соли ҳисоботӣ ба мақомоти андоз месупоранд:

- резидентҳо - супорандагони андоз аз ғоида;
- шахсони воқеӣ - резидентҳои дорои даромад, ки дар манбаи пардохти воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ намешаванд, ба истиснои шахсоне, ки андозҳоро мутобиқи фасли XVI Кодекси мазкур пардохт менамоянд;
- шахсони воқеӣ - резидентҳое, ки дар суратҳисобҳои дар бонкҳои хориҷии воқеӣ берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағҳои пулӣ доранд, инчунин онҳое, ки берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд;
- шахсони воқеӣ, ки мутобиқи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба зиммашон вазифаи пешниҳоди эълумия оид ба андоз аз даромад гузошта шудааст. Тартиб, мӯҳлатҳои пешниҳод, инчунин шакли эълумияро, ки ин шахсон пешниҳод мекунанд, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд (*Қонуни ҚТ аз 3.08.2018 № 1546*);
- дигар шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ - ғайрирезидентҳое, ки аз манбаҳои воқеӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромаде мегиранд, ки бояд андозбандӣ карда шавад, аммо дар манбаи пардохт андозбандӣ намешавад.

5. Ҳангоми барҳам додани шахси ҳуқуқӣ комиссияи барҳамдиҳӣ ё андозсупоранда феврал дар ин бора ба мақоми андоз огоҳиномаи хаттӣ мефиристад. Комиссияи барҳамдиҳӣ вазифадор аст, ки эълумияи андозро ба мақомоти дахлдори андоз пешниҳод намояд.

6. Шахси воқеӣ, ки аз вай пешниҳод кардани эълумияи андоз талаб карда намешавад, метавонад бо пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда бо

талаби аз нав ҳисоб кардани андоз ва баргардонидани маблағи барзиёд супоридааш эълومия пешниҳод кунад.

7. Ҳисобҳо оид ба пардохти маблағҳои ҷорӣ (пешпардохт) аз рӯи андоз аз Ҷоид, инчунин маълумот дар бораи шахсоне, ки андозашон дар манбаи пардохт нигоҳ дошта шудааст, тибқи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ бо дарназардошти талаботи қисмҳои 1, 2 ва 3 моддаи 157 Кодекси мазкур ҳар моҳ (ҳар семоҳа) то санаи 15-уми моҳе пешниҳод карда мешаванд, ки баъди моҳи (семоҳаи) ҳисоботӣ фаро мерасад.

8. Эълумияи андоз аз Ҷоид ва ҳисоботи муҳосиби соли на, аз ҷумла тавозуни муҳосибӣ то 1-уми апрели баъди соли ҳисоботӣ пешниҳод карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

9. Эълумияи Бонки миллии Тоҷикистон оид ба Ҷоиди воқеии ба буҷети давлатӣ пардохтшаванда, ки шакли он аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешавад, то 1 августи соли на, ки баъди соли ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

Моддаи 157. Пардохтҳои ҷорӣ (пешпардохти) андоз

1. Супорандагони андоз аз Ҷоид, ба истиснои шахсоне, ки мутобиқи фасли XVI Кодекси мазкур андозбандӣ мешаванд, вазифадоранд пардохти ҷорӣ ҳармоҳаро (ҳар семоҳаро) ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи (семоҳаи) ҳисоботӣ фаро мерасад, анҷом диҳанд (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

2. Супорандагони андоз аз Ҷоид, ба истиснои шахсоне, ки дар баҳисобгирии раёсати андози андозсупорандагони калон мебошанд ва шахсоне, ки маблағи андоз аз Ҷоиди онҳо барои соли гузаштаи тақвимӣ аз маблағи муайяннамудаи Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ зиёд мебошад, вазифадоранд ҳар семоҳа пардохти ҷориро ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъди семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, анҷом диҳанд (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

3. Маблағи ҳар пардохти ҷорӣ моҳона (семоҳа) дар давраи 12-моҳа, ки ҳар 15-уми апрел оғоз меёбад, наметавонад аз ҳар як маблағҳои зерин камтар бошад:

- аз дувоздаҳ як қисми (аз ҷор як қисми) маблағи андоз аз Ҷоид барои соли гузаштаи андоз (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*);
- 1 Ҷоизи даромади умумии моҳи (семоҳаи) ҳисоботӣ.

4. Пардохтҳои ҷорӣ андоз аз Ҷоид ба маблағи ин андози барои соли тақвимӣ пардохтшаванда ба ҳисоб гирифта мешаванд. Ҳама гуна пардохтҳои барзиёди ҷорӣ андоз аз Ҷоид дар муқоиса бо ӯҳдадорӣ доир ба ин андоз барои соли тақвимӣ ба ҳисоби ӯҳдадориҳо оид ба дигар андозҳо гирифта мешаванд ё ба андозсупоранда баргардонида мешаванд.

5. Пардохтҳои ҷорӣ аз рӯи андоз аз Ҷоид пардохтҳои ҳатмӣ буда, барои сари вақт напардохтани онҳо Ҷоизҳо ҳисоб карда мешаванд.

Моддаи 158. Пардохти андозҳо ва муқаррароти маъмури

1. Супорандагони андоз аз даромад андозро дар маҳалли баҳисобгириашон дар мӯҳлатҳои барои пешниҳод намудани эълумияҳои андоз муқарраршуда пардохт менамоянд.

2. Шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз ҳисоби кор дар ташкилотҳои дипломатияи консулгариҳои давлатҳои хориҷӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд, вазифадоранд аз даромадҳои худ мустақилона андози даромадро дар мӯҳлатҳои барои пешниҳоди эълумия муқарраршуда супоранд.

3. Таксим кардани маблағи пардохтҳои ҷории андоз аз ғоида, инчунин маблағҳои андозе, ки бояд ба қисми даромади буҷетҳо аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ гузаронида шаванд, аз ҷониби корхона байни буҷетҳои маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона, инчунин дар маҳалли ҷойгиршавии ҳар як воҳиди алоҳидаи он бо дарназардошти ҳиссаи хароҷот барои пардохти музди меҳнате, ки ба воҳиди асосии корхона ва ба ҳар як воҳиди алоҳидаи корхона дар хароҷоти умумии музди меҳнат дар корхона (воҳиди асосии корхона дар якҷоягӣ бо ҳамаи воҳидҳои алоҳидаи корхона) тааллуқ дорад, мутобиқи маълумоти баҳисобгирии муҳосиби корхона сурат мегирад. Ҳиссаҳои хароҷоти барои пардохти музди меҳнат дар ҳамин қисм пешбинигардида бо дарназардошти нишондиҳандаҳои воқеии хароҷот барои музди меҳнати воҳиди асосии корхона ва воҳидҳои алоҳидаи он мутобиқи маълумоти баҳисобгирии муҳосиби корхона барои охири давраи ҳисоботӣ муайян карда мешаванд.

4. Ҳисоб кардани маблағи пардохтҳои ҷории андоз аз ғоида, инчунин маблағҳои андозе, ки бояд ба қисми даромади буҷетҳо аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ дар маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона ва ҳар кадом воҳиди алоҳидаи он пардохт шаванд, аз ҷониби корхона мустақилона анҷом дода мешавад. Маълумотро дар бораи маблағҳои пардохтҳои ҷории андоз аз ғоида, инчунин дар бораи маблағҳои аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ ҳисобкардашуда корхона ба воҳидҳои алоҳидаи худ, инчунин ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии худ ва маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида на дертар аз мӯҳлати барои амалӣ намудани пардохтҳои ҷорӣ мутобиқи моддаи 157 Кодекси мазкур муқарраргардида ва барои пешниҳоди эълومия аз рӯи андоз аз ғоида мутобиқи моддаи 156 Кодекси мазкур дастрас менамояд.

5. Корхона маблағи пешпардохтҳо ва маблағи андозеро, ки аз рӯи ҷамъбасти соли тақвимӣ ҳисоб карда шудааст, ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии воҳиди асосии корхона ва воҳидҳои алоҳидаи он тавассути воҳиди асосии корхона ё тариқи ҳар воҳиди алоҳидаи на дертар аз мӯҳлати муқаррарнамудаи ҳамин модда ва моддаи 157 Кодекси мазкур месупорад.

6. Супорандагони андоз аз ғоида ҳисоби ниҳой анҷом медиҳанд ва андозро дар маҳалли баҳисобгириашон на дертар аз 10-уми апрели соли баъди соли тақвими ҳисоботӣ фарорасанда пардохт менамоянд.

7. Бонки миллии Тоҷикистон андоз аз ғоидаро на дертар аз 1 августи соли, ки баъди соли ҳисоботӣ фаро мерасад, месупорад (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

8. Назорати пардохти андоз аз ғоида ва андоз аз даромад аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

9. Дастурамалҳо оид ба ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз ғоида ва андоз аз даромад, инчунин шаклҳои эълумияҳо ва ҳисобҳои дахлдор аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ҶАСЛИ IX. АНДОЗ АЗ АРЗИШИ ИЛОВАШУДА

БОБИ 24. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 159. Мафҳуми андоз аз арзиши иловашуда

Андоз аз арзиши иловашуда ҳамчун андози ғайримустақим бояд дар тамоми марҳилаҳои истеҳсолот, муомилоти молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо пардохт шавад.

БОБИ 25. АНДОЗСУПОРАНДАҶОН

Моддаи 160. Андозсупорандагон

1. Супорандаи андоз аз арзиши иловашуда шахсе мебошад, ки тибқи моддаи 161 Кодекси мазкур ўҳдадор аст ариза дода, ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад.

2. Шахсе, ки ўҳдадор аст ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад, аз аввали давраи ҳисоботие, ки баъди давраи ба миён омадани ўҳдадории бақайдгирӣ фаро мерасад, оид ба андоз аз арзиши иловашуда андозсупоранда мебошад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

3. Ба ғайр аз шахсоне, ки тибқи қисми 1 ҳамин модда супорандагони андоз аз арзиши иловашуда мебошанд, ҳамаи шахсоне, ки воридоти андозбандишавандаи молҳоро ба Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд, оид ба чунин воридот супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ҳисобида мешаванд.

4. Шахси ғайрирезидент, ки бидуни қайд барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба иҷрои корҳо ва хизматрасоние машғул аст, ки бояд мувофиқи моддаи 177 Кодекси мазкур андозбандӣ шаванд, оид ба чунин кору хизматрасониҳо супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мебошад.

Моддаи 161. Талабот оид ба додани ариза барои бақайдгирӣ

1. Шахси машғули фаъолияти соҳибкорӣ, ки даромади умумиаш дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар пайи) тақвимӣ аз ҳадди даромади як миллион сомонӣ зиёд шудааст, ўҳдадор аст дар муҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвимӣ ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ гузарад ва ба мақоми андози маҳалли баҳисобгирии худ ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда якҷоя бо ариза барои гузаштан ба андозбандӣ тибқи низоми умумӣ ариза диҳад. Ҳадди даромад барои бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба шахсоне, ки дар сархати дуҷуми қисми 2 моддаи 291 Кодекси мазкур муайян карда шудаанд, татбиқ намегардад ва шахсони мазкур ўҳдадоранд на дертар аз 15 рӯзи тақвимӣ пас аз бақайдгирии давлатӣ аризаро пешниҳод намоянд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

2. Агар даромади умумии ғайрирезидент дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар пайи) тақвимӣ аз таҳвили молҳои, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин (ба истиснои воридоти молҳо) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо муассисаи доимии ин ғайрирезидент алоқаманд нест, аз ҳадди як миллион сомонӣ бештар бошад, зимнан гирандагони ин молҳо (кору хизматрасонӣ) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон супорандагони андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, ў ўҳдадор аст бо мақсади бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ариза диҳад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*):

- корҳо (хизматрасониҳо) дар амал аз ҷониби шахсе иҷро шудаанд, ки ҳангоми иҷрои ин корҳо (хизматрасониҳо) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳузур дошт, новобаста ба он, ки ин корҳо (хизматрасониҳо) аз ҷониби шахсони воқеии кироиякор ё ташкилотҳои (пудратчиёни) ғайрирезидент иҷро шуда бошанд;

- корҳои (хизматрасониҳои) иҷрошуда бевосита бо молу мулки ғайриманқули дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиршуда алоқаманд бошанд;

- ба мизочон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматрасониҳои алоқаи барқӣ, паҳши радио ва телевизионӣ расонида шуда бошад;

- ба зангҳои телефони аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон содиршуда хизмат расонад ва (ё) шахси пардохткунандаи чунин зангҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳузур дошта бошад;

- хизматрасониҳои суғуртавии таваккалҳо ва (ё) молу мулки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиршуда, ба истиснои хизматрасониҳои суғуртавии ҳаёт, анҷом дода шуда бошанд.

3. Вориси ҳуқуқи андозсупорандае, ки ҷаъолияти андозсупорандаро давом медиҳад, ӯҳдадор аст ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда дар давоми 10 рӯзи баъди ба даст овардани ҳуқуқ ариза диҳад.

4. Шахсоне, ки дар сархати дуҷуми қисми 2 моддаи 291 Кодекси мазкур муайян карда шудаанд, аз санаи бақайдгирии давлатӣ ӯҳдадоранд бо мақсади бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ариза диҳанд (*Қонуни ҶТ аз 14.11.2016 № 1367*).

5. Шахсони хориҷие, ки тибқи муқаррароти боби 31(1) Кодекси мазкур дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон хизматрасониҳои электрониро анҷом медиҳанд, ӯҳдадоранд аз рӯи шакли тасдиқнамудани мақоми ваколатдори давлатӣ ариза пешниҳод намојанд (*Қонуни ҶТ аз 17.12.2020 № 1744*).

Моддаи 162. Бақайдгирӣ

1. Ариза ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиб ва шакли муқаррарнамудани мақоми ваколатдори давлатӣ дода мешавад.

2. Ҳангоми додани ариза ҷиҳати бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мақомоти андоз вазифадоранд чунин шахсро дар феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта, дар давоми 10 рӯзи баъди супоридани ариза ба ӯ дар хусуси аз рӯи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуданаш шаҳодатнома диҳанд ва дар он номи пурра (насаб, ном ва номи падар), суроғаи ҳуқуқӣ (маҳалли истиқомат) ва маълумоти дигар дар бораи андозсупоранда, санаи додани шаҳодатнома, санае, ки аз он бақайдгирӣ эътибор пайдо мекунад ва рақами мушаххаси андозсупорандаро зикр намојанд.

3. Варақаи шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда варақаи ҳисоботии қатъӣ мебошад ва он ба андозсупоранда ройгон дода мешавад.

4. Шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашударо андозсупоранда бо худ нигоҳ медорад ва ҳангоми бекор шудани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда онро бояд ба мақомоти андози дахлдор баргардонад.

5. Шакли варақа, тартиби супоридан ва гирифтани шаҳодатномаи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешаванд.

6. Бақайдгирӣ дар яке аз санаҳои зерин, вобаста ба он ки кадоме аз ин санаҳо пештар фаро мерасад, эътибор пайдо мекунад:

- ҳангоми бақайдгирии ҳатмӣ вобаста ба ҳаҷми даромади умумӣ - аз рӯзи якуми давраи ҳисоботии баъди моҳе, ки дар он даромади умумии андозсупоранда аз ҳадди даромад зиёд шудааст (*Қонуни ҶТ аз 14.11.2016 № 1367*);

- шахсоне, ки дар сархати дуҷуми қисми 2 моддаи 291 Кодекси мазкур муайян карда шудаанд, - аз санаи бақайдгирии давлатӣ (*Қонуни ҶТ аз 14.11.2016 № 1367*);

- шахсоне, ки дар қисми 5 моддаи 161 Кодекси мазкур муқаррар карда шудаанд - аз рӯзи оғоз намудани хизматрасониҳои электронӣ (*Қонуни ҶТ аз 17.12.2020 № 1744*);

- нисбат ба вориси ҳуқуқӣ - аз лаҳзаи ба даст овардани ҳуқуқ.

7. Мақомоти андоз вазифадоранд тибқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашударо, ки он дар бораи ҳамаи шахсони барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бақайдгирифташуда маълумоти муфассалро дар бар мегирад, кушоянд ва пеш баранд.

8. Агар шахс ӯҳдадор бошад, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шавад ва ӯ барои бақайдгирӣ сари вақт ариза надода бошад, мақомоти андоз бо ташаббуси худ андозсупорандаро ба қайд гирифта, тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ ӯро ба ҷавобгарӣ кашида, ба вай ҳуҷҷатҳои дахлдор мефиристанд.

Моддаи 163. Бекор кардани бақайдгирӣ

1. Андозсупоранда вазифадор аст ҷиҳати бекор кардани бақайдгирӣ бо мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бо ариза муроҷиат намояд, агар 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар пайи) тақвимӣ соли гузаштаи тақвимӣ даромади умумии андозсупорандае, ки низоми умумии андозбандиро истифода менамояд, аз як миллион сомонӣ кам шуда бошад ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#));

- пас аз гузариши охирин ба низоми умумии андозбандӣ 36 моҳи тақвимӣ гузашта бошад ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

2. Бекор кардани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда аз рӯзи якуми давраи андозбандӣ, ки баъди давраи аз ҷониби андозсупоранда пешниҳод намудаш ариза барои бекор кардани бақайдгирӣ фаро мерасад, ҳамзамон бо гузаштан ба низоми махсуси андозбандӣ эътибор пайдо мекунад ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

3. Дар сурати барҳам дода шудани шахси ҳуқуқӣ (қатъ гардидани фаъолияти муассисаи доимии ғайрирезидент), ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мебошад, чунин шахс бояд аз рӯзи аз феҳристи андозсупорандагон хориҷ шуданаш аз қайди андоз аз арзиши иловашуда (яъне бекор кардани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба ин шахс эътибор пайдо мекунад) бароварда шавад.

4. Агар бақайдгирӣ шахс барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бекор карда шавад, мақомоти андоз ӯҳдадоранд номи (насаб, ном ва номи падари) шахс ва дигар маълумотро дар бораи вай аз феҳристи супорандагони андоз аз арзиши иловашуда хориҷ намоянд, инчунин шаҳодатномаи додашударо дар бораи бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ аз ӯ гиранд.

5. Бекор намудани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда мутобиқи Кодекси мазкур мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ анҷом дода мешавад.

БОБИ 26. ОБЪЕКТҲОИ АНДОЗБАНДӢ

Моддаи 164. Объектҳои андозбандӣ

1. Объектҳои андозбандии андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишаванда мебошанд.

2. Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо, ба истиснои таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасонииҳо, ки аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда озод буда, дар доираи фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода мешаванд, агар онҳо мутобиқи моддаҳои 175 ва 176 Кодекси мазкур дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷрошаванда эътироф гарданд, амалиёти андозбандишаванда мебошанд. Амалиёти андозбандишаванда мутобиқи моддаи 176 Кодекси мазкур хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашударо дар бар намегирад.

3. Агар андозсупоранда молхоро (корхоро, хизматрасониҳоро) бо пардохти андоз аз арзиши иловашуда харад ва маблағи дахлдорро ба ҳисоб гирад (ё ҳуқуқи ба ҳисоб гирифтанро дошта бошад), истифодаи чунин молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) ё натиҷаи истифодаи молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) барои ғаёлияти ғайрисиҳибкорӣ амалиёти андозбандишаванда ҳисобида мешавад.

4. Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳои андозсупоранда ба кормандони худ ва ҳар шахси дигаре, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда намебошанд, аз ҷумла ройгон, амалиёти андозбандишаванда мебошад.

5. Сарфи назар аз муқаррароти дигари ҳамин модда, таҳвили молҳо аз тарафи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои истифодабарии меъёри пасткардашуда, ки ин молхоро дар натиҷаи амалиёти андозбандишавандаи андоз аз арзиши иловашуда харидааст, аммо мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур ҳангоми харидани ин молҳо барои баҳисобгирии маблағи андоз аз арзиши иловашуда ҳуқуқ надошт, ҳамчун амалиёти андозбандишаванда ҳисобида намешавад. Агар ҳангоми харидани молҳо баҳисобгирӣ қисман иҷозат нашуда бошад, дар ин сурат андозаи амалиёти андозбандишаванда мутаносибан ба ҳиссаи баҳисобгирии иҷозатнашуда кам карда мешавад.

6. Арзиши бастаҳое (зарфҳое), ки бояд тибқи шарт ва мӯҳлатҳои муқарраркардаи шартномаи (қарордоди) таҳвили молҳо баргардонидани шаванд, ба истиснои ҳолатҳои ғуруши чакана, ба маблағи андозбандишаванда дохил карда намешавад. Чаканағурушон метавонанд ҳаҷми амалиёти андозбандишавандаро ба маблағе, ки онҳо ба сифати ҳаққи ҷуброни баргардонидани бастаҳо (зарфҳо) ба мизочон пардохтанд, кам кунанд.

7. Агар бақайдгирӣ андозсупоранда бекор карда шавад, молҳои дар лаҳзаи бекоркунӣ дар ихтиёри он қарордошта, ба истиснои истифодаи меъёри пасткардашуда, ҳамчун дар доираи амалиёти андозбандишаванда дар ин лаҳза таҳвилшуда баррасӣ мегарданд.

8. Маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки то бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда нисбат ба бақияи молҳои харидашуда, ки пештар ҳангоми андозбандӣ аз даромади андозбандишаванда тарҳ карда нашуда буданд, ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ пас аз бақайдгирӣ ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби пешбининамудаи Кодекси мазкур ба ҳисоб гирифта мешаванд.

9. Дар ҳолати истехсоли молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо аз ашё ва маводи ғармоишгар, ҳангоме, ки соҳиби ашё, мавод ва маҳсулоти коркард ҳуди ғармоишгар мемонад, амалиёти андозбандишаванда барои коркардкунанда (истехсолкунанда, иҷроқунанда) хизматрасониҳо (корҳо) оид ба коркарди ашё ва мавод барои молҳо (қору хизматрасониҳо) ба ҳисоб меравад.

10. Молҳо ва воситаҳои нақлиёти ба ҳудуди ғумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда (ба истиснои молҳое, ки мутобиқи моддаи 169 Кодекси мазкур аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд), ки мутобиқи қонунгузории ғумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд дар эълومия зикр шаванд, воридоти андозбандишаванда ба ҳисоб мераванд.

Моддаи 165. Ғуруш ё супоридани корхона

1. Аз тарафи як супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба дигар супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар доираи як амалиёт ғурухтан ё супоридани корхона дар маҷмӯъ чун комплекси молумулкӣ ё воҳиди мустақилан амалкунандаи корхона амалиёти андозбандишаванда ҳисоб карда намешавад.

2. Дар мавриди қисми 1 ҳамин модда харидор ё гиранда ҳамон ҳуқуқ ва ўҳдадорихои ғурушандаи дар ғасли мазкур пешбинишударо қабул менамояд,

ки ба корхонаи ғуруҳта ё додашуда ё воҳиди мустақилона амалкунандаи корхона вобаста мебошанд.

3. Ҳамин модда танҳо ҳангоме татбиқ мегардад, ки агар тарафҳои ғуруҳанда (супоранда) ва харидор (гиранда) дар муҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвими баъди ғуруш (супоридан) мақомоти андозро дар бораи қарор оид ба татбиқи муқаррароти ҳамин модда ба таври хаттӣ огоҳ намоянд.

БОБИ 27. МАНБАИ АНДОЗ

Моддаи 166. Арзиши амалиёти андозбандишаванда

1. Арзиши амалиёти андозбандишаванда дар асоси маблағе (арзише, аз ҷумла дар шакли асли (натуралӣ), ки андозсупоранда аз мизоч ё аз ҳар шахси дигар мегирад ё ҳуқуқи гирифтано дорад, аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва (ё) дигар пардохтҳо, вале бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда, муайян мегардад.

2. Агар андозсупоранда бар ивази амалиёти андозбандишаванда молҳо, корҳо ё хизматрасониҳо дастрас намояд ё ҳуқуқи гирифтани онҳо дошта бошад, арзиши амалиёти андозбандишаванда нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо (аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ё дигар пардохтҳо) дар бар мегирад, вале бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда.

3. Дар ҳолате, ки агар андозсупоранда бар ивази амалиёти андозбандишаванда ҳеҷ сарвате нагирад ё ҳуқуқи гирифтано надошта бошад, арзиши амалиёти андозбандишаванда ба арзиши бозории молҳои таҳвилшуда, корҳои иҷрошуда ё хизматҳои расонидаи андозсупоранда дар рафти чунин амалиёти андозбандишаванда (аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва дигар пардохтҳо) баробар аст, вале бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

4. Дар сурати бо мақсадҳои ғайритиҷоратӣ истеъмоли истифода бурдани молҳо (корҳо ё хизматрасониҳо) тибқи қисми 3 моддаи 164 Кодекси мазкур, инчунин ҳангоми таҳвили молҳо (иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо) ба ҳама гуна шахсон, инчунин кормандони худ мувофиқи қисми 4 моддаи 164 Кодекси мазкур, арзиши амалиёти андозбандишаванда ба нархи бозории ин молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо (аз ҷумла ҳама гуна боҷҳо, андозҳо ва дигар пардохтҳо) баробар аст, вале бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

5. Ҳангоми таҳвили мол бо шартӣ пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда арзиши амалиёти андозбандишаванда мутобиқи қисми 1 ҳамин модда бо дарназардошти тамоми маблағҳои пардохтшаванда мувофиқи ҷадвали пардохти ба муҳлатҳо ҷудошуда, ки дар шартнома муқаррар шудааст, муайян карда мешавад.

6. Ҳангоми ғуруши (бегона кардани) молу мулки ба гарав гузошташуда арзиши чунин амалиёти андозбандишавандаи гаравдиҳанда бо дарназардошти арзиши бозории молу мулки ба гарав гузошташудаи ғурухташаванда (бегонашаванда) бидуни илова намудани андоз аз арзиши иловашуда ба арзиши молу мулки (молҳои) ба гарав гузошташуда муайян мегардад.

7. Арзиши амалиёти андозбандишавандаи молҳои воридшуда наметавонад аз арзиши воридоти андозбандишаванда кам бошад. Ҳангоми вучуд доштани фарқиати манфии арзиши амалиёти андозбандишавандаи моли воридшуда, чунин фарқиати манфӣ барои ҳисобкунии андоз аз арзиши иловашуда баробари сифр қабул карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

Моддаи 167. Тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда

1. Ҳамин модда нисбат ба амалиёти андозбандишавандаи андозсупоранда дар ҳолатҳои зерин татбиқ мегардад:

- бекор кардани амалиёт ё тағйир ёфтани хусусияти он;

- тағйир ёфтани арзиши амалиёти андозбандишаванда;
- тағйир ёфтани ҷуброни мувофиқашуда барои амалиёт бо сабаби пастшавии нарх ва бо ҳар гуна сабабҳои дигар;
- турра ё қисман баргардонидани молҳо ба андозсупоранда (қабул накардани корҳо ё хизматрасониҳои анҷомдодаи андозсупоранда);
- тарҳи карзҳои безътимод (шубҳанок) мувофиқи моддаи 115 Кодекси мазкур.

2. Агар андозсупоранда дар натиҷаи яке аз сабабҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда пешниҳод кунад, ки дар он маблағи андоз аз арзиши иловашуда нодуруст нишон дода шуда бошад ё дар эълומияи андоз аз арзиши иловашуда маблағи андоз аз арзиши иловашударо нодуруст зикр карда бошад, пас мувофиқи қисми 2 моддаи 182 ва қисми 8 моддаи 183 Кодекси мазкур тасҳеҳ гузаронида мешавад.

3. Тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда дар асоси ҳисобномафактураи иловагӣ оид ба андоз аз арзиши иловашуда ё дигар ҳуҷҷатҳо, ки фаро расидани ҳолатҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинишударо баъди содир гардидани амалиёти ибтидоии андозбандишаванда тасдиқ менамоянд, гузаронида мешавад.

Моддаи 168. Арзиши воридоти андозбандишаванда

Арзиши воридоти андозбандишаванда арзиши гумрукии молҳо, ки мутобиқи қонунгузори гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, инчунин ҷамъи маблағи боқи гумрукӣ ва андозҳои мебошад, ки ҳангоми воридоти молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд супорида шаванд, аммо бидуни андоз аз арзиши иловашуда.

БОБИ 28. ИМТИЁЗҲОИ АНДОЗ

Моддаи 169. Озод кардан аз андоз

1. Озод кардан аз андоз аз арзиши иловашуда маънои онро дорад, ки таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озодкардашуда амалиёти андозбандишаванда намебошанд ва арзиши онҳо аз ҷониби андозсупоранда ба амалиёти андозбандишаванда дохил карда намешавад, воридоти аз андоз аз арзиши иловашуда озодкардашуда бошад, ба арзиши воридоти андозбандишаванда дохил карда намешавад. Ҳамзамон, мутаносибан арзиши ҷунин таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо ва ҷунин воридоти молҳо барои аз ҷониби андозсупоранда тибқи моддаи 181 Кодекси мазкур ҳисоб кардани андоз аз арзиши иловашуда асос шуда наметавонад.

2. Таҳвили молҳо (ба ғайр аз содироти молҳо), иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои зерин, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод намебошанд:

- 1) Фурӯш, супоридан ё иҷораи молу мулки ғайриманқул, ба ғайр аз:
 - а) фурӯш ё супоридани бинои меҳмонхонаҳо ё манзилгоҳ барои истироҳаткунандагон;
 - б) фурӯш ё супоридани биноҳои истиқомати нави сохташуда;
 - в) фурӯш ё иҷораи молу мулки ғайриманқул, ки барои мақсадҳои соҳибкорӣ истифода бурда мешавад, ба истиснои фурӯш ё супоридан мутобиқи моддаи 165 Кодекси мазкур.

2) Хизматрасониҳои алоҳидаи молиявӣ бар ивази подошпулӣ, ки номгӯи онҳоро Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо Бонки миллии

Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ муайян менамояд, аз ҷумла молу мулки моддии истеҳлоқшаванда тибқи амалиёти иҷораи молиявӣ (лизинг) (аз ҷумла ҳавопаймоҳо), ки мутобиқи моддаи 15 Кодекси мазкур анҷом дода мешавад, ба истиснои молу мулки ғайриманқул, автомашинаҳои сабукрав ва мебел.

3) Таҳвили пули миллӣ ва (ё) асъори хориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматӣ), инчунин қоғазҳои қиматнок.

4) Хизматрасониҳои динӣ ва маросимӣ аз ҷониби иттиҳодияи динӣ ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

5) Хизматрасониҳои тиббии муассисаҳои давлатӣ, ба истиснои хизматрасониҳои косметологӣ, дандонпизишкӣ ва санаторию курортӣ.

6) Хизматрасониҳои зерини муассисаҳои давлатии аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағгузоришаванда дар соҳаи маориф (дар ҳолати мавҷуд будани иҷозатнома, агар он зарур бошад):

- а) таҳсилоти томактабӣ;
- б) таҳсилоти ибтидоӣ, умумии асосӣ ва миёнаи умумӣ;
- в) таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва миёнаи касбӣ;
- г) таҳсилоти олии касбӣ;
- д) таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълимӣ;
- е) таҳсилоти иловагӣ ва махсус.

7) Ройгон супоридани (даст кашидан аз) молҳо ба манфиати давлат, таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо ба сифати кӯмаки башардӯстона.

8) Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳое, ки бевосита аз ҷониби муассисаҳои иҷроӣ ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё корхонаҳои давлатие, ки ба системаи иҷроӣ ҷазои ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон шомиланд, истеҳсол намудаанд (иҷро кардаанд, хизмат расонидаанд).

9) Таҳвили маҳсулоти махсуси истифодаи инфиродӣ барои маъҷубон мувофиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

10) Таҳвили (фурӯши) либосҳои шакли ягонаи мактабӣ ва томактабии истеҳсоли ватанӣ, ки номгӯи онҳо бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи саноат дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия ва мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

11) Таҳвили (фурӯши) маводи дорувории истеҳсоли ватанӣ, ки номгӯи онҳо бо пешниҳоди мақоми ваколатдор дар соҳаи тандурустӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи молия ва мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда шудааст ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

3. Таҳвили металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминийи аввалия, концентрати металлҳо, маъданҳои молӣ, оҳанпораи металлҳои сиёҳ ва ранга, металлҳои дигари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда, пилла, нахи пахта, калобаи пахта, пахтаи коркарднашуда, аз ҷумла барои содирот, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешавад ([Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188](#)).

4. Намудҳои зерини воридот аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд:

- воридоти пули миллий ва (ё) асъори ҳориҷӣ (ба ғайр аз мақсадҳои нумизматӣ), инчунин коғазҳои қиматнок;

- воридоти металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо аз ҷониби Бонки миллии Тоҷикистон ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои Хазинаи давлатии сарватҳо;

- воридоти молҳое, ки ройгон ба мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дода мешаванд, воридоти молҳо ба сифати кӯмаки башардӯстона, воридоти молҳое, ки ба ташкилотҳои эҳсонкорӣ ба мақсади рафъи оқибатҳои офатҳои табиӣ, садама ва фалокатҳо ройгон дода мешаванд;

- воридоти таҷҳизоти истеҳсолию технологӣ ва маҳсулоти такмили (комплектӣ) онҳо, ки маҷмӯи ягонро ташкил медиҳанд, аз ҷумла дар асоси шартҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) барои ташаккул ё пурра кардани фонди (сармояи) оинномавии корхонаҳо ё азнавтаҷҳизонии техникий истеҳсолоти амалкунанда, ба шарте ки ин молу мулк мустақиман дар истеҳсоли молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасонӣ мутобиқи ҳуҷҷатҳои таъсисии корхона истифода шуда, ба категорияи молҳои зераксизӣ мансуб набояд. Дар сурати барҳамдиҳии ҷунин корхона ё аз ҷониби ин корхона дар давоми ду сол аз лаҳзаи воридот ба Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода нашудан, ё ба шахси дигар таҳвил намудани таҷҳизоти истеҳсолию технологӣ ва маҳсулоти такмилӣ, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шудаанд, андоз аз арзиши иловашуда, ки мутобиқи ҳамин сарҳат пардохта нашудааст, ба буҷет бе амалисозии баҳисобгирӣ мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур ситонида мешавад, ба истиснои воридоти ҷунин таҷҳизот дар асоси шартҳои иҷораи молиявӣ (лизинг) (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*);

- воридоти доруворӣ тиббӣ, таҷҳизоти тиббӣ, фармасевтӣ ва асбобҳои тиббӣ мувофиқи номгӯи муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- воридоти молҳое, ки барои татбиқи лоиҳаҳои сармоягузори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи маблағҳои созишномаҳои грантӣ (қарзӣ) амалӣ мешаванд;

- воридоти молҳо барои сохтмони объектҳои махсусан муҳим давлатӣ, ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046, аз 18.03.2015 № 1188*);

- воридоти таҷҳизоту техника ва маводи сохтмони иншооти сайёҳӣ (аз ҷумла меҳмонхона, озоишгоҳ ва истироҳатгоҳҳои табобатӣ, марказҳои сайёҳӣ ва дигар иншооти сайёҳӣ). Рӯйхати иншооти сайёҳӣ, номгӯӣ, миқдори таҷҳизоту техника ва маводи сохтмони воридшаванда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 30.05.2017 № 1423*);

- воридоти молҳо (ба истиснои молҳои зераксизӣ) тибқи номгӯӣ ва ҳаҷми муайянкардаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бевосита истеҳсолкунандагон барои истеҳсоли алюминийи аввалия анҷом медиҳанд;

- воридоти алюминийи аввалия (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*);

- воридоти техникаи ҳарбӣ, агрегатҳои асосӣ, силоҳ, лавозимоти ҷангӣ ва дастгоҳҳои парвозкунандаи таъиноти мудофиавидошта, инчунин арзиши хизматрасонии таъмир ва қисмҳои эҳтиётӣ ба онҳо (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046, аз 14.11.2016 № 1367*);

- воридоти маҳсулоти махсуси истифодаи фардӣ барои маъҷубон мувофиқи номгӯе, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад;

- воридоти ашё (фурнитура) барои истеҳсоли либоси мактабӣ ба корхонаҳои дӯзандагӣ, ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*);

- воридоти техникаи таъйиноти кишоварзӣ, ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#));
- воридоти маводу лавозимот барои истеҳсоли доруворӣ, ки номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ менамояд ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#));
- воридоти технологияҳои наватарин барои корхонаҳои дорусозӣ ва таҷҳизоти ҳозиразамони ташхису табобат ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#));
- воридоти технологияву таҷҳизот ва мавод барои таъминоти соҳаҳои парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва (ё) ҳангоми ворид намудани молҳо бевосита барои эҳтиёҷоти ҳуди субъектҳои хоҷагидор дар соҳаҳои парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли ҳӯроки омехтаи паранда ва чорво ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)); аз 20.06.2019 [№ 1620](#));
- воридоти ашёи хом барои коркард ва истеҳсоли маҳсулоти ниҳой, ба истиснои ашёи хоми дар дохили ҷумҳурӣ истеҳсолшаванда ва молҳои зераксизӣ, ки тартиб ва номгӯи онро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад ([Қонуни ҚТ аз 4.04.2019 № 1599](#)).

5. Воридот ва таҳвили минбаъдаи автомашинаҳои нав (аз санаи барориш 1 (як) сол нагузашта, масофаи тайнамудаашон то 10 (даҳ) ҳазор километр бошад) бо мавқеи молии 8702, 8703, 8704 ва 8705 аз пардохти 50 фоизи маблағи андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

Моддаи 170. Андозбандии ҳамлу нақли байналмилалӣ ва транзитӣ

([Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046](#))

1. Хизматрасониҳои нақлиётӣ ё дигар хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои бевосита марбут ба ҳамлу нақли байналмилалӣ борҳо ва мусофирон, инчунин таҳвили сӯзишворию рағанҳои молидани ва дигар маводи истеъмолӣ, ки ба дохили киштии ҳавоии худӣ ва (ё) хориҷӣ барои истеъмол ҳангоми парвозҳои байналмилалӣ бор карда мешаванд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд. Таҳти мафҳуми ҳамлу нақли байналмилалӣ кашондани бор ва мусофирон фаҳмида мешавад, ки маҳалли ҳаракат ё маҳалли таъиноти онҳо (яке аз ин маҳалҳо) берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор дорад.

2. Барои мақсадҳои ҳамин модда ба корҳо ва хизматрасонии, ки бинобар ҳамлу нақли байналмилалӣ анҷом дода мешаванд, инҳо дохил мешаванд:

- корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ (боркашонӣ, ҳамлу нақл), борбардорӣ, борфарорӣ, азнавборкунӣ, ирсоли молҳо, ки аз (ба) ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода мешаванд, инчунин молҳо, ки тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи транзит интиқол дода мешаванд;

- корҳо, хизматрасониҳои нақлиётӣ вобаста ба интиқоли почта, мусофирон, бағоч аз (ба) ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои даромадҳо аз хизматрасониҳои вобаста ба фурӯши чиптаҳои ҳавопаймо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хатсайрҳои ҳавоии байналмилалӣ мутобиқи шартномаҳои комиссия, супориш ё дигар шартномаҳои шабех, новобаста ба шакли бастанӣ онҳо;

- хизматрасонии техники, тиҷоратӣ, аэронавигатсионӣ, фурудгоҳии хатсайрҳои байналмилалӣ ҳавой, ба истиснои даромадҳо аз хизматрасониҳо оид ба фурӯши чиптаҳои ҳавопаймо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба хатсайрҳои ҳавоии байналмилалӣ мутобиқи шартномаҳои комиссия, супориш ё дигар шартномаҳои шабех, новобаста ба шакли бастанӣ онҳо.

3. Дар ҳолати иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои дар сархати якуми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми риояи шартҳои зерин татбиқ мегардад:

- мавҷудияти шартнома (қарордод) оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ки бевосита бо таҳвилкунандаи молҳо баста шудааст;

- ба расмият даровардани боркашонӣ бо ҳуҷҷатҳои ягонаи байналмилалӣ боркашонӣ;

- нисбат ба борҳои транзитӣ - мавҷудияти эълומияи боркашонии гумрукии молҳои, ки ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид карда шуда, таҳти низоми транзит ба расмият дароварда шудаанд.

4. Дар ҳолати иҷро намудани корҳо ва хизматрасониҳои дар сарҳатҳои дуюм ва сеюми қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда, озод намудан аз андоз аз арзиши иловашуда дар сурати риоя намудани шартҳои зерин татбиқ мегардад:

- мавҷуд будани шартнома (қарордод) оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ки бевосита бо қабулкунандаи (фармоишгари) корҳо, хизматрасониҳои номбаршуда баста шудааст;

- барасмиятдарории боркашонӣ бо ҳуҷҷатҳои ягонаи байналмилалӣ.

5. Интиқол ва хизматрасонии борфиристониҳои транзитие, ки дар сарҳати сеюми қисми 1 моддаи 171 Кодекси мазкур зикр шудаанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд.

6. Ҳамин модда нисбат ба давлатҳои, ки оид ба хизматрасонии нақлиётӣ ё дигар хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои мустақиман вобаста ба боркашонӣ ва мусофиркашонии байналмилалӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон низоми андозбандӣ бо андоз аз арзиши иловашударо истифода мебаранд, татбиқ намегардад.

Моддаи 171. Хусусиятҳои андозбандӣ ҳангоми интиқоли молҳо тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Ҳангоми воридоти молҳо ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба низоми гумрукии интиҳобшуда ва риояи шартҳои он андозбандӣ тибқи тартиби зайл сурат мегирад:

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии иҷозат барои муомилоти озод қарор додани молҳо андоз дар ҳаҷми пурра пардохт мешавад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии воридоти такрорӣ қарор додани молҳо андозсупоранда маблағҳои андозҳои, ки ӯ аз пардохти онҳо озод шуда буд ё вобаста ба содироти молҳо мутобиқи Кодекси мазкур онҳо ба ӯ баргардонида шуда буданд, мувофиқи тартиби муқарраркардаи қонунгузории гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мепардозад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии транзити гумрукии байналмилалӣ, анбори гумрукӣ, содироти такрорӣ (реэкспорт), савдои бебоқ, коркард таҳти назорати гумрукӣ, минтақаи озоди гумрукӣ, анбори озод, нобудкунӣ ва даст кашидан аз молҳо ба манфиати давлат, интиқоли захираҳо ва таҳти низомҳои гумрукии махсус қарор додани молҳо андоз супорида намешавад;

- ҳангоми дар ҳудуди гумрукӣ таҳти низоми гумрукии коркард қарор додани молҳои воридшуда, онҳо мутобиқи қонунгузории гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз пардохти андозҳо шартан пурра озод карда мешаванд;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии воридоти муваққатӣ қарор додани молҳо мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон озодкунӣ аз пардохти андоз пурра ё қисман анҷом дода мешавад;

- ҳангоми ворид намудани маҳсулоти коркарди молҳои, ки таҳти низоми гумрукии коркард берун аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузории гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон озодкунӣ аз пардохти андоз пурра ё қисман анҷом дода мешавад;

- ҳангоми таҳти низоми гумрукии коркард барои муомилоти озод қарор додани молҳо андоз аз арзиши гумрукии маҳсулоти коркард пардохт мешавад.

2. Ҳангоми содироти молҳо аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ мувофиқи тартиби зерин амалӣ мегардад:

- дар сурати таҳти низоми гумрукии содирот берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон баровардани молҳо андоз пардохт намешавад ё маблағҳои пардохтшудаи андоз мувофиқи тартиби пешбининамудаи қонунгузори гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси мазкур аз ҷониби мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон баргардонида (ба ҳисоб гирифта) мешавад. Тартиби мазкур инчунин нисбат ба баровардани молҳо берун аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи низоми гумрукии содирот нисбат ба он молҳое, ки дар лаҳзаи содирот таҳти низоми гумрукии анбори гумрукӣ, анбори озод ё минтақаи озоди гумрукӣ қарор доранд, истифода бурда мешавад;

- ҳангоми содироти молҳои ҳориҷии таҳти низоми гумрукии содироти такрорӣ (реэкспорт) қарордодашуда маблағи андозҳои ҳангоми воридот ба Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохтшуда (бо сабаби гузаштани мӯҳлати ҳатмии мувофиқи қонунгузори гумрук муайяншудаи баровардани молҳои ҳориҷии таҳти низоми содироти гумрукӣ қарордошта) мувофиқи тартиб ва шартҳои муқаррарнамудаи қонунгузори гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба андозсупоранда баргардонида мешавад;

- ҳангоми содироти молҳо аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи низомҳои дигари гумрукӣ дар муқоиса бо низомҳои дар сарҳатҳои якум ва дуҷуми ҳамин қисм пешбинигардида озод кардан аз пардохти андоз ва (ё) баргардонидани маблағҳои пардохтшудаи андоз анҷом дода намешавад, агар қонунгузори гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад.

3. Ҳангоми тавассути сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби шахсони воқеӣ интиқол гардидани молҳои барои фаъолияти истеҳсоли ё фаъолияти дигари соҳибкорӣ пешбининагардида метавонад тартиби соддакардашуда ё имтиёзноки пардохти андоз истифода гардад. Ҳамзамон арзиши молҳои харидашудаи барои истифодаи шахси пешбинишуда набояд аз маблағи муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон зиёд бошад. Маблағи зиёдатӣ мувофиқи тартиби умумии муқарраршуда (беимтиёз) таҳти андозбандӣ қарор мегирад. Нисбат ба чунин амалиёт татбиқ кардани низоми соддакардашуда ё имтиёзноки андозбандӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

4. Андозсупоранда ҳангоми риоя накардани шартҳои низоми гумрукии интиҳобкардааш дар ҳолатҳои пешбининамудаи қонунгузори гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон маблағи андоз, инчунин ғоизҳои ба ин маблағ ҳисобшударо мепардозад.

Моддаи 172. Андозбандии содироти молҳо

1. Садироти молҳо, ба ғайр аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маснуоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, алюминийи аввалия, концентрати металлҳо, оҳанпораи металлҳои сиёҳ ва ранга, металлҳои дигари дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсолшаванда, молҳои дар минтақаҳои озоди иқтисодӣ истеҳсолшуда, пилла, нахи пахта, калобаи пахта, пахтаи коркарднашуда бо андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи меъёри сифр андозбандӣ карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

2. Ҳангоми тасдиқ нашудани содироти молҳо мутобиқи моддаи 173 Кодекси мазкур дар қараёни 90 рӯзи тақвимӣ аз санаи сабти мақоми гумруке, ки рухсати молҳоро таҳти низоми гумрукии содирот анҷом додааст ва ё ҳангоми баровардани молҳо таҳти низоми гумрукии содирот тавассути ҳатҳои интиқоли қувваи барқ ё бо истифодаи расмиёти эълумияи нопурраи даврагӣ - аз санаи қайди мақоми гумрук, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст, таҳвили ин молҳо бояд аз арзиши иловашуда аз рӯи меъёри мусбии дар қисмҳои 1-3 моддаи 181 Кодекси мазкур пешбинишуда андозбандӣ гардад.

Моддаи 173. Тасдиқи содироти молҳо

1. Ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи содироти молҳо инҳо мебошанд:

- шартномаи (қарордоди) таҳвили молҳои содиршаванда;
- эълонияи гумрукии бор бо қайди мақоми гумруке, ки иҷозати молҳоро таҳти низоми гумрукии содирот анҷом додааст ва Ҳангоми содироти молҳо таҳти низоми гумрукии содирот тавассути хатҳои интиқоли қувваи барқ ё бо истифодаи расмиёти эълонияи нопурраи даврии эълонияи пурраи гумрукии бор бо қайди мақоми гумруке, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст;
- нусхаи ҳуҷҷатҳои ҳамроҳикунандаи мол бо қайди мақоми гумруки дар гузаргоҳи сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъгардида. Дар ҳолати таҳти низоми гумрукии содирот тавассути хатҳои интиқоли қувваи барқ, инчунин санади қабул ва супоридани молҳо низ пешниҳод карда мешавад;
- ҳуҷҷатҳои пардохтӣ ва иқтибос аз бонк (нусхаи иқтибос), ки воридоти воқеии даромади аъсорро аз таҳвили молҳо ба содирот ба суратҳисобҳои андозсупоранда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратҳисобҳои ӯ дар бонкҳои дар хориҷа воқеъбуда, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон кушода шудаанд, тасдиқ менамоянд.

2. Дар ҳолате, ки агар шартнома (қарордод) ҳисобкуниро бо маблағҳои нақдӣ пулӣ пешбинӣ карда бошад, андозсупоранда иқтибоси бонкро (нусхаи иқтибосро), ки ба суратҳисоби дар бонки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратҳисобҳои ӯ дар бонкҳои дар хориҷа воқеъбуда, ки мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон кушода шудаанд, гузаронидани маблағҳои бадастовардашро тасдиқ мекунад, инчунин нусхаҳои ордери ҳазинавии даромадро, ки воридоти воқеии даромадро (маблағро) аз шахси хориҷӣ - харидори молҳои содиршуда тасдиқ мекунад, пешниҳод менамояд.

3. Дар ҳолати анҷом додани амалиёти иқтисодии хориҷӣ доир ба ивазкунии молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) андозсупоранда ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи воридоти молҳоро (иҷрои корҳоро, хизматрасониҳоро) ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯи амалиётҳои зикргардида гирифта шудаанд, инчунин ба ҳисоб гирифтани онҳоро пешниҳод мекунад.

4. Ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи содироти молҳо ба давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ҳуҷҷатҳои дар қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда пешбинишуда, инчунин нусхаи эълонияи гумрукии бор мебошанд, ки дар кишвари воридоти молҳои аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми содирот баровардашуда ба расмият дароварда шудаанд. Мутобиқи санади ҳуқуқии байналмилалӣ мақоми ваколатдори давлатӣ метавонад тартиби дигари тасдиқи содироти молҳоро ба давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил муқаррар намояд.

5. Ҳангоми содироти минбаъдаи молҳо, ки қаблан берун аз сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти низоми коркард берун аз ҳудуди гумрукии бароварда шудаанд ё маҳсулоти коркарди онҳо, тасдиқи содирот мутобиқи қисмҳои 1, 2, 3 ва 4 ҳамин модда, инчунин дар асоси ҳуҷҷатҳои зерин анҷом дода мешавад:

- эълонияи гумрукии бор, ки мутобиқи он низоми коркард ба низоми содирот тағйир дода мешавад;
- эълонияи гумрукии бор, ки таҳти низоми коркарди молҳо берун аз ҳудуди гумрукии ба расмият дароварда шудааст;
- нусхаи эълонияи гумрукии бор, ки Ҳангоми воридоти бор ба ҳудуди давлати хориҷӣ таҳти низоми коркарди молҳо дар ҳудуди гумрукии (коркарди молҳо таҳти назорати гумрукии) ба расмият дароварда шуда, мақоми гумрукии ин барасмиятдарориро анҷом дода тасдиқ кардааст;

- нусхаи эъломияи гумрукии бор, ки таҳти низоми гумрукии содирот ҳангоми баровардани молҳо ё маҳсулоти коркарди онҳо аз ҳудуди давлати коркарди мол ба расмият дароварда шудааст ва онро мақоми гумруки барасмиятдароварда тасдиқ кардааст.

6. Бо пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи содироти молҳо ба мақоми андози маҳалли бақайдгирӣ дар давоми 120 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди мақоми гумрукии дар сарҳати дуҷуми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда андозсупоранда ҳуқуқ дорад андози мутобиқи қисми 2 моддаи 172 Кодекси мазкур ҳисобшударо баргашта гирад. Дар акси ҳол, андозсупоранда барои баргашта гирифтани андозе, ки мутобиқи қисми 2 моддаи 172 Кодекси мазкур пардохт шудааст, ҳуқуқ надорад.

БОБИ 29. ВАҚТ ВА МАҲАЛЛИ АНҶОМ ДОДАНИ АМАЛИЁТИ АНДОЗБАНДИШАВАНДА ВА ҚОИДАҲОИ МАХСУС

Моддаи 174. Вақти анҷом додани амалиёти андозбандишаванда

1. Амалиёти андозбандишаванда ҳангоми пешниҳод кардани ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо нисбат ба ҳамин амалиёт ҷой дорад, агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накунад.

2. Агар ҳисобнома - фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо то ё дар лаҳзаи (рӯзи) амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванда пешниҳод карда нашавад, қисми 1 ҳамин модда татбиқ намегардад ва амалиёти андозбандишаванда дар ҳолатҳои зерин ҷой дорад:

- дар лаҳзаи қабул, фурӯхтан ё супоридани молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо;

- дар ҳолати таҳвили молҳое, ки ҳамлу нақли молҳоро дар назар дорад, дар лаҳзаи боркунӣ.

3. Ҳангоме, ки пардохтпулӣ барои таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо то фарорасии мӯҳлати дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда гирифта шуда бошад, пас агар ҳисобнома - фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо дар давоми панҷ рӯзи баъди пардохт пешниҳод карда нашавад, қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда татбиқ карда намешаванд ва амалиёти андозбандишаванда ҳангоми гирифтани пардохтпулӣ ҷой дорад.

4. Барои мақсадҳои қисми 3 ҳамин модда, ба истиснои ҳолатҳои пешбиниамудай қисми 5 ҳамин модда, агар барои амалиёти андозбандишаванда ду ва ё зиёда аз он пардохтпулӣ гирифта шуда бошад, пас ҳар як пардохтпулии гирифташуда ҳамчун пардохт барои амалиёти алоҳида ба андозаи маблағи пардохт анҷомдодашаванда баррасӣ карда мешавад.

5. Агар хизматрасониҳо мунтазам ё доимӣ анҷом дода шаванд, пас хизматрасониҳо ҳамчун ҳар дафъаина дар лаҳзаи пешниҳоди ҳисобнома барои пардохт вобаста ба ҳар қисми ин амалиёт иҷрошаванда ё агар пардохт барои хизматрасонӣ пештар гирифта шуда бошад, ҳамчун дар лаҳзаи гирифтани пардохт барои ҳар яке аз қисмҳои амалиёт иҷрошуда баррасӣ карда мешавад. Дар ҳар ҳолат новобаста ба дигар муқаррароти ҳамин модда барои мақсадҳои ҳамин қисм ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо (ҳисобнома барои пардохт) бояд барои ҳар моҳ на дертар аз рӯзи 10-уми моҳе, ки бевосита баъди моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда шавад. Агар ҳисобномафактура (ҳисобнома барои пардохт) дар мӯҳлати зикршуда пешниҳод нагардад, чунин шуморида мешавад, ки хизматрасонӣ дар рӯзи охири моҳи ҳисоботӣ сурат мегирад.

6. Ҳангоми татбиқи қисми 3 моддаи 164 Кодекси мазкур лаҳзаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи оғози истифодабарӣ ё истеъмоли молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо доништа мешавад.

7. Дар ҳолати дар қисми 4 моддаи 164 Кодекси мазкур пешбинишуда лаҳзаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда лаҳзаи таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасонӣ ба кормандон ва дигар шахсон мебошад.

8. Лаҳзаи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда оид ба таҳвили қувваи барқ, гармӣ, газ ё об мувофиқи қоидаҳои нисбат ба хизматрасонӣ дар асоси мунтазам ё доимӣ амалкунанда муайян карда мешавад.

9. Барои мақсадҳои ҳамин боб, новобаста ба муқаррароти қисми 3 ҳамин модда, лаҳзаи муайян намудани манбаи андоз ҳангоми иҷрои корҳои сохтмонӣ васлкунӣ яке аз санаҳои пештарини зерин ба ҳисоб меравад:

- санаи гирифтани (ба даст овардани ҳуқуқ барои гирифтани) пардохти ҷорӣ аз фармоишгар;

- санаи қисман (пурра) иҷро намудани корҳои сохтмонӣ дар баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҳисоботҳои андозсупоранда қайдгардида.

Моддаи 175. Маҳалли таҳвили мол

1. Агар шартҳои таҳвили мол ҳамлу нақли молро пешбинӣ намоянд, таҳвили мол дар маҳалли саршавии ҳамлу нақли молҳо ба амал бароварда мешавад. Дар дигар ҳолатҳо таҳвили мол дар маҳалли супоридани он анҷом дода мешавад.

2. Таҳвили қувваи барқ, гармӣ ва газ дар ҷойи гирифтани молҳо ба амалбароварда ҳисоб мешавад. Дар ҳолати аз Ҷумҳурии Тоҷикистон содир намудани чунин молҳо таҳвил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда ба ҳисоб меравад.

Моддаи 176. Маҳалли иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо

1. Барои мақсадҳои ҳамин фасл маҳалли иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо инҳо мебошанд:

1) Маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқул, агар корҳо (хизматрасониҳо) бевосита бо ин молу мулк алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои фасли мазкур хизматрасониҳои алоқаи барқӣ (аз ҷумла, пайваستшавии шабакавӣ, иҷораи канал, интиқол ва қабули трафик ва (ё) интернет, пахши байналмилалӣ барномаҳои телевизион ва радио), ки анҷом додани онҳо бо молу мулки ғайриманқул алоқаманд мебошад, дар маҳалли ҷойгиршавии молу мулки ғайриманқули зикргардида амалигардида ҳисобида мешаванд.

2) Маҳалли иҷрои амалии корҳо (хизматрасониҳо), агар онҳо бо молу мулки манқул алоқаманд бошанд.

3) Маҳалли иҷрои амалии хизматрасониҳо, агар онҳо дар соҳаҳои фарҳанг, фароғат, илм, санъат, маориф (таълим), тарбияи ҷисмонӣ, реклама, истироҳат ва варзиш, пешниҳоди кормандон ё дар соҳаи дигари фаъолияти шабех расонида шаванд.

4) Маҳалли воқеии анҷом додани ҳамлу нақл, агар корҳо (хизматрасониҳо) бо ин ҳамлу нақл алоқаманд бошанд. Барои мақсадҳои моддаи 170 Кодекси мазкур чунин амалиёти вобаста ба иҷрои корҳо ё хизматрасониҳои андозсупоранда берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашуда ба ҳисоб меравад.

5) Маҳалли ҷойгиршавии харидори хизматрасониҳо (корҳо), ки ин хизматрасониҳо (корҳо) бештар бо он алоқаманд мебошанд. Муқаррароти мазкур нисбат ба хизматрасониҳои зерин татбиқ карда мешаванд:

- а) ба моликият додан ё гузашт кардани патентҳо, иҷозатномаҳо, тамғаҳои савдо, ҳуқуқҳои муаллифӣ ва ҳуқуқҳои дигари шабех (ба истиснои

хизматрасониҳои муқаррарнамудаи моддаи 193(5) Кодекси мазкур) ([Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744](#));

б) гузаронидани машваратҳо, расонидани хизматрасониҳои ҳуқуқӣ, аудиторӣ, муҳандисӣ-техникӣ (инжинирингӣ), дизайнерӣ, маркетингӣ, адвокатӣ, муҳосибавӣ, муҳандисӣ, инчунин хизматрасониҳои коркарди маълумот (ба истиснои паҳнкунии маҳсули воситаҳои ахбори омма) ва хизматрасониҳои дигари шабех (ба истиснои хизматрасониҳои муқаррарнамудаи моддаи 193(5) Кодекси мазкур) ([Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744](#));

в) ба иҷора додани молу мулки манқул (ба истиснои воситаҳои нақлиёт);

г) хизматрасониҳо оид ба ташкили саёҳат (ба истиснои хизматрасониҳои муқаррарнамудаи моддаи 193(5) Кодекси мазкур) ([Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744](#)).

д) хизматрасониҳои электронии дар боби 31(1) Кодекси мазкур муқарраргардида. Зимнан, барои шахси воқеӣ - харидори хизматрасониҳои электронии дар моддаи 193(1) Кодекси мазкур муқарраргардида маҳалли ҷойгиршавии он ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад, агар яке аз шартҳои зерин иҷро гарданд:

- маҳалли зисти харидор Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад;

- маҳалли ҷойгиршавии ташкилоти қарзӣ ё ташкилоти дигаре, ки дар он суратҳисоб кушода шудааст ва он аз ҷониби харидор барои пардохти ҳаққи хизматрасонӣ истифода мешавад, ё оператори маблағҳои пулии электронӣ, ки тавассути он харидор ҳаққи хизматрасониро пардохт менамояд, дар Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъ бошад;

- суроғаи шабакавии харидор, ки ҳангоми харидории хизматрасониҳо истифода мегардад (гардидааст), дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шуда бошад;

- рамзи байналмилалӣ кишваре, ки рақами телефони он барои харидорӣ ё пардохти ҳаққи хизматрасониҳо истифода шудааст, ба Ҷумҳурии Тоҷикистон тааллуқ дошта бошад ([Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744](#)).

6) Маҳалли анҷом додани фаъолияти соҳибкории шахси иҷрокунандаи корҳо ё хизматрасонӣ, ки дар бандҳои 1) - 5) ҳамин қисм зикр нагардидаанд.

2. Ҳангоми истифодаи қисми 1 ҳамин модда маҳалли иҷрои корҳо ё хизматрасониҳои дар зиёда аз як банди қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида, аз рӯи тартиби ин бандҳо яқум муайян карда мешавад.

Моддаи 177. Андозбандии бозгашт

1. Агар шахсе, ки резидент намебошад ва барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта нашудааст, барои агенти андози дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон хизмат расонад ё корхоро иҷро кунад, пас барои мақсадҳои ҳамин фасл чунин иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо мувофиқи ҳамин модда андозбандӣ мешавад.

2. Барои мақсадҳои ҳамин модда агенти андоз андозсупорандаташкilot ё соҳибкори инфиродӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолияткунанда мебошад, агар дар моддаи 193(1) Кодекси мазкур тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад ([Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744](#)).

3. Дар сурати татбиқ намудани қисми 1 ҳамин модда, агенти андоз аз маблағе, ки бояд ба ғайрирезидент пардохт шавад, андоз мегирад. Маблағи андоз бо роҳи татбиқи меъёри муқаррарнамудаи қисми 1 моддаи 181 Кодекси мазкур нисбат ба маблағе, ки бояд баъди нигоҳ доштани андоз ба ғайрирезидент пардохт шавад, муайян мегардад.

4. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шуда бошад, андози нигоҳдошташуда бояд ба буҷет супорида шавад ва ба эълومияи андоз аз арзиши иловашуда барои моҳе, ки дар он амалиёт сурат гирифтааст, чун маблағи пардохтшаванда (чун маблағи ҳисобу замшуда) дохил карда шавад.

5. Агар агенти андоз барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашуда бошад, вай ўҳдадор аст, ки андози нигоҳдошташударо дар давоми панҷ рӯз аз рӯзи пардохт ба ғайрирезидент ба буҷет супорад ва эълумияро оид ба маблағи андоз аз арзиши иловашудаи ба ҷои ғайрирезидент ҳисоб ва пардохтшуда то рӯзи 15-уми моҳе, ки пас аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод кунад.

Моддаи 178. Вақти воридот

Вақти воридоти молҳо ва воситаҳои нақлиёт мутобики қонунгузорию ғумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

Моддаи 179. Амалиётҳои омехта

1. Таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо, ки нисбат ба таҳвили асосии молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо хусусияти ёридиҳанда доранд, ҳамчун қисми таҳвили асосии молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо баррасӣ мешаванд.

2. Амалиёти андозбандишавандае, ки унсурҳои мустақилро дар бар гирифта, як ё якчандтои онҳо таҳвили алоҳидаи молҳо, хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои аз андоз аз арзиши иловашуда озодшударо пешбинӣ менамоянд, ҳамчун амали иборат аз амалиётҳои алоҳида баррасӣ мешаванд. Амалиёти аз андоз аз арзиши иловашуда озодде, ки унсурҳои мустақилро дар бар гирифта, як ё якчандтои онҳо таҳвили алоҳидаи молҳо, хизматрасониҳо ё иҷрои корҳои бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишавандаро пешбинӣ мекунанд, ҳамчун амали иборат аз амалиётҳои алоҳида баррасӣ карда мешаванд.

Моддаи 180. Амалиёте, ки агент анҷом медиҳад

1. Агар дар қисмҳои 2-3 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо аз тарафи шахсе, ки агенти (шахси бовариноки) шахси дигар (ваколатдиҳанда) мебошад, бо супориш ё аз номи ин шахси дигар (ваколатдиҳанда) анҷом дода мешаванд, амалиёти иҷронамудаи шахси ваколатдиҳанда ба ҳисоб меравад.

2. Қисми 1 ҳамин модда нисбат ба хизматрасониҳои агент ба шахси ваколатдиҳанда татбиқ карда намешавад.

3. Қисми 1 ҳамин модда нисбат ба таҳвили молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аз Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби агенти резидентии шахсе, ки резидент набуда, ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта нашудааст, татбиқ намегардад. Дар ин ҳолат барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда таҳвил аз тарафи агент анҷомшаванда ба ҳисоб меравад.

БОБИ 30. ТАРТИБИ ҲИСОБКУНИ ВА ПАРДОХТИ АНДОЗ

Моддаи 181. Меъёрҳои андоз аз арзиши иловашуда ва тартиби ҳисоби он

1. Меъёри андоз аз арзиши иловашуда, ба истисноии содирот ва истифодаи меъёри пасткардашуда, агар ҳамин модда тартиби дигарро муқаррар накарда бошад, 18 Ҷоизи муомилоти андозбандишаванда ва (ё) 18 Ҷоизи воридоти андозбандишавандаро (минбаъд - меъёри стандартӣ) ташкил медиҳад. Бо

меъёри сифр амалиётҳои андозбандишавандаи дар моддаи 172 Кодекси мазкур пешбинишуда андозбандӣ карда мешаванд.

2. То 31 декабри соли 2023 амалиёти андозбандишавандаи андоз аз арзиши иловашуда барои иҷрои корҳои сохтмонӣ ва хизматрасонии ҳуҷуки умумӣ бо меъёри 7 Ҷоиз, барои хизматрасонии таълимӣ ва хизматрасонии муассисаи хусусии тиббӣ бо меъёри 5 Ҷоиз (минбаъд - меъёри пасткардашуда), ба истиснои воридоти андозбандишаванда ва таҳвили минбаъдаи моли воридшуда, инчунин содироти андозбандишаванда, бе баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшуда андозбандӣ карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 19.07.2019 № 1644, аз 04.07.2020 № 1708*).

3. Андозсупорандагони дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардида дар ҳолати анҷом додани воридоти андозбандишаванда таҳвили минбаъдаи молҳои воридшударо бо меъёри 18 Ҷоиз андозбандӣ карда, ҳуқуқ доранд тибқи моддаи 183 Кодекси мазкур андоз аз арзиши иловашудаи ҳангоми воридот пардохт намудаашонро ба ҳисоб гиранд. Ҳангоми ба дигар мол табдил додани молҳои дар натиҷаи воридоти андозбандишаванда ва амалиёти андозбандишаванда харидоришуда, ҳиссаи таҳвили минбаъдаи чунин моли дигар мутаносибан ба вазни қиёсии молҳои воридшуда дар ҳаҷми умумии харид бо меъёри стандартӣ андозбандӣ гардида, ҳиссаи боқимондаи таҳвили чунин моли дигар бо меъёри пасткардашуда андозбандӣ карда мешавад. Андозсупорандагони мазкур ўҳдадоранд, ки тибқи талаботи моддаи 49 Кодекси мазкур баҳисобгирии ҷудогонаи объектҳои андозбандиро (муомилоти андозбандишаванда ва воридоти андозбандишавандаро) аз рӯи ин намудҳои Ҷаъолият амалӣ намоянд.

4. Муомилоти андозбандишаванда аз арзиши умумии амалиёти андозбандишаванда дар давраи ҳисоботӣ иборат мебошад.

5. Маблағи андози аз муомилоти андозбандишаванда ҳисобшуда ҳамчун ҳосили зарби арзиши муомилоти андозбандишаванда ба меъёри дахлдори андоз мутобиқи қисмҳои 1 ва (ё) 2 ҳамин модда муайян карда мешавад.

6. Маблағи андози аз воридоти андозбандишаванда ҳисобшуда ҳамчун ҳосили зарби арзиши воридоти андозбандишаванда мувофиқи моддаи 168 Кодекси мазкур ба меъёри дахлдори андоз мутобиқи қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

7. Ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда аз муомилоти андозбандишаванда маънои иҷро намудани амалҳои пешбининамудаи қисмҳои 5 ва (ё) 6 ҳамин моддаро дорад.

Моддаи 182. Андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз муомилоти андозбандишаванда ба буҷет пардохт шавад

1. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд мувофиқи моддаи 174 Кодекси мазкур аз муомилоти андозбандишаванда дар давраи ҳисоботӣ ба буҷет пардохт шавад, ҳамчун фарқи байни маблағи андоз, ки мутобиқи моддаи 181 Кодекси мазкур аз муомилоти андозбандишаванда ҳисоб шудааст, бо дарназардошти (иловаи) маблағи андоз, ки тибқи қисми 4 моддаи 177 Кодекси мазкур ҳисоб шудааст ва маблағи андоз, ки мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур барои ба ҳисоб гирифтани иҷозат дода шудааст, муайян мегардад.

2. Дар ҳолатҳои дар моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинишуда, вақте ки андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшаванда нисбат ба маблағи воқеан нишондодаи андозсупоранда дар ҳисобнома-фактура оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ё дар эълония оид ба андоз аз арзиши иловашуда зиёд аст, маблағи зиёдати ҳамчун андоз аз арзиши иловашудаи пардохтшавандаи давраи ҳисоботӣ, ки дар он ҳолати дар моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинишуда ба миён омадааст, баррасӣ гардида, ба маблағи андози мувофиқи қисми 1 ҳамин модда дар давраи ҳисоботӣ пардохтшаванда илова мегардад.

Моддаи 183. Андоз аз арзиши иловашуда, ки Ҳангоми муайян намудани пардохтҳо ба буҷет дар ҳолати истифодаи меъёри стандартӣ ба ҳисоб гирифта мешавад

1. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ маблағи андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташаванда маблағи андозе мебошад, ки андозсупоранда тибқи ҳисобнома - фактураҳои оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои ба вай пешниҳодшуда, бо дарназардошти талаботи қисми 4 ҳамин модда ва фаро расидани вақти амалиёти андозбандишавандаи воридоти молҳо дар давоми давраи ҳисоботӣ тибқи моддаи 178 Кодекси мазкур ва амалиётҳои андозбандишаванда, ки таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳоро пешбинӣ намуда, тибқи моддаи 174 Кодекси мазкур дар давраи ҳисоботӣ иҷрошуда ҳисобида мешаванд, бояд пардохт намояд (пардохт кардааст). Ҳамзамон, баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда танҳо дар ҳолате иҷозат дода мешавад, ки агар молҳо, корҳо ё хизматрасониҳои дар ҳамин қисм пешбинишуда барои мақсадҳои фаъолияти соҳибкории андозсупоранда истифода шаванд ё бояд истифода гарданд, ҳатто агар ин молҳо, корҳо ё хизматрасониҳо ба хароҷоти истеҳсоли дохил карда нашаванд. Барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда оид ба воридоти молҳо чунин андоз аз арзиши иловашуда бояд воқеан ба буҷет пардохт шавад.

2. Маблағҳои андоз аз арзиши иловашудаи дар ҳолати истифодабарии меъёри стандартӣ, ки тибқи қисми 1 ҳамин модда ба ҳисоб гирифташаванда доништа шудаанд, инҳо мебошанд:

- маблағи андозе, ки бояд ба таҳвилкунандагон тибқи ҳисобномафактураҳои ба номи (номгӯи) андозсупоранда пешниҳодшуда бо ҷудо кардани андоз аз арзиши иловашуда пардохт шавад;

- маблағи андозе, ки дар эълумияи гумрукии бор мутобиқи қонунгузори гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ба расмият даровардашуда нишон дода, мувофиқи тартиби муқарраршуда ба буҷети Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шудааст ва мутобиқи шартҳои низоми гумруки бояд баргардонида нашавад;

- маблағи андози дар чиптаи роҳкиро пешбинишуда, ки дар нақлиёти роҳи оҳан ё ҳавой дода мешавад;

- маблағи андозе, ки дар ҳуҷҷатҳои аз ҷониби таҳвилкунандагони хизматҳои коммуналӣ истифодашаванда зикр шудааст ва ҳисоббаробаркунии онҳо тавассути бонкҳо анҷом дода мешавад.

3. Андоз аз арзиши иловашуда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қисми 2 ҳамин модда дар ҳамон давраи андозбандӣ, ки молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) гирифта шудаанд, ба ҳисоб гирифта мешавад.

4. Дар мавриди андоз аз арзиши иловашудае, ки андозсупоранда тибқи ҳисобнома - фактураҳои ба вай пешниҳодшудаи андоз аз арзиши иловашуда барои воридоти мол ва амалиёти андозбандишаванда, ки қисман барои фаъолияти соҳибкории андозсупоранда ва қисман барои дигар мақсадҳо пешбинӣ шудааст, бояд пардохт намояд (пардохт кардааст), ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда дар асоси вазни қиёсии истифодабарии онҳо дар фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода мешавад (агар муайян намудани вазни қиёсии мақсадҳои истифодабарии молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) ба воситаи воридот ва дар доираи дигар амалиёти андозбандишаванда харидашуда бевосита дар давоми давраи андоз, ки онҳо гирифта шудаанд, имконпазир бошад).

5. Дар ҳолатҳои зерин ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашудае, ки пардохт шудааст (бояд пардохт шавад), иҷозат дода намешавад:

- автомобилҳои сабукрав, ба истиснои фурӯш ва ба иҷора додани онҳо аз ҷониби шахсе, ки фурӯш ва ба иҷора додани автомобилҳо барои ӯ намуди асосии фаъолияти соҳибкорӣ ба ҳисоб меравад;

- хароҷоти фароғат ё намояндагӣ, хароҷот барои мақсадҳои эҳсонкорӣ ва ё иҷтимоӣ;

- ҳисобнома-фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда, ки дар онҳо маблағи андоз аз арзиши иловашудаи аз амалиётҳои андозбандишавандаи мазкур ситонидашаванда дар ин ҳисобномафактураҳо мутобиқи моддаи 186 Кодекси мазкур ба маблағи алоҳида ҷудо карда (нишон дода) нашудааст;

- хароҷот барои корҳои иқтисофи геологӣ ва омодагӣ ба истихроҷи захираҳои табиӣ;

- хароҷот барои харид, истеҳсол, сохтмон, насб ва васлкунӣ, инчунин барои барқарор намудани (таъмири) воситаҳои асосии истеҳлоқшаванда ва дороиҳои ғайримоддии истеҳлоқшаванда, новобаста аз маблағи хароҷот;

- хароҷот аз рӯи молҳое (кор, хизматрасоние), ки аз шахсони бинобар беасос пешниҳод намудани ҳисобнома-фактураҳои андози арзиши иловашуда андозсупорандагони бемасъулият эътирофгардида харидорӣ шудааст;

- тамоми хароҷот дар ҳолати истифодаи меъёри пасткардашудаи андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои хароҷоти вобаста ба воридоти андозбандишаванда барои шахсони дар қисми 2 моддаи 181 Кодекси мазкур пешбинигардида.

6. Дар ҳолате, ки агар андозсупорандаи истифодабарандаи меъёри стандартӣ андоз аз арзиши иловашуда амалиёти андозбандишаванда ва амалиёти аз андоз аз арзиши иловашуда озод дошта бошад, барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда маблағи андоз аз арзиши иловашудае, ки мутобиқи моддаи 185 Кодекси мазкур муайян шудааст, қабул карда мешавад. Агар андозсупоранда танҳо амалиёти озод дошта бошад, ба ҳисоб гирифтани иҷозат дода намешавад. Қисми 4 ҳамин модда қабл аз истифодаи ҳамин қисм бо дарназардошти муқаррароти моддаи 184 Кодекси мазкур татбиқ карда мешавад.

7. Дар ҳолатҳои дар моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинигардида, вақте ки дар ҳолати истифодабарии меъёри стандартӣ андоз аз арзиши иловашудаи дар ҳисобнома - фактура ё эълומияи андоз аз арзиши иловашуда зикргардида нисбат ба андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд андозсупоранда пардозад, зиёд бошад, ба андозсупоранда ба ҳисоб гирифтани маблағи зиёдати дар давраи ҳисоботӣ, ки дар он ҳолати дар қисми 1 моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинишуда ҷой дошт, иҷозат дода мешавад (яъне кам кардани ӯҳдадориҳои андозсупоранда оид ба андоз ба ҳаҷми маблағи зиёдати иҷозат дода мешавад).

8. Дар ҳолатҳо ва бо тартибе, ки моддаи 261 Кодекси мазкур муқаррар кардааст, баҳисобгирии маблағи андоз аз фурӯши алюминийи аввалия дар сурати пешниҳоди ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда иҷозат дода мешавад (*Қонуни ҶТ аз 14.11.2016 № 1367*).

9. Новобаста ба муқаррароти моддаи мазкур, баҳисобгирии андоз аз арзиши иловашуда, ки барои хариди молҳо ва воридоти молҳо аз ҷониби ташкилоти бо фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунӣ, таъминоту фурӯш машғулбуда пардохта шудааст, танҳо ҳангоми фаро расидани амалиёти андозбандишавандаи давраи ҳисоботӣ иҷозат дода мешавад (*Қонуни ҶТ аз 2.01.2020 № 1676*).

Моддаи 184. Тасҳеҳи маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки ба ҳисоб гирифта мешаванд

1. Андоз аз арзиши иловашудае, ки қаблан ба ҳисоб гирифта шуда буд, бояд дар ҳолатҳои зерин аз маблағҳои баҳисобгирифташавандаи минбаъдаи андоз аз арзиши иловашуда хориҷ карда шавад:

- оид ба молҳое (корҳо, хизматрасониҳое), ки на ба мақсадҳои муомилоти андозбандишаванда истифода шудаанд;

- оид ба молҳо, аз ҷумла воситаҳои асосӣ, ҳангоми вайрон ва гум шудани онҳо (ба истисноӣ ҳолатҳое, ки дар натиҷаи ҳодисаҳои ғавқулодда рух додаанд). Вайрон, гум шудани молҳо дар натиҷаи ҳолатҳои ғавқулодда бояд бо ҳулосаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба ҳолатҳои ғавқулодда, ки дар муҳлати на дертар аз 30 рӯзи тақвими баъди санаи рух додани ҳолатҳои ғавқулодда таҳия ва ба мақоми дахлдори андоз на дертар аз муҳлати пешбинигардида пешниҳод гардидааст, тасдиқ карда шавад. Дар айни замон нисбат ба молҳои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда талаботи мазкур дар он ҳолат истифода бурда мешавад, ки андозсупоранда имконияти супоридани андозро барои молҳои амалан воридшуда бевосита дар лаҳзаи воридшавии онҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти талаботи моддаи 363 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон надошта, нисбат ба молҳои воридшуда расмиёт ва (ё) низомҳои пешбиникунандаи насупоридани пардохтҳои гумрукиро истифода бурдааст ва молҳои воридшуда дар давраи таҳти расмиёт ва (ё) низомҳои дар боло пешбинигардида қарор доштанишон вайрон ва нобуд шуда бошанд;

- дар ҳолати риоя накардани муқаррароти пешбинишудаи моддаи 186 Кодекси мазкур.

2. Барои мақсадҳои Кодекси мазкур вайрон шудани мол (молу мулк) маънои бад шудани ҳама ё баъзе сифатҳои (хусусиятҳои) алоҳидаи молро (молу мулк) дорад, ки дар натиҷаи он моли (молу мулк) мазкур барои мақсадҳои муомилоти андозбандишаванда истифода шуда наметавонад. Таҳти мафҳуми гум шудани мол (молу мулк) ҳодисае фаҳмида мешавад, ки дар натиҷаи он нобудшавӣ ва (ё) гумшавии мол (молу мулк) рух додааст. Дар ҳудуди меъёрҳои камшавии табиӣ муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон нест шудани моли (молу мулк) андозсупоранда маънои гум шуданро надорад.

3. Ҳангоми тағйирёбии арзиши молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) қабулшуда дар ҳолатҳои дар қисми 1 моддаи 167 Кодекси мазкур пешбинигардида, бо тарзи дахлдор тасҳеҳи маблағи андоз аз арзиши иловашудаи қаблан баҳисобгирифташуда анҷом дода мешавад.

4. Тасҳеҳи маблағҳои андоз аз арзиши иловашудаи баҳисобгирифташуда дар ҳамаи давраи андозбандие гузаронида мешавад, ки дар он ҳолатҳои дар қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида рух додаанд.

5. Новобаста ба муқаррароти қисмҳои 1-4 ҳамин модда, андозсупорандаи истифодабарандаи меъёри стандартӣ ўҳдадор аст то 15-уми апрели ҳар сол тасҳеҳи андоз аз арзиши иловашударо барои тамоми давраи соли тақвими гузашта гузаронад (Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № [1676](#)).

Моддаи 185. Тартиби ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми амалиёти аз андози арзиши иловашуда озодшуда ва истифодабарии меъёри стандартӣ

1. Дар мавриди молҳое (корҳо, хизматрасониҳое), ки барои мақсадҳои амалиёти озодкардашуда истифода мешаванд, андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ба таҳвилкунандагон ва оид ба воридот пардохт шавад, ба ҳисоб гирифта намешавад.

2. Ҳангоми амалиёти андозбандишаванда ва озодкардашуда маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд ба ҳисоб гирифта шавад, бо усули мутаносибӣ дар давраи андоз муайян карда мешавад.

3. Бо усули мутаносибӣ маблағи андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ ба ҳисоб гирифта шавад, дар асоси вазни қиёсии амалиёти андозбандишаванда дар маблағи умумии амалиёт муайян карда мешавад.

Моддаи 186. Ҳисобнома-фактураҳо оид ба андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо

1. Агар дар қисмҳои 9, 11, 12, 13 ва 14 ҳамин модда тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, шахси ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда бақайдгириташуда ва ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохилнашуда, ки амалиёти андозбандишавандаро иҷро менамояд, аз рӯзи амалӣ гардидани бақайдгирӣ барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ӯҳдадор аст ба қабулкунандаи молҳо, корҳо ё хизматрасониҳо ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро пешниҳод намояд. Шахсе, ки барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта нашудааст ё ба рӯйхати андозсупорандагони бемасъулият дохил карда шудааст, ҳуқуқ надорад, ки ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро пешниҳод намояд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367, аз 17.12.2020 № 1744*).

2. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ҳуҷҷатест, ки мутобиқи моддаи 183 Кодекси мазкур барои ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми истифодаи меъёри стандартӣ асос мебошад ва дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ таҳия гардида, дорои маълумоти зерин мебошад:

- номгӯи (насаб, ном ва номи падар, суроғаи) андозсупоранда ва харидор (фармоишгар), инчунин номи тижоратии андозсупоранда, агар он аз номи ҳуқуқӣ фарқ кунад;
- рақами мушаххаси андозсупоранда ва харидор (фармоишгар);
- рақам ва санаи додани шаходатнома дар хусуси бақайдгирӣ оид ба андоз аз арзиши иловашудаи андозсупоранда (тахвилкунанда);
- номи молҳои ҳамлунақлкардашуда, интиқолшуда, корҳо ё хизматрасониҳои иҷрошуда;
- маблағи амалиёти андозбандишаванда;
- маблағи андози аксиз аз молҳо ва хизматрасониҳои зераксизӣ (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*);
- маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки аз ин амалиёти андозбандишаванда гирифта мешавад;
- санаи додани ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо;
- рақами тартибии ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо.

3. Ҳисобнома-фактура дар шакли электронӣ тартиб дода шуда (навишта шуда), ба гиранда (харидор, фармоишгар)-и молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) - супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар шакли электронӣ ва ба шахсони дигар, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда намебошанд (ба истиснои фуруши чакана), ҳисобномафактураи содда дар шакли электронӣ ва нусхаи чопии он дода мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

4. Нусхаҳои чопии ҳисобнома-фактураҳои гирифташуда танҳо аз ҷониби шахсоне, ки дар Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, метавонанд ба эълумияи андоз аз арзиши иловашуда замима карда шаванд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

5. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои дар шакли электронӣ тартибдодашуда (навишташуда) дар китоби бақайдгирии

ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои навишташудаи андозсупоранда ва ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои дар шакли электронӣ гирифташуда дар китоби бақайдгирии ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои гирифташудаи андозсупоранда ба қайд гирифта мешаванд. Нусхаҳои ҷопии ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои дар шакли электронӣ навишташуда ва гирифташуда дар ҳуҷҷатҳои муҳосибавии андозсупоранда нигоҳ дошта мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

6. Шакл ва тартиби пешбурди китобҳои дар қисми 5 ҷамин модда пешбинигардида аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муайян карда мешаванд. Китобҳои дар боло зикргардида аз ҷониби андозсупоранда дар ҳомилҳои электронӣ ва қоғазӣ пеш бурда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

7. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо (аз ҷумла, ҳисобнома-фактураи содда) дорои силсила ва рақами дахлдор буда, аз ҷониби андозсупоранда бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар шакли электронӣ тартиб дода (навишта) мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

8. Андозсупоранда ўҳдадор аст на дертар аз санаи амалӣ шудани амалиёти андозбандишаванда (таҳвили молҳо, иҷрои корҳо, хизматрасониҳо) ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро ба харидори мол (фармоишгари корҳо, хизматрасониҳо) пешниҳод намояд. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо бо имзои электроники шахсӣ мансабдори барои ин кор ваколатдори таҳвилдиҳанда тасдиқ карда мешавад. Андозсупорандагоне, ки таҳвили қувваи барқ, об ва газ, хизматрасонии алоқа, хизматрасонии коммуналӣ, ҷамлу нақл тавассути роҳи оҳан, хизматрасонии нақлиётӣ-экспедиторӣ ва амалиёти бонкии бо андоз аз арзиши иловашуда андозбандишавандаро амалӣ менамоянд, ҳуқуқ доранд аз рӯи ҷамъбасти давраи андоз дар мўҳлати муқаррарнамудаи қисми 5 моддаи 174 Кодекси мазкур ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро тартиб диҳанд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

9. Ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда дар ҳисобнома-фактура оид ба ҳар як номгӯи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) алоҳида нишон дода мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

10. Ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо танҳо ҳангоми иҷрои амалиётҳои андозбандишаванда пешниҳод карда мешаванд. Агар таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва (ё) хизматрасониҳо мувофиқи муқаррароти ҷамин фасл аз андоз аз арзиши иловашуда озод бошанд, ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо пешниҳод карда намешаванд.

11. Ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо ба амалиёти содиротӣ бояд инҳоро дар бар гирифта бошад:

- сабт дар бораи он, ки ҳисобнома-фактура ба амалиёти содиротӣ тааллуқ дорад;
- мамлакат ва маҳалли таъиноти содирот;
- меъёри татбиқшавандаи андоз аз арзиши иловашуда ба амалиёти содиротӣ.

12. Дар ҳолатҳои зерин тартиб додани ҳисобнома-фактураҳо талаб карда намешавад:

- ҳисоббаробаркунӣ барои хизматрасониҳои коммуналӣ ба аҳоли (аз ҷумла таҳвили нерӯи барқ, нерӯи гармӣ, об, газ, табиӣ ва дигар хизматрасониҳо), хизматрасониҳои алоқа ба аҳоли тавассути бонкҳо бо истифодаи ҳуҷҷатҳои ибтидоӣ, ки барои баҳисобгирии муҳосиботӣ асос мебошанд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*);

- бо чиптаи роҳкиро ба расмият даровардани ҳамлу нақли мусофирон;
- ҳангоми таҳвили молҳое (иҷрои корҳое, хизматрасониҳое), ки аз андоз аз арзиши иловашуда озод мебошанд.

13. Ҳангоми таҳвили чаканаи молҳо, иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо ба харидорони ниҳое, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда нестанд, бар ивази ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо расид (квитансия) (ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ тавассути ташкилоти қарзӣ) ё чиптаи мошинаи назоратӣ-ҳазинавии дорои хотираи фискалӣ (ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ бо пули нақд) дода мешавад. Барои мақсадҳои қисми мазкур фуруши чакана ҳамчун таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳо ба истеъмолкунандаи ниҳой бо нархи бозорӣ доништа мешавад, ки барои истифодаи шахсӣ, манзилӣ ё истеъмолӣ таъин гардидааст (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

14. Шахсони хориҷие, ки вобаста ба амалиётҳои дар моддаи 193(5) Кодекси мазкур дарҷгардида бояд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба сифати супорандаи андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шаванд, ҳисобнома - фактура тартиб намедиҳанд (пешниҳод наменамоянд) ва китобҳои дар қисми 5 моддаи мазкур муқарраршударо пеш намебаранд (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

15. Дастурамал оид ба тартиби истифодаи ҳисобномаҳо-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

Моддаи 187. Тартиб додани ҳисобнома-фактураҳои иловагӣ ҳангоми тасҳеҳи муомилоти андозбандишаванда

1. Ҳангоми тасҳеҳи ҳаҷми муомилоти андозбандишаванда ҳисобнома-фактураи иловагӣ тартиб дода шуда, инҳо зикр карда мешаванд:

- рақами тартибӣ ва санаи тартиб додани ҳисобнома-фактураи иловагӣ;
- рақами тартибӣ ва санаи тартиб додани ҳисобнома-фактурае, ки ба он ҳисобнома-фактураи иловагӣ тартиб дода мешавад (тааллуқ дорад);
- ном, суроға ва рақами мушаххаси андозсупорандаи таҳвилкунанда ва қабулкунандаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо);
- ҳаҷми тасҳеҳи амалиёти андозбандишаванда бе дарназардошти андоз аз арзиши иловашуда;
- маблағи андоз аз арзиши иловашуда.

2. Ҳисобнома-фактураи иловагӣ аз ҷониби таҳвилкунандаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тартиб дода шуда, аз тарафи қабулкунандаи чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 188. Қоидаҳои махсус

Андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми хизматрасонии агентҳои сайёҳӣ, хизматрасонии суғуртавӣ, фуруши комисионӣ, фуруши молҳои нигоҳдошташуда (қисман истифодашуда) ва дигар намудҳои фаъолият, ки ҳангоми амалӣ намудани онҳо мутобиқи фасли мазкур мустақиман (бевосита) муайян кардани манбаи андоз ва унсурҳои дигари андозбандӣ душвор аст, метавонад мувофиқи тартиби дигари муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб ва пардохт карда шавад.

БОБИ 31. МУҚАРРАРОТИ МАЪМУРӢ ВА ХОТИМАВӢ

Моддаи 189. Пешниҳоди эълومияҳо ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда

1. Ҳар як андозсупоранда ўҳдадор аст:

- ба мақомоти андози дахлдор дар бораи андоз аз арзиши иловашуда барои ҳар як давраи ҳисоботӣ эълумия пешниҳод намояд;

- ба мақомоти андози дахлдор то 15-уми апрел эълумияи иловагӣ (тасҳеҳшуда) оид ба фаъолият дар соли гузашта пешниҳод кунад (*Қонуни ҶТ аз 2.01.2020 № 1676*);

- барои ҳар як давраи ҳисоботӣ дар мўҳлати на дертар аз мўҳлати барои пешниҳод намудани эълумияи андоз аз арзиши иловашуда муқарраргардида ба буҷет андозро пардохт намояд.

2. Агар дар ҳамин фасл тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад, эълумияи андоз аз арзиши иловашуда барои ҳар як давраи ҳисоботӣ на дертар аз рӯзи 15-уми моҳи баъд аз давраи ҳисоботӣ пешниҳод карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 14.11.2016 № 1367*).

3. Қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нисбат ба шахсе, ки танҳо хангоми воридоти молҳо андозсупоранда мебошад, татбиқ намегарданд.

4. Агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад, андоз аз арзиши иловашударо оид ба воридоти андозбандишаванда мақомоти гумрук мутобиқи Кодекси мазкур ва қонунгузориҳои гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоб мекунанд ва меситонанд.

5. Дастурамал оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз арзиши иловашуда, инчунин шаклҳои эълумияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

Моддаи 190. Давраи андоз

Давраи андоз оид ба андоз аз арзиши иловашуда моҳи тақвимӣ мебошад.

Моддаи 191. Амалиёт бо буҷет дар ҳолати зиёд будани маблағи андози баҳисобгирифташаванда нисбат ба маблағи андозе, ки барои давраи ҳисоботӣ ҳисоб карда шудааст

1. Нисбат ба андозсупорандае, ки на камтар аз 70 фоизи муомилоти андозбандишавандааш дар давраи ҳисоботии андоз бояд аз рӯи меёри сифр андозбандӣ шавад, барзиёдии маблағи андози баҳисобгирифташаванда нисбат ба маблағи ҳисобкардашуда дар давраи ҳисоботӣ аз ҷониби мақомоти молия якҷоя бо мақомоти андоз дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз лаҳзаи аз ҷониби мақомоти андоз гирифтани аризаи андозсупоранда дар бораи баргардонидани маблағи зиёдотӣ, ки супорандаи андоз аз арзиши иловашуда дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод кардааст, аз буҷети дахлдор баргардонда мешавад.

2. Маблағи зиёдотии андози баҳисобгирифташуда нисбат ба маблағи ҳисобкардашудаи андоз дар давраи ҳисоботӣ дар асоси ҳуҷҷатҳои зерин баргардонда мешавад:

- эълумияи андоз аз арзиши иловашуда барои давраи андоз, ки мувофиқи тартиби муқарраршуда пешниҳод шудааст;

- ҳуҷҷатҳое, ки мутобиқи моддаи 173 Кодекси мазкур барои тасдиқ намудани содироти молҳо лозиманд;

- хулосаи мақомоти андоз, ки аз рӯи санади санчиши мавзӯии андози гузаронидашуда дар хусуси тасдиқи ҳаққонӣ будани маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки барои баргардонидан пешниҳод мегардад, тартиб дода шудааст.

3. Андоз аз арзиши иловашуда бо роҳи пай дар пай иҷро намудани амалҳои зерин баргардониди мешавад:

- ба ҳисоб гирифтани андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоби пардохти қарзи андози ҷойдоштаи ин супорандаи андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи дигар андозҳо, аз ҷумла қарзи андоз аз арзиши иловашуда барои даврони пешинаи андоз;

- ба ҳисобгирӣ ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашудае, ки бояд ҳангоми воридоти молҳо супорида шавад;

- ба суратҳисоби бонкии супорандаи андоз аз арзиши иловашуда гузарондани пулҳое, ки баъди иҷрои амалҳои пешбиниқардаи сарҳатҳои якум ва дуҷуми ҳамин қисм боқӣ мондаанд.

4. Нисбат ба дигар андозсупорандагоне, ки бо қисми 1 ҳамин модда фаро гирифта нашудаанд, маблағи зиёдатии андози ба ҳисобгирӣфташуда, нисбат ба маблағи андози барои давраи ҳисоботӣ ҳисобшуда ба 3 давраи минбаъдаи андоз гузаронида мешавад ва ба ҳисоби ӯҳдадорӣҳои оид ба андоз барои ин давраҳо, инчунин ба ҳисоби пардохти қарздорӣи супорандаи андоз аз арзиши иловашуда аз рӯи дигар андозҳо, аз ҷумла андоз аз арзиши иловашуда барои даврони пешинаи андоз гузаронида мешавад. Ҳама гуна бақияи зиёдатӣ дар давоми 30 рӯзи баъди гузаштани ин 3 давраи андоз аз буҷет баргардониди мешавад.

5. Дар ҳама ҳолатҳо, агар аз ҷониби мақомоти андоз ошкор шавад, ки маблағҳои муайян ба андозсупоранда иштибоҳан баргардонда шудаанд, мақомоти андоз метавонад талаб намояд, ки чунин маблағҳо мувофиқи тартиби барои ҷамъоварии андозҳо муқарраршуда баргардониди шаванд.

6. Тартиби баргардонидани маблағи зиёдатии андози ба ҳисобгирӣфташаванда нисбат ба маблағи ҳисобшудаи андоз дар давраи ҳисоботӣ бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 192. Аз андоз аз арзиши иловашуда озод кардани тахвили молҳои (корҳо, хизматрасониҳои) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузори (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон харидашаванда

1. Аз андоз аз арзиши иловашуда озод кардани тахвили молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби созишномаҳои қарзӣ (грантӣ) оид ба маблағгузори (татбиқи) лоиҳаҳои сармоягузори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд дар ин модда - созишномаҳо) харидашаванда дар асоси аризаи грантгиранда (қарзгиранда) ё шахси ваколатдори он ба унвони тахвилкунандаи молҳо (кор, хизматрасониҳо) сурат мегирад, агар дар як вақт шартҳои зерин риоя гарданд:

- тахвили молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳои аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон маъқул донисташуда амалӣ гардида бошад;

- молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) танҳо бо мақсадҳои дар созишномаҳои мазкур муқарраргардида харида шаванд;

- тахвили молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) мутобиқи шартномае (қарордоде) амалӣ гардида бошад, ки бевосита бо грантгиранда (қарзгиранда) ё шахси ваколатдорқардаи он ҷиҳати татбиқи лоиҳа ба имзо расонида шуда бошад.

2. Тартиби аз андоз аз арзиши иловашуда озод намудани тахвили молҳои (иҷрои корҳои, хизматрасониҳои) аз ҳисоби маблағҳои созишномаҳо маблағгузоришаванда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 193. Баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашуда, инчунин аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд

1. Баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва намояндагиҳои ба онҳо баробаркардашудае, ки номгӯи онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад, инчунин аъзои ҳайати кормандони онҳо, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аккредитатсия шудаанд (минбаъд дар ҳамин модданамояндагиҳо), ба шарте амалӣ мегардад, ки агар чунин баргардонидан дар асоси дутарафа (мутақобила) санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ пешбинӣ карда бошанд, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирокчиӣ онҳо мебошад.

2. Андоз аз арзиши иловашуда, ки намояндагиҳо ба таҳвилкунандагони молҳои (корҳо, хизматрасониҳои) барои истифодаи расмӣ ин намояндагиҳо, инчунин истифодаи шахсии аъзои ҳайати кормандони дипломатӣ, маъмурию техникӣ ва хизматрасони онҳо, аз ҷумла аъзои оилаи бо онҳо истиқоматдошта пешбинигардида пардохтанд, дар сурате, ки чунин баргардонӣ дар санади ҳуқуқии байналмилалӣ муқаррар шуда бошад, баргардонида мешавад.

3. Баргардонидани маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо тибқи хулосаи раёсатҳои андоз дар Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳо ва шаҳри Душанбе, дар асоси ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастие, ки аз ҷониби ин намояндагиҳо тартиб дода мешаванд ва нусхаи ҳуҷҷатҳои тасдиқшуда (ҳисобномафактураҳо, чекҳо ва ғ.), ки далели супоридани андоз аз арзиши иловашуда мебошанд, амалӣ карда мешавад.

4. Ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастӣ дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ тайёр карда шуда, аз ҷониби намояндагиҳо ба Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тасдиқи мубодилаи ёддоштҳо оид ба риоя намудани принсипи мутақобила ҳангоми пешниҳоди имтиёзҳо оид ба андозҳои ғайримустақим (андоз аз арзиши иловашуда ва аксиз) мувофиқи муқаррароти санади ҳуқуқии байналмилалӣ пешниҳод карда мешаванд. Баъди тасдиқ шудан ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастӣ ба мақоми андозе, ки мақоми ваколатдори давлатӣ барои баргардонидани маблағҳо муайян менамояд, пешниҳод карда мешаванд.

5. Агар дар ҳуҷҷатҳои ба ведомостҳои (фехристҳои) ҷамъбастӣ заимашаванда маблағи андоз аз арзиши иловашуда дар сатри алоҳида ҷудо нашуда бошад, ҳуқуқ барои гирифтани маблағи баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда танҳо ҳангоми аз ҷониби таҳвилгари молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) тасдиқ намудани дохилшавии андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисобнома-фактура имконпазир аст.

6. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси хулосаи мақомоти андози дахлдор дар давоми 30 рӯзи тақвими баъди ведомостҳои ҷамъбастиро (фехристҳоро) аз Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтани мақоми ваколатдори давлатӣ баргардонида мешавад. Маблағи андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз буҷет баргардонида шавад, ба суратҳисобҳои дахлдори намояндагиҳо гузаронида мешавад.

7. Тартиби баргардонидани андоз аз арзиши иловашуда ба намояндагиҳо бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

БОБИ 31(1). ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ ХИЗМАТРАСОНИҲОИ ЭЛЕКТРОНИИ ШАХСОНИ ХОРИҶӢ

(Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744)

Моддаи 193(1) . Андозсупорандагон

(Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744)

1. Шахсони хориҷие, ки мустақиман ё тавассути шахсони миёнарав ба шахсони воқеӣ хизматрасониҳои электрониро анҷом медиҳанд ва маҳалли чунин хизматрасониҳо ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад, ҳамчун андозсупоранда эътироф мегарданд.

2. Агар хизматрасониҳои электронӣ ба шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва муассисаҳои доимии шахсони ҳуқуқии хориҷӣ анҷом дода шаванд, пас шахсони мазкур - харидорони чунин хизматрасониҳо агентҳои андоз эътироф карда мешаванд.

3. Анҷом додани хизматрасониҳои электронӣ аз ҷониби шахсони хориҷӣ миёнаравҳое, ки фаъолияти соҳибкориро ҷиҳати ташкили ҳисоббаробаркунӣ бо иштироки шахсони воқеӣ дар асоси шартномаҳои супориш, комиссия, агентӣ ва шартномаҳои дигари ба он алоқаманд бо шахсони хориҷии анҷомдиҳандаи чунин хизматрасониҳо амалӣ менамоянд, барои мақсадҳои боби мазкур агенти андоз эътироф карда мешаванд.

4. Агар хизматрасониҳои электронӣ бо иштирок дар ҳисоббаробаркуниҳои силсилаи пайдарҳамии якҷанд шахсони ҳуқуқӣ - миёнаравон анҷом дода шаванд, агенти андоз шахси хориҷӣ - миёнараве дониста мешавад, ки новобаста ба мавҷудияти шартнома бо шахсони хориҷии анҷомдиҳандаи чунин хизматрасониҳо дар ҳисоббаробаркуниҳо бо шахсони воқеӣ бевосита иштирок менамояд.

Моддаи 193(2) . Тартиби баҳисобгирии (аз ҳисоб баровардани) шахсони хориҷие, ки хизматрасониҳои электрониро анҷом медиҳанд

(Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744)

Шахсони хориҷие (агенти андозе), ки мустақиман ба шахсони воқеӣ хизматрасониҳои электрониро анҷом медиҳанд, дар асоси пешниҳоди ариза ва ҳуҷҷатҳои дигари аз рӯи шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба таври электронӣ ба ҳисоб гирифта (аз ҳисоб бароварда) мешаванд. Ариза дар бораи баҳисобгирии (аз ҳисоб баровардани) шахсони хориҷӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ на дертар аз 20 рӯзи тақвимӣ аз рӯзи оғоз (қатъ) намудани хизматрасониҳои электронӣ пешниҳод карда мешавад.

Моддаи 193(3) . Объекти андозбандӣ, манбаи андоз, давраи андоз ва тартиби ҳисоби андоз

(Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744)

1. Объекти андозбандӣ даромад аз ҳисоби амалӣ намудани хизматрасониҳои электронӣ мебошад.

2. Манбаи андоз ҳамчун арзиши хизматрасониҳои электронии шахсони хориҷӣ бе назардошти маблағи андоз муайян карда мешавад. Ҳангоми муайян намудани манбаи андоз, арзиши хизматрасониҳои электронӣ бо асъори хориҷӣ тибқи қурби расмии Бонки миллии Тоҷикистон дар рӯзи анҷом додани амалиёт, ки дар он пурра (қисман) пардохт шудани хизматрасониҳои нишондода анҷом дода шудааст, ҳисоб карда мешавад.

3. Давраи андоз семоҳаи тақвимӣ мебошад.

4. Манбаи андоз барои ҳар семоҳа дар асоси вақти гирифтани пардохти (қисми пардохт) хизматрасониҳои анҷомдодашуда муайян карда мешавад.

5. Шахсони хориҷӣ ҳисоб ва пардохти андозро мустақилона таъмин менамоянд, агар уҳдадорӣ доир ба пардохти андоз ба зиммаи агенти андоз гузошта нашуда бошад.

Моддаи 193(4) . Тартиби пешниҳоди ҳисоботи андоз ва пардохти андоз

(Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744)

1. Шахсони хориҷӣ (агентҳои андоз) эълומияи андозро дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар шакли электронӣ тариқи утоқи шахсӣ пешниҳод менамоянд.

2. Эълומияи андоз, ҳуҷҷатҳо (иттилоот) ва маълумоти дигар на дертар аз санаи 10-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешаванд.

3. Дар даврае, ки шахсони хориҷӣ утоқи шахсиро барои ба мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳо (иттилоот) истифода бурда наметавонанд, эълумияи андоз на дертар аз санаи пардохт тариқи шабакаи алоқаи телекоммуникатсионӣ пешниҳод карда мешавад.

4. Маблағи андоз бо роҳи татбиқи меъёри муқаррарнамудаи қисми 1 моддаи 181 Кодекси мазкур муайян гардида, дар мӯҳлати пешниҳоди эълумияи андоз пардохт карда мешавад.

Моддаи 193(5) . Хизматрасониҳои электронӣ

(Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744)

1. Барои мақсадҳои боби мазкур ба хизматрасониҳои электронӣ хизматрасонӣ дохил мешаванд, ки тавассути шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ, аз ҷумла шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионии интернет (минбаъд - шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ) бо усули худкор бо истифодаи технологияҳои иттилоотӣ амалӣ карда мешаванд.

2. Ба хизматрасониҳои электронӣ дохил мешаванд:

- додани ҳуқуқи истифодабарии таъминоти барномавӣ барои мошинҳои электронии ҳисоббарор (аз ҷумла бозиҳои компютерӣ), маҳзани маълумот тавассути шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ, аз ҷумла додани дастрасии фосилавӣ ба онҳо, инчунин таҷдиди онҳо ва имкониятҳои иловагии функционалӣ;

- амалӣ намудани хизматрасониҳои рекламавӣ дар шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ, аз ҷумла аз ҳисоби истифодаи таъминоти барномавӣ барои мошинҳои электронии ҳисоббарор ё маҳзанҳои маълумоти дар шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ истифодашаванда, инчунин пешниҳоди майдонҳои рекламавӣ дар шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ;

- анҷоми хизматрасониҳо оид ба ҷойгиркунии пешниҳодҳо дар бораи хариди (фурӯши) молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) ва ҳуқуқҳои молумулкӣ дар шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ;

- анҷом додани хизматрасонӣ тавассути шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ вобаста ба пешниҳодҳои техникӣ, ташкилӣ, иттилоотӣ ва имкониятҳои дигар, ки бо истифода аз система ва технологияҳои иттилоотӣ барои ташкил намудани алоқа ва бастани шартномаҳо (аҳдҳо) байни фурӯшандагон ва харидорон (тавассути майдонҳои савдои дар шабакаи интернет дар вақти воқеӣ амалкунанда, ки дар он ба харидорони воқеӣ арзиши молҳо (ичрои кор, хизматрасонӣ) тавассути расмиёти худкор пешниҳод гардида, тарафҳо ҷиҳати ба савдо баровардани онҳо тариқи ташкили огоҳонии худкор хабардор мешаванд);

- таъмин ва (ё) нигоҳдории фаъолияти иқтисодӣ, инчунин дастгирии захираҳои электронии истифодабарандагон, аз ҷумла сомонаҳо ва (ё) саҳифаҳои сомонаҳо дар шабакаи интернет, таъмини дастрасии истифодабарандагони дигар ба шабакаи иттилоотӣ- коммуникатсионӣ;

- бурдҳои интерактивӣ барои қиморбозӣ дар идораҳои букмекерӣ;

- таъмини дастрасӣ ба шабакаҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ, ҳамчунин ба истифодабарандагон фароҳам овардани имконияти тағйир додани онҳо; - ҳифз ва коркарди иттилоот ба шарте, ки шахси чунин иттилоотро пешниҳоднамуда имконияти дастрасӣ ба онро тавассути шабакаи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ дошта бошад;

- дар низоми вақти воқеӣ пешниҳод намудани иқтидорҳои ҳисобкунӣ барои дар системаи иттилоотӣ ҷойгир намудани иттилоот;

- пешниҳоди номгузориҳои доменҳо, хизматрасониҳои хостингӣ;

- пешниҳоди хизматрасониҳо оид ба маъмурикунонии низоми иттилоотӣ, сомонаҳо дар шабакаи интернет;

- пешниҳоди хизматрасоние, ки ҳангоми аз ҷониби харидори хизматрасонӣ ворид намудани маълумот ба воситаи шабакаи интернет тариқи худкор анҷом дода мешавад, хизматрасониҳои автоматикунонидашуда оид ба ҷустуҷӯи маълумот, интиҳоби маълумот аз рӯи дархостҳо, ба воситаи шабакаҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ ба истифодабарандагон пешниҳод намудани маълумоти мазкур (аз ҷумла маълумотномаи биржаи коғазҳои қиматнок дар рӯзаи вақти воқеӣ, интиқоли худкор дар рӯзаи вақти воқеӣ);

- додани ҳуқуқ барои истифодаи китобҳои электронӣ (нашрияҳо) ва нашрияҳои дигари электронӣ, маводи иттилоотӣ таълимӣ, тасвирҳои графикӣ, асарҳои мусиқӣ бо матн ё бе матн, асарҳои аудиовизуалӣ, аз ҷумла бо роҳи пешниҳоди дастрасии ғосилавӣ ба онҳо ҷиҳати тамошо кардан ё шунидан тариқи шабакаи интернет;

- пешниҳоди хизматрасонӣ ба фармоишгар доир ба дарёфт ва (ё) пешниҳоди маълумот оид ба харидорони эҳтимоли;

- пешниҳоди дастрасӣ ба низоми ҷустуҷӯӣ дар шабакаи интернет;

- пешбурди омор дар сомонаҳои шабакаи интернет.

3. Ба хизматрасониҳои электронӣ дохил намешаванд:

- ғуруши мол (иҷрои кор, хизматрасонӣ), агар ҳангоми фармоиши тавассути шабакаи интернет анҷомдодашуда таҳвили мол (иҷрои кор, хизматрасонӣ) бе истифода аз шабакаи интернет амали гардад;

- ғуруши (додани ҳуқуқи истифодабарии) барномаҳо барои мошинаҳои электронии ҳисоббарор (аз ҷумла бозиҳои компютерӣ), маҳзани иттилоотӣ дар ҳомилҳои моддӣ;

- пешниҳоди хизматрасониҳои машваратӣ тавассути почтаи электронӣ;

- пешниҳоди хизматрасониҳо вобаста ба додани дастрасӣ ба шабакаи интернет (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

ҲАСЛИ Х. АКСИЗҲО

БОБИ 32. АКСИЗҲО

Моддаи 194. Мафҳуми аксизҳо

Аксиз (андози аксиз) андози ғайримустақим мебошад, ки ба нархи ғуруши молҳои (хизматрасониҳои) зераксизӣ дохил карда мешавад.

Моддаи 195. Андозсупорандагон

1. Андозсупорандагон (супорандагони аксизҳо) шахсоне, аз ҷумла воҳидҳои алоҳидаи шахсони ҳуқуқӣ мебошанд, ки амалиётҳои андозбандишавандаро анҷом медиҳанд.

2. Супорандагони аксизҳо мутобиқи ҳамин боб инчунин шахсони ҳуқуқӣ ва воқеии хориҷие мебошанд, ки амалиёти андозбандишавандаро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом медиҳанд.

3. Дар мавриди молҳои зераксизие, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби ашёи хоми таҳвилкардаи (ашёи хоми барои коркард додашудаи) фармоишгар истеҳсол мешаванд, супорандаи аксизҳо молистеҳсолкунандае мебошад, ки ўҳдадор аст ба фармоишгар молҳои зераксизии аз ашёи хоми он истеҳсолкардаашро (маҳсулоти тайёрро) бо нархи фурӯше, ки мутобиқи Кодекси мазкур аксизро дар бар мегирад, супорад, чуноне ки ин ашёи хоми додашуда ашёи хоми молистеҳсолкунанда бошад.

Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046*).

Моддаи 196. Объекти андозбандӣ

Объекти андозбандӣ амалиёти андозбандишаванда бо молҳои зераксизӣ ва намудҳои фаъолияти зераксизии зерин мебошанд:

1) Аз ҳудуди корхона (макони истеҳсолот) берун баровардани молҳои зераксизие, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсол шудаанд, аз ҷумла:

а) таҳвили молҳои зераксизӣ, ба истиснои ҳолатҳое, ки андози аксиз барои ин молҳо пешақӣ пардохт шудааст;

б) супоридани молҳои зераксизӣ барои коркард дар асоси ашёи фармоишгар ба дигар шахс;

в) таҳвили (супоридани) молҳои зераксизие, ки маҳсули коркард аз ашёи хом ва (ё) маводи барои коркард додашуда, аз ҷумла ашёи хом ва (ё) маводи зераксизии барои коркард додашуда мебошад;

г) ба фонди (сармояи) оинномавии субъекти соҳибкорӣ дохил намудани молҳои зераксизӣ;

д) истифодаи молҳои зераксизӣ ҳангоми ҳисоббаробаркунии молӣ ва ҳангоми пардохт дар шакли аслий (натуралӣ);

е) фиристодани молҳои зераксизӣ аз ҷониби истеҳсолкунанда ба воҳидҳои алоҳидаи худ;

ж) фурӯши миқдори озмунии молҳои зераксизӣ ҳангоми гузаронидани расмиёти муфлисшавии андозсупоранда, агар аз рӯи молҳои мазкур дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аксиз пардохт нашуда бошад.

2) Воридоти молҳои зераксизӣ ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қонунгузории гумрукӣ.

3) Фурӯши молҳои зераксизии мусодиравушуда, бесоҳиб, тибқи ҳуқуқи мерос ба давлат гузашта ва ройгон ба моликияти давлат дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон супоридашуда, агар аз рӯи молҳои зикргардида дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан аксиз пардохт нашуда бошад.

4) Истифодаи молҳои зераксизӣ барои эҳтиёҷоти истеҳсолии худ ва (ё) барои истеҳсоли молҳои дигари зераксизӣ.

5) Ҷамъкунии (комплекткунии) молҳои зераксизии дар сархати панҷуми қисми 1 моддаи 197 Кодекси мазкур муайяншуда ва бегонакунии онҳо.

6) Вайроншавӣ, нобудшавии молҳои зераксизӣ.

7) Расонидани намудҳои алоҳидаи хизмат дар соҳаи алоқаи барқӣ (новобаста ба намуд ва шакли дар иҷозатномаҳо барои хизматрасонии алоқаи барқӣ қайдгардида), ки дар қисми 2 моддаи 197 Кодекси мазкур муайян шудаанд.

Моддаи 197. Номгӯи молҳои зераксизӣ ва намудҳои фаъолияти зераксизӣ

1. Молҳои зераксизӣ инҳо мебошанд:

- ҳамаи намудҳои спирт, нӯшокиҳои беспирт ва спиртдор;
- тамокуи коркардшуда, маҳсулоти саноати ивазкунандаи тамоку ва маҳсулоти тамоку;
- сӯзишвориҳои минералӣ, ҳама намудҳои нафти хом ва маҳсулоти коркарди он, моддаҳои битуминозӣ, мумҳои минералӣ, гази моеъ;
- шина ва покришкаҳои пневматикии резинии нав, шина ва покришкаҳои пневматикии резинии барқароршуда ё пештар истифодашуда; шина ва покришкаҳои яклухт ё нимпневматикӣ, протекторҳои шинагӣ ва тасмаҳои хошиядори резинӣ;
- автомобилҳои сабукрав ва ҳама гуна воситаҳои нақлиёти муҳаррикдоре, ки барои кашонидани одамон пешбинӣ шудаанд;
- маҳсулоти тайёри қолинии ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда (*Қонуни ҚТ аз 3.08.2018 № 1546*);
- маснуот барои интиқол додан ё борпечонии молҳо аз пластмасса: пӯк, сарпӯш, каллапӯш ва дигар воситаҳои маҳкамкунии ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда (*Қонуни ҚТ аз 3.08.2018 № 1546*);
- маҳсулоти заргарӣ аз металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, инчунин қисмҳои онҳо аз металлҳои қиматбаҳо ва (ё) бо металлҳои қиматбаҳо рӯйпӯшкардашуда.

2. Намудҳои фаъолияти зераксизӣ инҳо мебошанд:

- хизматрасонии алоқаи сайёри истифодаи умумӣ ҳамаи стандартҳо (хизматрасонии алоқаи кандуии мобилӣ);
- хизматрасонӣ оид ба интиқоли маълумот (аз ҷумла алоқаи телеграфӣ ва IP-телефонӣ), аз ҷумла тавассути шабакаҳои операторон;
- хизматрасонии хадамоти телематикӣ;
- хизматрасонии алоқаҳои телефони байналмилалӣ (байнишаҳрӣ) тавассути шабакаҳои операторҳо.

Моддаи 198. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз оид ба андози аксиз нисбат ба моли андозбандишаванда инҳо мебошанд:

- ҳаҷми воқеии молҳои зераксизӣ;
- маблағи амалиёти андозбандишавандаи дар асоси нархи фурӯши чаканаи молҳои зераксизӣ муайяншаванда, бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо;
- маблағи амалиёти андозбандишавандаи ба арзиши гумрукӣ ё нишондиҳандаи ҳаҷми воқеии моли зераксизӣ асосёфта, ки мутобиқи Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо, муайян карда мешавад;
- маблағи амалиёти андозбандишавандае, ки дар асоси нархи чаканаи мол бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо - ҳангоми аз ҷониби молистеҳсолкунандаи молҳои зераксизӣ ба сифати пардохт дар шакли асли (натуралӣ), тўхфа додани молҳои зераксизӣ, ҳангоми ба моликияти гаравгиранда додани молҳои ба гарав мондашуда ё амалиёти мубодила, инчунин дар асоси ройгон додани молҳои зераксизӣ.

2. Нархҳои мутобиқи сархатҳои дуюм ва чоруми қисми 1 ҳамин модда барои ҳисоб намудани ӯҳдадориҳои андозӣ оид ба аксизҳо муайяншаванда аз нархҳои чаканаи амалкунанда паст буда наметавонанд.

3. Дар ҳолате ки мутобиқи муқаррароти қисми 1 моддаи 200 Кодекси мазкур барои намудҳои гуногуни спирт, нӯшокиҳои биспирт ва спиртдор меъёрҳои гуногуни аксиз муқаррар шавад, манбаи андоз барои амалиётиҳои бо меъёрҳои гуногун андозбандишаванда алоҳида муайян карда мешавад.

4. Нархи бастаҳо, ба ғайр аз бастаҳои баргардондашаванда, ҳангоми муайян намудани маблағи амалиёти андозбандишаванда ба инобат гирифта мешавад.

5. Муқаррароти қисмҳои 1-3 ҳамин модда, новобаста ба он ки мол аз ашёи хоми шахсӣ ё аз ашёи хоми барои коркард додашуда истехсол шудааст, татбиқ карда мешаванд.

6. Манбаи андоз барои андозсупорандагоне, ки намудҳои алоҳидаи хизматрасониҳоро дар соҳаи алоқаи барқӣ анҷом медиҳанд, маблағи подошпулии барои анҷом додани хизматрасониҳои пешбинигардида гирифташуда (гирифташаванда) бо тарҳи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳо мебошад.

7. Ҳангоми вайрон, гум шудани молҳои зераксизии истехсолшуда ва (ё) ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда аксиз дар ҳаҷми пурра аз миқдори молҳои зераксизии вайроншуда ва (ё) гумшуда пардохт мешавад, ба истиснои мавридҳои дар натиҷаи ҳолатҳои ғавқуллодаи мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи сархати дуюми қисми 1 моддаи 184 Кодекси мазкур тасдиқшуда ба миён омадаанд. Ҳамзамон, нисбат ба молҳои зераксизии ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда муқаррароти мазкур дар он ҳолат татбиқ мешаванд, ки андозсупоранда имконияти супоридани аксизро барои молҳои зераксизии амалан воридшуда бевосита дар лаҳзаи воридшавии онҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти талаботи моддаи 363 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон надошта, нисбат ба молҳои зераксизии воридшуда расмиёт ва (ё) низомҳои пешбиникунандаи насупоридани пардохтҳои гумрукиро истифода бурда, вайрон, гум шудани молҳои зераксизии воридшуда дар давраи таҳти амали расмиёт ва низомҳои зикршуда қарор доштани онҳо рух дода бошад.

8. Барои мақсадҳои ҳамин модда таҳти мафҳуми вайрон, гум шудани маҳсулоти зераксизӣ ҳодисаҳои дар қисми 2 моддаи 184 Кодекси мазкур пешбинигардида фаҳмида мешаванд.

Моддаи 199. Вақти анҷом додани амалиёти андозбандишаванда

1. Вақти (санаи) анҷом додани амалиёти андозбандишаванда нисбат ба молҳои зераксизии дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истехсолшаванда ва (ё) ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда вақти (санаи) таҳвили (додани) молҳои зераксизӣ мебошад, аз ҷумла:

- вақти (санаи) баровардани (таҳвили, фурӯши) молҳо берун аз корхона (макони истехсолот);
- вақти (санаи) ба пудратчӣ (коркардкунанда) додани молҳои барои коркард додашаванда, ки молҳои зераксизӣ мебошанд;
- вақти (санаи) ба фармоишгар (шахси муайяннамудаи фармоишгар) додани молҳои зераксизӣ барои коркард ё молҳои аз ашёи хоми барои коркард додашудаи молҳои зераксизӣ истехсолшуда;
- вақти (санаи) додани молҳои зераксизӣ ҳангоми истифодаи онҳо барои эҳтиёҷоти истехсолиии худӣ;
- вақти (санаи) тартиб додани санад дар хусуси аз ҳисоб баровардани маҳсулоти зераксизии вайроншуда ё вақти (санаи) қабули қарор оид ба

истифодаи минбаъдаи он дар раванди истеҳсолот дар ҳолати вайроншавии молҳои зераксизӣ;

- вақти (санаи) гумшавии маҳсулоти зераксизӣ ҳангоми гумшавии маҳсулоти зераксизӣ;

- вақти (санаи) ба фонди оинномавӣ (сармоявӣ) дохил кардани молҳои зераксизии субъекти соҳибкорӣ;

- вақти (санаи) додани (боркунии) молҳои зераксизӣ ҳангоми пардохти аслий (натуралӣ);

- вақти (санаи) фурӯши молҳои зераксизии мусодирашуда, бесоҳиб, тибқи ҳуқуқи мерос ба давлат гузашташуда ва ройгон ба моликияти давлат дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон супоридашуда, агар аз рӯи молҳои нишондодашуда дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан аксиз пардохт нашуда бошад;

- вақти (санаи) фурӯши миқдори озмунии молҳои зераксизӣ, агар аз рӯи молҳои зикргардида дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қаблан мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аксиз пардохт нашуда бошад;

- вақти (санаи) ҷамъкунии (комплекткунии) молҳои зераксизие, ки дар сархати панҷуми қисми 1 моддаи 197 Кодекси мазкур муайяншуда;

- вақти (санаи) амалӣ намудани воридот мутобиқи қонунгузории гумрук.

2. Нисбат ба намудҳои фаъолияти зераксизӣ - хизматрасониҳои алоҳидаи алоқаи барқӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷомдодашаванда вақти (санаи) анҷом додани амалиёти андозбандишаванда вақти (санаи) муайяннамудаи қисми 5 моддаи 174 Кодекси мазкур ба ҳисоб меравад.

Моддаи 200. Меъёрҳои андоз

1. Меъёрҳои андози аксиз барои молҳои зераксизӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи Номгӯи молҳои фаъолияти иқтисодии хориҷӣ муқаррар карда мешаванд.

2. Меъёрҳои аксизҳо метавонанд бо ғоизҳо (адвалорӣ) ба арзиши молҳои зераксизӣ ва (ё) бо маблағи устувор (мутлақ) ба воҳиди ченаки молҳои зераксизӣ дар ифодаи натуралӣ муқаррар карда шаванд.

3. Меъёрҳои аксизҳо барои маҳсулоти спиртдор вобаста ба ҳаҷми спирти беоби дар таркибаш мавҷудбуда (садғоиза) тасдиқ карда мешаванд.

4. Меъёри аксиз барои намудҳои алоҳидаи хизматрасонӣ дар соҳаи алоқаи барқӣ дар ҳаҷми 5 ғоизи манбаи андоз муқаррар карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 18.03.2015 № 1188*).

Моддаи 201. Озодкунӣ

1. Аз супоридани аксиз озод мебошанд:

- нӯшокиҳои спиртдор, ки шахси воқеӣ мувофиқи номгӯӣ ва дар доираи меъёрҳои муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истеъмоли худӣ истеҳсол мекунад;

- ворид намудани ду литр нӯшокии спиртӣ, ду баста (400 дона) сигор, маснуоти заргарӣ ба миқдори 4 адад (бо арзиши на зиёда аз 150 нишондиҳанда барои ҳисобҳо) аз тарафи шахси воқеӣ барои истеъмоли (истифодаи) худӣ, инчунин сӯзишвориҳои автомобил мувофиқи ғунҷоиши зарфи сӯзишвориҳои автомобил барои шахсоне, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути автомобил ворид мешаванд;

- молҳое, ки ба тариқи транзит тавассути ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон интиқол дода мешаванд;

- воридоти муваққати молҳо ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои молҳое, ки барои содироти тақрорӣ (резекспорт) пешбинӣ шудаанд;

- молҳои зераксизӣ, ба ғайр аз маҳсулоти спиртдор ва тамоку, ки дар доираи кӯмаки башардӯстона ворид мешаванд, инчунин молҳои воридшаванда барои беподшо додан ба ташкилотҳои эҳсонкорӣ ба мақсади бартараф намудани оқибатҳои офатҳои табиӣ, садамаҳо, фалокатҳо ва барои беподшо додан ба мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшаванда;

- содироти молҳои зераксизӣ, агар чунин содирот ҷавобгӯи талаботи муқаррарнамудаи моддаи 202 Кодекси мазкур бошад;

- воридоти автомашинаҳои нав (аз санаи барориш 1 (як) сол нагузашта, масофаи тайнамудашон то 10 (даҳ) ҳазор километр бошад) бо мавқеи молии 8702, 8703, 8704 ва 8705 аз пардохти 50 фоизи меъёри муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

2. Озодкунӣ аз аксизҳои дар сархатҳои сеюм - шашуми қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида танҳо дар ҳолатҳои татбиқ мешавад, ки шартҳои озодкунӣ аз боҷи гумрукӣ дар низомҳои дахлдор мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро шаванд. Дар ин ҳолатҳо, агар барои мақсади ситонидани боҷи гумрукӣ воридот таҳти низоми баргардонидани боҷи гумрукӣ қарор гирад ё супоридани боҷи гумрукӣ дар ҳолати вайрон намудани шarti озодкунӣ талаб карда шавад, ҳамин низом нисбат ба ситонидани аксиз татбиқ мегардад.

Моддаи 202. Тасдиқи содироти молҳои зераксизӣ

1. Ҳангоми содироти молҳои зераксизӣ барои тасдиқи асоснокии озодкунӣ мутобиқи моддаи 201 Кодекси мазкур аз ҷониби андозсупоранда дар давоми 120 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди мақоми гумруке, ки баровардани молҳои зераксизиро бо низоми содирот амалӣ намудааст, ба мақомоти андози маҳалли бақайдгириаш ҳуҷҷатҳои зерин пешниҳод карда мешаванд:

- шартнома (қарордод) оид ба таҳвили молҳои зераксизии содиршаванда;

- эълонияи гумрукии бор ё нусхаи он, ки мақомоти гумрук тасдиқ кардааст, бо қайди мақоми гумруке, ки молҳои зераксизиро бо низоми содирот баровардааст, дар мавриди баровардани молҳои зераксизӣ таҳти низоми содирот тавассути шабакаи қубурҳои магистралӣ ё ин ки бо истифодаи расмиёти барасмиятдарории нопурраи эълонияи даврагӣ бошад, эълонияи гумрукии пурраи бор бо қайди мақоми гумруке, ки барасмиятдарории гумрукиро анҷом додааст;

- нусхаи ҳуҷҷатҳои бо мол фиристодашаванда бо қайди мақоми гумруке, ки дар гузаргоҳи ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъ аст, дар мавриди баровардани молҳои зераксизӣ таҳти низоми содирот тавассути шабакаи қубурҳои магистралӣ бошад, санади қабулу супоридани молҳо пешниҳод карда мешавад;

- ҳуҷҷатҳои пардохт ва иқтибоси бонк (нусхаи иқтибос), ки воридоти воқеии даромади аъро аз таҳвили молҳои зераксизӣ ба содирот ба суратҳисобҳои андозсупоранда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) ба суратҳисобҳои ӯ дар бонкҳои хориҷӣ тасдиқ менамоянд.

2. Агар дар шартнома (қарордод) ҳисоббаробаркунӣ бо пули нақд пешбинӣ шуда бошад, андозсупоранда иқтибоси бонк (нусхаи иқтибос), ки ба суратҳисоби дар бонки ватанӣ ва (ё) ба суратҳисобҳои дар бонкҳои дар хориҷа кушодаи ӯ гузаронидани маблағҳои бадастовардаашро тасдиқ мекунад, инчунин нусхаҳои ордери ҳазинавии даромадро, ки воридоти воқеии даромадро (маблағро) аз шахси хориҷӣ - харидори молҳои содиршуда тасдиқ мекунад, пешниҳод менамояд.

3. Дар ҳолати анҷом додани амалиёти иқтисодии хориҷӣ оид ба мубодилаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) андозсупоранда ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи воридоти молҳоро (иҷрои корҳо, хизматрасониҳоро) ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки аз рӯи амалиётҳои зикргардида гирифта шудаанд ва ба ҳисоб гирифтани онҳоро пешниҳод мекунад.

4. Ҳангоми тасдиқ нашудани содироти молҳои зераксизӣ мувофиқи қисмҳои 1-3 ҳамин модда чунин содирот мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи ҳамин фасл барои андозбандии таҳвили молҳои зераксизӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд аксизбандӣ карда шавад.

5. Ҳангоми ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирӣ пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи содироти молҳои зераксизӣ дар давоми 180 рӯзи тақвимӣ аз санаи қайди дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардидаи мақоми гумрук андозсупоранда барои баҳисобгирӣ ё баргардонидани гирифтани андози мутобиқи қисми 4 ҳамин модда пардохтшуда, ба истиснои ғоизҳои ҳисобшуда, ҳуқуқ дорад. Дар акси ҳол андозсупоранда ҳуқуқи баҳисобгирӣ ё баргардонидани андози мутобиқи қисми 4 ҳамин модда пардохтшударо надорад.

Моддаи 203. Ба ҳисоб гирифтани аксиз

1. Супорандаи аксиз ҳуқуқ дорад маблағи аксизи ба буҷет пардохташавандаро ба маблағи аксизе, ки ҳангоми харид (гирифтани) ё ҳангоми воридоти молҳои зераксизӣ ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт шудаанд, кам кунад, агар молҳои зикргардида ба сифати ашёи хоми асосӣ барои истеҳсоли молҳои зераксизӣ истифода шуда бошанд.

2. Супорандаи аксиз барои хизматрасониҳои зераксизӣ дар соҳаи алоқаи барқӣ дар қисмати хизматрасониҳои интернетӣ ҳуқуқ дорад маблағи аксизи ҳангоми хариди (гирифтани) чунин хизматрасониҳо пардохтшударо бо усули мутаносибӣ кам кунад, агар хизматрасониҳои зикргардида аз ҷониби андозсупоранда барои хизматрасониҳои зераксизии алоқаи барқӣ истифода шуда бошанд.

3. Мутобиқи қисми 1 ҳамин модда тарҳкунӣ ба маблағи аксизи ба миқдори ашёи хоми воқеан дар давраи андоз барои истеҳсоли молҳои зераксизӣ истифодашуда, ки дар асоси меъёрҳои барориши маҳсулоти зераксизӣ аз ашёи хоми зераксизӣ ба амал бароварда мешавад.

4. Муқаррароти қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда ҳангоми супоридани молҳои зераксизие, ки аз ашёи хоми зераксизии барои коркард додашуда истеҳсол шудаанд, ба шарт тасдиқи супоридани аксиз аз ҷониби соҳиби ашёи хоми зераксизии барои коркард додашуда, татбиқ мегарданд.

5. Аз ҷониби супорандагони аксиз ба ҳисоб гирифтани (ё мутобиқи моддаи 69 Кодекси мазкур баргардонидани) аксизе, ки барои молҳои зераксизии аз ҷониби муассисаҳои тиббӣ ва дорухонаҳо бо мақсадҳои тиббӣ, инчунин аз тарафи корхонаҳои фармасевтӣ ҳангоми истеҳсоли доруворӣ мувофиқи тартиб ва бо меъёри муқаррарнамудаи Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда супорида шудааст, иҷозат дода мешавад.

6. Ба ҳисоб гирифтани аксиз мутобиқи қисми 1 ҳамин модда танҳо дар мавриди пешниҳоди ҳисобнома-фактура, ки супоридани аксизро ҳангоми харидани молҳои зераксизӣ (ашёи хом) тасдиқ менамояд ё ба шарт, ки супоридани аксиз аз ҷониби соҳиби молҳои (ашёи хоми) зераксизии барои коркард додашуда тасдиқ шавад, ё дар ҳолати воридоти ашёи хом ҳангоми пешниҳоди ҳуҷҷатҳои дахлдор, иҷозат дода мешавад. Номгуи ҳуҷҷатҳоеро, ки супоридани аксизро тасдиқ мекунад, мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

7. Мутобиқи ҳамин модда ба ҳисоб гирифтани ғ баргардонидани андоз нисбат ба маблағи аксизе ба амал бароварда мешавад, ки бо дарназардошти ҳаҷми (миқдори, арзиши) дар асл дар давраи андоз истифодашудаи молҳои (ашёи хоми) зераксизии барои истеҳсоли дигар молҳои зераксизӣ бо мақсадҳои тиббӣ аз ҷониби муассисаҳои тиббӣ ва дорухонаҳо, инчунин аз ҷониби корхонаҳои фармасевтӣ ҳангоми истеҳсоли дорувории тиббӣ харидашуда (додашуда) муайян шудааст.

Моддаи 204. Давраи андоз

Давраи андози аксиз моҳи тақвимӣ мебошад.

Моддаи 205. Пардохти аксизҳо

1. Ҳангоми истеҳсоли молҳои зераксизӣ аксизҳо бояд аз амалиёти андозбандишаванда на дертар аз санаи 10-уми моҳи минбаъдаи баъди моҳи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда супорида шаванд.

2. Андозсупоранда ҳуқуқ надорад молҳои зераксизиро аз ҳудуди бинои истеҳсоли бе супоридани андози аксизии ин молҳо берун барорад.

3. Ҳангоми воридоти молҳо аксиз аз ҷониби мақомоти гумрук мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва қонунгузории гумрук ситонида мешавад.

4. Пардохти аксиз ба буҷет барои хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ на дертар аз санаи 10-уми моҳи минбаъдаи баъди моҳи анҷом додани амалиёти андозбандишаванда амалӣ мешавад.

Моддаи 206. Назорати андози маҳсулоти зераксизии спиртдор, бе спирт ва тамоку

1. Назорати андозии баҳисобгирии ҳаҷми истеҳсол (реҳтан), нигоҳдорӣ, ҳамлу нақл ва аз ҳудуди бинои истеҳсоли берун баровардани маҳсулоти зераксизии спиртдор, бе спирт ва (ё) тамоку, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истеҳсол мешаванд, бо дарназардошти ҳамин модда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат мегирад.

2. Ба ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку таҳти низоми иҷозат барои муомилоти озод аз ҷониби мақомоти гумрук танҳо баъди пешакӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба чунин маҳсулот гузоштани тамғаҳои аксизӣ иҷозат дода мешавад.

3. Ба маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку гузоштани тамғаҳои аксизӣ аз ҷониби шахси воридкунандаи чунин маҳсулот таъмин карда мешавад. Барои ба маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамокуи ба Ҷумҳурии Тоҷикистон воридшуда гузоштани тамғаҳои аксизӣ ин маҳсулот бояд мутобиқи қонунгузории гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар анборҳои нигоҳдории муваққатӣ қойгир ё таҳти низоми анбори гумрукӣ эълomia карда шавад.

4. Барасмиятдарории гумрукии маҳсулоти зераксизии спиртдор ва (ё) тамоку таҳти низоми гумрукии иҷозат барои муомилоти озод метавонад бо қисмҳои алоҳида мутаносибан ба маблағи супоридашудаи бочи гумрукӣ ва андозҳое, ки қонунгузории андоз ва гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст, сурат гирад.

Моддаи 207. Маҳалли супоридани аксиз

1. Пардохти аксиз барои молҳои зераксизӣ, ба истиснои ҳолатҳои дар қисмҳои 2 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида, дар маҳалли бақайдгирии супорандаи аксиз амалӣ карда мешавад.

2. Супорандагони андози аксиз аз рӯи молҳои зераксизӣ, ки дорои воҳидҳои алоҳида мебошанд, андози аксизро дар маҳалли ҷойгиршавии воҳидҳои алоҳида, ки истеҳсоли молҳои зераксизиро анҷом медиҳанд, месупоранд.

3. Аксиз барои намудҳои алоҳидаи хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ бояд ба буҷет дар маҳалли баҳисобгирии андозсупоранда (новобаста ба мавҷудияти воҳидҳои алоҳида) супорида шавад.

Моддаи 208. Пешниҳоди эълومия

1. Супорандагони аксиз эълумияҳои андозро бо замима намудани ҳисобнома-фактураҳои андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳои қабулшуда ва (ё) ирсолшуда мувофиқи тартиб ва дар шакли муқаррарнамудани мақоми ваколатдори давлатӣ на дертар аз санаи 10-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисоботи андоз фаро мерасад, пешниҳод менамоянд.

2. Супорандагони аксиз аз рӯи молҳои зераксизӣ дорои воҳидҳои алоҳида ҳамзамон бо эълумия ҳисобҳои аксиз барои воҳидҳои алоҳидаро пешниҳод менамоянд.

3. Эълумия оид ба пардохти аксизҳо барои хизматрасониҳо дар соҳаи алоқаи барқӣ на дертар аз санаи 10-уми моҳи баъд аз давраи ҳисоботи андоз ба мақомоти андозе, ки андозсупоранда дар он ба ҳисоб гузошта шудааст, пешниҳод карда мешавад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани аксизҳо, инчунин шаклҳои эълумияҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 209. Баргардонидани аксиз ҳангоми содироти такрории (реэкспорт) молҳо

1. Дар ҳолати содироти такрории (реэкспорти) молҳо аксиз ҳангоми воридоти молҳо супорида шуда, баъдан аз ҷониби мақомоти молия, ки ба онҳо ҳангоми воридоти молҳо аксиз супорида шуда буд, яққоя бо мақомоти дахлдори гумрук мутобиқи ҳаҷми воқеии содироти такрорӣ (реэкспорт) баргардонидани маблағ мувофиқи тартиби муқарраргардида дар давоми 30 рӯзи баъди пешниҳод намудани аризаи хаттии андозсупоранда анҷом дода мешавад.

2. Қисми 1 ҳамин модда нисбат ба молҳое, ки воридоти онҳо мутобиқи сарҳати панҷуми қисми 1 моддаи 201 Кодекси мазкур аз аксиз озод аст, татбиқ намегардад.

Моддаи 210. Тамғаҳои аксиз

1. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон номгӯи молҳои зераксизии ватанӣ ва воридотиро, ки бояд тамғаҳои аксизӣ гузошта шаванд, муқаррар менамояд. Фурӯши чунин молҳои зераксизӣ бе тамғаҳои аксизӣ манъ аст. Мақомоти андоз ҳуқуқ доранд чунин молҳои зераксизиро, ки бе тамғаҳои аксизӣ ба фурӯш бароварда шудаанд, мувофиқи тартиби муқаррарнамудани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мусодира намоянд.

2. Тамғаҳои аксизӣ ҳуҷҷатҳои ҳисоботдиҳии қатъӣ буда, дорои дараҷаи муайяни муҳофизат мебошанд. Тартиби таҳия ва муомилоти онҳо аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад. Тартиби гузоштани тамғаҳои аксизӣ ба маҳсулоти зераксизӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад.

3. Истеҳсолкунандагон ва шахсон - воридкунандагони молҳои зераксизӣ барои тамғагузории молҳои зераксизӣ ҷавобгар мебошанд.

4. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нагардида бошад, ҳангоми вайрон шудан ё гум шудани тамғаҳои аксизӣ аксиз дар ҳаҷми навиҳои пешниҳодшудаи молҳои зераксизӣ пардохт мешавад.

5. Ҳисоби аксизи тамғаҳои аксизии вайронгардида ё гумшуда (аз ҷумла дуздидашуда), ки барои тамғагузориҳои молҳои зераксизӣ мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, бо дарназардошти меъёрҳои муқарраргардида, ки нисбат ба воҳиди ҳаҷми зарфи (зарф, бастаи) дар тамға зикргардида истифода мегарданд, анҷом дода мешавад.

6. Ҳангоми дар тамға мавҷуд набудани ишора ба ҳаҷми воҳиди зарф (зарф, баста), ҳисоби аксиз аз рӯи тамғаҳои аксизии гум ё вайроншуда бо дарназардошти ҳаҷми нисбатан калони воҳиди зарф (зарф, баста), ки ба он рехтани (печонидани, бастубанди) молҳои зераксизӣ дар ҷараёни давраи андозе, ки пеш аз давраи вайрон шудан ё гум шудани тамғаҳои аксизӣ сурат гирифтааст, муайян карда мешавад.

7. Ҳангоми вайрон шудан, гум шудани тамғаҳои аксизӣ дар ҳолатҳои зайл аксиз пардохт намешавад:

- вайрон шудан ё гум кардани тамғаҳои аксизӣ дар натиҷаи руҳ додани ҳолатҳои ғавқуллода, ки мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи сарҳати дуҷуми қисми 1 моддаи 184 Кодекси мазкур тасдиқ гардидаанд;

- тамғаҳои аксизии вайроншуда, ки аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси санади аз ҳисоб баровардан ҷиҳати нобудсозӣ қабул гардидаанд.

Моддаи 211. Ҳисобнома-фактураҳо

Андозсупорандае, ки таҳвил ва (ё) воридоти молҳои зераксизиро амалӣ менамояд, ўҳдадор аст мутобиқи тартиби муқаррарнамудаи моддаҳои 186 ва 187 Кодекси мазкур ба қабулкунандагони молҳои зераксизӣ ҳисобнома-фактураи андоз аз арзиши иловашуда ва аксизҳоро тартиб дода (навишта), супорад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

ҲАСЛИ ХІ. АНДОЗИ ИҶТИМОӢ

БОБИ 33. АНДОЗИ ИҶТИМОӢ

Моддаи 212. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андози иҷтимоӣ инҳо мебошанд:

- шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии ғайррезидентҳо ва соҳибкорони инфиродӣ - корфармоён, ки ба шахсони воқеӣ-резидентҳои бо онҳо дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ё бе шартнома ҳамчун коргарони кироӣ кор меkunанд, музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигар медиҳанд;

- шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии ғайррезидентҳо ва соҳибкорони инфиродӣ, ки ба шахсони воқеӣ-резидентҳои ба сифати соҳибкори инфиродӣ ба қайд гирифтанидашуда дар асоси шартномаҳои дорои хусусияти граждании ҳуқуқӣ ё бе шартнома ҳаққи дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаққи хизматҳои расонидашударо (корҳои иҷрошударо) ҷуброн менамоянд;

- шахсони воқеӣ дар сарҳатҳои яқум ва дуҷуми ҳамин қисм пешбинигардида, ки пардохт гирифтаанд;

- шахсони воқеӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фаъолияти соҳибкории инфиродӣ машғуланд, аз ҷумла онҳое, ки ба сифати аъзои хоҷагҳои деҳқонӣ (фермерӣ) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ фаъолият меkunанд.

2. Агар андозсупоранда дар як вақт ба якчанд категорияҳои андозсупорандагони дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида мансуб бошад, ӯ доир ба ҳар як ҳолат андозро ҳисоб ва пардохт менамояд.

3. Минбаъд дар ҳамин боб супорандагони дар сархатҳои якум ва дуҷуми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда суғуртакунандагон, супорандагони дар сархати сеҷуми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда -суғурташудагон, супорандагони дар сархати чоруми қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда ҳамзамон шахсони суғуртакунанда ва суғурташаванда номида мешаванд.

4. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки муҳоҷирони меҳнати мебошанд ҳуқуқ доранд ба мақомоти андози маҳалли зисташон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо аризаи хаттӣ муроҷиат намуда, ихтиёран супорандаи андози иҷтимоӣ шаванд ва онро дар ҳаҷм ва бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт намоянд.

Моддаи 213. Объекти андозбандӣ

1. Барои андозсупорандагони дар сархатҳои якум ва сеҷуми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ инҳо мебошанд:

- музди меҳнат, подошпулӣ ва даромадҳои дигари мутобиқи моддаи 99 Кодекси мазкур муайяншаванда, ки аз ҷониби андозсупоранда ба манфиати қормандони кироӣ пардохт мешаванд;

- пардохтҳо, подошпулӣ ва ҳар гуна даромад ба манфиати шахси воқеӣ пардохтшаванда, ки дар сархатҳои якум ва дуҷуми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур нишон дода нашудааст.

2. Барои андозсупорандагони дар сархатҳои дуҷум ва сеҷуми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигар мутобиқи шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнати ва граждании ҳуқуқӣ оид ба иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, аз ҷумла пардохт ва подошпулӣ мутобиқи шартномаҳои муаллифӣ мебошад, ки андозсупорандагон ба манфиати шахсони воқеӣ мепардозанд, ки соҳибқорони инфиродӣ намебошанд.

3. Барои андозсупорандагони дар сархати чоруми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида объекти андозбандӣ даромади умумӣ аз фаъолияти соҳибқорӣ мебошад.

4. Мутобиқи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда инҳо ба объекти андозбандӣ дохил намешаванд:

- маблағҳое, ки дар доираи шартномаҳои граждании ҳуқуқӣ, ки мавзӯи онҳо гузариши ҳуқуқи моликият ё дигар ҳуқуқи молӣ ба молу мулк (ҳуқуқи молу мулкӣ) мебошад, инчунин шартномаҳои марбут ба додани ҳуқуқи истифодаи молу мулк (ҳуқуқи молу мулкӣ) пардохт шудаанд;

- маблағҳое, ки дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнати бо филиал ва намоёндагии шахсони ҳуқуқӣ-резидентҳои берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон қарордошта басташуда ба манфиати шахсони воқеӣ пардохт мешаванд, ки шаҳрвандони хориҷӣ ё шахсони бешаҳрванд мебошанд;

- маблағҳое, ки ба манфиати шахсони воқеӣ - шаҳрвандони хориҷӣ ё шахсони бешаҳрвандӣ бо сабаби аз ҷониби онҳо анҷом додани фаъолият берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар доираи шартномаҳои басташудаи хусусияти граждании ҳуқуқидошта, ки матлаби онҳо иҷрои кор, расонидани хизмат мебошад, пардохт шудаанд.

Моддаи 214. Манбаи андоз

1. Манбаи андози андозсупорандагон-корфармоёни дар сархати якуми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида, ҳамчун маблағи музди меҳнат, подошпулӣ ва манфиатҳои дигаре муайян карда мешаванд, ки корфармоён барои давраи андоз ба шахсони воқеӣ мепардозанд.

2. Манбаи андози андозсупорандагони дар сархати дуҷуми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида ҳамчун маблағи пардохтҳо, подошпулӣҳо ва манфиатҳои муайян карда мешаванд, ки бе тарҳкунӣ ба шахсони воқеӣ дар давраи андоз ҷуброн карда мешаванд.

3. Манбаи андози андозсупорандагон-шахсони воқеӣ дар сархати сеҷуми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида ҳамчун маблағи музди меҳнат, пардохтҳо, подошпулӣ ва манфиатҳои дигаре муайян карда мешаванд, ки онҳо бе тарҳкунӣ дар давраи андоз мегиранд.

4. Ҳангоми муайянкунии манбаи андоз ҳама гуна пардохтҳо ва подошпулӣҳо, аз ҷумла подошпулӣҳои муаллифӣ, ки ҳамчун объекти андозбандӣ муайян шудаанд, аз ҷумла пардохти пурра ё ҷузъии молҳои (корҳо, хизматрасониҳо, ҳуқуқҳои молумулкӣ ё ҳуқуқҳои дигари) барои шахсони воқеӣ муқарраргардида, ба истиснои имтиёзҳои дар моддаи 215 Кодекси мазкур муайяншуда ба ҳисоб гирифта мешаванд.

5. Барои шахсони воқеӣ-резидентҳо, ки ба намојандигҳои дипломатӣ, консулии давлатҳои хориҷӣ, намојндагҳои ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ўҳдадориҳои худро ба сифати андозсупорандагон иҷро намеkunанд, дар асоси шартномаҳои (қарордодҳои) меҳнатӣ ва (ё) граждании ҳуқуқӣ кор иҷро мекунанд ва хизмат мерасонанд, манбаи андоз ҳамчун маблағи музди меҳнат, пардохтҳо ва дигар подошпулӣҳои, ки дар давраи андоз мегиранд, муайян карда мешавад. Маълумот дар бораи даромади ин шахсони воқеӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар се моҳ то санаи **15-уми моҳе**, ки баъд аз се моҳи сипаришуда фаро мерасад, аз ҷониби Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда мешавад (**Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046**).

6. Манбаи андози соҳибкорони инфиродӣ, аз ҷумла аъзои хоҷагҳои деҳқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ дар сархати чоруми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинигардида ҳамчун даромади умумӣ бе тарҳкунӣ муайян карда мешавад, ки чунин андозсупоранда дар давраи андоз дар шакли пулӣ ва (ё) асли (натуралӣ) аз ғаёолияти соҳибкорӣ гирифтааст.

7. Ҳангоми ҳисобкунии манбаи андози пардохтҳо ва дигар подошпулӣҳо дар шакли асли (натуралӣ) дар шакли молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) арзиши чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар рӯзи супоридани онҳо (ҳисобкунӣ) дар асоси нархҳои (тарифҳои) бозории онҳо, ҳангоми танзими давлатии нархҳо (тарифҳо) ба чунин молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) бошад, дар асоси нархҳои чаканаи танзимшавандаи давлатӣ истифода мешаванд.

Моддаи 215. Озодкунӣ

Аз супоридани андоз озод карда мешаванд:

- даромади шахсони воқеӣ, ки шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон набуда, барои намојндагҳои дипломатӣ ва (ё) консулии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа корхоро иҷро мекунанд ва хизмат мерасонанд;
- даромади шаҳрвандони давлатҳои хориҷӣ аз кироҷкорӣ дар доираи татбиқи лоиҳаҳои сармоягузорию Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- даромадҳои, ки аз андоз аз даромад мутобиқи моддаи 104 Кодекси мазкур озод карда мешаванд.

Моддаи 216. Меъёрҳои андоз

1. Агар ҳамин модда тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад, аз рӯи андози иҷтимоие, ки ба буҷет гузаронида мешавад, барои суғуртакунандагон меъёри 25 Ҷоиза ва барои суғурташудагон 1 Ҷоиза татбиқ карда мешаванд.

2. Барои шахсони воқеии Ҷаъолияти соҳибқоронии инфиродиро тибқи патент анҷомдиҳанда, аз ҷумла аъзои хоҷагиҳои деҳқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ андозаи ҳадди ақали андози иҷтимоӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад. Барои соҳибқорони инфиродии тибқи шаҳодатнома амалкунанда меъёри андози иҷтимоӣ ба сифати шахсони суғурташуда ба 1,0 Ҷоизаи манбаи андоз, вале на камтар аз андозаи ҳадди баландтарини (бо назардошти коэффитсиенти минтақавии) андози иҷтимоӣ барои соҳибқорони инфиродии тибқи патент Ҷаъолияткунанда муқарраршуда, новобаста ба андозаи даромади гирифташуда, баробар мебошад ([Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046](#)).

3. Барои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба намояндагиҳои дипломатии (консулии) давлатҳои хориҷӣ ва намояндагиҳои ташкилотҳои байналмилалӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кор мекунанд ва хизмат мерасонанд ва андози иҷтимоиро пардохт менамоянд, меъёри андози иҷтимоӣ ба сифати суғуртакунандагон дар ҳаҷми 25 Ҷоиза ва ба сифати суғурташудагон 1 Ҷоиза муқаррар карда мешавад ([Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046](#)).

4. Барои мақсадҳои суғуртаи иҷтимоӣ, аз ҷумла таъмини нафақаи соҳибқорони инфиродӣ, аъзои хоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ), ки шахсони ҳуқуқӣ нестанд ва шахсони дар қисми 2 ҳамин модда пешбинӣ гардида маблағи умумии андози иҷтимоии мутобиқи муқаррароти боби мазкур пардохтшуда 20 Ҷоизаи даромадеро ташкил медиҳад, ки барои мақсадҳои суғуртаи иҷтимоӣ аз ҷониби шахсони воқеии дар боло нишондодашуда гирифта шудааст (эълумия шудааст). Дар ҳолати нокифоя будани собиқаи суғурта, маблағи умумии андози иҷтимоии барои тамоми давраи суғуртаи воқеии иҷтимоӣ пардохтшуда барои даврае амалигашта махсуб мешавад, ки он на камтар аз собиқаи ҳадди ақали суғуртавии барои таъин намудани нафақаҳо ва шаклҳои дигари таъминоти иҷтимоӣ мутобиқи қонунгузорӣ дар бораи суғуртаи иҷтимоии давлатӣ муқарраршуда мебошад.

Моддаи 217. Давраи андоз

Давраи андози иҷтимоӣ моҳи тақвимӣ мебошад, агар дар моддаи 218 Кодекси мазкур тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад.

Моддаи 218. Тартиби ҳисобкунӣ ва пардохтани андоз

1. Маблағи андози иҷтимоӣ, ки ба буҷет бояд гузаронда шавад бо роҳи зарб задани манбаи андозбандӣ ба меъёрҳои дахлдори андоз муайян карда мешавад, агар дар боби мазкур тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад.

2. Андози иҷтимоӣ дар ҳолатҳои дар сарҳатҳои яқум - сеюми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинишуда мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи моддаи 125 Кодекси мазкур то санаи 15-уми моҳе, ки пас аз давраи андозӣ фаро мерасад, ба буҷет гузаронда мешавад ([Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046](#)).

3. Андози иҷтимоиро ба ҷои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ташкилотҳои байналмилалӣ, намояндагиҳои дипломатӣ, консулӣ ва ташкилотҳои ба онҳо баробаркардашудаи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хориҷа дар хизмати давлатӣ қарор доранд, Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар се моҳ ҳамаҷун қорфармо то санаи 15-уми баъди се моҳаи ҳисоботӣ ҳисоб пешниҳод намуда, дар ҳамин муҳлат андозро меситонад.

4. Соҳибқорони инфиродие, ки тибқи патент Ҷаъолият мекунанд, андози иҷтимоиро ҳамзамон бо гузаронидани маблағ ба буҷет барои патент месупоранд. Соҳибқорони инфиродие, ки тибқи шаҳодатнома Ҷаъолият

мекунанд, инчунин шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар қисми 2 моддаи 216 Кодекси мазкур зикр шудаанд барои давраи андоз то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисоботӣ фаро мерасад, эълومияи андозро пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат маблағи андозро пардохт менамоянд.

5. Андозсупорандагон-шахсони ҳуқуқӣ, воҳидҳои алоҳидаи онҳо, муассисаҳои доимии ғайрирезидентҳо, соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома ғайриҷабулшудаи дар сарҳатҳои якум ва дуҷуми қисми 1 моддаи 212 Кодекси мазкур пешбинӣ гардида эълумияи ягонаи андози иҷтимоӣ ва андоз аз даромадро ба мақомоти андози маҳалли бақайдгирии худ ҳармоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, аз рӯи шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат маблағи андозҳоро пардохт менамоянд.

6. Хоҷагӣҳои деҳқонӣ (фермерӣ) бе таъсис додани шахси ҳуқуқӣ ҳар нимсолаи тақвимӣ то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз нимсолаи ҳисоботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгириашон нисбат ба аъзои ин хоҷагӣҳо дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ эълумияи андози иҷтимоӣ пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат маблағи андозҳоро пардохт менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

7. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар қисми 3 моддаи 216 Кодекси мазкур зикр шудаанд, ҳар семоҳа то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии худ дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ эълумияи ягонаи андози иҷтимоӣ ва андоз аз даромад пешниҳод намуда, дар ҳамин мӯҳлат пардохти андозҳоро таъмин менамоянд.

8. Назорати пардохти андози иҷтимоӣ аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

9. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андози иҷтимоӣ, шаклҳои эълумияҳои (ҳисобҳои) андоз аз ҷониби мақомоти ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ҲАСЛИ ХП. АНДОЗҲО БАРОИ ЗАХИРАҲОИ ТАБИЙ

БОБИ 34. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 219. Муносибатҳое, ки ҳамин ҳасл танзим менамояд

1. Андозҳо барои захираҳои табиӣ дар ҳолати истифода бурдани захираҳои табиӣ, аз ҷумла истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ дар доираи қарордодҳо оид ба истифодаи сарватҳои зеризаминӣ ва (ё) истифодабарии об барои истеҳсоли нерӯи барқ пардохт мешаванд.

2. Ҳангоми истифодабарии захираҳои табиӣ истифодабарандагони онҳо мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин дигар андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмиро ба буҷет мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт менамоянд.

3. Ҳасли мазкур тартиби ҳисобкунӣ ва пардохти андозҳои истифодабарии сарватҳои зеризаминиро ҳангоми гузаронидани амалиёт оид ба истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ, инчунин роялти барои оби барои истеҳсоли нерӯи барқ истифодашаванда муқаррар мекунад.

4. Хусусиятҳои иҷроии ӯҳдадорихоӣ андоз оид ба истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ, ки дар доираи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот анҷом дода мешаванд, дар ҳасли XVII Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд.

5. Андозҳо барои захираҳои табиӣ инҳоро дар бар мегиранд:

- андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ (бонуси обунавӣ, бонуси кашфи тиҷоратӣ, роялти барои истихроҷ);

- роялти барои об.

6. Тамоми намудҳои бонусҳо ва роялти барои захираҳои табиӣ барои мақсадҳои андоз аз Ҷоида аз даромади умумӣ тарҳ карда мешаванд.

7. Назорати пардохти андозҳоро барои захираҳои табиӣ мақомоти андоз анҷом медиҳанд.

8. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андозҳо барои захираҳои табиӣ, инчунин шаклҳои эълонияҳои андоз (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 35. АНДОЗҲО АЗ ИСТИФОДАБАРАНДАГони САРВАТҳои ЗЕРИЗАМИНӣ

§ 1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 220. Муқаррароти асосӣ

1. Дар боби мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода шудаанд:

- истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ - шахсоне, ки новобаста ба доштани иҷозатнома (иҷозат), корҳои истихроҷи маъданҳои Ҷоиданокро анҷом медиҳанд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1675*);

- кон - қисми қитъаи сарватҳои зеризаминие, ки анбӯҳи табиӣи маъданҳои Ҷоиданокро дар бар мегирад;

- маъдани Ҷоиданок - моддаҳои табиӣи минералӣ дар ҳолатҳои саҳт, моеъ ва (ё) газмонанди (аз ҷумла обҳои зеризаминӣ ва лойҳои табобатӣ), ки дар сарватҳои зеризаминӣ ҷой дошта, барои истифодаи истеҳсоли ва (ё) истеъмолӣ қороям мебошанд;

- истихроҷ - маҷмӯи корҳое, ки бо берун баровардани маъданҳои Ҷоиданок аз сарватҳои зеризаминӣ, аз ҷумла аз зухуроти минералии техногенӣ алоқаманд мебошанд;

- коркарди ашёи хоми минералӣ - корҳои марбут ба ҳосил намудани маъданҳои Ҷоиданок аз ашёи хоми минералӣ;

- кашфи тиҷоратӣ - захираҳои маъданҳои Ҷоиданоки дар ҳудуди қарордодии истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ кашфгардида, ки аз ҷониби Комиссияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба захираҳои маъданҳои Ҷоиданок тасдиқ гардидаанд ва аз ҷиҳати иқтисодӣ барои истихроҷ самаранок мебошанд;

- бонуси обунавӣ ва бонуси кашфи тиҷоратӣ - андозҳои устувори якқаратае мебошанд, ки истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ, ба истиснои корхонаҳои давлатие, ки корҳои омӯзиши геологӣ аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағгузоришавандаро анҷом медиҳанд, бояд пардохт намојанд;

- роялти барои истихроҷ - андози доимии аз ҷониби андозсупоранда (истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ) ҳангоми истихроҷи маъданҳои Ҷоиданок пардохтшаванда.

2. Пардохти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ истифодабарандаи сарватҳои зеризаминиро аз пардохти андозҳои дигари муқаррарнамудаи Кодекси мазкур, инчунин аз иҷрои ўҳдадорихи андозӣ барои анҷоми намудҳои дигари фаъолият (ки бо истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ алоқаманд нестанд) мутобиқи қонунгузории андози дар санаи ба миён омадани ҷунин ўҳдадорихо (бо истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ алоқаманд набуда) амалкунанда озод намекунад.

3. Ғайрирезидент метавонад истифодабарии сарватҳои зеризаминиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути шахси ҳуқуқии таъсисдодааш ё филиали шахси ҳуқуқии хориҷӣ ба амал барорад.

4. Андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ аз ҷониби шахсони зерин супорида намешаванд:

- шахсони воқеӣ барои маъданҳои ғоиданоки маъмул ва обҳои зеризаминӣ, ки дар қитъаҳои замин ба онҳо барои истифода вобасташуда истихроҷ менамоянд, агар чунин маъданҳои ғоиданоки истихроҷшаванда барои ғайолияти соҳибкорӣ истифода бурда нашаванд;

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ ва муассисаҳои давлатӣ, ки обҳои зеризаминиро барои эҳтиёҷоти хоҷагидорӣ худ ва беҳтар ғардонидани ҳолати мелиоративии заминҳои кишоварзӣ истихроҷ менамоянд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*);

- истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ барои истихроҷи зиминӣ обҳои зеризаминӣ ҳангоми баргашта пур кардани ин обҳо барои нигоҳдории фишори қишри замин;

- шахсоне, ки обҳои зеризаминии дренажии дар тавозуни давлатии маъданҳои ғоиданок ба назар гирифтанишавандаро ҳангоми коркарди қонҳои маъданҳои ғоиданок, сохтмон ва истифодаи иншооти зеризаминӣ, истифодабарии заминҳои поёноби ботлоқшуда истихроҷ менамоянд.

Моддаи 221. Муқаррар намудани низоми андоз дар қарордодҳои оид ба истифодаи сарватҳои зеризамин

1. Шартҳои пардохти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ (минбаъд дар Ҷаъли мазкур - низоми андозбандӣ), ки барои ҳар як истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ мутобиқи Кодекси мазкур муқаррар карда мешаванд, дар қарордоди истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ (минбаъд дар Ҷаъли мазкур - қарордоди) байни истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ ва мақоми ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд дар Ҷаъли мазкур - мақоми салоҳиятдор) дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон басташаванда муайян карда мешаванд.

2. Қарордод байни истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ ва мақоми салоҳиятдор, агар Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мӯҳлатҳои дигарро пешбинӣ накарда бошад, дар мӯҳлати на дертар аз 3 моҳи тақвими пас аз гирифтани иҷозатнома (иҷозат) баста мешавад.

3. Истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ бе баъстани қарордод иҷозат дода намешавад. Ҳангоми истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ бе баъстани қарордод андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ (бонусҳо ва роялти барои истихроҷ) барои ҳамаи давраи чунин ғайолият бояд бо меъёри 2-қаратаи меъёрҳои, ки Кодекси мазкур муқаррар кардааст, пардохт карда шуда, минбаъд истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қашида шавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

4. Низоми андозе, ки дар қарордод муқаррар карда мешавад, бояд ба талаботи қонунгузории андозӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон дар санаи баъстани (имзо намудани) қарордод мувофиқат наояд.

5. Ворид намудани масъалаҳои вобаста ба супоридани андозҳо ба иҷозатномаҳо ва дигар асноде, ки бо истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ алоқаманд мебошанд, ба истиснои қарордодҳо оид ба истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ, манъ аст.

6. Дар ҳолате ки истифодаи сарватҳои зеризаминиро бо як қарордод якчанд андозсупорандагон амалӣ менамоянд, низоми андозбандии дар қарордод муқарраршуда барои ҳамаи онҳо ягона мебошад. Дар баробари ин, аз рӯи фаъолияти дар доираи чунин қарордод иҷрошаванда андозсупорандагон барои мақсадҳои андозбандӣ ҳамчун андозсупорандаи ягона ҳисоб ёфта, онҳо ўҳдадор мебошанд баҳисобгирии ягонаи муштаракро пеш баранд ва ҳамаи андозҳо барои истифодабарии сарватҳои зеризаминии дар қарордод муқарраршударо мутобиқи қонунгузории андози Ҷумҳурии Тоҷикистон супоранд.

7. Истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ ўҳдадор аст баҳисобгирии алоҳидаро барои ҳисоб кардани ўҳдадориҳои андоз мутобиқи низоми андозбандии пешбиниамудаи қарордод ва ҳисоб кардани ўҳдадориҳои андоз оид ба фаъолияти, ки аз доираи чунин қарордод берун аст (аз ҷумла бо истифодаи сарватҳои зеризаминӣ алоқаманд набуда), амалӣ намояд.

8. Муқаррароти қисми 7 ҳамин модда дар мавриди баҳисобгирии алоҳида дар ҳолатҳое, ки истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ дар баробари фаъолият тибқи қарордоди истихроҷи маъданҳои ғоиданоки маъмулӣ ва (ё) обҳои зеризаминӣ фаъолиятро анҷом медиҳанд, ки аз доираи чунин қарордодҳо берун аст (ба истифодаи сарватҳои зеризаминӣ вобаста нест) татбиқ намегарданд.

9. Ҳангоми бо мақсади соҳибкорӣ коркард намудани маъданҳои ғоиданоки ҳамроҳ ва қанданиҳои дигари дар қарордод зикрнамгардида истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ доир ба онҳо то ворид намудани тағйирот ба қарордод пардохти андозҳо аз истифодабарандагони сарватҳои зеризаминиро бо меъёри 3-карата мувофиқи муқаррароти боби мазкур анҷом медиҳанд.

§ 2 Бонуси обунавӣ

Моддаи 222. Муқаррароти умумӣ

1. Бонуси обунавӣ андози устувори яккаратаи истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ барои ба даст овардани ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ дар ҳудуди муайяннамудаи иҷозатнома (иҷозат) мебошад.

Моддаи 223. Андозсупорандагон

Бонуси обунавӣ аз ҷониби шахсе пардохт мешавад, ки дар озмун барои гирифтани ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ ғолиб омадааст ё ҳуқуқи истифодабарии сарватҳои зеризаминиро дар асоси музокироти мустақим ва (ё) иҷозатнома (иҷозат)-ро барои истихроҷи маъданҳои ғоиданок тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифтааст (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1675*).

Моддаи 224. Андозаи бонуси обунавӣ

1. Андозаи бонуси обунавӣ мувофиқи қоидаҳои муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шуда, дар қарордоди истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ инъикос карда мешавад.

2. Доир ба конҳои ҷудогонаи маъданҳои ғоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад андозаи дигари бонуси обунавиро муқаррар намояд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

Моддаи 225. Мӯҳлати пардохти бонуси обунавӣ

1. Маблағи муқарраршудаи бонуси обунавӣ аз ҷониби истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ пас аз гирифтани иҷозатнома (иҷозат) оид ба ҳуқуқи

истихроҷи сарватҳои зеризаминӣ дар муҳлатҳои зерин пардохт карда мешавад:

а) барои маъданҳои ғоиданоки маъмул ва маъданҳои ғоиданок (ба истиснои субъектҳои, ки дар соҳаи истихроҷи ангишт фаъолият менамоянд):

- сӣ ғоизи маблағи муқарраршудаи бонуси обунавӣ дар давоми 30 рӯзи тақвимӣ аз санаи гирифтани иҷозатнома (иҷозат) оид ба ҳуқуқи истихроҷи сарватҳои зеризаминӣ;

- ҳафтод ғоизи маблағи боқимондаи муқарраршудаи бонуси обунавӣ аз санаи оғоз намудани корҳои истихроҷи маъданҳои ғоиданок дар давоми 1 (як) сол аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи давраи ҳисоботӣ;

б) барои истихроҷи ангишт вобаста ба андозаи бонуси обунавии ҳисобшуда:

- то 200000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо ташкил додани маблағи бонуси обунавӣ дар давоми 2 (ду) сол аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи ҳисоботӣ;

- аз 200000 то 500000 нишондиҳанда барои ҳисобҳо ташкил намудани маблағи бонуси обунавӣ дар давоми 4 (чор) сол аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи ҳисоботӣ;

- аз 500000 то 1 миллион нишондиҳанда барои ҳисобҳо ташкил намудани маблағи бонуси обунавӣ дар давоми 6 (шаш) сол аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи ҳисоботӣ;

- зиёда аз 1 миллион нишондиҳанда барои ҳисобҳо ташкил намудани маблағи бонуси обунавӣ дар муҳлати 10 (даҳ) соли аввали фаъолият аз рӯи ҳиссаҳои баробар барои ҳар моҳи ҳисоботӣ ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1675](#)).

2. Истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ метавонад маблағи пурраи ҳисобшудаи бонуси обунавиро, новобаста аз муқаррароти қисми 1 моддаи мазкур, яқбора пардохт намояд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1675](#)).

3. Бонуи обунавӣ доир ба маъданҳои ғоиданоки маъмул ва обҳои зеризаминӣ ба буҷети маҳалли ҷойгиршавии кон пардохт мешавад.

4. Доир ба конҳои ҷудогонаи маъданҳои ғоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад муҳлати дигари пардохти бонуси обунавиро муқаррар намояд.

Моддаи 226. Эъломияи андоз

Эъломияи бонуси обунавӣ аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои зеризаминии ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон дар муҳлате, ки барои пардохти бонуси мазкур муқаррар шудааст, пешниҳод карда мешавад.

§ 3. Бонуи кашфи тиҷоратӣ

Моддаи 227. Муқаррароти умумӣ

1. Бонуи кашфи тиҷоратӣ андози устувори яккаратаи истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ барои кашф ва бақайдгирии конҳои аз ҷиҳати иқтисодӣ барои истихроҷ муносиб, инчунин гирифтани ҳуқуқи истихроҷ дар ҳудуде мебошад, ки дар иҷозатнома (иҷозат) муайян шудааст.

2. Бонуи кашфи тиҷоратиро истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ дар асоси иҷозатномаҳои (иҷозати) зерин фаъолияткунанда пардохт менамоянд:

1) Барои истихроҷи маъданҳои ғоиданок дар ҳолатҳои зерин:

а) барои ҳар як кашфи тиҷоратии маъданҳои ғоиданок дар ҳудуди қарордодие, ки қаблан аз ҷониби ҳамин истифодабарандаи сарватҳои

зеризаминӣ дар ҳудуди дахлдор дар доираи иҷозатнома (иҷозат) барои иктишоф эълон шудааст;

б) барои кашф дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳо, ки боиси зиёдшавии ҳаҷми истихроҷи захираҳои маъданҳои ғоиданоки дар ибтидо аз ҷониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда мегардад;

в) барои ҳар як кашфи тиҷоратии дигар маъданҳои ғоиданоки дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳои захираҳои истихроҷшавандае, ки аз ҷониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудаанд.

2) Барои иктишоф ва истихроҷи якҷоя нисбат ба ҳар як кашфи тиҷоратии маъданҳои ғоиданок дар ҳудуди қарордодӣ, аз ҷумла барои кашф дар рафти гузаронидани иктишофи иловагии конҳо, ки боиси зиёдшавии захираҳои маъданҳои ғоиданоки истихроҷшавандаи дар ибтидо аз ҷониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда мегардад.

3. Доир ба иҷозатномаҳо (иҷозатҳо) барои гузаронидани иктишофи конҳои маъданҳои ғоиданок, ки истихроҷи минбаъдаи онро пешбинӣ намекунад, бонуси кашфи тиҷоратӣ пардохт намешавад.

Моддаи 228. Андозсупорандагон

1. Андозсупорандагони бонуси кашфи тиҷоратӣ ин истифодабарандагони сарватҳои зеризаминие мебошанд, ки дар бораи кашфи тиҷоратии маъданҳои ғоиданок дар ҳудуди қарордодӣ ҳангоми гузаронидани амалиёти истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ дар доираи иҷозатномаи (иҷозати) барои истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ гирифташуда эълон кардаанд.

Моддаи 229. Андозаи бонуси кашфи тиҷоратӣ

1. Андозаи бонуси кашфи тиҷоратӣ мувофиқи тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шуда, дар қарордоди истифодаи сарватҳои зеризаминӣ дарҷ карда мешавад.

2. Барои конҳои ҷудогонаи маъданҳои ғоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад андозаи дигари бонуси кашфи тиҷоратиро муқаррар намояд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*)..

Моддаи 230. Мӯҳлати пардохти бонуси кашфи тиҷоратӣ

1. Бонуси кашфи тиҷоратӣ ба буҷет на дертар аз 90 рӯз аз санаи додани иҷозатнома (иҷозат) барои истихроҷи маъданҳои ғоиданок ё аз рӯзи аз ҷониби мақоми давлатии барои ин мақсадҳо ваколатдори Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудани ҳаҷми захираҳои маъданҳои ғоиданоки ба таври иловагӣ истихроҷшаванда ё аз санаи аз ҷониби мақоми давлатии мазкур тасдиқ намудани ҳаҷми захираҳои истихроҷшавандаи маъданҳои ғоиданок пардохт мешавад.

2. Бонуси кашфи тиҷоратии маъданҳои ғоиданоки маъмул ва обҳои зеризаминӣ дар маҳалли ҷойгиршавии кон пардохт мешавад.

3. Доир ба конҳои ҷудогонаи маъданҳои ғоиданок Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад мӯҳлати дигари пардохти бонуси кашфи тиҷоратиро муқаррар намояд.

Моддаи 231. Эълонияи андоз

Эълония оид ба бонуси кашфи тиҷоратӣ аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон дар

мӯҳлате, ки барои пардохти бонуси мазкур муқаррар шудааст, пешниҳод карда мешавад.

§ 4.Роялти барои истихроҷ

Моддаи 232. Муқаррароти умумӣ

Роялти барои истихроҷ андозе мебошад, ки истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ аз рӯи ҳар як намуди маъданҳои ғойданоки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон истихроҷшаванда, новобаста ба он, ки онҳо ба харидорон (қабулкунандагон) таҳвил (бор карда ғиристода) шудаанд ё барои эҳтиёҷоти худӣ истифода ғардидаанд, алоҳида месупорад.

Моддаи 233. Андозсупорандагон

Супорандагони роялти барои истихроҷ истифодабарандагони сарватҳои зеризаминие мебошанд, ки дар доираи ҳар як иҷозатномаи (иҷозати) барои истифодабарии сарватҳои зеризаминӣ додашуда чунин амалҳоро анҷом медиҳанд:

- истихроҷи маъданҳои ғойданоқ, аз ҷумла маъданҳои ғойданоқ аз зӯҳуроти минералии техногенӣ;
- коркарди маъданҳои ғойданоқ бо ҳосил кардани ҷузъҳои ғойданоқ аз таркиби онҳо.

Моддаи 234. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ маъданҳои ғойданоки зерин мебошанд:
 - аз қонҳои дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қитъаи сарватҳои зеризаминии ба андозсупоранда ҷудошуда истихроҷшаванда;
 - аз партовҳо (талафот) ҳосилкардашуда, агар барои чунин ҳосилкунӣ иҷозатномаи (иҷозати) алоҳида дода шавад.
2. Объекти роялти барои истихроҷ доир ба ҳар намуди маҳсулоти тайёр алоҳида муқаррар карда мешавад.
- 3.Объекти андозбандӣ барои карбогидратҳо инҳо мебошанд:
 - карбогидратҳои истихроҷшудаи коркарди аввалияро гузашта, аз ҷумла маъданҳои ғойданоки ҳамроҳ ва ҷузъҳои ғойданоки он;
 - ҷузъҳои ғойданоқ, ки дар ҷараёни коркарди карбогидратҳо ба даст оварда, ҳамчун маҳсулоти тайёр ҳангоми истихроҷ ва коркарди қаблӣ дар таркиби маъданҳои ғойданоки коркардшаванда андозбандӣ нашудаанд.
4. Объекти роялти барои истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо истихроҷи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, аз ҷумла аз зӯҳуроти минералии техногенӣ мебошад.
5. Объекти роялти барои истихроҷи ҷисмҳои саҳти маъданҳои ғойданоқ инҳо мебошанд:
 - ҷисмҳои саҳти маъданҳои ғойданоки истихроҷшуда ва (ё) ҳосилшуда, аз ҷумла аз зӯҳуроти минералии техногенӣ;
 - маъданҳои ғойданоки дар ҷараёни коркард ҳосилнамудаи корхонаҳои коркардкунанда.
6. Объектҳои роялти барои истихроҷ чунин истихроҷро дар бар мегиранд:
 - 1) Худи маъданҳои ғойданоқ:
 - а) нафт, гази табиӣ ва конденсати газ;
 - б) ангишт ва варақсанги сӯзанда;

- в) маъданҳои молӣ;
- г) обҳои зеризаминӣ, аз ҷумла аз коркарди аввалия гузашта;
- д) абрак, асбест, ашёи хом барои истеҳсоли масолеҳи сохтмон;
- е) ашёи хоми ғайримаъдан барои металлургия.

2) Металлҳои қиматбаҳо ва (ё) металлҳои софи химиявӣ дар қум, маъданҳо, концентратҳо.

3) Концентрати металлҳои сиёҳ, ранга, нодир ва радиоактивӣ, ашёи хоми кимиёвии кӯҳӣ.

4) Сангҳои қиматбаҳо, ашёи хоми сангҳои ороишӣ ва пйезооптикий аз коркарди аввалия гузашта.

5) Маъданҳои ғоиданоки дигар, аз ҷумла ашёи хоми минералии аз коркарди аввалия гузашта.

Моддаи 235. Манбаи андоз

1. Манбаи андози роялти барои истихроҷ дар давраи андоз ин арзише мебошад, ки дар асоси нархи таҳвил ё дар ҳолати мавҷуд набудани таҳвил дар асоси арзиши аслии маҳсулоти молии якуми аз маъданҳои ғоиданок истихроҷшуда дар натиҷаи коркарди аввалия (полоиш, тозакунии) ҳосилшуда бе андоз аз арзиши иловашуда муайян карда мешавад.

2. Манбаи андоз барои навъҳои алоҳидаи маъданҳои ғоиданок ҳамчун миқдори маъданҳои ғоиданоки истихроҷшуда бо ифодаи аслии муайян карда мешавад.

3. Манбаи андоз доир ба ҳар як намуди маъданҳои ғоиданок, аз ҷумла барои металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо, маъданҳои ғоиданоки маъмулӣ ва маъданҳои ғоиданоки дигар дар шакли софи химиявӣ муайян карда мешавад.

4. Арзиши металлҳои қиматбаҳо (тилло, нуқра ва платина) ва дигар металлҳои дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ дар асоси нархи миёнаи таҳвили ҷунин металлҳо, ки дар давраи андоз дар биржаи металлҳои Лондон ва биржаи металлҳои қиматбаҳои Лондон ташаккул ёфтааст, ҳисоб карда мешавад.

5. Арзиши навъҳои алоҳидаи маъданҳои ғоиданоки маъмулӣ дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ дар асоси нархи миёнаи сметаии захираҳои асосии сохтмони муайяннамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба масъалаҳои сохтмон ва меъморӣ муайян карда мешавад.

6. Агар дар қисмҳои дигари ҳамин модда муқаррароти дигаре ҷой нашошта бошанд, арзиши маъданҳои ғоиданоки дар давраи андоз истихроҷкардаи истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ дар асоси нархи миёнаи таҳвили ин маъданҳои ғоиданок ё маҳсули якуми молии аз маъданҳои ғоиданоки истихроҷшуда ҳосилшуда, ки дар биржаи байналмилалӣ (минтақавӣ) дар давраи андоз ташаккул ёфтааст ё бо тартиби дигари аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ муқарраршаванда муайян карда мешавад.

7. Дар сурати дар давраи андоз маъданҳои ғоиданоки истихроҷшударо таҳвил накардани андозсупоранда ва маъданҳои ғоиданоки истихроҷшуда ва (ё) маҳсулоти якуми молии аз ин маъданҳои ғоиданок ҳосилшударо пурра барои эҳтиёҷоти худ истифода кардани андозсупоранда, арзиши маъданҳои ғоиданоки дар давраи андоз истихроҷшуда дар асоси арзиши аслии воқеии истихроҷ ва (ё) коркарди аввалия (полоиш, тозакунии), ки ба ин маъданҳои ғоиданок тибқи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи баҳисобгирии муҳосибӣ рӯст меояд, 20 фоиз зиёд карда шуда, муайян карда

мешавад. Дар баробари ин ба арзиши аслии маъданҳои ғоиданоки истихроҷкарда хароҷоти моддӣ, хароҷоти музди меҳнат, маблағҳои ҳисобшудаи истеҳлоқ, хароҷот барои таъмир, хароҷоти азхудкунии захираҳои табиӣ ва хароҷоти дигар дохил карда мешаванд.

8. Баҳодиҳии арзиши сангҳои қиматбаҳои истихроҷшуда дар асоси баҳодиҳии ибтидоии онҳо мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи металлҳои қиматбаҳо ва сангҳои қиматбаҳо анҷом дода мешавад.

9. Ҳангоми истихроҷи якчанд намудҳои маъданҳои ғоиданок роялти барои истихроҷ аз рӯи ҳар намуди маъданҳои ғоиданок алоҳида ҳисоб ва пардохт карда мешавад.

Моддаи 236. Меъёрҳои роялти барои истихроҷ

1. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи маъданҳои ғоиданоки маъмул ба андозаи зерин муқаррар карда мешаванд:

№	Номгуи маъданҳои ғоиданоки маъмул	Меъёрҳо (бо % аз манбаи андоз)
1.	Рег (ба ғайр аз реги қолибрезӣ, шишасозӣ барои саноати чиниворӣю фаянсӣ ва сементбарорӣ)	10
2.	Реги қолибрезӣ, шишасозӣ барои саноати чиниворӣю фаянсӣ ва сементбарорӣ	7
3.	Омехтаи регу шағал	10
4.	Гил (ба ғайр аз гили оташбардор, мушқилгудоз, қолибрезӣ барои саноати чинисозӣю фаянсӣ ва сементбарорӣ, флоридонӣ, рангрезӣ, бентонитӣ, кислотабардор ва каолин (сафедгил))	6
5.	Гили оташбардор, мушқилгудоз, қолибрезӣ барои саноати чиниворӣю фаянсӣ ва сементбарорӣ, флоридонӣ, рангрезӣ, бентонитӣ, кислотабардор ва каолин (сафедгил)	5
6.	Гилхок (ба ғайр аз гилҳои саноати сементбарорӣ)	6
7.	Гилхок барои саноати сементбарорӣ	5
8.	Санги бинокорӣ	5
9.	Регсанг (ба ғайр аз битуминоз, рӯйбаст, динас ва барои саноати шишабарорӣ)	7
10.	Регсанги битуминоз, рӯйбаст, динас ва барои саноати шишабарорӣ	4
11.	Вӯр	5
12.	Квартсит (ба ғайр аз бўтахишт, флюсӣ, рӯйбаст, оҳандор барои истеҳсоли карбиди силитсий, силитсийи булӯрини хӯлаи оҳан)	6
13.	Квартсити буттахишт, флюсӣ, рӯйбаст, оҳандор барои истеҳсоли карбиди силитсий, силитсийи булӯрини хӯлаи оҳан	5

14.	Доломит (ба ғайр аз битумнок ва барои саноати сементбарорӣ)	6
15.	Доломити битумнок ва барои саноати сементбарорӣ	5
16.	Мергел (ба ғайр аз битумнок ва барои саноати сементбарорӣ)	7
17.	Мергели битумнок ва барои саноати сементбарорӣ	5
18.	Оҳаксанг (ба ғайр аз битумнок, рӯйбаст, хока барои саноати сементбарорӣ, металлургӣ, кимиёвӣ, шишабарорӣ, целлюлозаю қоғазбарорӣ ва қандистехсолкунӣ, инчунин барои истеҳсоли гилхок)	6
19.	Оҳаксанги битумнок, рӯйбаст, хока барои саноати сементбарорӣ, металлургӣ, кимиёвӣ, шишабарорӣ, целлюлозаю қоғазбарорӣ ва қандистехсолкунӣ, инчунин барои истеҳсоли гилхок	5
20.	Оҳаксанги ковок (ба ғайр аз оҳаксанги рӯйбаст ва ороишӣ)	6
21.	Мармар ва оҳаксанги ковоки рӯйбаст ва ороишӣ	5
22.	Варақсанг (ба ғайр аз варақсанги сӯзанда ва бомпӯшӣ)	6
23.	Варақсанги сӯзанда ва бомпӯшӣ	5
24.	Аргиллитҳо ва алевролитҳо	5
25.	Ҷинсҳои магмай, вулконӣ ва ҷинсҳои метаморфозӣ (ба ғайр аз ҷинсҳои рӯйбаст, ороишӣ, барои истеҳсоли маводи оташбардор ва кислотабардор, сангрезӣ ва пахтаи минералӣ, ба ғайр аз маводе, ки барои истифода дар саноати сементбарорӣ муносибанд)	6
26.	Ҷинсҳои магмавӣ, вулконӣ ва ҷинсҳои метаморфозӣ, рӯйбаст, ороишӣ, барои истеҳсоли маводи оташбардор ва кислотабардор, сангрезӣ ва пахтаи минералӣ, инчунин барои истифода дар саноати сементбарорӣ муносиб	5
27.	Ғаҷ	5

2. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи обҳои зеризаминиро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

3. Меъёрҳои роялти барои истихроҷи маъданҳои ғоиданок, ба истиснои онҳое, ки дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда пешбинӣ гардидаанд, ба андозаҳои зерин муқаррар карда мешаванд:

№	Номгӯи маъданҳои ғоиданок	Меъёрҳо (бо ғоиз аз манбаи андоз)
1.	Нафт, конденсати газ ва гази табиӣ	6
2.	Ангишт ва торф	4

3. Металлҳои сиёҳ (оҳан, манган, хром, ванадий)	4	
+---+	+---+	+---+
4. Металлҳои ранга ва нодир (мис, сурб, рух, қалъағӣ, никел, кобалт, молибден, симоб, сурма, висмут, кадмий, алюминий, стронсий, титан, сирконий, литий, волфрам, тантал, ниобий ва ғайра)	6	
+---+	+---+	+---+
5. Маъданҳои ғоиданоки пошхӯрда	9	
+---+	+---+	+---+
6. Металлҳои асил (тилло, нукра, платиноидҳо)	6	
+---+	+---+	+---+
7. Сангҳои қиматбаҳо	8	
+---+	+---+	+---+
8. Сангҳои ранга (зинатӣ) ва/ё ашёи хоми пйезооптикий	8	
+---+	+---+	+---+
9. Ашёи хоми радиоактивӣ	5	
+---+	+---+	+---+
10. Ашёи хоми кӯҳии кимиёвӣ ва обҳои гарм	5	
+---+	+---+	+---+
11. Ашёи хоми маъдани кӯҳӣ (концентрат) ва/ё ашёи хоми Ҷғайримаъданӣ барои металлургия	5	
+---+	+---+	+---+
12. Дигар маъданҳои ғоиданоке, ки дар ҳамин ҷадвал, инчунин дар қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда нишон дода нашудаанд	3	
+---+	+---+	+---+
13. Металлҳои ранга ва нодир (мис, сурб, рух, қалъағӣ, никел, кобалт, молибден, симоб, сурма, висмут, кадмий, алюминий, стронсий, титан, сирконий, литий, волфрам, тантал, ниобий ва ғайра), металлҳои асил (тилло, нукра, платиноидҳо), ки аз партовҳои корхонаҳои саноати кӯҳӣ истихроҷ мегарданд	0,5	
+---+	+---+	+---+

4. Андозаи роялти барои истихроҷи ҳамаи намудҳои маъданҳои ғоиданок, ки бояд ба буҷет пардохт шавад, ҳамчун ҳосили зарби арзиши (ҳаҷми) ҳар як намуди маъданҳои ғоиданоки истихроҷнамудаи истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ дар давраи андоз ба меёрҳои дахлдори роялти муайян карда мешавад.

Моддаи 237. Тартиби муқаррар намудан ва пардохти роялти барои истихроҷ дар шакли молӣ (натуралӣ)

1. Ҳангоми бастанӣ созишномаи иловагӣ байни истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ ва мақоми салоҳиятдор дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ пардохти роялти барои истихроҷ метавонад дар шакли асли (натуралӣ) гузаронида шавад.

2. Маблағи (арзиши) шакли аслии (натуралӣ) пардохти роялти барои истихроҷ бояд ба шакли пулии пардохти мазкур баробар бошад.

3. Ҳангоми муқаррар намудани шакли аслии (натуралӣ) пардохти роялти барои истихроҷ дар созишномаи иловагӣ ҳатман зикр карда мешаванд:

- қабулкунандае, ки аз номи давлат қисми маҳсулоти ба роялти мувофиқро қабул мекунад (минбаъд дар фасли мазкур - қабулкунанда);
- ҳаҷм ва нархи маъданҳои ғоиданоки супоридашаванда;
- маҳал ва шартҳои таҳвили маъданҳои ғоиданок.

4. Дар созишномаи иловагӣ мӯҳлати аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ супоридани маҳсулот ба ҳисоби роялти барои истихроҷ бояд ба мӯҳлати муқарраршудаи пардохти он дар шакли пулӣ мувофиқат

намояд. Дар айни замон истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ дар муҳлати на дертар аз муҳлати пардохти шакли пулии роялти барои истихроҷ маҳсулотро ба қабулкунандае, ки дар қарордоди истифодаи сарватҳои зеризаминӣ муқаррар шудааст, месупорад.

5. Қабулкунанда дар муҳлати муқарраршуда маблағи баробари роялти барои истихроҷ дар шакли пулиро ба буҷет мегузаронад, инчунин аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ сари вақт ва пурра ба вай супоридани ҳаҷми дахлдори маҳсулотро дар шакли асли (натуралӣ) мустақилона назорат менамояд.

6. Истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ ва қабулкунанда аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии кон оид ба супоридани роялти барои истихроҷ дар шакли асли (натуралӣ) дар муҳлати муқарраргардида ҳисобот пешниҳод менамоянд.

7. Қабулкунанда барои сари вақт ва пурра ба буҷет гузаронидани маблағҳои пулии пардохти роялти барои истихроҷ (тибқи ҳисобҳои истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ), инчунин барои маҳсулоти қабулкардааш мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгар мебошад.

Моддаи 238. Тартиби пардохти роялти барои истихроҷ

1. Давраи андоз (ҳисоботӣ) оид ба муайян ва пардохт кардани роялти барои истихроҷ моҳи тақвимӣ мебошад.

2. Эъломияи (ҳисоби) роялти барои истихроҷ аз ҷониби истифодабарандаи сарватҳои зеризаминӣ аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ба мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии кон то санаи 15-уми моҳе, ки пас аз давраи ҳисоботии андозӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

3. Роялти барои истихроҷи тамоми намудҳои маъданҳои ғоиданок дар муҳлати на дертар аз рӯзи 15-уми моҳе, ки пас аз давраи ҳисоботӣ фаро мерасад, пардохт мешавад.

БОБИ 36. РОЯЛТИ БАРОИ ОБ

Моддаи 239. Андозсупорандагон

Супорандагони роялти барои об (минбаъд дар ҳамин боб - андозсупорандагон) шахсоне эътироф мешаванд, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон обро барои истеҳсоли нерӯи барқ истифода мебаранд.

Моддаи 240. Объекти андозбандӣ

Объекти андозбандии роялти барои об истифодаи объектҳои обӣ бо мақсади истеҳсоли нерӯи барқ дар нерӯгоҳҳои барқии обӣ эътироф мешавад.

Моддаи 241. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз ҳамчун миқдори дар давраи ҳисоботӣ истеҳсолшудаи нерӯи барқ бе дарназардошти талаф ҳангоми интиқоли (тахвили) минбаъдаи он муайян карда мешавад.

2. Манбаи андоз аз ҷониби андозсупоранда нисбат ба ҳар як объекти обӣ алоҳида муайян карда мешавад.

Моддаи 242. Озодкунӣ

Истифодаи объектҳои обӣ барои мақсадҳои истеҳсоли нерӯи барқ Ҳангоми аз 1000 киловатт бештар набудани иқтисодии объектҳои нерӯи барқ истеҳсолкунанда аз пардохти роялти барои об озод карда мешавад.

Моддаи 243. Давраи андоз

Доир ба роялти барои об давраи андоз моҳи тақвими эътироф мешавад.

Моддаи 244. Меъёри андоз

Меъёри роялти барои об Ҳангоми истифодаи объектҳои обӣ бо мақсадҳои истеҳсоли нерӯи барқ ба андозаи 0,06 нишондиҳанда барои ҳисобҳои барои ҳар 1000 киловатт/соат нерӯи барқи истеҳсолшуда ба ҳолати охири давраи андоз муқаррар карда мешавад.

Моддаи 245. Тартиби ҳисоб кардани роялти барои об

1. Андозсупоранда маблағи роялти барои обро мустақилона ҳисоб менамояд.

2. Маблағи роялти барои об аз рӯи натиҷаи ҳар як давраи андоз ҳамчун ҳосили зарби манбаи андоз ба меъёри андоз ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 246. Мӯҳлати пардохти роялти барои об

Маблағи роялти барои об бояд ба буҷет на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи андоз фаро мерасад, пардохт шавад.

Моддаи 247. Эъломияи андоз

Эъломияи андоз аз рӯи шакле, ки мақоми ваколатдори давлатӣ муайян менамояд, аз ҷониби андозсупоранда ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирии он дар мӯҳлати барои пардохти андоз муқарраршуда пешниҳод карда мешавад.

ҲАСЛИ ХІІІ. АНДОЗ АЗ ИСТИҲОДАБАРАНДАГОНИ РОҲҲОИ АВТОМОБИЛГАРД

БОБИ 37. АНДОЗ АЗ ИСТИҲОДАБАРАНДАГОНИ РОҲҲОИ АВТОМОБИЛГАРД

Моддаи 248. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард шахсоне мебошанд, ки низоми умумии андозбандиро истифода мебаранд ва дорои объекти андозбандӣ мебошанд.

Моддаи 249. Объекти андозбандӣ

1. Агар дар қисми 2 Ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, объекти андозбандӣ инҳо мебошанд:

- маблағи ҳамаи хароҷоти воқеии дар давраи ҳисоботии андоз барои молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) дар ҳаҷми пурра анҷомдодаи (анҷом додашавандаи) андозсупоранда. Хароҷот барои сохтмон, хариди воситаҳои асосӣ ва насб кардани онҳо, дигар хароҷоте, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур хусусияти капитали дошта, бояд минбаъд дар шакли ҳиссаҷудокуниҳои истеҳлоки аз рӯи воситаҳои асосӣ тибқи моддаи 118 Кодекси мазкур тарҳ карда шаванд, объекти андозбандӣ эътироф намешаванд;

- 70 фоизи даромади умумии дар давраи ҳисоботи андоз гирифташудаи (гирифташаванда) андозсупоранда, агар маблағи воқеан харҷшуда (харҷшаванда) аз 70 фоизи даромади умумӣ зиёд набошад.

2. Ба объекти андозбандӣ инҳо дохил карда намешаванд:

- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгарди ҳисобшуда (ба буҷет пардохтшуда);

- андозҳое, ки ҳангоми ҳисобкунии андози ғоида мутобиқи муқаррароти Кодекси мазкур ба арзиши аслии молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дохил намешаванд;

- хароҷоти шахсоне, ки бо мақсади бартараф намудани оқибатҳои офатҳои табиӣ ё ҳалли масъалаҳои дигари иҷтимоӣ иншооти заруриро бунёд намуда, ба таври ройгон ба моликияти мақомоти дахлдори давлатӣ месупоранд;

- даромад ва хароҷот аз азнавбаҳодиҳии ашё ва металлҳои қиматбаҳои Бонки миллии Тоҷикистон ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

Моддаи 250. Имтиёзҳои андоз

Бо ин андоз инҳо андозбандӣ карда намешаванд:

- муассисаҳои давлатӣ, аз ҷумла мақомоти давлатӣ, ки аз ҳисоби буҷети давлатӣ маблағгузорӣ мешаванд, ба истиснои ғайрифаъолияти андозбандишаванда барои хизматрасониҳои пулакӣ;

- иттиҳодияҳо ва иттиҳодияҳои динӣ, ташкилотҳои дигари ғайрииттиҳодиятӣ ба истиснои хароҷот ва даромадҳои марбут ба фаъолияти соҳибқориҳои онҳо ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

Моддаи 251. Манбаи андоз

1. Бо дарназардошти дигар қисмҳои ҳамин модда манбаи андози аз объекти андозбандӣ бароянда бо роҳи ҷамъ намудани ҳамаи маблағҳое, ки андозсупоранда дар давраи ҳисоботӣ дар ҳаҷми пурра харҷ кардааст (бояд харҷ кунад), ҳисоб карда мешавад, аз ҷумла:

- хароҷот дар шакли пулӣ ва шакли молӣ барои молҳо, корҳо ва хизматрасониҳо, ба истиснои пардохтҳо оид ба хароҷот барои сохтмон, хариди воситаҳои асосӣ ва насб кардани онҳо, дигар хароҷоте, ки мутобиқи моддаи 153 Кодекси мазкур хусусияти капитали дошта, бояд минбаъд дар шакли ҳиссаҷудокунии истеҳлоқӣ аз рӯи воситаҳои асосӣ тарҳ карда шаванд;

- хароҷоти дигаре, ки дар сархати якуми ҳамин қисм нишон дода нашудаанд, аз ҷумла хароҷоти коргарони кироӣ (хароҷоти фонди музди меҳнат).

2. Агар хароҷоти кардашуда (кардашаванда) аз 70 фоизи даромади умумӣ зиёд набошад, он гоҳ манбаи андоз баробари 70 фоизи даромади умумӣ аз ҳамаи намудҳои фаъолият бо тарҳ намудани пардохтҳо (ҳисобкуниҳо) барои молҳо (корҳо, хизматрасониҳо), ки қаблан ба манбаи андозбандии давраҳои андози гузашта дохил шудаанд, доништа мешавад.

3. Барои фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркунии, таъминотию фурӯш арзиши (нарни) пардохтшудаи (пардохтшавандаи) молҳое, ки минбаъд бояд таҳвил (аз нав фурӯхта) шаванд, ҳамчун пардохт (ҳиссаҷудокунии) баррасӣ гардида, бояд ба манбаи андозбандӣ дохил карда шаванд.

4. Ба манбаи андоз инҳо дохил карда намешаванд:

- қарзҳои додашавандаи ташкилотҳои қарзӣ;

- арзиши молу мулк ба сифати саҳм ба сармояи оинномавӣ додашуда;

- маблағҳои пулӣ ва (ё) молу мулкӣ роғгон ба манфиати давлат додашуда.

5. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда дар як вақт анҷом додани фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркуни, таъминоти фурӯш, инчунин фаъолияти дигар манбаи андоз аз рӯи ҳар намуни ҷунин фаъолият алоҳида ҳисоб карда мешавад.

Моддаи 252. Меъёри андоз

Меъёри андоз ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

- аз 1-уми январи соли 2013 ба андозаи 0,5 фоиз барои фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркуни, таъминоти фурӯш ва ба андозаи 2 фоиз барои дигар намуноҳои фаъолият;

- аз 1-уми январи соли 2015 ба андозаи 0,25 фоиз барои фаъолияти савдо, маҳсулоттайёркуни, таъминоти фурӯш ва ба андозаи 1 фоиз барои дигар намуноҳои фаъолият;

- аз 31 декабри соли 2021 андоз бекор карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз аз 21.02.2018 № 1510, аз 17.12.2020 № 1745*).

Моддаи 253. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвими мебошад.

Моддаи 254. Тартиб ва мӯҳлати пардохти андоз

1. Эъломияи андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисоботии андоз фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

2. Пардохти андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард то санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз давраи ҳисоботии андоз фаро мерасад, анҷом дода мешавад.

3. Назорати пардохти андоз аз ҷониби мақомоти андоз анҷом дода мешавад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард, инчунин шакли эъломияҳо аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ҲАСЛИ XIV. АНДОЗ АЗ ФУРӯШ (АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ)

(*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*)

БОБИ 38. АНДОЗ АЗ ФУРӯШ (АЛЮМИНИЙИ АВВАЛИЯ)

(*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*)

Моддаи 255. Муқаррароти умумӣ

1. Дар боби мазкур мафҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

1) Молҳои андозбандишаванда - алюминийи аввалия (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

2) Амалиёти зерини андозбандишаванда (минбаъд барои мақсадҳои ҳамин боб-фурӯш):

а) таҳвили молҳои андозбандишаванда;

б) воридоти молҳои андозбандишаванда ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ва (ё) содироти молҳои андозбандишаванда берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

в) коркарди мустақилонаи молҳои андозбандишаванда аз ҷониби истеҳсолкунанда, додани онҳо барои коркард, ба гарав ва (ё) ба сифати ашёи хом барои коркард;

г) таҳвили (фурӯши) молҳои андозбандишаванда тибқи шартномаҳои фьючерсӣ (форвардӣ) ё дигар намудҳои додани (бегона кардани) молҳои андозбандишаванда;

д) ба шахси дигар додани молҳои андозбандишавандае, ки натиҷаи хизматрасониҳо оид ба истеҳсоли молҳои андозбандишаванда мутобиқи низоми гумрукии коркард дар ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

2. Андоз аз фурӯши алюминийи аввалия (минбаъд -андоз аз фурӯш) ҳангоми анҷом додани амалиёти андозбандишаванда пардохт мешавад, дар айни замон ҳангоми анҷом додани амалиёти мазкур, ба истиснои амалиёти андозбандишавандаи дар зербанди д) банди 2) қисми 1 ҳамин модда муайяншуда, андоз аз арзиши иловашуда ситонида намешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

Моддаи 256. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз фурӯш шахсоне мебошанд, ки объекти андозбандӣ доранд.

Моддаи 257. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ анҷом додани амалиёти андозбандишаванда бо молҳои андозбандишаванда мебошад.

2. Намудҳои дигари молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии коркард дар ҳудуди гумрукӣ истеҳсол гардида, бо андози фурӯш андозбандӣ мешаванд, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 258. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз арзиши молҳои андозбандишаванда мебошад, агар дар қисмҳои 2-4 ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад. Ҳангоми ҳисоб намудани манбаи андоз арзиши воҳиди моли андозбандишаванда бо дарназардошти сифат, намуд ва навъ, дар асоси нархҳои дар санаи содир гардидани амалиёти андозбандишаванда дар биржаи металлҳои рангаи Лондон ташаккулёфта муайян карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

2. Андозсупорандагоне, ки бо харида фурӯхтани молҳои андозбандишаванда машғуланд, андоз аз фурӯшро дар шакли фарқи байни маблағи андозе, ки дар асоси нархҳои барои андозбандӣ истифодашаванда дар санаи фурӯши молҳои андозбандишаванда ба харидорон ҳисобкардашуда ва нархҳо дар санаи хариди онҳо аз таҳвилкунандагони худ ҳисоб карда шудаанд, пардохт менамоянд.

3. Манбаи андоз барои молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии барориш барои муомилоти озод ворид карда мешаванд, мутобиқи қонунгузориҳои гумрук дар асоси нархҳои муайяннамудаи қисми 1 ҳамин модда муайян карда мешавад.

4. Манбаи андоз барои молҳои андозбандишавандае, ки бо истифодаи низоми гумрукии коркард дар ҳудуди гумрукӣ истеҳсол шудаанд, арзиши (ҳаҷми) маҳсулоти коркарди бо дарназардошти нархҳои мутобиқи қисми 1 ҳамин модда муайяншуда мебошад.

Моддаи 259. Меъёри андоз

1. Меёри андоз аз ғурӯш барои алюминийи аввалия нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 258 Кодекси мазкур ба андозаи 3 ғоиз муқаррар карда мешавад ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

2. Меёри андоз барои ғурӯш нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисми 4 моддаи 258 Кодекси мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

Моддаи 260. Тартиби ҳисобкунӣ ва мӯҳлати пардохти андоз

1. Маблағи андози пардохташавандаро андозсупорандагон дар асоси арзиши (ҳаҷми) молҳои андозбандишаванда ва меёри андоз мустақилона ҳисоб мекунанд. Дар ҳуҷҷатҳои пардохти андоз намуди амалиёти андозбандишаванда зикр карда мешавад.

2. Ҳангоми харида ғурӯхтани молҳои андозбандишаванда андоз аз ғурӯш бо дарназардошти нархи молҳои андозбандишаванда дар санаи харид (гирифтани), дар санаи ғурӯш (интиқол) ва ҳаҷми амалиёти андозбандишаванда муайян карда мешавад.

3. Ҳангоми дар рӯзи ғурӯш (супоридан) мавҷуд набудани маълумот дар бораи нархи биржавӣ, андоз дар асоси маълумоти мавҷудаи охири оид ба нархи биржавии моли андозбандишаванда дар санаи наздиктарини рӯзи ғурӯш ҳисоб карда мешавад. Маблағи андоз аз ҷониби андозсупоранда ҳангоми ворид гаштани маълумот оид ба нархи моли андозбандишавандаи ғурӯхташуда дар санаи ғурӯш тасҳеҳ карда мешавад.

4. Андоз то таҳвили (интиқоли) моли андозбандишаванда ё дар мӯҳлати на дертар аз 3 рӯзи баъди ворид шудани маблағ ба суратҳисоби андозсупоранда дар бонк ё ҳангоми ҳисоббаробаркунӣ бо пули нақд ба ҳазинаи ӯ воридшуда, ҳангоми дигар амалиётҳои андозбандӣ бошад, то лаҳзаи бор кардан, таҳвил ё интиқоли молҳои андозбандишаванда пардохт мешавад. Шахсоне, ки дар натиҷаи амалиёти андозбандишаванда молҳои андозбандишавандаро харидаанд, ӯҳдадоранд, ки дар мӯҳлати 10 рӯз нусхаи ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи пардохти андозро ба раёсати андози андозсупорандагони калон пешниҳод кунанд. Дар ҳолати вуҷуд надоштани ҳуҷҷатҳои мазкур, ин шахсон ӯҳдадоранд маблағи пурраи андозро аз ҳисоби худ пардохт намоянд ([Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744](#)).

5. Ҳангоми аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба берун содир кардани моли андозбандишаванда то гузаштани сарҳади гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон андоз аз рӯи нархҳои дар лаҳзаи содирот амалкунанда пардохт мешавад. Барасмиятдарории гумрукии содироти молҳои андозбандишаванда ба берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси тасдиқномаи раёсати андози андозсупорандагони калон доир ба пардохти андоз аз ғурӯш амалӣ карда мешавад ([Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744](#)).

6. Ҳисоб намудани андоз барои амалиёти андозбандишаванда ҳангоми ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид намудани алюминийи аввалия бо истифодаи низоми гумрукии барориш ба муомилоти озод бо дарназардошти талаботи боби мазкур ва қонунгузории гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

7. Эълومияи андоз аз ғурӯш дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ва ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда (ҳисобҳо) дар бораи пардохти андоз нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 258 Кодекси мазкур ба мақомоти дахлдори андоз аз ҷониби андозсупоранда дар мӯҳлатҳои барои пардохти андоз муқарраргардида пешниҳод карда мешавад.

8. Эълумияи андоз аз ғурӯш дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ва ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда (ҳисобҳо) дар бораи пардохти андоз нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисми 4 моддаи 258

Кодекси мазкур аз ҷониби таҳвилкунанда ба мақомоти дахлдори андоз на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз моҳи ҳисоботӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

Моддаи 261. Ба ҳисоб гирифтани маблағи андоз аз фурӯш ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда Ҳангоми таҳвили маҳсули коркарди онҳо ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Дар ҳолати ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвил намудани молҳое, ки маҳсули коркарди молҳои андозбандишаванда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, баҳисобгирии маблағҳои пардохтшудаи андоз аз фурӯш нисбат ба манбаи андози муайяннамудаи қисмҳои 1-3 моддаи 258 Кодекси мазкур ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда иҷозат дода мешавад.

2. Ҳангоми таҳвили маҳсулоти коркарди молҳои андозбандишаванда ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон баҳисобгирӣ дар асоси қисми 1 ҳамин модда мувофиқи тартиби пешбиниамудаи моддаи 185 Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

3. Ҳангоми содироти маҳсули коркард ба ҳисоб гирифтани маблағи андоз аз фурӯш ба ҳисоби андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд пардохт шавад, анҷом дода намешавад.

4. Агар фарқи байни андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд аз рӯи таҳвили маҳсулоти коркард ба бозори дохилӣ пардохт шавад ва маблағи дахлдори андоз аз фурӯш манфӣ бошад, ҷуброни (баргардонидани) маблағ аз фурӯш аз буҷет анҷом дода намешавад. Фарқи мусбии байни маблағҳои дар боло пешбинигардида бояд ба буҷет пардохт шавад.

5. Дастурамал дар бораи тартиби ҳисоб ва пардохт намудани андоз аз фурӯш, инчунин шаклҳои эълонияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

6. Назорати пардохти андоз аз фурӯш аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

ҲАСЛИ XV. АНДОЗҲОИ МАҲАЛЛӢ

БОБИ 39. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 262. Муқаррароти умумӣ

1. Маҷлисиҳои вакилони халқи шаҳр (ноҳия) дар ҳудуди худ андозҳои маҳаллиро, ки дар моддаи 6 Кодекси мазкур пешбинӣ шудаанд, муқаррар менамоянд.

2. Нисбат ба андозҳои маҳаллӣ муқаррароти қисми умумии Кодекси мазкур татбиқ мегарданд.

3. Қарорҳои Маҷлисиҳои вакилони халқи шаҳр (ноҳия) оид ба андозҳои маҳаллӣ бояд ба муқаррароти Кодекси мазкур мутобиқат намоянд ва дар нашрияҳои даврии дастраси омма дар ҳудуди дахлдор расман интишор карда шаванд.

БОБИ 40. АНДОЗ АЗ ВОСИТАҲОИ НАҚЛИЁТ

Моддаи 263. Андозсупорандагон

Андозсупорандагон шахсоне мебошанд, ки соҳиб ва (ё) истифодабарандаи воситаҳои нақлиёти дорои объекти андозбандианд.

Моддаи 264. Объекти андозбандӣ

1. Объектҳои андозбандӣ воситаҳои нақлиёт, мошинаҳо ва механизмҳои худгард, воситаҳои шинокунанда ва локомотивҳои дар роҳи оҳан истифодашаванда мебошанд, ки бояд ба қайди давлатӣ гирифта шаванд ва (ё) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта шуда, номгӯи онҳоро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд.

2. Объектҳои андозбандӣ аз ҷониби мақомоти ваколатдор дар соҳаҳои қорҳои дохилӣ, нақлиёт, мудофия, кишоварзӣ ва (ё) мақомоти дигари давлатӣ (минбаъд дар ин боб - мақомоти ваколатдор) ба ҳисоб гузошта мешаванд.

3. Нагузаронидани бақайдгирии давлатӣ ва (ё) дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирифта нашудани воситаҳои нақлиёт, инчунин вайрон ё бо дигар сабабҳо истифода нагардидани воситаҳои техникӣ, ки аз қайди дар боло пешбинигардида гузаштаанд (ба ҳисоб гирифта шудаанд) барои аз ҷониби соҳибони ҷунин воситаҳои нақлиёт напардохтани маблағи андози пардохтшаванда асос шуда наметавонад.

4. Аз ҳайати объекти андозбандӣ хориҷ намудани воситаҳои нақлиёт баъд аз хориҷ кардан аз қайди давлатӣ ва (ё) аз ҳисоб баровардан мувофиқи тартиб ва бо асосҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдор ба анҷом расонида мешавад.

5. Объектҳои андозбандӣ бояд аз ҷониби мақомоти ваколатдори дар қисми 2 ҳамин модда муайяншуда на зиёда аз 1 маротиба дар 5 соли тақвимӣ инвентаризатсияи ҳуҷҷатӣ карда шаванд.

Моддаи 265. Манбаи андоз

Барои воситаи нақлиёти худгард иқтидори муҳаррик, ки бо воҳидҳои қувваи асп ифода ёфтааст, манбаи андоз ба ҳисоб меравад.

Моддаи 266. Меъёрҳои андоз

1. Меъёрҳои андоз барои воситаҳои нақлиёт ва (ё) мошинҳо ва механизмҳои худгард барои як сол ба андозаи зерин муқаррар карда мешаванд (ба ҳисоби 1 қувваи асп иқтидори муҳаррик):

ниг. ба [ҷадвал](#) ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#))

2. Меъёрҳои андоз аз рӯи намудҳои воситаҳои нақлиёт, мошин ва механизмҳои худгард ҳарсола то 1 феввали соли тақвимӣ дар сомонаи электрони мақоми ваколатдори давлатӣ ҷойгир карда мешаванд.

Моддаи 267. Озодкунӣ

Аз андозбандӣ озод карда мешаванд:

- тракторҳои дар соҳаи кишоварзӣ истифодашаванда, комбайнҳои муҳаррикдори ғалладаравӣ ва махсус, аз ҷумла комбайнҳои пахтачинӣ;

- автобусҳо ва троллейбусҳо, ки қорхонаҳои нақлиёти автомобилии истифодаи умум барои мусофиркашонӣ дар шаҳрҳо истифода мебаранд;

- воситаҳои нақлиёти тиббии махсус;

- воситаҳои нақлиёти ҳарбии махсус ва техникаи ҳарбии махсуси ба ҳисобгирифташуда ([Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188](#));

- як автомобили (мотоколяска) ба маъҷуб тааллуқдоштаи бо даст идорашаванда;

- нақлиёти саноатии роҳи оҳан (ба истиснои локомотивҳо);

- як автомобил, новобаста ба иқтисоди муҳаррик, ки моликияти Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони Меҳнати Сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватании солҳои 1941-1945, шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, ҷанговарони интернатсионалист, иштирокчиёни барҳамдиҳии оқибатҳои фалокати Нерӯгоҳи барқи атомии Чернобил мебошад ва дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода намешавад.

Моддаи 268. Тартиби супоридани андоз

1. Андоз бояд ба буҷети дахлдори маҳаллии маҳалли бақайдгирии (баҳисобгирии) воситаҳои нақлиёт на дертар аз мӯҳлати гузаштани бақайдгирӣ, аз нав бақайдгирӣ ё муоинаи ҳарсолаи техникий нақлиёти автомобилӣ пардохт шавад. Мӯҳлати муоинаи ҳарсолаи техникий воситаҳои нақлиётро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд. Риоя накардани мӯҳлати супоридани андоз барои ҳисоб намудани ҶОИЗҶО мувофиқи тартиб ва дар ҳаҷми муқаррарнамудаи Кодекси мазкур асос мебошад. Ҳангоми аз нав ба қайд гирифтани воситаи нақлиёт, агар соҳиби пештараи он барои соли мазкури тақвимӣ андозро пардохта бошад, андоз супорида намешавад.

2. Бе пешниҳоди ҳуҷҷатҳо дар хусуси супоридани андоз барои соли ҷорӣ бақайдгирӣ, азнавбақайдгирӣ ва муоинаи техникий гузаронида намешавад. Андозсупоранда ҳуқуқ надорад бе пардохти андоз аз соҳибони воситаҳои нақлиёт барои соли ҷорӣ воситаи нақлиётро истифода барад.

3. Дар сурати набудани ҳуҷҷат дар хусуси гузаштани муоинаи ҳарсолаи техникий мақомоти ваколатдор бояд аз соҳибони воситаҳои нақлиёт ҳуҷҷати супоридани андозро талаб намоянд.

4. Ҳисоби маблағи андозе, ки бояд барои соли ҷорӣ пардохт шавад, шахсони ҳуқуқӣ ба мақоми андози маҳалли бақайдгирии худ то 1-уми апрели соли ҷорӣ пешниҳод менамоянд. Шакли ҳисоб оид ба маблағи ҳисобшудаи андоз аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046*).

5. Ҳар сол то 1-уми апрели соли, ки баъд аз соли ҳисоботӣ фаро мерасад, мақомоти ваколатдор аз рӯи шакл ва мувофиқи тартиби дар мувофиқа бо ин мақомоти ваколатдор муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар бораи воситаҳои нақлиёте, ки ба санаи 31-уми декабри соли ҳисоботӣ дар ин мақомот ба қайди давлатӣ гузошта шудаанд (ба ҳисоб гирифта шудаанд), шумораи воситаҳои нақлиёте, ки аз муоинаи ҳарсолаи техникий гузаштаанд ва маблағи андози дар соли ҳисоботӣ супоридашуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ маълумот пешниҳод менамояд.

6. Назорати пардохти андозро мақомоти ваколатдор амалӣ менамоянд. Назорати умумии пардохти пурра ва саривақтии андоз аз воситаҳои нақлиётро мақомоти андоз амалӣ менамоянд.

7. Дастурамал дар бораи ҳисобкунӣ ва пардохти андоз аз воситаҳои нақлиёт, инчунин шаклҳои ҳисобкунии андоз аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 41. АНДОЗҶО АЗ МОЛУ МУЛКИ ҒАЙРИМАНҚУЛ

§ 1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 269. Муқаррароти асосӣ

1. Дар фасли мазкур андозҳои зерин аз молу мулки ғайриманқули барои истифодаи (ихтиёрдории) қитъаҳои замин ва (ё) объектҳои ғайриманқул пардохташаванда муқаррар карда мешаванд:

- андози замин;
- андоз барои объектҳои ғайриманқул.

2. Барои мақсадҳои фасли мазкур мафҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- молу мулки ғайриманқул - қитъаҳои замин, объектҳои ғайриманқул;
- қитъаҳои замин - заминҳое, ки барои истифода дода шудаанд ё амалан дар асоси ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда ё бе онҳо истифода мешаванд;
- объектҳои ғайриманқул - биноҳо, иморатҳо ва молу мулки дигари ба замин мустақкам насбгардида, яъне объектҳое, ки ҷойивазкуниашон бе расонидани зарари моддӣ ба онҳо ғайриимкон аст.

§ 2. Муқаррароти марбут ба андози замин

Моддаи 270. Андозсупорандагон

1. Андози заминро заминистифодабарандагон, ки қитъаҳои замин ба онҳо барои истифодаи якумраи меросӣ, бемӯҳлат, мӯҳлатнок ё ба иҷора дода шудаанд, ё заминистифодабарандагони воқеан қитъаҳои заминро истифодабаранда, ба истиснои заминистифодабарандагоне, ки шартҳои низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзиро иҷро мекунанд, пардохт менамоянд.

2. Супорандагони андози замин инчунин инҳо мебошанд:

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки ба низоми умумии андозбандӣ гузаштаанд ва (ё) истифодабарандагони заминҳое, ки бо андози ягона андозбандӣ намешаванд;
- шахсони истифодабарандаи низоми махсус ё имтиёзноки андоз, агар дар асоси чунин низомҳо озодкунӣ аз андози замин пешбинӣ нагардида бошад.

3. Истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзие, ки шартҳои низомҳои махсуси андозро қонеъ мегардонанд ва агар баъди гузариши охири ба низоми умумии андозбандӣ 3 соли тақвимӣ гузашта бошад, ӯҳдадоранд бо тартиби муқаррарнамудаи фасли XVI Кодекси мазкур ба пардохти андози ягона ё пардохти андоз бо шакли соддакардашуда гузаранд.

Моддаи 271. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандии андози замин заминҳои маҳалҳои аҳолинишин, заминҳои берун аз маҳалҳои аҳолинишин бо дарназардошти сифат, баҳои кадастрии замин, таъиноти истифодабарӣ ва хусусиятҳои экологии қитъаи замин мебошанд, ки мансубияти онҳоро қонунгузории замини Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

2. Асос барои муайян намудани андози замин бо дарназардошти муқаррароти қисми 1 ҳамин модда ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳуқуқи истифодаи замини (ҳуҷҷатҳои кадастри замини) заминистифодабаранда ё истифодабарии воқеии замин мебошад. Агар масоҳати замини амалан истифодашаванда назар ба масоҳати замини мутобиқи ҳуҷҷатҳои кадастри замини андозсупоранда зиёд бошад, барои мақсадҳои андозбандӣ масоҳати замини амалан истифодашаванда қабул карда мешавад.

3. Маблағи андози замин ба натиҷаи ғаъолияти хоҷагидории истифодабарандаи замин вобаста набуда, дар шакли пардохтҳои устувор барои воҳиди масоҳати замин ба ҳисоби як сол муқаррар карда мешавад.

4. Супорандагони андози замин дигар андозхоро бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардохт менамоянд.

Моддаи 272. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз барои ҳисоб намудани андози замин масоҳати қитъаи замини дар ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҳуқуқи истифодаи замини истифодабарандаи замин пешбинигардида ё масоҳати қитъаи замин, ки ӯ амалан истифода мекунад (дар ихтиёр дорад), ба истиснои заминҳои аз пардохти андоз озодшуда, мебошад.

2. Ба масоҳати андозбандишаванда ҳамаи заминҳои вобасташуда, аз ҷумла заминҳои зери биноҳо, иншоот, қитъаҳои замин, ки барои нигоҳдории онҳо заруранд, объектҳои минтақаҳои санитарии муҳофизатӣ, минтақаҳои техникаӣ ва ғайра дохил мешаванд.

3. Барои воҳиди алоҳидаи шахси ҳуқуқӣ манбаи андоз масоҳати қитъаи замин мебошад, ки ба ин филиал (намояндагӣ) дар шаҳри (ноҳияи) дахлдор вобаста шудааст.

Моддаи 273. Меъёрҳои андози замин

1. Меъёрҳои андоз аз як гектари замин дар миқёси вилоятҳо ва шаҳрҳо (ноҳияҳо) бо дарназардошти минтақаҳои кадастрӣ ва намудҳои замин, аз ҷумла заминҳои маҳалҳои аҳолинишин, заминҳои зери ҷангалзор ва буттазорҳои маҳалҳои аҳолинишин ва заминҳои истифодаи кишоварзӣ ҳар 5 сол бо пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба заминсозӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар сол меъёрҳои андози заминро мутобиқи сатҳи таваррум дар соли гузаштаи андоз, ки аз ҷониби мақоми ваколатдор дар соҳаи омор муайян карда мешавад, индексатсия намуда, меъёрҳои индексатсияшудаи андози заминро барои соли ҷорӣ тақвимӣ дар сомонии расмӣ электронии худ ҷойгир мекунад.

3. Заминҳо барои сохтмони манзили истиқоматии шахсони воқеӣ дар маҳалҳои аҳолинишин бояд мувофиқи тартиби зайл андозбандӣ гарданд:

1) Масоҳати ҳар як қитъаи замин, ки ба истифодабарандаи замин тибқи ҳуҷҷати алоҳидаи (мустақили) тасдиқкунанда вобаста карда шудааст, ба истиснои ҳолате, ки ин қитъаҳои замин ҳамхудуд мебошанд, бо мақсади андозбандӣ алоҳида баррасӣ мегардад. Ҳангоми андозбандӣ масоҳати қитъаҳои замини ҳамхудуд, ки ба як андозсупоранда дар асоси ҳуҷҷатҳои мухталифи (якчанд ҳуҷҷатҳои) муайянкунандаи ҳуқуқ вобаста карда шудаанд, ҳам карда шуда, ин қитъаҳои ҳамхудуди замин чун як қитъаи замин баррасӣ мегарданд.

2) Ҳисоб намудани маблағи андози замин мувофиқи тартиби зайл вобаста ба ҳаҷми қитъаи замин, ки ба истифодабарандаи замин вобаста карда шудааст, анҷом дода мешавад:

а) то 800 метри мураббаъ - тибқи меъёрҳои муқарраргардида;

б) зиёда аз 800 метри мураббаъ то 2000 метри мураббаъ - маблағи андоз, ки тибқи зербанди а) ҳамин банд ҳисоб шудааст, ҳам маблағи бо дарназардошти меъёри 2-каратаи андоз ҳисобшуда, барои майдоне, ки аз 800 метри мураббаъ зиёд аст;

в) беш аз 2000 метри мураббаъ - маблағи андозе, ки тибқи зербанди

б) ҳамин банд ҳисоб карда шудааст, ҳам маблағи бо дарназардошти меъёри 5-каратаи андоз ҳисобшуда барои майдоне, ки аз 2000 метри мураббаъ зиёд аст.

4. Ҳангоми андозбандии масоҳати ҳар як қитъаи замин, ки ба истифодабарандаи замин тибқи ҳуҷҷати алоҳидаи (мустақили) тасдиқкунанда вобаста карда шудааст, ба истиснои ҳолатҳое, ки ин қитъаҳои замин ҳамхудуд мебошанд, алоҳида баррасӣ мегардад. Ҳангоми андозбандӣ масоҳати қитъаҳои замини ҳамхудуд, ки ба як заминистифодабаранда дар асоси ҳуҷҷатҳои мухталифи (якчанд ҳуҷҷатҳои) муайянкунандаи ҳуқуқ вобаста карда шудаанд, ҳам карда шуда, ин қитъаҳои ҳамхудуди замин чун як қитъаи замин баррасӣ мегарданд (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

Моддаи 274. Имтиёзҳо оид ба андози замин

1. Аз андози замин инҳо озод мебошанд:

- ҳудуди мамнӯъгоҳҳо, боғҳои миллӣ ва дендрологӣ, ботаникӣ мутобиқи номгӯи чунин ташкилотҳо ва масоҳати ҳудудҳои онҳо, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст;

- заминҳое, ки муассисаҳои давлатӣ барои татбиқи мақсад, вазифа ва амалҳои дар ҳуҷҷатҳои таъсисии чунин муассисаҳо дарҷгардида, истифода мебаранд, ба истиснои заминҳое, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ дода (истифода) шудаанд;

- замини ташкилотҳое, ки дар онҳо биноҳои истифодабарандаи онҳо воқеъ гардида, аз ҷониби давлат ҳамчун ёдгориҳои таърихӣ, фарҳангӣ ва меъморӣ ҳифз карда мешаванд, тибқи номгӯи ташкилотҳо ва мутобиқи андозаи замин, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намудааст;

- заминҳои барои истифода гирифташуда, ки мутобиқи ҳулосаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба заминсозӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ вайроншуда (рекултиватсия талабкунанда) эътироф шудаанд ва заминҳое, ки дар зинаи азхудкунии кишоварзӣ мебошанд дар давоми 5 сол баъди гирифтани (оғози азхудкунии) чунин заминҳо;

- заминҳое, ки таҳти хати мушоҳида дар тӯли сарҳади давлатӣ қарор дошта ба мақсадҳои дигар истифода намешаванд;

- заминҳои истифодаи умумии маҳалҳои аҳолинишин ва хоҷагиҳои коммуналӣ, аз ҷумла иттиҳодияҳои динӣ, қабристонҳо, агар дар чунин заминҳо фаъолияти соҳибкорӣ анҷом дода нашавад (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*);

- заминҳои захираи озоди давлатӣ, инчунин заминҳое, ки дар зери пирияхҳо, ярҷҳо, дарёҳо ва кӯлҳо воқеъ мебошанд, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;

- заминҳои ташкилотҳое, ки на камтар аз 50 Ҷоизи кормандони онҳоро маъҷубон ташкил медиҳанд;

- заминҳои таҳти роҳҳои автомобилгарди истифодаи умум ва роҳи оҳан, инчунин заминҳои таҳти объектҳои давлатии интиқоли барқ, обтаъминкунӣ ва иншооти обии давлатӣ қарордошта, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;

- заминҳое, ки барои таъмини мудофия ва амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи ҷойгиркунии онҳо ва масоҳати муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дода шудаанд, агар дар онҳо фаъолияти соҳибкорӣ амалӣ карда нашавад;

- як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва қитъаи замин, ки барои сохтмони манзил ба ҷанговарони интернатсионалист, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватанӣ ва шахсони ба онҳо баробаркардашуда ҷудо гардидаанд;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигие, ки ба муҳочирони аз дигар ноҳияҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои зисти доимӣ ба ноҳияҳои муайянкардаи Ҳукумати

Ҷумҳурии Тоҷикистон омада ҷудо карда шудаанд, дар давоми 3 сол баъд аз ҷудо намудани ҷунин заминҳо;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ ва заминҳое, ки барои сохтмони манзил ба муаллимони дар муассисаҳои таҳсилоти ҳамагонӣ ва духтурони дар муассисаҳои тиббии деҳот коркунанда ҷудо карда шудаанд, дар давраи кори онҳо дар ҷунин муассисаҳо;

- заминҳое, ки бевосита барои мақсадҳои илмӣ ва таълимӣ, инчунин озмоиши навъҳои зироатҳои кишоварзӣ, дарахтҳои ороишӣ ва мевадиханда аз ҷониби ташкилотҳои илмӣ, хоҷагиҳои таҷрибавӣ ва илмӣ озмоишӣ, муассисаҳои илмӣ таҳқиқотӣ ва муассисаҳои таълимии самтҳои кишоварзӣ ва хоҷагии ҷангал тибқи масоҳати замин ва мутобиқи номгуӣ истифодабарандагони замин, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд, истифода мегарданд;

- қитъаҳои замини наздиҳавлигӣ ва заминҳое, ки барои сохтмони манзил дар ҳолати мавҷуд набудани аъзои оилаи қобили меҳнат ба ҳамаи гурӯҳи маъҷубони бекор ҷудо карда шудаанд;

- замини чарогоҳҳо, алафзорҳо, бешаҳо ва дигар заминҳои қаблан дар соҳаи истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ истифода нашаванда, ки барои бунёди боғҳо ва тоқзорҳо истифода мешаванд, - дар давоми 5 сол аз соли оғози бунёди ин боғҳо ва тоқзорҳо.

2. Барои истифодаи имтиёзҳои андозии дар ҳамин модда пешбинишуда андозсупоранда ба мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаи замин ҳуҷҷатҳои дахлдори муайянкунандаи ҳуқуқро пешниҳод менамояд.

§ 3. Муқаррароти вобаста ба андоз аз объектҳои ғайриманқул

Моддаи 275. Андозсупорандагон

Супорандагони андоз аз объектҳои ғайриманқул соҳибони (истифодабарандагони) объектҳои ғайриманқул, ки объекти андозбандӣ мебошанд, ба шумор мераванд (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

Моддаи 276. Объекти андозбандӣ

1. Объектҳои андозбандӣ иморатҳо, хонаҳои истиқоматӣ, биноҳо, бўстонсаройҳо, гаражҳо ва дигар биноҳои иморатҳои дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон воқеъбуда, инчунин объектҳои сохтмонашон нотаом аз лаҳзаи зиндагонӣ кардан, истифода бурдан (минбаъд - объектҳои ғайриманқул) мебошанд.

2. Ба объектҳои ғайриманқул инчунин контейнерҳо, систернаҳо, дӯконҳо, шипангҳо (навесҳо), вагонҳо дохил мешаванд, ки дар фаъолияти соҳибкорӣ истифода шуда, дар давоми на камтар аз 3 моҳ дар ҳар соли тақвимӣ дар маҳалли амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ бе ҳаракат ҷойгир карда шудаанд (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*).

Моддаи 277. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз масоҳати умумии ишғолнамудаи объекти ғайриманқул, аз ҷумла масоҳати ҳар як ошёнаи бинои бисёрошёна мебошад.

2. Барои таххонаҳо ва болохонаҳои биноҳо, ки баландии онҳо ба ҳисоби миёна зиёда аз 2 метр мебошад, ҳамаҷун манбаи андоз 50 фоизи масоҳати ишғолнамудаи онҳо гирифта мешавад. Ба манбаи андоз таххонаҳо ва болохонаҳои биноҳои истиқоматӣ, ки барои фаъолияти соҳибкорӣ истифода бурда намешаванд, дохил намебарданд.

3. Барои биноҳои ёрирасони шахсони воқеӣ (гаражҳо, саройҳо ва дигар биноҳои ёридиҳанда), ки дар ғаёлияти соҳибкорӣ истифода намешаванд, ба сифати манбаи андоз 50 ғоизи масоҳати ишғолнамудаи онҳо гирифта мешавад.

4. Андозаи (ҳаҷми) объектҳои ғайриманқул дар асоси ҳуҷҷатҳои техникии дахлдор ё дигар ҳуҷҷатҳои вобаста ба чунин объектҳо муайян карда мешавад. Андозаи (ҳаҷми) объектҳои ғайриманқул инчунин тавассути аз берун ҷен кардан ё дар ҳолати имконнопазир будани ҷенкунии берунӣ, аз рӯи масоҳати умумии муфиди манзили дохилии объект, ки ба коэффисиенти 1,25 зиёд карда шудааст, аз ҷониби мақомоти андоз бо иштироки андозсупоранда муайян карда мешавад.

Моддаи 278. Имтиёзҳо

Бо андоз аз объекти ғайриманқул инҳо андозбандӣ намегарданд:

- муассисаҳои давлатие, ки аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ маблағгузорӣ мешаванд, нисбат ба объектҳои ғайриманқули давлатие, ки бевосита аз ҷониби чунин муассисаҳо барои татбиқи вазифаҳои оинномавии худ истифода бурда мешаванд;

- шахсони ҳуқуқӣ, ки 50 ғоизи кормандонашонро маъҷубон ташкил медиҳанд, нисбат ба объектҳои ғайриманқуле, ки бевосита аз ҷониби чунин шахсон барои иҷро намудани вазифаҳои оинномавии худ истифода бурда мешаванд;

- объектҳои ғайриманқул дар шакли як хонаи истиқоматӣ ва дигар биноҳои дар як қитъаи замини наздиҳавлигӣ ва ё як қитъаи замин барои сохтмони манзил ҷойдошта ва ё як ҳуҷрае, ки дар онҳо Қаҳрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, Қаҳрамони меҳнати сотсиалистӣ, Қаҳрамони Тоҷикистон, иштирокчиёни Ҷанги Бузурги Ватании солҳои 1941-1945, шахсони ба онҳо баробаркардашуда, иштирокчиёни дигар амалиётҳои ҳарбӣ оид ба муҳофизати Иттифоқи Ҷумҳуриҳои Шӯравии Сотсиалистӣ, аз ҷумлаи хизматчиёни ҳарбие, ки дар қисмҳои ҳарбӣ, ситодҳо ва муассисаҳои ба ҳайати артиши амалкунанда шомилбуда хизмат кардаанд, собиқ партизанҳо ва ҷанговарони интернатсионалист, иштирокчиёни рағбӣ оқибатҳои фалокати Нерӯгоҳи барқи атомии Чернобил, маъҷубони гурӯҳҳои I ва II ба қайд гирифта шудаанд;

- объектҳои ғайриманқули иттиҳодияҳои динӣ, ки дар ғаёлияти соҳибкорӣ истифода намешавад (*Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511*);

- масоҳати объектҳои ғайриманқули давлатӣ, ки бо тартиби муқарраргардида ба иҷора дода шуда, иҷорапулии онҳо дар ҳаҷми пурра ба буҷети давлатӣ пардохт карда мешавад.

Моддаи 279. Меъёри андоз

1. Меъёри андоз аз объектҳои ғайриманқул вобаста ба масоҳати ишғолнамудаи объектҳои ғайриманқул ва мақсади истифодабарии он бо ғоиз аз рӯи нишондиҳанда барои ҳисобҳо бо коэффисиенти минтақавӣ дар миқёси шаҳру ноҳияҳо муайян карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

2. Меъёри андоз тибқи андозаҳои зерин муқаррар карда мешавад:

- барои объектҳои ғайриманқули ба сифати биноҳои (ҳуҷраҳои) истиқоматӣ истифодашаванда, инчунин биноҳои ёрирасони онҳо то 90 метри мураббаъ - ба андозаи 3 ғоиз (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*);

- барои масоҳати боқимондаи объектҳои ғайриманқули ба сифати биноҳои (ҳуҷраҳои) истиқоматӣ истифодашаванда, инчунин биноҳои ёрирасони онҳо зиёда аз 90 метри мураббаъ - ба андозаи 4 ғоиз (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*);

- барои объектҳои ғайриманқул оид ба амалӣ намудани фаъолияти савдо, ташкили нуқтаҳои хӯроки умумӣ, дигар намуди хизматрасонӣ ва иҷрои корҳои истифодашаванда то 250 метри мураббаъ ба андозаи 12,75 фоиз, барои шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Қўрғонтеппа ва Кўлоб - ба андозаи 2-каратаи меъёри мазкур (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*);

- барои объектҳои ғайриманқул оид ба амалӣ намудани фаъолияти савдо, ташкили нуқтаҳои хӯроки умумӣ, дигар намуди хизматрасонӣ ва иҷрои корҳои истифодашавандаи масоҳати боқимондаашон зиёда аз 250 метри мураббаъ - ба андозаи 15 фоиз, барои шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Қўрғонтеппа ва Кўлоб - ба андозаи 2-каратаи меъёри мазкур (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*);

- барои объектҳои ғайриманқул оид ба амалӣ намудани дигар намуди фаъолият истифодашаванда то 200 метри мураббаъ - ба андозаи 9 фоиз, барои шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Қўрғонтеппа ва Кўлоб - ба андозаи 2-каратаи меъёри мазкур (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*);

- барои объектҳои ғайриманқул оид ба амалӣ намудани дигар намуди фаъолият истифодашавандаи масоҳати боқимондаашон зиёда аз 200 метри мураббаъ - ба андозаи 12 фоиз, барои шаҳрҳои Душанбе, Хуҷанд, Қўрғонтеппа ва Кўлоб - ба андозаи 2-каратаи меъёри мазкур (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

3. Коеффитсиентҳои зерини минтақавӣ андозаи пардохти андоз аз объекти молу мулки ғайриманқулро ба танзми меъёри меъёри:

+-----+-----+-----+-----+		
Гурӯҳҳо	Номгӯи шаҳрҳо ва ноҳияҳо	Коеффисентҳои минтақавӣ
+-----+-----+-----+-----+		
1.	худуди шаҳри Душанбе	1,0
+-----+-----+-----+-----+		
2.	худуди шаҳрҳои Хуҷанд, Қўрғонтеппа ва Кўлоб	0,8
+-----+-----+-----+-----+		
3.	худуди шаҳрҳои Қайроққум, Чкалов, Табошар, Истаравшан, Исфара, Конибодом, Панҷакент, Ваҳдат, Турсунзода, Роғун, Норақ, Сарбанд ва Хоруғ	0,55
+-----+-----+-----+-----+		
4.	худуди дигар шаҳракҳо ва марказҳои ки дар маъмурии ноҳияҳои гурӯҳҳои 1, 2 ва 3 нишон дода нашудаанд	0,4

(Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188)

+-----+-----+-----+			
5.	худуди деҳоти мансуб ба	0,3	
	ноҳияҳои (шаҳрҳои) Истаравшан, Қайроққум,		
	Чкалов, Бобоҷон Ғафуров, Исфара, Конибодом,		
	Спитамен, Ҷаббор Расулов, Панҷакент, Ваҳдат,		
	Рӯдакӣ, Турсунзода, Шаҳринав, Ҳисор, Ёвон,		
	Восеъ, Данғара, Кӯлоб, Фархор, Ҳамадонӣ,		
	Мӯъминобод, Норақ, Вахш, Қубодиён,		
	Қумсангир, Носири Хусрав, Панҷ, Сарбанд,		
	Хуросон, Ҷалолиддини Румӣ, Ҷилиқӯл ва		
	Шаҳритус		
	(Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046)		
+-----+-----+-----+			
6.	худуди деҳоти мансуб ба		
	ноҳияҳои (шаҳрҳои) Ашт, Зафаробод,	0,15	
	Мастҷох, Темурмалик, Балҷувон, Ховалинг,		
	Абураҳмони Ҷомӣ, Бохтар, Варзоб, Файзобод,		
	Тавилдара, Тоҷикобод, Ҷиргатол ва Шӯрообод		
	(Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046)		
+-----+-----+-----+			
7.	худуди деҳоти мансуб ба	0,09	
	ноҳияҳои (шаҳрҳои) Ғонҷӣ, Айний, Кӯҳистони		
	Мастҷох, Шаҳристон, Нуробод, Рашт, Роғун,		
	Ванҷ, Дарвоз, Ишқошим, Роштқалъа, Рӯшон,		
	Хоруғ ва Шугнон		
	(Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046)		
+-----+-----+-----+			

4. Аз рӯи объектҳои ғайриманкуле, ки дар минтақаҳои рушди сайёҳӣ ва истироҳат ҷойгир мебошанд, меъёрҳои андоз ба андоза 2-каратаи меъёре, ки дар қисми 2 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, муқаррар карда мешаванд ([Қонуни ҶТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

5. Барои андозбандии таҳхонаҳо ва болохонаҳо, инчунин барои биноҳои (хуҷраҳои) ёрирасон меъёрҳои дар қисми 2 ҳамин модда муқарраршуда истифода бурда мешаванд ([Қонуни ҶТ аз 14.11.2016 № 1367](#)).

§ 4. Муқаррароти умумӣ дар бораи тартиби ҳисоб ва пардохти андозҳо аз молу мулки ғайриманқул

(Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046)

Моддаи 280. Тартиби умумии ҳисоб ва пардохти андозҳо аз молу мулки ғайриманқул

1. Ҳисоб намудани андозҳо аз молу мулки ғайриманқул (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул) бо роҳи зарб задани манбаи андоз ба меъёрҳои дахлдори андоз оид ба ҳар як объекти андозбандӣ алоҳида сурат мегирад.

2. Андозҳо аз молу мулки ғайриманқул аз моҳи минбаъдаи моҳе, ки дар он андозсупоранда ҳуқуқи истифодаи (ё ихтиёрдории) объекти андозбандиро ба даст овардааст (гирифтааст), ҳисоб карда мешавад ((Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046)).

3. Ҳангоми қатъ гаштани ҳуқуқи истифодаи (ё ихтиёрдории) объекти андозбандӣ андозҳо аз молу мулки ғайриманқул барои миқдори воқеии моҳҳои истифода (ё ихтиёрдорӣ) намудани объекти андозбандӣ, аз ҷумла моҳи қатъ гаштани ҳуқуқҳои пешбинигардида ҳисоб карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046).

4. Ҳангоми дар давоми соли тақвимӣ гузаронидани заминҳо (маҳалли аҳолинишин) аз як категориҳои замин (маҳалли аҳолинишин) ба категориҳои дигар, андозҳо аз молу мулки ғайриманқул барои соли ҷорӣ аз андозсупорандагон мувофиқи меъёрҳои қаблан барои чунин заминҳои маҳалли аҳолинишин (гурӯҳи заминҳо) муқарраргардида, дар соли оянда бошад, тибқи меъёрҳои барои категориҳои нави заминҳо (маҳалли аҳолинишин) муқарраргардида, ситонида мешавад (Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046).

5. Ҳангоми барҳам додани маҳалли аҳолинишин ва дохил намудани ҳудуди он ба таркиби дигар маҳалли аҳолинишин дар ҳудуди маҳалли аҳолинишини барҳамхӯрда меъёри нави андозҳо аз молу мулки ғайриманқул аз 1-уми январи соли минбаъдаи соли, ки дар он барҳамдиҳӣ ба вуқӯъ омадааст, татбиқ мешавад (Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046).

Моддаи 281. Тартиби пешниҳоди ҳисоби андоз

1. Андозсупорандагон, ба истиснои шахсони воқеие, ки молу мулки ғайриманқули андозбандишавандаро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд, ҳар сол на дертар аз 1-уми марти соли ҷорӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаҳои замин ва (ё) объектҳои ғайриманқули худ ҳисоби маблағи андозҳо аз молу мулки ғайриманқулро (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои молу мулк), ки бояд дар соли ҷорӣ супоранд, пешниҳод менамоянд. Шакл ва тартиби пешниҳоди ҳисоботи номбурдаро мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар менамояд.

2. Ҳисоби маблағҳои андозҳои пардохтшаванда аз молу мулки ғайриманқули (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул) шахсони воқеӣ, ки онро дар фаъолияти соҳибкории худ истифода намебаранд, аз ҷониби мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии қитъаҳои замин ва (ё) объектҳои ғайриманқул амалӣ карда мешавад. Шахсони воқеии пешбинигардида оид ба маблағҳои ҳисобшудаи андоз аз молу мулки ғайриманқул бояд дар мӯҳлати на дертар аз 1-уми майи соли ҷорӣ аз ҷониби мақомоти андози дахлдор огоҳонида шаванд. Шакл ва тартиби огоҳинидани шахсони номбаршуда оид ба маблағҳои андозҳои молу мулки ғайриманқулро мақоми ваколатдори андоз муқаррар менамояд.

3. Агар бо ягон сабаб огоҳинома оид ба маблағҳои андозҳо аз молу мулки ғайриманқул ба шахси воқеие, ки чунин молу мулкро дар фаъолияти

соҳибкориҳои худ истифода намебарад, нарасида бошад, чунин шахси воқеӣ ӯҳдадор аст ҳисобҳои андозҳоро аз мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии ин молу мулк гирад ва (ё) мустақилона маблағҳои андозҳои пардохтшавандаро дар мӯҳлатҳои муайяннамудаи Кодекси мазкур супорад.

4. Оид ба қитъаҳои замини аз нав ҷудокардашуда (ба даст овардашуда, гирифташуда) ва (ё) объектҳои молу мулки ғайриманқули шахсоне, ки дар қисми 1 ҳамин модда муайян шудаанд, ҳисоби андозҳо бояд дар давоми 30 рӯзи тақвими аз лаҳзаи ҷудокунӣ (бадастоварӣ, гирифтани) пешниҳод карда шавад.

Моддаи 282. Мӯҳлати пардохтҳо

1. Маблағи андозҳо аз молу мулки ғайриманқул (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул) барои соли ҷорӣ андоз аз ҷониби андозсупорандагон, ба истиснои шахсони воқеӣ, ки чунин молу мулки ғайриманқулро дар фаъолияти соҳибкориҳои худ истифода намебаранд, дар мӯҳлатҳои зерин супорида мешавад:

- барои ба объектҳои ғайриманқули (қитъаҳои заминҳо ва (ё) объектҳои ғайриманқули) дар маҳалҳои аҳолинишин ҷойгиршуда - на дертар аз 15-уми феврал (бо тартиби пешпардохт), 15-уми май, 15-уми август ва 15-уми ноябри соли ҷорӣ бо ҷамъбасти афзоиш аз оғози сол дар ҳаҷми мутаносибан на камтар аз 25 фоиз, 50 фоиз, 75 фоиз ва 100 фоизи маблағи солони;

- барои ба объектҳои ғайриманқули (қитъаҳои заминҳо ва (ё) объектҳои ғайриманқули) берун аз маҳалҳои аҳолинишин ҷойгиршуда - на дертар аз 15-уми феврал (бо тартиби пешпардохт), 15-уми май, 15-уми август ва 15-уми ноябри соли ҷорӣ бо ҷамъбасти афзоиш аз оғози сол дар ҳаҷми мутаносибан на камтар аз 15 фоиз, 35 фоиз, 60 фоиз ва 100 фоизи маблағи солони.

2. Аз ҷониби шахсони воқеӣ, ки молу мулки ғайриманқули андозбандишавандаро дар фаъолияти соҳибкориҳои худ истифода намебаранд маблағи андозҳо аз молу мулки ғайриманқул (андози замин ва (ё) андоз аз объектҳои ғайриманқул) барои соли ҷорӣ андоз дар мӯҳлатҳои на дертар аз 15-уми июн, 15-уми август ва 15-уми ноябри соли ҷорӣ бо ҷамъбасти афзоиш аз оғози сол дар ҳаҷми мутаносибан на камтар аз 33 фоиз, 66 фоиз ва 100 фоизи маблағи солони супорида мешавад.

3. Андозсупоранда ӯҳдадор аст пардохтҳои андоз аз молу мулки ғайриманқулро дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи қисмҳои 1 ва 2 ҳамин модда иҷро намояд. Ҳангоми дар мӯҳлатҳои муқарраргардида аз ҷониби андозсупоранда иҷро нагардидани пардохтҳо аз рӯи ҳар яке аз андозҳо аз молу мулки ғайриманқул аз ҷониби мақоми андоз барои батаъхиргузориҳои пардохт фоизҳо ҳисоб карда мешаванд.

4. Андозсупоранда ҳуқуқ дорад дар ҳар давраи соли ҷорӣ андоз қисми боқимондаи пардохтнашудаи маблағи ҳар як андоз аз молу мулки ғайриманқулро бо як пардохт пеш аз мӯҳлат супорад.

5. Новобаста аз муқаррароти қисмҳои 1-4 ҳамин модда, андозсупоранда метавонад мутобиқи аризаи хаттӣ, ки ҳамчун ҳисоботи андоз ба ҳисоб меравад, маблағи пурраи андозҳои молу мулки ғайриманқулро дар мӯҳлати якуми пардохти муқаррарнамудаи қисмҳои 1 ё 2 ҳамин модда супорад.

6. Назорати супоридани андозҳо аз молу мулки ғайриманқулро мақомоти андоз амалӣ менамоянд.

7. Дастурамал дар бораи ҳисоб ва пардохти андозҳо аз молу мулки ғайриманқул, инчунин шаклҳои эълонияҳо (ҳисоботҳо) мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ мекунад (*Қонуни ҶТ аз 28.12.2013 № 1046*).

ҶАСЛИ XVI. НИЗОМҶОИ МАХСУСИ АНДОЗБАНДИ

БОБИ 42. НИЗОМИ АНДОЗБАНДИИ ШАХСОНИ ВОҶЕИЕ, КИ ҶАЪОЛИЯТИ СОҶИБКОРИРО ТИБҚИ ПАТЕНТ Ё ШАҶОДАТНОМА АМАЛӢ МЕНАМОЯНД

§ 1. Муқаррароти умумӣ

Моддаи 283. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми андозбандии шахсони воқеие, ки ҷаъолияти соҳибкориро тибқи патент амалӣ менамоянд, низоми махсуси андозбандӣ мебошад, ки дар асоси он соҳибони патент ўҳдадоранд андозҳои муқаррарнамударо ба андозаи устувор новобаста ба даромади бадастомада пардохт намоянд. Андозбандии даромадҳои шахсони воқеӣ, ки ҷаъолияти соҳибкориро тибқи шаҳодатнома амалӣ менамоянд, дар асоси низомҳои андозбандии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур амалӣ гардонидида мешавад.

2. Даромади шахси воқеие, ки дар амал ҷаъолияти соҳибкориро анҷом дода, аз қайди давлатӣ нагузаштааст, мутобиқи ҷасли мазкур андозбандӣ мегардад.

3. Истифода бурдани низоми махсуси андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб нисбат ба соҳибкорони инфиродӣ манъ аст, агар чунин истифодабарӣ асосан барои кам намудани ўҳдадориҳои андозии соҳибкорони инфиродӣ ва (ё) шахсони истифодабарандаи хизматрасонии онҳо равона карда шуда бошад, аз ҷумла:

- агар соҳибкори инфиродии тибқи патент ё шаҳодатнома ҷаъолияткунанда асосан ба як шахс хизмат расонад ва (ё) даромадҳоро аз як манбаъ гирад ва (ё) аз ҷониби ў иҷро намудани нишонаҳои шартномаи меҳнати пешбинӣ шуда бошад;

- агар интиҳоби таҳвилкунандаи молҳо, иҷроқунандаи кор ва ё хизматрасонӣ асосан ба истифодабарии низоми андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб вобаста бошад.

4. Андозбандии даромадҳои ҷаъолияти соҳибкории инфиродии шахсони воқеӣ - ғайрирезидентон мувофиқи тартиби муайяннамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо дарназардошти меъёри андоз аз даромади муқаррарнамудаи қисми 3 моддаи 103 ва дигар муқаррароти Кодекси мазкур амалӣ карда мешавад.

§ 2. Андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи патент ҷаъолияткунанда

Моддаи 284. Муқаррароти асосии андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи патент ҷаъолияткунанда

1. Шахсони воқеӣ - резидентон ва ғайрирезидентон, ки ба сифати соҳибкори инфиродӣ тибқи патент бақайд гирифта шудаанд, аз низоми андозбандии шахсони воқеии ҷаъолияти соҳибкори инфиродиро тибқи патент амаликунанда (минбаъд - низоми патентӣ), истифода мебаранд, агар ҳамзамон шартҳои зерин иҷро гардида бошад:

- ҳуҷҷати тасдиққунандаи бақайдгирии давлатии онҳо ба сифати соҳибкори инфиродӣ патент мебошад;

- маблағи пешбинидамудаи низоми патентии андозҳо аз ҷониби соҳибкор пешакӣ (бо тариқи пешпардохт) барои давраҳои пурраи дахлдори ҷаъолияти соҳибкорӣ пардохт шудааст;

- фаъолияти соҳибкори инфиродӣ бевосита аз ҷониби шахси воқеӣ бо истифодаи молу мулкӣ мавҷуда, аммо бе кироӣ қувваи қарорӣ ва бе амалӣ намудани фаъолияти иқтисодии хориҷӣ иҷро карда мешавад;

- намудҳои амалишавандаи фаъолияти соҳибкори инфиродӣ ва андозаи устувори маблағи андозҳои аз ҷониби андозсупоранда пардохтшавандаро Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян менамояд;

- дар соли тақвимӣ даромади умумии истифодабарандаи низомии патентӣ наметавонад аз 100 ҳазор сомонӣ бештар бошад (минбаъд - ҳадди даромад барои низомии патентӣ).

2. Истифодабарии низомии патентӣ дар чунин ҳолатҳо иҷозат дода намешавад:

- иҷро нагардидани ақаллан яке аз шартҳои дар қисми 1 ҳамин модда пешбинигардида;

- аз ҷониби соҳибкори инфиродӣ истифода гардидани ягон намуди дигари низомҳои андозбандии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур;

- дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи қисми 3 моддаи 283 Кодекси мазкур.

3. Дар ҳолате, ки фаъолияти соҳибкори инфиродӣ - дорандаи патент сархатҳои дуюм - панҷуми қисми 1 ҳамин моддаро қонунгардонии натавонад, чунин соҳибкори инфиродӣ ҳуқуқи истифодаи низомии патентиро гум мекунад ва ӯҳдадор аст дар муҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвимӣ мувофиқи тартиби муқарраргардида оид ба қатъ намудани бақайдгирии давлатии фаъолияти соҳибкори инфиродӣ тибқи патент ариза диҳад ([Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046](#)).

4. Истифодаи низомии патентӣ соҳибкори инфиродиро аз инҳо озод менамояд:

- аз пардохти андозҳо аз даромадҳо аз фаъолияти соҳибкории инфиродии ӯ, ки дар қисмҳои 2 ва 3 моддаи 6 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, ба истиснои андоз аз даромад ва андози иҷтимоии бевосита ба арзиши (нарихи) патент дохилшаванда;

- аз пешниҳоди ҳисоботи андоз ([Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046](#));

- истифодабарии мошинаҳои назоратӣ-ҳазинавӣ, агар Кодекси мазкур тартиби дигареро муқаррар накарда бошад.

5. Дигар андозҳое, ки барои шахсони воқеӣ муқаррар гардидаанд, аз ҷониби истифодабарандагони низомии патентӣ мутобиқи Кодекси мазкур пардохт карда мешаванд.

6. ӯҳдадориҳои андози шахси воқеӣ, ки низомии патентиро интихоб намудааст, то расман бекор кардани қайди давлатӣ давом мекунад.

Моддаи 285. Андозсупорандагон ва баҳисобгирии онҳо

1. Андозсупорандагон шахсони воқеӣ-резидентон ва ғайрирезидентон эътироф карда мешаванд, ки ба шартҳои қисмҳои 1 ва 2 моддаи 284 Кодекси мазкур ҷавобгӯ мебошанд.

2. Андозсупорандагони низомии патентиро истифодабаранда ӯҳдадоранд дар мақоми андози маҳалли амалӣ намудани фаъолияти соҳибкорӣ ба ҳисоб гузошта шаванд. Дар ҳолати иваз намудани маҳалли фаъолият бо тартиби муқарраргардида парвандаи шахсии андозсупоранда ва бақияи варақаи ҳисоббаробаркунии он ба мақоми андози дахлдор дода мешавад.

3. Гузариш аз низомии патентӣ ба низомии дигари андозбандӣ, инчунин гузариши баръакс мувофиқи тартиби муқарраргардида баъд аз иҷро намудани расмиёти бақайдгирии давлатӣ амалӣ карда мешавад.

4. ӯҳдадори андози шахси воқеии тибқи патент фаъолияткунанда аз санаи якуми моҳе, ки баъд аз моҳи қатъ намудани бақайдгирии давлатии чунин соҳибкори инфиродӣ фаро мерасад, хотима меёбад.

Моддаи 286. Маблағи андоз

Меъёрҳои андозҳои соҳибкорони инфиродие, ки тибқи патент фаъолият менамоянд, аз рӯи намудҳои алоҳидаи фаъолият бо дарназардошти хусусияти минтақавӣ мутобиқи боби мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайн карда мешавад.

Моддаи 287. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвимӣ эътироф карда мешавад.

Моддаи 288. Тартиби супоридани андозҳо

1. Супоридани андозҳо аз рӯи низоми патентӣ аз ҷониби андозсупоранда мустақилона бо тариқи пешпардохт барои як ё якчанд моҳи минбаъдаи пай дар пай ба суратҳисобҳои бонкии буҷети маҳаллӣ дар маҳалли фаъолияти андозсупоранда амалӣ карда мешавад.

2. Нусхаҳои ҳуҷҷатҳои бонкии андозсупоранда доир ба маблағҳои супоридашудаи андозҳо барои соли тақвимии гузашта ба мақомоти андози маҳалли фаъолияти андозсупоранда на дертар аз 1-уми марти соли, ки баъд аз соли ҳисоботии тақвимӣ фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

3. Назорати андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

§ 3. Принсипҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда

Моддаи 289. Принсипҳои умумии андозбандии соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда

1. Даромади умумии солонаи шахси воқеӣ - резидентон ва ғайрирезидентон, ки ба сифати соҳибкори инфиродӣ дар асоси шаҳодатнома бақайд гирифта шудаанд (минбаъд - соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда), аз ҳамаи намудҳои фаъолияти амалишавандаи онҳо наметавонад аз як миллион сомонӣ зиёд бошад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

2. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда вобаста ба намуди фаъолият ва даромади гирифташон мувофиқи тартиби муқарраргардида низомҳои зерини махсуси андозро истифода мебаранд (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*):

- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд;
- низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои истехсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ;
- низоми махсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ.

3. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ки дар як вақт 2 низоми махсуси андозбандии дар қисми 2 ҳамин модда пешбинигардидаро истифода мебаранд, ӯҳдадоранд мувофиқи тартиби муқарраргардида баҳисобгирии алоҳидаи даромадҳо, хароҷот ва амалиёти хоҷагидории анҷомшавандаро оид ба ҳар як низоми махсуси андози истифодашаванда пеш баранд.

4. Низомҳои махсуси андоз аз ҷониби соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда дар ҳолате истифода мешаванд, ки агар даромад ва фаъолияти онҳо ба шартҳои чунин низомҳои махсуси андоз ҷавобгӯ бошанд.

5. Агар ҳамин боб тартиби дигареро пешбинӣ накарда бошад, аз ҷониби соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда андозҳои дигар дар асоси Кодекси мазкур пардохт карда мешаванд.

6. Соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда аз иҷрои ӯҳдадориҳои агенти андоз, ки Кодекси мазкур пешбинӣ намудааст, озод намебошанд.

7. Намудҳои фаъолият, ки соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда анҷом дода метавонанд ва қоидаҳои андозбандии онҳо мутобиқи боби мазкур аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

8. Назорати андозбандии соҳибкорони тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

БОБИ 43. НИЗОМИ СОДДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ СОҲИБКОРИИ ХУРД

Моддаи 290. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибкории хурд (минбаъд - андози низоми соддакардашуда) низоми махсуси андоз мебошад, ки мутобиқи он субъектҳои соҳибкории хурд андоз аз ғоидаи шахсони ҳуқуқӣ ё андоз аз даромад барои соҳибкорони инфиродиро бо тартиби соддакардашуда пардохт менамоянд.

2. Агар дар боби мазкур тартиби дигаре пешбинӣ нагардида бошад, субъектҳои соҳибкории хурде, ки даромади умумии бо усули кассавӣ ҳисобшудаи онҳо дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз дувоздаҳ моҳи пурраи муттасили (пай дар пай) тақвими гузашта аз як миллион сомонӣ зиёд намебошад (минбаъд - ҳадди даромад) аз андози низоми соддакардашуда истифода мебаранд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367, аз 2.01.2020 № 1676*).

3. Гузариш ба андози низоми соддакардашуда ё баргаштан ба низоми умумии андозбандӣ аз ҷониби андозсупорандагон бо тартиби пешбинишудаи ҳамин боб амалӣ карда мешавад.

4. Соҳибкорони инфиродии дар асоси шаҳодатнома фаъолияткунандае, ки даромади умумиашон дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз дувоздаҳ моҳи пурраи муттасили (пай дар пай) тақвими гузашта аз ҳадди даромад бештар гардидааст, уҳдадоранд ба низоми умумии андозбандӣ бо таъсис додани шахси ҳуқуқӣ гузаранд. Бо мақсади андозбандӣ уҳдадориҳои чунин соҳибкорони инфиродӣ ба шахси ҳуқуқӣ мазкур мегузаранд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

5. Супорандаи андози низоми соддакардашуда супорандаи чунин андозҳо ба ҳисоб намеравад:

- андоз аз ғоида, ба истиснои даромадҳое, ки аз онҳо андоз дар манбаи пардохт ситонида мешавад;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андоз аз даромад аз даромадҳои бевоситаи соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ба истиснои даромадҳое, ки дар манбаи пардохт андозбандӣ карда мешаванд;
- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашуда ҳангоми воридоти молҳо ба ҳудуди ғумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва андоз аз арзиши иловашудаи ғайрирезидент, ки дар манбаи пардохт ситонида мешавад.

6. Агар дар ҳамин боб тартиби дигаре пешбинӣ нагардида бошад, дигар андозҳо аз ҷониби супорандагони андози низоми соддакардашуда дар асоси Кодекси мазкур пардохт карда мешаванд.

7. Шахсоне, ки андози низоми соддакардашударо истифода менамоянд, аз иҷрои ӯҳдадориҳои агенти андози пешбининамудаи Кодекси мазкур озод намебошанд.

Моддаи 291. Андозсупорандагон

1. Инҳо супорандагони андози низоми соддакардашуда эътироф мешаванд:

- шахсоне, ки фаъолияти соҳибкории онҳо дар соли ҷории тақвимӣ оғоз ёфтааст, новобаста аз воқеияти барасмиятдарории бақайдгирии давлатии ин шахсон;

- шахсоне, ки ба шартҳои қисмҳои 1 ва 2 моддаи 290 Кодекси мазкур ва сархати якуми қисми 3 ҳамин модда ҷавобгӯ мебошанд.

2. Андози низоми соддакардашуда нисбат ба андозсупорандагони зерин таъбиқ намегардад:

- шахсони воқеие, ки ба сифати соҳибкорони инфиродӣ тибқи патент ба қайд гирифта шудаанд ва нисбат ба даромадҳо аз ҷунин фаъолияти соҳибкорӣ бо андозҳои низоми патент андозбандӣ мешаванд;

- фондҳои инвеститсионӣ, иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок, ташкилоти суғуртавӣ ва қарзӣ, ташкилоти маблағгузори хурд, ломбардҳо, истифодабарандагони сарватҳои зеризаминӣ, таҳвилкунандагони алюминийи аввалия, истеҳсолкунандагони маҳсулоти зераксизӣ, ташкилоти миёнаравӣ (дар асоси шартномаҳои комиссия, супориш ва шартномаҳои миёнаравии дигар амалкунанда). Субъектҳои мазкур, ки низомҳои махсуси андозбандиро истифода мебаранд, ӯҳдадоранд аз санаи мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур ба низоми умумии андозбандӣ гузашта, ҳамчун супорандагони андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шаванд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*);

- шахсони истифодакунандаи низоми соддакардашудаи андозбандии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ба истиснои даромадҳое, ки андозбандии онҳо дар доираи низоми соддакардашудаи андозбандии истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ ба танзим дароварда нашудааст (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*);

- шахсони истифодабарандаи низоми соддакардашудаи андозбандии субъектҳои бизнеси бозӣ, ба истиснои даромадҳое, ки ба бизнеси бозӣ тааллуқ надоранд.

3. Гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба андози низоми соддакардашуда, инчунин гузариши баръакс бо ҷунин тартиб амалӣ карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*):

- агар аз рӯйи натиҷаҳои дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз 12 моҳи пурраи муттасили (пайдар паии) тақвими гузашта даромади умумии андозсупорандаи истифодабарандаи низоми умумии андоз аз ҳадди даромад кам бошад ва агар баъди гузариши охири аз системаи соддакардашудаи андоз ба низоми умумии андоз 36 моҳи тақвимӣ гузашта бошад, андозсупорандаи мазкур ӯҳдадор аст дар муҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвимӣ ба таври хаттӣ мақомоти андози маҳалли баҳисобгириашро оид ба ҳаҷми даромади худ хабардор созад ва доир ба гузариш ба андози низоми соддакардашуда ариза диҳад (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*);

- агар дар давраи пешинаи давомнокиаш на зиёда аз 12 моҳи пурраи муттасили (пай дар паии) тақвими гузашта даромади умумии андозсупорандаи истифодабарандаи андози низоми соддакардашуда (бо дарназардошти даромадҳои дигаре, ки дар ҳолати истифодабарии низомҳои

дигари андозбандӣ ба даст омадаанд) аз ҳадди даромад зиёд бошад, андозсупорандаи мазкур ўҳдадор аст дар мўҳлати на зиёда аз 10 рӯзи тақвимӣ бо тариқи хаттӣ мақомоти андози маҳалли баҳисобгириашро оид ба ҳаҷми даромади умумии худ хабардор созад ва доир ба гузариш ба низоми умумии андоз ариза диҳад ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#));

- дар ҳолати аз ҷониби ҳуди андозсупоранда иҷро нагардидани талаботи сархатҳои яқум ё дуҷуми ҳамин қисм, мақомоти дахлдори андоз гузариши чунин андозсупорандаро ба дигар низоми андозбандӣ таъмин карда, дар ин ҳусус ин андозсупорандаро хабардор месозад, инчунин ўро барои сари вақт ба дигар низоми андозбандӣ нагузаштан мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ мекашад.

4. Андозсупорандагон ҳуқуқ доранд ихтиёран андози низоми содакардашударо аз фарқияти даромад ва хароҷот пардохт намојанд, агар ба мақомоти андози маҳалли баҳисобгирӣ тибқи шакли муқарраргардида дар мўҳлатҳои зерин ариза пешниҳод намојанд:

1) андозсупорандагони навтаъсис - дар давоми 5 рӯзи қорӣ пас аз лаҳзаи бақайдгирии давлатӣ;

2) андозсупорандагони амалкунанда - то 31 декабри соли тақвимӣ ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

Моддаи 292. Объекти андозбандӣ

1. Агар дар қисмҳои 2, 3 ва 4 ҳамин модда тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад, объекти андозбандии андози низоми содакардашуда даромади умумӣ, аз ҷумла даромад аз таҳвили молҳо, иҷрои қорҳо ва хизматрасониҳо, инчунин даромади дигари бадастомада мебошад, ба истиснои даромадҳои, ки дар манбаи пардохт андозбандӣ карда шудаанд ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

2. Объекти андозбандии андози низоми содакардашуда барои андозсупорандагони дар қисми 4 моддаи 291 муайяншуда даромади умумие мебошад, ки ба маблағи тарҳҳои пешбининамудаи боби 18 Кодекси мазкур кам карда шудааст ([Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676](#)).

3. Даромади умумии супорандаи андози низоми содакардашуда бо усули кассавӣ муайян карда мешавад.

4. Даромади умумии дар давраи ҳисоботӣ бадастовардаи шахси ҳуқуқии хориҷӣ, ки фаъолияти ҳудро тавассути филиал ва (ё) намојандагӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамојад, дар асоси даромадҳои он, ки аз манбаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон гирифта шудаанд, муайян карда мешавад.

5. Барои мақсадҳои ҳамин боб санаи гирифтани даромади андозсупоранда рӯзи ворид гардидани маблағ ба суратҳисобҳо дар ташкилотҳои қарзӣ ва (ё) ҳазина (касса), гирифтани дигар молу мулк (қорҳо, хизматрасониҳо) ва (ё) ҳуқуқи молумулкӣ, инчунин пардохти маблағ ба андозсупоранда ба тариқи дигар (усули кассавӣ) эътироф карда мешавад.

Моддаи 293. Манбаи андоз

1. Манбаи андоз оид ба андози низоми содакардашуда ифодаи пулии даромади умумии дар давраи андоз гирифташуда эътироф карда мешавад.

2. Дар ҳолати дар мўҳлати зиёда аз 6 моҳи амалӣ нагардидани ҳисоббаробаркуниҳо барои молҳои (қорҳои, хизматрасониҳои) аз ҷониби андозсупоранда таҳвилшуда, барои мақсадҳои ҳисоб намудани андози низоми содакардашуда молҳои (қорҳои, хизматрасониҳои) зикргардида ба андозсупоранда пардохтшуда ҳисобида мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#), аз [2.01.2020 № 1676](#)).

3. Андозсупорандагони истифодакунандаи андози низоми соддакардашуда ўхдадоранд барои мақсадҳои муайян намудани манбаи андоз ба ҳисобгирии муҳосиби даромади умумиашонро пеш баранд.

4. Андозсупорандагон метавонанд низоми соддакардашудаи ба ҳисобгирии муҳосиби аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ муқарраршударо истифода намоянд.

5. Барои супорандагони андози низоми содакардашудаи дар қисми 4 моддаи 291 Кодекси мазкур муайяншуда манбаи андоз ифодаи пулии даромади умумии дар давраи андоз гирифташуда, бо дар назар доштани тарҳи хароҷоти иҷозатдодашуда эътироф карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

Моддаи 294. Имтиёзҳо

1. Имтиёзҳои пешбинишудаи моддаи 110 Кодекси мазкур барои мақсадҳои боби мазкур татбиқ карда мешаванд.

2. Озодкунӣ аз пардохти андози низоми соддакардашуда андозсупорандаро аз пешниҳод намудани эълומияи андоз доир ба даромадҳои озодкардашуда барои ҳар нимсолаи соли тақвимӣ бо шакли тасдиқкардаи мақоми ваколатдори давлатӣ на дертар аз санаи 20-уми моҳе, ки баъд аз нимсолаи ҳисоботӣ фаро мерасад, озод намекунад.

3. Кӯмакҳои молиявие (субсидияҳо), ки муассисаҳои давлатии фарҳангӣ то 1 январи соли 2018 аз ҳисоби маблағҳои бучетӣ барои нигоҳдории фаъолияти худ мегиранд, ба даромади умумии онҳо дохил намегарданд (*Қонуни ҚТ аз 18.03.2015 № 1188*).

Моддаи 295. Давраи андоз

Давраи андоз семоҳа эътироф карда мешавад.

Моддаи 296. Меъёрҳои андоз

(*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*)

Меъёри андози низоми содакардашуда ба андозаи зерин муқаррар карда мешавад:

1) Барои амалиётҳои андозсупорандагони дар моддаи 291 Кодекси мазкур пешбинишуда, ба истиснои қисми 4:

а) Барои фаъолият оид ба истехсоли мол:

- аз рӯи амалиётҳои ғайринақдӣ 4 фоиз;
- аз рӯи амалиётҳои нақдӣ 5 фоиз.

б) Барои намудҳои дигари фаъолият:

- аз рӯи амалиётҳои ғайринақдӣ 5 фоиз;
- аз рӯи амалиётҳои нақдӣ 6 фоиз.

2) Барои амалиётҳои андозсупорандагони дар қисми 4 моддаи 291 Кодекси мазкур пешбинишуда:

а) Барои фаъолият оид ба истехсоли мол:

- аз рӯи амалиётҳои ғайринақдӣ 13 фоиз;
- аз рӯи амалиётҳои нақдӣ 14 фоиз.

б) Барои намудҳои дигари фаъолият:

- аз рӯи амалиётҳои ғайринақдӣ 15 фоиз;
- аз рӯи амалиётҳои нақдӣ 16 фоиз (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

Моддаи 297. Тартиби ҳисоб ва пардохт намудани андози низоми соддакардашуда

1. Андози низоми соддакардашуда ҳамчун ҳосили зарби манбаи андози дахлдор ба меъёри андоз ҳисоб карда мешавад.

2. Ҳангоми аз ҷониби андозсупоранда амалӣ гардидани амалиёти нақдӣ ва ғайринақдӣ, баҳисобгирии даромади умумӣ барои ин намудҳои фаъолият, инчунин ҳисоб намудани маблағҳои андози дахлдор ҷудогона бурда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

3. Барои супорандагони андози низоми содакардашудаи дар қисми 4 моддаи 291 Кодекси мазкур муайяншудае, ки баҳисобгириро бо усули кассавӣ пеш мебаранд, лаҳзаи гирифтани даромад мутобиқи моддаҳои 142 ва 143 Кодекси мазкур дар санаи гирифтани он эътироф гардида, тарҳи хароҷот дар санаи амалӣ намудани он анҷомдодашуда доништа мешавад (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

4. Аз даромади умумӣ тамоми хароҷоти тасдиқшудаи воқеан анҷомдодаи марбут ба давраи ҳисоботии бо гирифтани чунин даромад алоқаманд, мутобиқ ба муқаррароти моддаҳои 111-113, 118, 119, 122 ва 123 Кодекси мазкур тарҳ карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

5. Андозсупорандагоне, ки то гузариш ба андози низоми соддакардашуда ҳангоми ҳисоб намудани андозҳо аз рӯи низоми умумии андозбандӣ усули ҳисобу замкуниро истифода мебаранд, дар вақти пардохти андози низоми соддакардашуда қоидаҳои зеринро иҷро менамоянд:

- маблағҳои пулии то гузариш ба андози низоми соддакардашуда ба ҳисоби пардохт тибқи шартномаҳои, ки андозсупоранда иҷрои онҳоро баъд аз гузариш ба андози низоми соддакардашуда амалӣ менамояд, гирифташуда ба манбаи андози низоми соддакардашуда дохил карда мешаванд;

- маблағҳои пулие, ки баъд аз гузариш ба андози низоми соддакардашуда гирифта шудаанд, агар мувофиқи қоидаҳои баҳисобгирии андоз бо усули ҳисобу замкунӣ маблағҳои пешбинигардида ҳангоми ҳисоб намудани манбаи андоз доир ба низоми умумии андозбандӣ ба даромадҳо илова шуда бошанд, ба манбаи андоз дохил карда намешаванд.

6. Ба таркиби даромадҳои супорандаи андози низоми соддакардашуда ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбандӣ даромадҳои аз таҳвили молҳо (иҷрои корҳо, хизматрасониҳо, ҳуқуқҳои молумулкӣ) дар давраи истифодаи андози низоми соддакардашуда, ки пардохти (пардохти ҷузъии) онҳо то санаи гузариш ба низоми умумии андозбандӣ амалӣ нашудааст, дохил карда мешаванд.

7. Даромадҳои дар қисми 6 ҳамин модда пешбинигардида даромадҳои давраи охирини андоз то гузариш ба ҳисоб намудани манбаи андоз аз рӯи низоми умумии андозбандӣ эътироф карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 2.01.2020 № 1676*).

8. Ҳангоми гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба андози низоми соддакардашуда ва гузариши баръакс, андозсупорандагон дар мавриди андоз аз арзиши иловашуда қоидаҳои зеринро иҷро менамоянд:

- ҳангоми гузариш ба андози низоми соддакардашуда маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки то чунин гузариш аз маблағи ба ҳисоби таҳвили минбаъдаи молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) дар давраи пас аз гузариш ба андози низоми соддакардашуда пардохтшуда (қисман пардохтшуда) ҳисоб ва ба буҷет пардохт шудаанд, дар давраи охирини андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта мешавад;

- ҳангоми гузариш ба низоми умумии андозбандӣ маблағҳои андоз аз арзиши иловашуда, ки супорандагони андози низоми соддакардашуда барои бақияи молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) харидааш супоридааст, аз ҷониби

ин андозсупоранда дар давраи якуми андоз пас аз гузариш ба низоми умуми андозбандӣ доир ба андоз аз арзиши иловашуда ба ҳисоб гирифта мешаванд.

9. Маблағи ҳисобшудаи андози низоми соддакардашуда супорида мешавад ва эълومияи андоз бо шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар семоҳа на дертар аз санаи 10-уми моҳе, ки баъд аз давраи андоз фаро мерасад, пешниҳод карда мешавад.

10. Пардохти андози низоми соддакардашуда ба буҷети маҳаллӣ дар маҳалли баҳисобгирии андозсупоранда анҷом дода мешавад.

11. Назорати пардохти андози низоми соддакардашударо мақомоти андоз амалӣ менамоянд.

12. Дастурамал дар бораи ҳисоб кардан ва супоридани андози низоми соддакардашуда, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

БОБИ 44. НИЗОМИ СОДДАКАРДАШУДАИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ ИСТЕҲСОЛКУНАНДАГОНИ МАҲСУЛОТИ КИШОВАРӢӢ (АНДОЗИ ЯГОНА)

Моддаи 298. Муқаррароти умумӣ

1. Низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ (минбаъд - андози ягона) низоми махсус барои андозбандии субъектҳои мебошад, ки истеҳсоли маҳсулоти кишоварзиро бе коркарди минбаъда амалӣ менамоянд. Андози ягона аз ҷониби хоҷагӣҳои деҳқонӣ (фермерӣ) ва дигар истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзие истифода карда мешавад, ки барои онҳо замин воситаи асосии фаъолияти соҳибкорӣ (минбаъд - истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ) мебошад (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

2. Агар дар ҳамин модда тартиби дигаре муқаррар нашуда бошад, супорандаи андози ягона дар қисми фаъолияти, ки бо андози ягона андозбандӣ мешавад, аз пардохти андозҳои зерин озод карда мешавад:

- андоз аз ғоида (андози низоми соддакардашуда барои субъектҳои соҳибкории хурд), ба истиснои даромадҳои дар манбаи пардохт андозбандишаванда;

- андоз аз арзиши иловашуда, ба истиснои андоз аз арзиши иловашудае, ки ҳангоми воридоти молҳо ба ҳудуди ғумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешавад ва (ё) дар ҳолати анҷом ёфтани амалиётҳои дар манбаи пардохт андозбандишаванда;

- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;

- андози замин.

3. Аз андози даромад даромадҳои вобаста ба фаъолияти кишоварзӣ бадастовардаи аъзои хоҷагии деҳқонии (фермерии) бе таъсиси шахси ҳуқуқӣ фаъолияткунанда, ки супорандаи андози ягона мебошад, озод карда мешавад.

4. Ҳангоми амалӣ намудани фаъолияти ғайрикишоварзӣ нисбат ба ҷунин фаъолият истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ - супорандагони андози ягона иловатан супорандагони андози низоми соддакардашуда мешаванд (ё дар ҳолати аз ҳадди даромад зиёд гардидани даромади умумӣ - андозҳои тибқи низоми умумии андозбандӣ) ва баҳисобгирии алоҳидаи даромаду хароҷотро аз истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ ва ғайрикишоварзӣ пеш мебаранд.

5. Супорандагони андози ягона дигар андозҳоро бо тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардохт менамоянд.

6. Супорандагони андози ягона аз иҷрои вазифаҳои агенти андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, озод карда намешаванд.

7. Истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки ба шартҳои низоми умумии андозбандӣ ҷавобгӯ мебошанд, метавонанд ихтиёран бо тартиби муқарраргардида супорандаи андози замин ва дигар андозҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур шаванд.

Моддаи 299. Андозсупорандагон

1. Супорандагони андози ягона истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзие эътироф карда мешаванд, ки ба шартҳои қисми 1 моддаи 298 Кодекси мазкур мувофиқат менамоянд.

2. Барои мақсадҳои ҳамин боб ба маҳсулоти кишоварзӣ натиҷаи ибтидоии (маҳсули) парвариши маҳсулоти кишоварзӣ, ки таҳти коркарди минбаъда қарор нагирифтааст, дохил мешавад.

3. Ҳуқуқи гузариш ба пардохти (мондан ҳамчун супорандаи) андози ягонро инҳо надоранд:

- андозсупорандагоне, ки ба истеҳсоли молҳои зераксизӣ машғуланд;
- андозсупорандагоне, ки дар бизнеси бозӣ фаъолият менамоянд;
- муассисаҳои давлатӣ;
- андозсупорандагоне, ки низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои соҳибқори хурдро (барои фаъолияти асосиаш) истифода менамоянд;
- андозсупорандагоне, ки низомҳои имтиёзноки андозро истифода менамоянд.

4. Гузариш аз низоми умумии андоз ба пардохти андози ягона, инчунин гузариши баръакс аз 1-уми январӣ соли тақвимӣ бо чунин тартиб амалӣ карда мешавад:

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки бо андози ягона андозбандӣ карда шуда, даромади умумии онҳо ба талаботи низоми умумии андозбандӣ ҷавобгӯ мебошад, ҳуқуқ доранд на дертар аз 10-уми январӣ соли тақвимӣ ба мақомоти дахлдори андоз оид ба гузариш ба низоми умумии андозбандӣ ариза диҳанд;

- истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки даромади умумии онҳо ба талаботи низоми умумии андозбандӣ ҷавобгӯ намебошад, агар пас аз гузариши онҳо ба низоми умумии андозбандӣ на камтар аз 3 соли тақвимӣ гузашта бошад, ўҳдадоранд на дертар аз 10-уми январӣ соли тақвимӣ ба мақомоти дахлдори андоз оид ба гузариш аз низоми умумии андозбандӣ ба пардохти андози ягона ариза диҳанд.

5. То гузариш ба низоми дигар андозбандӣ андозсупоранда ўҳдадор аст ҳисоббаробаркунии ўҳдадориҳои андозро аз рӯи низоми андозбандии қаблӣ анҷом диҳад.

Моддаи 300. Объекти андозбандӣ ва манбаи андоз

1. Объекти андозбандии андози ягона қитъаи замини истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ мебошад, ба истиснои заминҳои аз андози ягона озод.

2. Манбаи андоз масоҳати қитъаи замини ҷудокардашуда (истифодашаванда) мебошад.

3. ўҳдадори андоз оид ба андози ягона аз натиҷаҳои фаъолияти хоҷагии истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ вобастагӣ надошта, дар шакли пардохт барои масоҳати замини вобасташуда муқаррар карда мешавад.

4. Даромади умумии супорандаи андози ягона барои соли тақвими гузашта дар асоси усули кассавӣ бо ҳамон тартиби барои супорандагони андози низоми соддакардашуда муқарраршуда муайян карда мешавад.

5. Ҳангоми гузариш аз андози ягона ба низоми умумии андозбандӣ ва гузариши баръакси он қоидаҳои гузариш барои супорандагони андози низоми соддакардашудае, ки дар моддаи 297 Кодекси мазкур муқаррар шудаанд, истифода бурда мешаванд.

6. Супорандагони андози ягона, ки оид ба навъҳои алоҳидаи даромадҳо ва ғайрияти низомҳои дигари андозро истифода меkunанд, ҳисоби даромадҳо ва хароҷотро дар асоси чунин низомҳои андозбандӣ алоҳида пеш мебаранд.

7. Андозсупорандагон ӯҳдадоранд ба ҳисобгирии андозии худро, ки барои ҳисоб намудани даромади умумӣ дар соли тақвими зарур аст, дар асоси маълумоти ба ҳисобгирии муҳосибӣ пеш баранд. Андозсупорандагон метавонанд ба ҳисобгирии даромадҳо ва хароҷотро барои мақсадҳои андозбандӣ дар китоби даромадҳо ва хароҷоти субъектҳои соҳибқарорӣ хурд - истехсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки шакл ва тартиби пур кардани он аз ҷониби Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешаванд, пеш баранд.

Моддаи 301. Имтиёзҳои андоз

Аз андози ягона инҳо озод карда мешаванд:

- ҳудуди мамнӯъгоҳҳо, боғҳои миллӣ ва дендрологӣ, боғҳои ботаникӣ мутобиқи номгӯи чунин ташкилотҳо ва масоҳати ҳудудҳои онҳо, ки аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар гардидааст, агар чунин заминҳо барои ғайрияти соҳибқарорӣ истифода нашаванд;

- дар давоми 5 соли тақвими баъд аз додан заминҳои вайроншуда (рекултиватсия талабкунанда) ва заминҳои дар марҳилаи азхудкунии кишоварзӣ қарордошта, ки мутобиқи ҳулоаи мақоми ваколатдори давлатӣ доир ба заминсозӣ бо мувофиқаи мақоми ваколатдори давлатӣ эътироф карда шудаанд;

- заминҳое, ки таҳти хатти мушоҳида дар тӯли сарҳади давлатӣ қарор дошта, барои ғайрияти соҳибқарорӣ истифода намешаванд;

- заминҳои захираи озоди давлатӣ, агар чунин заминҳо барои ғайрияти соҳибқарорӣ истифода нашаванд;

- дар давоми 5 соли тақвими баъд аз додан заминҳои чарогоҳҳо, алафзорҳо, бешаҳо ва дигар заминҳое, ки қаблан дар соҳаи истехсоли маҳсулоти кишоварзӣ истифода нашудаанд ва дар онҳо боғҳо ва тоқзорҳо бунёд карда шудаанд. Доир ба майдони воқеии боғҳо ва тоқзорҳои дар чунин заминҳо бунёдгардида андозсупоранда ба таври хаттӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии онҳо дар давоми 30 рӯзи тақвими аз рӯзи анҷом ёфтани чунин корҳо иттилоот медиҳад. Дар ҳолати сари вақт пешниҳод нагардидани иттилооти мазкур чунин заминҳо ҳамчун заминҳои бо дарахтони бисёрсола бандбуда, бе пешниҳоди давраи 5-солаи имтиёзноки дар боло пешбинигардида андозбандӣ карда мешаванд.

Моддаи 302. Меъёрҳои андози ягона

1. Меъёрҳои андози ягона дар минтақаҳои кадастрӣ бо дарназардошти ноҳияҳои кӯҳӣ аз ҳар як гектар замин барои соли тақвими аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо пешниҳоди мақоми ваколатдор оид ба масъалаҳои заминсозӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар 5 сол муқаррар карда мешаванд.

2. Меъёрҳои андози ягона барои дигар заминҳо, ки дар қисми 1 ҳамин модда муайян нашудаанд, ба меъёрҳои заминҳои дахлдори бо андози замин андозбандишаванда баробар карда мешаванд.

3. Оид ба заминҳои кишти обӣ, ки амалан барои парвариши пахта истифода мешаванд, меъёри андози ягона дар ҳаҷми нисфи меъёри мутобиқи қисми 1 ҳамин модда муайянгардида муқаррар карда мешавад. Маълумот дар бораи масоҳати заминҳое, ки амалан барои парвариши пахта истифода мешаванд, аз ҷониби андозсупоранда ба мақоми андози маҳалли бақайдгириаш то 1-уми июни соли тақвимӣ (ҳисоботӣ) пешниҳод менамояд.

4. Мақоми ваколатдори давлатӣ ҳар сол индексатсияи меъёрҳои андози ягона ва андози заминро мутобиқи сатҳи таваррум дар соли гузаштаи тақвимӣ, ки аз ҷониби мақоми ваколатдор дар соҳаи омор муайян гардидааст, анҷом дода, меъёрҳои индексатсияшудаи андози ягона ва андози заминро барои соли ҷорӣ дар сомонаи электроники расмӣ худ ҷойгир мекунанд.

Моддаи 303. Давраи андоз

Давраи андози ягона ин соли тақвимӣ мебошад.

Моддаи 304. Тартиби пешниҳоди ҳисоботи андоз

1. Ҳар сол то 1-уми март соли ҷорӣ истеҳсолкунандаи маҳсулоти кишоварзӣ ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии заминҳои худ эълумияи андози ягона барои соли ҷорӣ тақвимино дар шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод менамояд.

2. Истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ, ки маҳсулоти ғайрикишоварзӣ истеҳсол менамоянд, нисбат ба ҷунин маҳсулот андозхоро пардохт мекунанд ва ҳисоботи андозро ба мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии худ дар шакл, бо тартиб ва дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи низомии дахлдори андозбандӣ пешниҳод менамоянд.

Моддаи 305. Мӯҳлат, андоза ва тартиби пардохти андоз

1. Андози ягона барои соли ҷорӣ андоз дар маҳалли ҷойгиршавии заминҳои истеҳсолкунандагони маҳсулоти кишоварзӣ дар мӯҳлатҳо ва бо андозаҳои зерин (бо ҷамъбасти афзоюнда аз оғози сол) пардохт карда мешавад:

- на дертар аз 10-уми март ба андозаи на камтар аз 15 фоизи маблағи солонаи андоз;

- на дертар аз 10-уми июн ба андозаи на камтар аз 30 фоизи маблағи солонаи андоз;

- на дертар аз 10-уми сентябр ба андозаи на камтар аз 50 фоизи маблағи солонаи андоз;

- на дертар аз 10-уми декабр ба андозаи на камтар аз 100 фоизи маблағи солонаи андоз.

2. Маблағи пурраи андози ягона метавонад аз ҷониби андозсупоранда бо як пардохт пеш аз мӯҳлат пардохт шавад.

3. Андозсупоранда метавонад маблағи пурраи андози ягонро тибқи аризаи хаттӣ, ки ҳисоботи андоз ба ҳисоб меравад, то мӯҳлати якуми пардохти дар қисми 1 ҳамин модда муқарраршуда пардозад.

4. Дастурамал дар бораи ҳисоб кардан ва супоридани андози ягона, шакли эълумияҳои (ҳисобҳои) андози ягона аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешаванд.

5. Назорати пардохти андози ягона аз ҷониби мақомоти андоз бо кӯмаки мақомоти худидоракунии шахрак ва деҳот амалӣ карда мешавад.

БОБИ 45. НИЗОМИ МАХСУСИ АНДОЗБАНДӢ БАРОИ СУБЪЕКТҲОИ БИЗНЕСИ БОЗӢ

Моддаи 306. Мафҳумҳои дар ҳамин боб истифодашаванда

1. Низоми махсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ (минбаъд - андоз аз бизнеси бозӣ) низоми махсуси андоз мебошад, ки субъектҳои бизнеси бозӣ, ба истиснои даромадҳои бизнеси бозӣ, ки андозбандии онҳо дар манбаи пардохт амалӣ карда мешавад, ӯҳдадоранд истифода намоянд.

2. Барои мақсадҳои боби мазкур мафҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- бизнеси бозӣ - фаъолияти соҳибдорӣ, ки бо гирифтани даромадҳои шахс дар шакли бурд ва (ё) пардохтҳо барои гузаронидани бозӣ ва (ё) гарав ва (ё) баровардани лотерея алоқаманд буда, тахвили молҳо (ҳуқуқ ба молумулк), иҷрои корҳо ё хизматрасониҳо намебошад;

- гарав - созишномаи ба таваккал асосёфта доир ба бурд, ки байни ду ё якчанд иштирокчиёни бизнеси бозӣ байни худ ё бо субъекти (соҳиби, намояндаи соҳиби) бизнеси бозӣ баста шудааст ва натиҷаи он аз ҳодисае вобаста аст, ки фаро расидан ё нарасидани он маълум нест;

- мизи бозӣ - ҷойи махсуси бо як ё якчанд майдони бозӣ таҷхизонидашудаи субъекти (соҳиби) бизнеси бозӣ, ки барои гузаронидани бозӣ (бо бурд ва бе бурд) пешбинӣ гардида, дар он субъекти (соҳиби) бизнеси бозӣ ба воситаи намояндагони худ ҳамчун тараф ё чун ташкилкунанда иштирок менамояд, ба ғайр аз ҳолатҳои қиморбозӣ;

- автомати бозӣ - таҷхизоти махсуси (механикӣ, барқӣ, электронӣ ё дигар таҷхизоти техникӣ) ва (ё) компютери шахсӣ, ки барои гузаронидани бозӣ (бо бурд ва бе бурд) бе иштироки субъекти (соҳиби, намояндаи соҳиби) бизнеси бозӣ дар бозиҳои мазкур истифода мешаванд, ба ғайр аз ҳолатҳои қиморбозӣ;

- кассаи тотализатор ё идораи букмекерӣ - ҷои махсуси таҷхизонидашудаи соҳиби бизнеси бозӣ, ки дар он маблағи гарав ба ҳисоб гирифта шуда, маблағи бурди пардохтшаванда муайян карда мешавад;

- роҳрави бозӣ - роҳрави махсус, ки барои бозии боулинг (кегелбан) пешбинӣ гардидааст;

- мизи билиярд - мизи махсус, ки барои бозии билиярд пешбинӣ шудааст;

- лото - бозӣ бо қартаҳои махсуси рақамдор (суратдор ё дигар аломатдор), ки бо мӯҳрача (фишка) пӯшонида мешаванд;

- лотерея - бозии омавии муташаккилона мебошад, ки дар он тақсимои даромад ва зарар аз тасодуфан гирифтани ин ё он чипта ё рақам (қуръа, лот) ва ҳаҷми фонди мукофот барои ҳар барориши лотерея вобаста аст. Як қисми маблағҳои супоридаи бозингарон ба ташкилкунандагони лотерея равона шуда, қисми дигари он дар шакли андоз ба давлат пардохт карда мешавад;

- дигар объектҳои бизнеси бозии аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайяншуда, ки барои гирифтани даромад истифода бурда мешаванд;

- барориши лотерея - шумораи чиптаҳои лотереяҳои аз ҷониби ташкилкунандаи лотерея барои фурӯш тайёршуда;

- варақаи бақайдгирии объектҳои андозбандӣ - санади тасдиқкунандаи бақайдгирии объектҳои андозбандии марбут ба бизнеси бозӣ дар мақомоти андоз, ки шакли онро мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ менамояд.

3. Истифодаи низоми соддакардашудаи андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ аз пардохти чунин андозҳо, ба истиснои даромадҳои дар манбаи пардохт андозбандишуда озод мекунад:

- андоз аз Ҷоида аз бизнеси бозӣ;
- андоз аз даромад бевосита аз даромадҳои бизнеси бозии соҳибкори инфиродӣ, ки тибқи шаҳодатнома Ҷаъолият мекунад;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард; андоз аз аризии иловашуда, ба истиснои андоз аз аризии иловашудаи барои хизматрасониҳои (корҳои) ба ғайрирезидент таҳвилшуда ва марбут ба воридоти молҳо ба Ҷумҳурии Тоҷикистон.

4. Шахсоне, ки илова бар бизнеси бозӣ дигар намудҳои Ҷаъолияти соҳибкориро амалӣ менамоянд, ӯҳдадоранд ҳисоби алоҳидаи даромадҳо, хароҷот ва Ҷаъолияти хоҷагидориро пеш баранд ва дар асоси Кодекси мазкур андозбандӣ карда мешаванд.

5. Шахсоне, ки андоз барои бизнеси бозиро истифода менамоянд аз иҷрои ӯҳдадориҳои агенти андози пешбинишудаи Кодекси мазкур озод карда намешаванд.

Моддаи 307. Андозсупорандагон

Андозсупорандагони андоз аз бизнеси бозӣ шахсони ҳуқуқӣ, филиалҳои онҳо, филиалҳо ва намояндагҳои шахсони ҳуқуқии хориҷӣ ва соҳибкорони инфиродие мебошанд, ки Ҷаъолияти соҳибкориро дар соҳаи бизнеси бозӣ амалӣ менамоянд.

Моддаи 308. Объекти андозбандӣ

1. Объекти андозбандӣ барои андоз аз бизнеси бозӣ инҳо мебошанд:

- мизии бозӣ;
- кассаи тотализатор;
- кассаи идораи букмекерӣ;
- автомати бозӣ бе бурди пулӣ;
- роҳрави бозӣ (ҳангоми бозии боулинг (кегелбан));
- мизии билиард (ҳангоми бозии билиард);
- ташкили лото (ҳангоми бозии лото);
- ба ғуруш баровардани лотерея;
- дигар объектҳои бизнеси бозӣ, ки аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ муайян карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

2. Барои мақсадҳои ҳамин боб ҳар як объектҳои андозбандии дар қисми 1 ҳамин модда (ба ғайр аз барориши лотерея ба ғуруш) пешбинигардида на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи оғози татбиқи (истифодаи) он дар мақомоти андози маҳалли ҷойгиршавии чунин объектҳои андозбандӣ ба қайд гирифта мешавад.

3. Ҳар як барориши чиптаҳои лотерея ба ғуруш, ки дар қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ гардидаанд ва ҳаҷми ғуруши номиналии онҳо бо ифодаи пулӣ бояд дар мақомоти андози дахлдор на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи ғуруши чиптаҳои лотерея ба қайд гирифта шаванд.

4. Бақайдгирӣ аз ҷониби мақомоти андоз дар асоси аризаи андозсупоранда дар бораи баҳисобгирии объектҳои (объектҳои) андозбандӣ дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ бо ҳатман додани шаҳодатномаи дахлдор сурат

мегирад. Шаклҳои ариза ва шаҳодатнома аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ тасдиқ карда мешаванд.

5. Андозсупоранда ӯҳдадор аст, ки ҳар тағйироти миқдории объектҳои андозбандиро на дертар аз 10 рӯзи тақвимӣ то санаи ҷойгиркунӣ ё қатъ гардидани татбиқи (истифодаи) ҳар объекти андозбандӣ, аз ҷумла ҳар барориши лотереяҳо ба фурӯш, дар мақоми андози маҳалли ҷойгиршавии объектҳои андозбандӣ ба қайд гузорад.

6. Ҳангоми қатъи фаъолият дар соҳаи бизнеси бозӣ ва (ё) аз кор мондани ҳамаи объектҳои андозбандӣ (анҷом додани фурӯши чиптаҳои лотерея) варақаи бақайдгирии баҳисобгирии объектҳо бояд дар давоми 10 рӯзи тақвимӣ ба мақоми андоз супорида шавад.

7. Амалӣ намудани фаъолияти бизнеси бозӣ бе бақайдгирии объектҳои андозбандӣ роҳ дода намешавад (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

Моддаи 309. Манбаи андоз ва меъёри андоз

1. Барои мақсадҳои ҳисоб намудани манбаи андоз аз бизнеси бозӣ даромади аз ҳар як воҳиди объекти андозбандӣ (ҳар барориши лотереяҳо ба фурӯш) дар назар дошташуда истифода бурда мешавад.

2. Маблағи андоз аз бизнеси бозӣ барои давраи андоз новобаста ба андозаи даромад дар ҳаҷми устувор барои ҳар воҳиди объекти андозбандӣ (ҳар барориши лотереяҳо ба фурӯш) дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳрҳо (ноҳияҳо) муқаррар карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046*).

3. Супорандагони андоз аз бизнеси бозӣ ӯҳдадоранд ҳисоби даромадҳо ва хароҷотро бо тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш баранд.

Моддаи 310. Давраи андоз

Давраи андоз моҳи тақвимӣ эътироф карда мешавад.

Моддаи 311. Тартиби пардохти андоз

1. Эълومия дар шакли тасдиқнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ пешниҳод гардида, маблағи ҳисобшудаи андоз ҳар моҳ на дертар аз санаи 5-уми моҳе, ки баъд аз давраи андоз фаро мерасад, пардохт мешавад.

2. Пардохти андоз аз бизнеси бозӣ аз ҷониби андозсупоранда (шахси ваколатдорнамудаи ӯ) ба суратҳисобҳои бонкии бучети маҳаллии маҳалли ҷойгиршавии объекти андозбандӣ амалӣ мешавад.

3. Дар ҳолати аз ҷониби субъекти бизнеси бозӣ амалӣ гардидани намудҳои дигари фаъолият, ҳисоби фаъолият оид ба бизнеси бозӣ ва дигар намудҳои фаъолият, инчунин андозбандии онҳо алоҳида ба анҷом расонида мешаванд.

4. Назорати истифодаи низоми махсуси андоз барои субъектҳои бизнеси бозӣ аз ҷониби мақомоти андоз амалӣ карда мешавад.

5. Дастурамал оид ба ҳисоб ва пардохти андоз аз бизнеси бозӣ, инчунин шаклҳои эълумияҳо (ҳисобҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

ҲАСЛИ XVII. НИЗОМҲОИ ИМТИЁЗНОКИ АНДОЗБАНДӢ

БОБИ 46. АНДОЗБАНДИИ СОХТМОНИ НЕРӢГОҲҲОИ БАРҚИ ОБӢ

Моддаи 312. Имтиёзҳо ҳангоми сохтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ

1. Дар давраи сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ (минбаъд- сохтмон) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фармоишгари сохтмон ва пудратчии генералии сохтмон метавонанд аз пардохти андозҳои зерин (аз лаҳзаи фаро расидани мӯҳлати пардохт), ки бевосита ба сохтмон алоқаманд мебошанд, тибқи номгуӣ андозҳо, ба андоза ва мӯҳлати (давраи) муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси қисми 5 ҳамин модда пурра ё қисман озод карда шаванд:

- андоз аз арзиши иловашуда;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андоз аз ғоида (андоз низоми соддакардашуда);
- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- андоз аз молу мулки ғайриманқул;
- андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони хориҷие, ки бевосита дар сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ фаъолият меkunанд;
- боҷи давлатӣ барои бақайдгирии тарҳи эмиссияҳои коғазҳои қиматноки ғайридавлатӣ, ки бинобар сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ амалӣ шудаанд.

2. Воридоти молҳо барои сохтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ, ки барои Ҷумҳурии Тоҷикистон объекти махсусан муҳим ба ҳисоб мераванд, аз андоз аз арзиши иловашуда ва боҷи гумрукӣ бо тартиби муқаррарнамудаи сархати ҳафтуми қисми 4 моддаи 169 Кодекси мазкур ва моддаи 345 Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон озод карда мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046](#), аз [18.03.2015 № 1188](#)).

3. Дар давраи сохтмон таҳвилгарони молҳо (корҳо, хизматрасониҳо) барои сохтмони дар боло пешбинигардида метавонанд аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда, ки бояд бевосита нисбат ба сохтмони (вобаста ба сохтмони) нерӯгоҳи барқи обӣ ҳисоб карда шаванд, бо андозаи озодкунӣ, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи қисми 5 ҳамин модда муайян менамояд, пурра ё қисман озод карда шаванд.

4. Ҳамзамон, ба сифати таҳвилгарони сохтмон шахсони ҳуқуқие баррасӣ мешаванд, ки бо фармоишгари сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ё пудратчии генералии он қарордодҳои (шартномаҳои, созишномаҳои) пешбиникунандаи таҳвили молҳо, иҷрои корҳо ва хизматрасониҳои марбут ба сохтмонро ба имзо расонидаанд.

5. Аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешаванд:

- мӯҳлатҳо, намудҳо ва андозаҳои андозҳои аз пардохт озодшаванда аз номгуӣ муайяннамудаи қисмҳои 1 ва 3 ҳамин модда, ки ба онҳо имтиёзи мазкурдода мешавад;
- бо пешниҳоди мутобиқи дастури Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқашудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи энергетикафармоишгари сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ва пудратчии генералии сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ;
- бо пешниҳоди мувофиқи дастури Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқашудаи мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи энергетика дар якҷоягӣ бо фармоишгари сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ ва пудратчии генералии сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ тайёркардашуда - давраи (мӯҳлати) сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ.

6. Нисбат ба имтиёзҳои пешбинидамудаи қисмҳои 1-5 ҳамин модда муқаррар карда шавад:

- қарордодҳои (шартномаҳои, созишномаҳои) марбут ба сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ қарордодҳо (шартномаҳо, созишномаҳо) эътироф карда мешаванд, ки аз ҷониби фармоишгари сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ дар асоси сметаи

сохтмон дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи сохтмон тасдиқ карда шудаанд;

- имтиёзҳои андоз ба қарордодхое (шартномахое, созишномахое) дода мешавад, ки ба сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ марбутанд ва дар давраи сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ баста шуда, бояд то ба охир расидани давраи сохтмони нерӯгоҳи барқи обӣ анҷом ёбанд.

7. Фармоишгари сохтмон, пудратчи генералии сохтмон ва таҳвилгарони молҳои (корҳои, хизматрасониҳои) онҳо аз иҷрои дигар ӯҳдадориҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур озод намебошанд.

8. Дастурамал оид ба андозбандии сохтмони нерӯгоҳҳои барқи обӣ, инчунин шаклҳои эълומияҳо (ҳисоботҳо, маълумот) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд.

**БОБИ 47. ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ КОРХОНАҲОИ НАВТАЪСИС ВА
КОРХОНАҲОИ АМАЛКУНАНДА, КИ БА СИЛСИЛАИ ПУРРАИ КОРКАРДИ НАҲИ
ПАХТА БА МАҲСУЛОТИ НИҲОӢ (АЗ КАЛОБАИ ПАХТА ТО МАҲСУЛОТИ ПАХТАГИИ
ДӢЗАНДАГӢ) МАШҒУЛ МЕБОШАНД**

(Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511)

**Моддаи 313. Хусусияти андозбандии корхонаҳои нафтаъсис ва
корхонаҳои амалкунанда, ки ба силсилаи пурраи коркарди наҳи
пахта ба маҳсулоти ниҳой (аз калобаи пахта то маҳсулоти пахтагии
дӯзандагӣ) машғул мебошанд**

(Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511)

1. Воридоти молҳо бевосита барои эҳтиёҷоти худ аз ҷониби корхонаҳои нафтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда, ки ба силсилаи пурраи коркарди наҳи пахта ба маҳсулоти ниҳой (аз калобаи пахта то маҳсулоти пахтагии дӯзандагӣ) машғул мебошанд (минбаъд - корхонаҳои нафтаъсис), аз боҷи гумрукӣ ва андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешавад. Дар ҳолати аз ҷониби корхонаҳои нафтаъсис таҳвил додани молҳои воридшуда ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, чунин амалиётҳо бо боҷи гумрукӣ, андоз аз арзиши иловашуда ва дигар андозҳо бо тартиби умумии муқаррарнамудаи Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд *(Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511)*.

2. Содироти молҳои, ки корхонаҳои нафтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда истехсол мекунанд, аз андоз аз арзиши иловашуда озод карда мешаванд *(Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511)*.

3. Корхонаҳои нафтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда аз андоз аз ғоида, андози низоми соддакардашуда ва андозҳо аз молу мулкӣ ғайриманқул озод мешаванд *(Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511)*.

4. Дар сурати дар корхонаҳои нафтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда ба миён омадани ӯҳдадориҳои андоз аз рӯи дигар андозҳо, чунин ӯҳдадориҳои андоз бояд мутобиқи қонунгузориҳои андоз ва гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷро карда шаванд *(Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511)*.

5. Аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон доир ба пешниҳоди мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи саноат дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақоми ваколатдори давлатӣ мувофиқи тартиби муқарраргардида:

- номгӯи корхонаҳои нафтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда, инчунин, имтиёзҳои андозии пешбиниамудаи қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда ба муҳлати то 12 сол аз 1-уми январи соли ба қайди давлатӣ гирифтани корхонаҳои

навтаъсис ва барои корхонаҳои амалкунанда аз рӯзи мавриди амал қарор гирифтани Қонуни мазкур муайян карда мешавад ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#));

- нисбат ба ҳар як корхонаи навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда мӯҳлатҳои оғози сохтмон ва ба кор андохтани объектҳои ҳар силсилаи истеҳсоли коркарди нахи пахта ба маҳсулоти ниҳой муайян карда мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

6. Мӯҳлатҳои таъсис додани ҳар силсилаи минбаъдаи коркард бояд бо ҳисобҳои техникию иқтисодӣ ва таҷрибаи байналмилалӣ асоснок карда шаванд. Доир ба оғози амалии корҳо оид ба бунёди объектҳои ҳар силсила ва ба кор андохтани ҳар силсилаи коркард корхонаи навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда барои ташкил намудани баҳисобгирии махсус (алоҳида) бо мақсади гирифтани имтиёзҳои дар ҳамин модда муқарраршуда ба мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таври хаттӣ маълумот медиҳад.

7. Агар корхонаи навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда дар мӯҳлатҳои муқаррарнамудаи қисмҳои 5 ва 6 ҳамин модда барои таъсис додани силсилаи минбаъдаи коркард шурӯъ накунад, имтиёзҳои андозии пешбиниамудаи ҳамин модда амали худро қатъ менамоянд. Бо ин мақсад ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар якҷоягӣ бо мақоми ваколатдори давлатӣ ваколат дода мешавад, ки бо қабули санади дахлдор имтиёзҳои додашударо қатъ намоянд. Дар ин сурат маблағи имтиёзҳои андозии аз ҷониби корхонаҳои навтаъсис аз лаҳзаи ба қайди давлатӣ гирифта шуданашон то лаҳзаи қатъ гардидани ин имтиёзҳо гирифташуда бояд аз рӯи меъёрҳои, ки дар давраи гирифтани имтиёзҳои андоз амал мекарданд, ҳисоб карда шуда, бо ҳисобу зам намудани фоизҳо ва ҷаримаҳо ба ҳисоби буҷет рӯёнида мешавад ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#), аз [21.02.2018 № 1511](#)).

8. Имтиёзҳои андозии дар қисмҳои 1, 2 ва 3 ҳамин модда пешбинигардида ба корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда баъд аз иҷрои талаботи қисми 5 моддаи мазкур ва гузостани онҳо ба ҳисоби махсуси (алоҳидаи) иловагӣ дар мақоми ваколатдори давлатӣ ва Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби муқаррарнамудаи ин мақомоти давлатӣ дода мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367](#), аз [21.02.2018 № 1511](#)).

9. Барои корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда мӯҳлати нигоҳдории ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва ҳисоботи андоз, инчунин мӯҳлати даъво ба мӯҳлати (давраи) пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ мутобиқи қисми 5 ҳамин модда дароз карда мешавад ([Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511](#)).

10. Мувофиқи тартиби пешбиниамудаи қисмҳои 1-9 ҳамин модда Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад барои коркарди саноатии пӯст, пашм, абрешими хом ва дигар ашёи хоми соҳаи кишоварзӣ ба маҳсулоти ниҳой ба мӯҳлати то 5 сол имтиёзи андозӣ пешниҳод намояд.

11. Дастурамал оид ба андозбандии корхонаҳои навтаъсис ва корхонаҳои амалкунанда, инчунин шаклҳои эълomiaҳо (ҳисоботҳо, маълумот) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешаванд ([Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1046](#), аз [21.02.2018 № 1511](#)).

БОБИ 47(1) . ХУСУСИЯТИ АНДОЗБАНДИИ ҶАЪОЛИЯТИ ПАРАНДАПАРВАРӢ, МОӢИПАРВАРӢ ВА ИСТЕӢСОЛИ ХӢРОКИ ОМЕХТАИ ПАРРАНДА ВА ЧОРВО

([Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1045](#), аз [21.02.2018 № 1511](#), аз [20.06.2019 № 1620](#))

Моддаи 313(1) . Хусусияти андозбандии ҷаъолияти парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли хӯроки омехтаи парранда ва чорво

(Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1045, аз 21.02.2018 № 1511, аз 20.06.2019 № 1620)

1. Субъектҳои хоҷагидорӣ дар соҳаҳои парандапарварӣ, моҳипарварӣ ва истеҳсоли ҳуҷраҳои омехтаи паранда ва чорво ба муҳлати 6 сол аз супоридани андозҳои зерин озод карда мешаванд (Қонуни ҚТ аз 20.06.2019 № 1620):

- андоз аз ғоида;
- андоз аз арзиши иловашуда;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- андозҳо аз молу мулкӣ ғайриманқул (Қонуни ҚТ аз 21.02.2018 № 1511).

2. Дар ҳолати таҳвил додани молҳои воридотӣ ба бозори дохилии Ҷумҳурии Тоҷикистон, чунин амалиёт бо андоз аз арзиши иловашуда, боҷи гумрукӣ ва дигар андозҳо бо тартиби умумии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва Кодекси гумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд (Қонуни ҚТ аз 20.06.2019 № 1620).

3. Барои фаъолияти тибқӣ ҳамин боб андозбандишаванда муҳлати нигоҳдории ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва ҳисоботи андоз, инчунин муҳлати даъво ба муҳлати (давраи) пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ мутобиқи қисми 1 моддаи мазкур дароз карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 20.06.2019 № 1620).

4. Дастурамал оид ба андозбандии фаъолияти тибқӣ ҳамин боб андозбандишаванда, инчунин шаклҳои эъломияҳо (ҳисобот, маълумот) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад (Қонуни ҚТ аз 28.12.2013 № 1045, аз 20.06.2019 № 1620)

БОБИ 47(2) . ХУСУСИЯТҲОИ АНДОЗБАНДИИ СУБЪЕКТҲОИ БОЗОРИ ҚОҶАЗҲОИ ҚИМАТНОК

(Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1245)

Моддаи 313(2) . Хусусиятҳои андозбандии субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок

(Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1245)

1. Муқаррароти моддаи мазкур нисбат ба субъектҳои бозори қоғазҳои қиматнок - иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок (минбаъд иштирокчиёни касбӣ), эмитентҳо ва сармоягузoron, ки дар бозори муташаккили қоғазҳои қиматнок иштирок мекунанд, татбиқ карда мешаванд.

2. Ба фаъолияти иштирокчиёни касбӣ дохил мешаванд:

- фаъолияти брокерӣ;
- фаъолияти дилерӣ;
- фаъолият оид ба идораи портфели қоғазҳои қиматнок;
- фаъолият оид ба муайян кардани ўҳдадорихои тарафҳо (клиринг) аз рӯи амалиёт бо қоғазҳои қиматнок;
- фаъолият оид ба пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок;
- фаъолияти маҳфуздорӣ;
- фаъолияти ташкили савдо дар бозори қоғазҳои қиматнок.

3. Иштирокчиёни касбӣ, ки фаъолияти дар қисми 2 ҳамин модда муқарраршударо амалӣ менамоянд, зимни амалисозии чунин фаъолият аз пардохти андозҳои зерин ба муҳлати 5 сол озод карда мешаванд:

- андоз аз ғоида;

- андоз аз арзиши иловашуда.

4. Эмитентҳо - шахсони ҳуқуқии резидент ва ғайрирезиденте, ки қоғазҳои қиматноки онҳо дар биржаҳои фондии дар ҳудуди Ҷумҳурии

Тоҷикистон амалкунанда дар муомилот мебошанд, вобаста ба даромади аз чунин фаъолият бадастоварда ба мӯҳлати 5 сол аз пардохти андоз аз Ҷоида (андози низоми соддакардашуда) озод карда мешаванд.

5. Сармоягузoron - шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки резидент ва ғайрирезидент мебошанд ва аз муомилот бо қоғазҳои қиматнок дар биржаи фондии Ҷумҳурии Тоҷикистон даромад мегиранд, вобаста ба чунин даромад ба мӯҳлати 5 сол аз пардохти андозҳои зерин озод карда мешаванд:

- андози даромад аз афзоиши арзиши қоғазҳои қиматнок;
- андоз аз суди саҳмияҳо.

6. Бо мақсади амалисозии назорати имтиёзҳои додашаванда, ворид намудани шахсони дар қисмҳои 3, 4 ва 5 моддаи мазкур зикргардида ба қайди махсуси мақоми ваколатдори давлатӣ ва асосҳои соҳиб шудан ба имтиёзҳои андозӣ аз ҷониби онҳо, биржаи фондӣ сари вақт ба мақоми ваколатдори давлатӣ барои бақайдгирӣ маълумоти асоснокро пешниҳод менамояд. Имтиёзҳои дар моддаи мазкур номбаршуда танҳо пас аз қайди зикргардида ва пешниҳоди шаҳодатномаи дахлдор истифода мегарданд.

7. Дар сурати аз ҷониби эмитентҳо ва сармоягузoron ба анҷом расонидани амалиёт бо қоғазҳои қиматнок дар бозори номуташаққили қоғазҳои қиматнок, чунин амалиёт бо тартиби умумии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур андозбандӣ мешавад.

8. Барои субъектҳои бозори қоғазҳои қиматноки тибқи ҳамин боб андозбандишаванда мӯҳлати нигоҳдории ҳуҷҷатҳои баҳисобгирӣ ва ҳисоботии андоз, инчунин мӯҳлати даъво ба мӯҳлати (давраи) пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ мутобиқи қисмҳои 3, 4 ва 5 моддаи мазкур тамдид карда мешавад.

9. Дастурамал оид ба андозбандии субъектҳои бозори қоғазҳои қиматноки тибқи ҳамин боб андозбандишаванда, инчунин шакли эълонияҳо (ҳисобот ва маълумотҳо) аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар мувофиқа бо Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад ([Қонуни ҶТ аз 23.11.2015 № 1245](#)).

БОБИ 48. АНДОЗБАНДӢ АЗ РӢИ СОЗИШНОМАӢ ОИД БА ТАҚСИМИ МАҲСУЛОТ

Моддаи 314. Мафҳумҳои дар ҳамин боб истифодашаванда

Барои мақсадҳои боби мазкур мафҳумҳои зерин истифода бурда мешаванд:

- маҳсулот - маъдани Ҷоиданоке, ки аз сарватҳои зеризаминӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, дар қитъаи замин, ки тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба ихтиёри сармоягузор дода шудааст, истихроҷ гардида, аз ҷиҳати сифат ба стандарти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё стандарти байналмилалӣ мутобиқ мебошад. Маҳсулоте, ки дар натиҷаи коркарди минбаъдаи (ғанигардонӣ, тағйирдиҳии технологияи) маъдани Ҷоиданоки истихроҷшуда ҳосил шуда, маҳсулоти саноати коркард мебошад, маъдани Ҷоиданок ҳисобида намешавад;

- маҳсулоти истеҳсолшуда - миқдори маҳсулоти саноати истихроҷи маъдан ва маҳсулоти коркарди конҳои кушода, ки дар таркиби миқдори маъданҳои Ҷоиданок ва ашёи хоми минералии (чинс, моеъ ва омехтаи дигари) амалан аз сарватҳои зеризаминӣ истихроҷшуда (гирифташуда) (партовҳо, талафҳо) мавҷуд аст ва аз ҷиҳати сифат ба стандарти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё стандарти байналмилалӣ мутобиқ буда, аз ҷониби сармоягузор дар чараёни иҷрои корҳо тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот истихроҷ шудааст ва

дар доираи меъёрҳои муқарраргардида ба миқдори талафоти технологии ин маҳсулот кам карда шудааст;

- тақсими маҳсулот - тақсими маҳсулоти истеҳсолшуда байни давлат ва сармоягузор дар ифодаи молӣ ва (ё) арзишӣ мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот" ва Кодекси мазкур;

- маҳсулоти ғоиданок - маҳсулоте, ки ҳангоми иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот дар давраи ҳисоботӣ (андозӣ) истеҳсол гардидааст, бе дарназардошти маҳсулоти ҷубронӣ;

- маҳсулоти ҷубронӣ - қисми маҳсулоти ҳангоми иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот истеҳсолшудае, ки ба моликияти сармоягузор барои пӯшонидани хароҷоти бо мақсади иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот анҷомдодаи он дода мешавад (хароҷоти ҷуброншаванда), ки таркиби онҳо мутобиқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар мегардад. Маҳсулоти ҷубронӣ бо дарназардошти арзиши иқтисодии қони қорқардшаванда аз рӯи ҳар як созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба таври инфиродӣ муқаррар карда мешавад. Маҳсулоти ҷуброние, ки созишнома муқаррар кардааст, наметавонад аз 70 Ҷоизи ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда зиёд бошад;

- маҳалли тақсимқунӣ - ҷои баҳисобғирии тиҷоратии маҳсулоти истеҳсолшуда, ки дар он андозағирии (ҳисоби) ҳаҷми (миқдори) умумӣ ва муайянқунии сифати он анҷом дода мешавад ва давлат ба сармоягузор қисми маҳсулотеро, ки тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба ӯ тааллуқ дорад, месупорад;

- нархи маҳсулот - нархи таҳвил ё содироти воҳиди ченаки дахлдори маҳсулоти истеҳсолшудае, ки тибқи шартҳои созишнома оид ба тақсими маҳсулот, вале на пасттар аз нархи бозорӣ дар санаи таҳвил ё содирот муайян карда мешавад;

- андозсупорандагон (агентҳои андоз) - нисбат ба андозҳое, ки дар асоси ҳамин низоми имтиёзноки андоз пардохт мешаванд, шахсоне эътироф карда мешаванд, ки мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот" ва Кодекси мазкур сармоягузор мебошанд.

Моддаи 315. Муқаррароти асосии низоми андоз

1. Шахсе, ки ҳангоми иҷрои созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот ҳуқуқи татбиқи низоми имтиёзноки андозро истифода мекунад, ба мақомоти андози маҳалли баҳисобғирии худ нусхаи тасдиқшудаи созишнома оид ба тақсими маҳсулотро пешниҳод менамояд. Иттилооти шабеҳ ба мақоми андоз аз ҷониби мақоми ваколатдори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки созишнома оид ба тақсими маҳсулотро аз ҷониби давлат имзо намудааст, пешниҳод карда мешавад.

2. Низоми имтиёзноки андози дар ҳамин боб муқарраргардида:

- метавонад дар созишнома оид ба тақсими маҳсулот инъикос шуда, дар давоми тамоми давраи мӯҳлати амали созишнома оид ба тақсими маҳсулот истифода гардад;

- нисбат ба андозсупорандагоне татбиқ мегардад, ки сармоягузор мебошанд;

- тақсими маҳсулоти ғоиданокро байни сармоягузор ва Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин аз ҷониби сармоягузор пардохт намудани андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмии муқаррарнамудаи ҳамин бобро пешбинӣ менамояд.

3. Ҳангоми иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки шартҳои тақсими маҳсулоти истеҳсолшударо мутобиқи қисми 1 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими

маҳсулот"пешбинӣ менамояд, сармоягузор андозҳо, хироҷҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмии зеринро пардохт менамояд:

- андозҳо барои захираҳои табиӣ;
- андози иҷтимоӣ;
- андоз аз истифодабарандагони роҳҳои автомобилгард;
- боҷи давлатӣ;
- хироҷҳои гумрукӣ;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул;
- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- дигар пардохтҳои ҳатмие, ки ба иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот вобастаанд.

4. Ҳангоми иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки шартҳои тақсими маҳсулоти истехсолшударо мутобиқи қисми 2 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот"пешбинӣ менамояд, сармоягузор андозҳо, хироҷҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмии зеринро мепардозад:

- андози иҷтимоӣ;
- боҷи давлатӣ;
- хироҷҳои гумрукӣ;
- андозҳо аз молу мулки ғайриманқул;
- андоз аз воситаҳои нақлиёт;
- дигар пардохтҳои ҳатмие, ки бо иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот вобастаанд.

5. Ҳангоми иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот мутобиқи қисмҳои 3 ва 4 ҳамин модда:

- сармоягузоре, ки ба коргарони кирои музди меҳнат ва дигар даромадҳои ба он баробаркардашуда меҳнат, мувофиқи тартиби муқарраргардида пардохти андоз аз даромад ва андози иҷтимоиро таъмин менамояд;

- аз ҷониби сармоягузор таҳвил намудани маҳсулоти истехсолшуда аз андоз аз арзиши иловашуда ва аксиз озод карда мешавад;

- сармоягузор аз пардохти андоз аз ғоида озод карда мешавад;

- аз пардохти андоз аз арзиши иловашуда молҳои ба ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иҷрои корҳои тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот воридшаванда, ки дар барномаҳои корҳои ва сметаҳои хароҷоти мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи созишнома оид ба тақсими маҳсулот мутобиқи қисми 1 моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот"тасдиқ шудаанд, озод карда мешаванд. Дар сурати дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳвил шудани (ба истиснои содироти) ин молҳои андозҳои дар боло пешбинигардида ва дигар андозҳои мутобиқи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон пардохт мешаванд. Номгуи ҳуҷҷатҳои, ки дар сурати ба мақомоти гумрук пешниҳод намудани онҳо озод кардан аз пардохти андозҳои дар ин қисм пешбинигардида анҷом дода мешавад, аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мегардад.

6. Ҳангоми иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот объекти андозбандишаванда, манбаи андоз, давраи андоз, меъёри андоз ва тартиби ҳисоб кардани андоз нисбат ба андозҳои, ки дар қисмҳои 3, 4 ва 5 ҳамин модда зикр гардидаанд, мутобиқи қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

бо дарназардошти хусусиятҳои пешбиниамудаи муқаррароти ҳамин боб, ки дар санаи мавриди амал қарор додани созишнома оид ба тақсими маҳсулот амал мекунанд, муайян карда мешаванд.

7. Ҳангоми дар давоми мӯҳлати амали созишнома оид ба тақсими маҳсулот тағйир ёфтани номгӯи ягон андоз ё дигар пардохтҳои ҳатмии дар қонунгузори андоз пешбинигардида, вале дар айнаи ҳол тағйир наёфтани унсурҳои андозбандӣ, чунин андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ҳангоми иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот бо номи нав ҳисоб ва пардохт мешаванд.

8. Ҳангоми дар давоми мӯҳлати амали созишнома оид ба тақсими маҳсулот тағйир ёфтани тартиби пардохти андозҳо, инчунин тағйир ёфтани шакл, тартиби пур кардан ва мӯҳлатҳои пешниҳоди эълومияҳои андоз бе тағйир ёфтани манбаи андоз, меъёри андоз ва тартиби ҳисоб кардани андозҳо, пардохти андозҳо, инчунин пешниҳод намудани эълумияҳои андоз мутобиқи қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешаванд.

Моддаи 316. Бузургҳои (параметрҳои) асосии созишнома

1. Маҳсулоти истеҳсолшуда бояд байни давлат ва сармоягузор мутобиқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки бо дарназардошти талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот" ва Кодекси мазкур баста шудааст, тақсим карда шавад.

2. Бо мақсадҳои ҳамин боб хароҷоти ҷуброншаванда бояд аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ба андозаи хароҷоти воқеан анҷомдодашуда, вале на бештар аз маҳсулоти ҷуброни муқаррарнамудаи созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба сармоягузор ҷуброн карда шавад. Дар айнаи ҳол маҳсулоти ҷубронӣ дар ҳар як давраи андоз (ҳисобот) наметавонад аз андозае, ки мутобиқи моддаи 314 Кодекси мазкур муайян карда шудааст, зиёдтар бошад.

3. Созишнома оид ба тақсими маҳсулот, аз ҷумла бо мақсадҳои ҳамин боб, бояд инҳоро пешбинӣ намояд:

1) Дар сурати бастанӣ созишнома тибқи шартҳои қисми 1 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот" тартиб ва шартҳои:

а) муайян намудани ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшудае, ки маҳалли тақсимкуниро гузаштааст ва арзиши он;

б) муайян намудани қисми маҳсулоти истеҳсолшудае, ки маҳсулоти ҷуброниро ташкил медиҳад;

в) тақсими (муайян намудани таносубҳои тақсими) маҳсулоти фойданок байни давлат ва сармоягузор.

2) Дар сурати бастанӣ созишнома мутобиқи шартҳои қисми 2 моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот" тартиб ва шартҳои:

а) муайян намудани ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшудае, ки маҳалли тақсимкуниро гузаштааст ва арзиши он;

б) тақсими (муайян намудани таносубҳои тақсими) ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда байни давлат ва сармоягузор ё эквиваленти арзиши ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда. Таносубҳои чунин тақсимкунӣ дар созишнома вобаста ба баҳодиҳии геологӣ-иқтисодӣ ва арзиши конҳои маъданҳои фойданок, лоиҳаи техникӣ, нишондиҳандаҳои асосноккунии техникӣ иқтисодӣ муайян карда мешаванд.

3) Дар ҳамаи ҳолатҳои бастанӣ созишнома мутобиқи моддаи 10 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот" тартиб ва шартҳои:

а) аз ҷониби сармоягузор ба давлат додани қисми маҳсулоти истеҳсолшудаи мутобиқи шартҳои созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба давлат тааллуқдошта ё эквиваленти арзиши он;

б) қисми маҳсулоти мутобиқи шартҳои созишнома оид ба тақсими маҳсулот ба сармоягузор тааллуқдоштаро гирифтани сармоягузор.

4. Созишнома оид ба тақсими маҳсулот метавонад танҳо як усули тақсими маҳсулотро, ки ҳамин модда муқаррар кардааст, пешбинӣ наояд. Созишнома оид ба тақсими маҳсулот наметавонад гузариш аз як усули тақсими маҳсулот ба усули дигарро, ки ҳамин модда муқаррар кардааст, муайян кунад, ҳамчунин наметавонад иваз кардани як усули тақсими маҳсулотро ба усули дигар пешбинӣ наояд.

5. Фаъолияти сармоягузор дар бобати иҷрои созишнома оид ба тақсими маҳсулот дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун фаъолияти шахси ҳуқуқии мустақил - корхонае, ки резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, ба ҳисоб меравад.

Моддаи 317. Муайян намудани ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда ва арзиши он

1. Ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти дар давраи ҳисоботӣ (андозӣ) истеҳсолшуда дар маҳалли тақсимкунии маҳсулот тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот муайян карда мешавад.

2. Маҳалли тақсимкунии маҳсулотро созишнома оид ба тақсими маҳсулот муайян менамояд.

3. Арзиши маҳсулоти истеҳсолшуда дар маҳалли тақсими маҳсулот барои ҳар як давраи ҳисоботӣ (андозӣ) ҳамчун ҳосили зарби ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти дар давоми давраи ҳисоботӣ (андозӣ) истеҳсолшуда, ки дар маҳалли тақсимкунии андоза карда шуда, бо воҳидҳои дахлдори ченак (тонна, метри мукааб, баррел ва ғайра) ифода ёфтааст, ба нархи таҳвил ва содирот дар маҳалли тақсимкунии дар давоми ин давраи ҳисоботӣ (андозӣ) мутобиқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот муайян карда мешавад.

Моддаи 318. Хароҷоти ҷуброншаванда

Хароҷоти ҷуброншаванда - хароҷоти асоснок ва бо ҳуҷҷатҳо тасдиқгардидаи сармоягузор мебошад, ки ӯ воқеан ҳангоми иҷрои корҳо дар доираи созишномаи басташуда оид ба тақсими маҳсулот мутобиқи барномаҳои корҳо ва сметаҳои хароҷоти тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот" тасдиқгардида анҷом додааст, ба истиснои хароҷоти ҷуброннашаванда.

Моддаи 319. Таркиби хароҷоти ҷуброннашаванда

1. Ба хароҷоти аз ҳисоби ҳиссаи маҳсулоти ғоиданок анҷомдодашаванда (пӯшонидашаванда), ки ба сармоягузор тааллуқ дорад ва аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ҷуброн намешавад, намудҳои зерини хароҷот (масрафҳо) дохил мешаванд:

- пардохти сарм барои иштирок дар озмуни барномаҳои сармоягузорӣ барои гирифтани ҳуқуқи истифодаи сарватҳои зеризаминӣ аз рӯи шартҳои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот";

- барои гирифтани иттилооти геологӣ;

- аз рӯи моддаҳои хароҷоте, ки барои онҳо созишнома оид ба тақсими маҳсулот маҳдудиятҳо муқаррар намудааст, дар қисми зиёдтар аз ин маҳдудиятҳо;

- аз рӯи супоридани пардохтҳои ҳатмӣ барои аз меъёрҳои муқарраршуда зиёдтар ифлос кардани муҳити зист;

- барои пардохти таҳвил ё содироти маҳсулоти ҷубронӣ ва ҳиссаи маҳсулоти ғоиданоки ба сармоягузор тааллуқдошта, бо дарназардошти хароҷот барои аз маҳалли тақсирот то маҳалли таҳвил ё содирот бурдани ин маҳсулот, талафҳо ҳангоми боркашонӣ, хароҷот барои суғурта ҳангоми боркашонии маҳсулот то маҳалли таъинот, хароҷоти комиссияӣ ва хароҷоти дигар;

- барои маблағгузори тафтиши (аудити) фаъолияти молиявӣ хоҷагӣ, ки бо талаби саҳмдорони (муассисони) сармоягузор анҷом дода шудааст;

- бинобар аз ҷониби сармоягузор иҷро накардан ё дар сатҳи дахлдор иҷро накардани ўҳдадорӣҳо, ки созишнома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар кардааст, бо дарназардошти ўҳдадорӣҳои мутобиқи қисми 2 моддаи 9 Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи созишномаҳо оид ба тақсими маҳсулот" пешбинишуда, инчунин хароҷот барои вайрон кардани қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- барои пардохти арзиши экскурсияҳо ва сайёҳатҳо, аз ҷумла бо роҳхатҳо;

- додани мукофотпулӣ (фоизҳо) барои қарз (заём) ва истифодаи маблағҳои заём, инчунин пардохтҳои комиссияӣ ва дигар хароҷоте, ки бо ҷалб ва истифода намудани маблағҳои заём алоқаманд мебошанд, зиёда аз меъёри ЛИБОР бо ҷамъ намудани маржа, ки бо созишнома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар карда мешавад. Ҳамзамон, маржа наметавонад аз меъёри ЛИБОР зиёд бошад;

- зарари (хароҷоти) расонидашуда (анҷомдодашуда) дар натиҷаи садамаҳо, ки бо айби сармоягузор бинобар риоя накардани технология ва (ё) техникаи беҳатарӣ рӯй додаанд;

- хароҷот барои суғуртаи ихтиёрии кормандон;

- хароҷоти вобаста ба тафтишоти судӣ;

- ҷарима ва ғинаҳо (фоизҳо), ки мақомоти давлатӣ аз сармоягузор мегиранд;

- хароҷоти пардохти масрафҳо барои истифодаи шахсии кормандон, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ накардааст;

- андозҳо, хироҷҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмии мутобиқи ҳамин боб пардохтшуда;

- тамоми хароҷоте, ки бевосита ба фаъолият аз рӯи созишнома оид ба тақсими маҳсулот тааллуқ надорад, бо дарназардошти арзиши молу мулкӣ додашуда, корҳои иҷрошуда, хизматрасониҳои аз ҷониби сармоягузор (аз ҳисоби сармоягузор) ройгон (хайрия) расонидашуда.

2. Хароҷоте, ки дар сархатҳои сеюм ва чоруми қисми 1 ҳамин модда пешбинӣ шудаанд, дар доираи маҳдудиятҳо ва меъёрҳои муқарраршуда ба таркиби хароҷоти ҷуброншаванда дохил карда мешаванд.

Моддаи 320. Тартиби пӯшонидани хароҷоти ҷуброншаванда

1. Хароҷоти ҷуброншаванда аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ тибқи тартиби дар ҳамин модда муайянгардида бо дарназардошти хусусиятҳои дар созишнома оид ба тақсими маҳсулот муқарраргардида ба сармоягузор ҷуброн карда мешаванд.

2. Пӯшонидани хароҷоти ҷуброншавандаи сармоягузор аз ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ аз моҳи гирифтани маҳсулот сар карда, анҷом дода мешавад.

3. Тақсими маҳсулоти ғоиданок ё ҳаҷми (миқдори) умумии маҳсулоти истеҳсолшуда низ байни давлат ва сармоягузор мутобиқи шартҳои созишнома оид ба тақсими маҳсулот, ки байни онҳо баста шудааст, аз моҳи гирифтани маҳсулот оғоз мегардад.

4. Барои мақсадҳои ҳамин боб хароҷоти ҷуброншаванда бояд аз ҳисоби ба сармоягузор додани маҳсулоти истеҳсолшуда ба миқдори на бештар аз маҳсулоти ҷубронӣ тибқи созишнома оид ба тақсими маҳсулот пӯшонида шаванд.

5. Бақияи хароҷоти ҷуброншавандае, ки дар охири давраи андоз пӯшонида нашудааст, чунин муайян карда мешавад:

- хароҷоти ҷуброншавандае, ки дар аввали давраи андозӣ ба сармоягузор ҷуброн карда нашудааст;

- қамъи хароҷоти ҷуброншавандае, ки сармоягузор дар давоми давраи андозӣ анҷом додааст;

- тарҳи хароҷоти ҷуброншавандае, ки дар давраи андозӣ (барои давраи андозӣ) ба сармоягузор ҷуброн карда шудааст.

Моддаи 321. Баҳисобгирии маҳсулоти ҷубронӣ, ғоида ва хароҷоти ҷуброншаванда

1. Сармоягузор пешбурди ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ва ғоидаро бо воҳидҳои ченаки молӣ (натуралӣ), инчунин бо пули миллий ва асъори хориҷии озод табдилшаванда, ки дар созишнома оид ба тақсими маҳсулот муайян карда шудаанд, тибқи қоидаҳои баҳисобгирии андоз, ки Кодекси мазкур муқаррар намудааст, бо дарназардошти муқаррароти ҳамин модда анҷом медиҳад.

2. Сармоягузор ўҳдадор аст пешбурди ҳисоби маҳсулоти ҷубронӣ ва хароҷоти ҷуброншавандаро тавре таъмин намояд, ки ба инъикоси дуқаратаи ҳамон як хароҷот дар маҳсулоти ҷубронӣ ва ҳам дар хароҷоти ҷуброншаванда роҳ дода нашавад.

Моддаи 322. Муайянкунии таносубҳои тақсими маҳсулоти ғоиданок

Таносубҳои тақсими маҳсулоти ғоиданок байни сармоягузор ва давлат дар созишнома оид ба тақсими маҳсулот муқаррар карда мешаванд.

Моддаи 323. Ҳисоб ва пардохт намудани андоз

1. Андозҳои дар асоси ҳамин боб пардохтнамудаи сармоягузор бо тартиб ва дар мўҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳисоб ва ба буҷет супорида мешаванд.

2. Эъломияҳои (ҳисоботҳои) андоз аз ҷониби сармоягузор дар мўҳлатҳои муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пешниҳод карда мешаванд.

3. Назорати пардохти андозҳо аз ҷониби сармоягузорро ҳангоми истифодаи низоми андозбандии муқаррарнамудаи ҳамин боб раёсати андози андозсупорандагони калон амалӣ менамояд (*Қонуни ҚТ аз 17.12.2020 № 1744*).

БОБИ 49. АСОСҲОИ АНДОЗБАНДИИ ҶАЪОЛИЯТИ МИНТАҚАҲОИ ОЗОДИ ИҚТИСОДИ

Моддаи 324. Муқаррароти асосӣ

1. Низоми имтиёзноки андозбандии пешбинидамудаи боби мазкур танҳо нисбат ба субъектҳои минтақаи озоди иқтисодӣ дар қитъаи маҳдуди бо девор ихтоташуда ва муҳофизатшавандаи ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҷавобгӯи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад, татбиқ карда мешавад.

2. Молҳои хориҷӣ ва ватанӣ ба минтақаи озои иқтисодӣ бо пурра озо будан аз пардохти боҷҳои гумрукӣ, андозҳо зерин назорати мақомоти гумрук бо шартҳои муайяннамудаи низомии гумрукии минтақаҳои озои иқтисодӣ ворид карда мешаванд.

3. Интиқоли молҳо аз ҳудуди минтақаи озои иқтисодӣ ба минтақаи дигари Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти назорати мақомоти гумрук бо шартҳои муайяннамудаи низомии гумрукии иҷозат барои муомилоти озо амалӣ карда мешавад.

4. Интиқоли молҳо аз ҳудуди минтақаи озои иқтисодӣ ба берун аз ҳудуди гумрукии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти назорати мақомоти гумрук бо пардохт ва (ё) бидуни пардохти боҷҳои гумрукӣ, андозҳо бо шартҳои муайяннамудаи низомҳои гумрукӣ амалӣ карда мешавад.

5. Андозсупорандагон - шахсони ҳуқуқӣ, соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома ғаёлияткунанда, филиалҳои шахсони ҳуқуқии хориҷие, ки дар ҳудуди минтақаҳои озои иқтисодӣ ба сифати субъектҳои он ғаёлият мекунанд, ўҳдадоранд дар айни замон ба чунин шартҳо ҷавобгӯ бошанд:

- ҳуҷҷатҳои тасдиқкунанда дар бораи гузаштан аз қайди давлатӣ мутобиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бақайдгирии давлатии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорони инфиродӣ" ва дар нозироти андози ноҳияи (шаҳри) дахлдор ба ҳисоб гирифта шудан, дошта бошанд;

- берун аз ҳудуди минтақаи озои иқтисодӣ воҳидҳои алоҳида надошта бошанд;

- намудҳои ғаёлиятеро амалӣ намоянд, ки низомномаи минтақаи озои иқтисодии дахлдор манъ накардааст.

6. Ба соҳиби объекти молу мулки ғайриманқули дар ҳудуди минтақаи озои иқтисодӣ қарордошта дар давоми 3 (се) сол баъд аз таъсис додани минтақаи озои иқтисодӣ мўҳлат дода мешавад, ки мақоми субъекти минтақаи озои иқтисодии мазкурро соҳиб шавад ё дар асоси шартҳои низомҳои андозии муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ҳамчун шахсе ғаёлият кунад, ки субъекти минтақаи озои иқтисодии мазкур намебошад.

Моддаи 325. Низомии андоз дар минтақаҳои озои иқтисодӣ

1. Субъектҳои минтақаи озои иқтисодӣ ва маъмурияти минтақаи озои иқтисодӣ дар доираи ғаёлияти дар минтақаи озои иқтисодӣ амалишаванда ва молу мулки истифодашаванда аз пардохти ҳамаи намудҳои андози муқаррарнамудаи Кодекси мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба истиснои андозҳои дар қисмҳои 2-3 ҳамин модда пешбинигардида озо карда мешаванд (*Қонуни ҚТ аз 14.11.2016 № 1367*).

2. Ташкилотҳо - субъектҳои минтақаи озои иқтисодӣ агентони андоз оид ба андоз аз даромад ва супорандагони андози иҷтимоӣ нисбат ба шахсони воқеие мебошанд, ки ба онҳо даромадҳо, мукофотпулиҳо, пардохтҳо, ғоида ва маблағҳои дигар мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур пардохт мешаванд (боъд пардохт шаванд).

3. Соҳибкорони инфиродие, ки тибқи шаҳодатнома ғаёлият мекунанд субъектҳои минтақаҳои озои иқтисодӣ:

- нисбат ба даромадҳои бевосита гирифтаи (гирифта мешудаи) онҳомувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур супорандагони андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ мебошанд, ки ҳар симоҳа пардохт мешаванд;

- нисбат ба даромад, подош, пардохт, ғоида ва дигар пардохтҳои ба манфиати шахси воқеӣ пардохтшуда (пардохтшаванда) мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Кодекси мазкур супорандагони (агентони андози) андоз аз даромад ва андози иҷтимоӣ мебошанд.

4. Имтиёзҳои андоз барои субъектҳои минтақаҳои озои иқтисодӣ танҳо ба он қисми фаъолияти онҳо, ки он дар ҳудуди минтақаи озои иқтисодӣ ба анҷом расонида мешавад, амал мекунад.

Моддаи 326. Тартиби ҳисоб ва пардохти андозҳо

1. Ҳисобкунӣ, тартиб ва мӯҳлати пардохти андозҳои барои субъектҳои минтақаҳои озои иқтисодӣ муқарраргардида, инчунин аз ҷониби онҳо пешниҳод намудани эълomiaҳо ва ҳисоботи дигари андоз бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ амалӣ карда мешаванд.

2. Маъмурияти минтақаи озои иқтисодӣ ҳар семоҳа на дертар аз санаи 15-уми моҳе, ки баъд аз семоҳаи ҳисоботӣ фаро мерасад, ба мақоми андози маҳалли баҳисобгирии худ оид ба субъектҳои минтақаи озои иқтисодӣ ва объектҳои андозбандӣ бо шакли муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ маълумот медиҳад.

3. Субъектҳои минтақаи озои иқтисодӣ ҳисоби алоҳидаи даромадҳо, хароҷот, молу мулк ва фаъолияти хоҷагидории ҳудро мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш мебаранд.

4. Объектҳои андозбандии дар ҳудуди минтақаҳои озои иқтисодӣ қарордоштае, ки ба субъектҳои минтақаҳои озои иқтисодӣ мансуб нестанд, мутобиқи қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон андозбандӣ карда мешаванд.

5. Хусусиятҳои муносибати мутақобилаи мақомоти андоз бо маъмурияти минтақаҳои озои иқтисодӣ метавонанд дар созишномаи байни онҳо басташуда муайян карда шаванд.

6. Назорати пардохти андозҳо аз ҷониби субъектҳои минтақаҳои озои иқтисодиро мақомоти андоз ва гурӯҳ амалӣ менамоянд.

ҲАСЛИ XVIII. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

БОБИ 50. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 327. Муқаррароти интиқоли

1. Минбаъд, то ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ намудани санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста ба андозбандӣ дар қисме, ки ба Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолиф намебошанд, татбиқ карда мешаванд.

2. Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои ҳуқуқие, ки пас аз мавриди амал қарор додани он ба миён меоянд, татбиқ карда мешавад. Дар муносибатҳои ҳуқуқие, ки то мавриди амал қарор додани он ба миён омадаанд, Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбат ба он ҳуқуқ ва ўҳдадорихое татбиқ карда мешавад, ки онҳо пас аз мавриди амал қарор додани он ба миён меоянд, агар мӯҳлатҳои муқарраршудаи даъво нагузашта бошанд.

3. Андозсупорандагоне, ки ба талаботи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон тибқи натиҷаҳои соли 2012 мутобиқ намебошанд, ўҳдадоранд:

- соҳибкорони инфиродии тибқи патент фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди ниҳии даромад барои низоми патентӣ бештар мебошад, бояд то 1-уми апрели соли 2013 фаъолияти соҳибкории ҳудро қатъ намуда, ба фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар шурўъ намоянд. Дар ҳолати идома додани фаъолияти соҳибкорӣ дар мӯҳлати пешбинигардида аз ҷунин шахсон боҷҳои давлатӣ барои қатъ намудани фаъолият ва оғоз намудани фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар ситонида намешаванд;

- соҳибкорони инфиродии тибқи шаҳодатнома фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди ниҳоии даромад барои андозбандии чунин соҳибкорон бештар мебошад, бояд то 1-уми апрели соли 2013 фаъолияти соҳибкории худро қатъ намуда, ба фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар шурӯъ намоянд. Дар ҳолати идома додани фаъолияти соҳибкорӣ дар мӯҳлати пешбинигардида аз чунин шахсон боҷҳои давлатӣ барои қатъ намудани фаъолият ва оғоз намудани фаъолият тибқи низоми андозбандии дигар ситонида намешаванд;

- супорандагони андоз тибқи низоми соддакардашуда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди дахлдори даромад бештар мебошад, бояд то 1-уми январи соли 2013 ба низоми умумии андозбандӣ гузаранд ва барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда ба қайд гирифта шаванд;

- андозсупорандагони тибқи низоми умумии андозбандӣ фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди дахлдори даромад кам буда, онҳо на кам аз 3 соли тақвими пай дар пайи қаблӣ тибқи низоми умумии андозбандӣ фаъолият доштанд, бояд то 1-уми январи соли 2013 ба яке аз низомҳои махсуси андозбандӣ гузаранд ва бақайдгирии худро барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бекор кунанд;

- андозсупорандагони тибқи низоми умумии андозбандӣ фаъолияткунанда, ки даромади умумиашон дар соли 2012 аз ҳадди дахлдори даромад кам буда, онҳо на кам аз 3 соли тақвими пай дар пайи қаблӣ тибқи низоми умумии андозбандӣ фаъолият доштанд, бояд то 1-уми январи соли 2013 ба яке аз низомҳои махсуси андозбандӣ гузаранд ва бақайдгирии худро барои мақсадҳои андоз аз арзиши иловашуда бекор кунанд;

- андозсупорандагоне, ки бо бизнеси бозӣ машғуланд, ўҳдадоранд аз 1-уми январи соли 2013 ба низоми махсуси андозбандӣ барои субъектҳои бизнеси бозӣ гузаранд. То қабули қарорҳои Маҷлисиҳои вакилони халқи шаҳрҳо (ноҳияҳо) доир ба маблағи андоз аз бизнеси бозӣ, маблағи андоз аз бизнеси бозӣ барои шахсони мазкур дар ҳаҷми миёнаи моҳонаи ҳамаи андозҳои аз фаъолияти онҳо дар соли 2012 ҳисоб карда шуда, бо истифодаи коэффисенти баландкунандаи 1,5 муайян карда мешавад;

- то қабули қарорҳои Маҷлисиҳои вакилони халқи шаҳрҳо (ноҳияҳо) доир ба андозҳои маҳаллӣ, ҳисоб ва пардохти андозҳои маҳаллӣ тибқи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ анҷом дода мешаванд.

Моддаи 328. Дар бораи аз эътибор соқит донишони Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3 декабри соли 2004 қабул карда шудааст (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, №12, қ. 1, мод. 688; мод. 689; с. 2005, №12, мод. 629; с. 2006, №7, мод. 341; №12, мод. 543; с. 2007, №3, мод. 172; №7, мод. 668; с. 2008, №3, мод. 195; №6, мод. 455; с. 2009, №3, мод. 86; №5, мод. 332; №12, мод. 823; с. 2010, №7, мод. 559; с. 2012, №4; мод. 263; №7, мод.702) аз 1 январи соли 2013 аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 329. Мавриди амал қарор додани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 январи соли 2013 мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

ш.Душанбе,

Эмомалӣ Раҳмон

17 сентябри соли 2012, № 901

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ НАМОЯНДАҒОНИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оид ба қабул кардани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул карда шавад.

2. Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон "Оид ба қабул намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи қабул намудани Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мавриди амал қарор додани он" аз 3 ноябри соли 2004, № 1207 (Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2004, № 11, мод. 590; с. 2005, № 12, мод. 714; с. 2006, № 5, мод. 270; № 12, мод. 630; с. 2007, № 2, мод. 103; № 6, мод. 481; с. 2008; № 1, қ. 2, мод. 31; № 4, мод. 337; с. 2009, № 2, мод. 45; № 4, мод. 255; № 11, мод. 726; с. 2010; № 6, мод. 444; с. 2011, № 12, мод. 924; с. 2012, № 5, мод. 368) аз эътибор соқит дониста шавад.

Раиси

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ш. Зухуров

ш. Душанбе, 5 сентябри соли 2012, №902

ҚАРОРИ МАҶЛИСИ МИЛЛИИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро баррасӣ намуда, қарор мекунад:

Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷонибдорӣ карда шавад.

Раиси

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии

Ҷумҳурии Тоҷикистон

М. Убайдуллоев

ш. Душанбе, 14 сентябри соли 2012, № 417